

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W 2018 ROKU

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 298, z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2019 r., Urząd Komisji przedstawia Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie ze swojej działalności oraz działalności Komisji w terminie do dnia 31 lipca następnego roku. Realizując powyższy obowiązek ustawowy, Komisja Nadzoru Finansowego, zaakceptowała w zakresie swojej właściwości, *Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku* na jej 14. posiedzeniu, w dniu 9 kwietnia 2019 r. W dniu 10 kwietnia 2019 r. *Sprawozdanie* zaakceptował kierujący działalnością Urzędu Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego.

Nowy tryb przyjęcia *Sprawozdania* wynika ze stanu prawnego ukształtowanego w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 2243), jednak niniejsze *Sprawozdanie* obejmuje okres, w którym Komisja Nadzoru Finansowego funkcjonowała jako organ administracji państwowej właściwy w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym, a Urząd Komisji Nadzoru Finansowego miał status jej aparatu pomocniczego. W okresie objętym sprawozdaniem koszty działalności Urzędu i Komisji finansowane były bezpośrednio z budżetu państwa (część 70), a wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru stanowiły dochody budżetu państwa.

Status Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz zasady finansowania zmieniły się z dniem 1 stycznia 2019 r.

SPIS TREŚCI

1.	KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO.....	5
2.	RYNEK FINANSOWY W POLSCE - PODSTAWOWE INFORMACJE	9
2.1.	SEKTOR BANKOWY	13
2.2.	SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH (SKOK)....	15
2.3.	SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH	16
2.4.	RYNEK UBEZPIECZENIOWY	17
2.5.	RYNEK EMERYTALNY	21
2.6.	RYNEK KAPITAŁOWY I TOWAROWY	28
3.	PION NADZORU BANKOWEGO.....	43
3.1.	BANKI I INSTYTUCJE KREDYTOWE.....	43
3.2.	SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)	63
3.3.	KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH I KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO	65
3.4.	POŚREDNICY KREDYTU HIPOTECZNEGO I ICH AGENCI	70
3.5.	POŚREDNICY KREDYTU KONSUMENCKIEGO.....	71
3.6.	INSTYTUCJE POŻYCZKOWE.....	72
3.7.	PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU	72
4.	PION NADZORU NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM	75
4.1.	FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI.....	75
4.2.	TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH	87
4.3.	PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH.....	88
4.4.	SPÓŁKI PROWADZĄCE RYNEK REGULOWANY, RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH ORAZ DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	96
4.5.	NADZÓR INWESTYCJI EMERYTALNYCH	102
5.	PION NADZORU NAD RYNKIEM UBEZPIECZENIOWYM	107
5.1.	PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	107
5.2.	PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO.....	121
6.	PION ANALIZ.....	123
6.1.	DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE	123
6.2.	WSPÓŁPRACA MIĘDZYKRAJOWA.....	137
6.3.	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH).....	147
7.	PION PRAWNO-SANKCYJNY	149
7.1.	DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM	149
7.2.	UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH	158
7.3.	OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH	168
7.4.	SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	180
8.	POZOSTAŁE DZIAŁANIA.....	182
8.1.	DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KRAJOWYM SYSTEMIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA.....	182
8.2.	DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE	182
8.3.	WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI 185	
9.	ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI	193
10.	ANEKSY	208
	ANEKS 1. INFORMACJE O UCHWAŁACH, DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH I POSTANOWIENIACH WYDANYCH PRZEZ KNF W 2018 R. ORAZ POSTANOWIENIACH WSZCZĘTYCH Z URZĘDU Z ART. 13 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM	

ORAZ POSTANOWIENIACH WSZCZĘTYCH NA WNIOSEK Z ART. 11 UST. 7 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM	208
ANEKS 2. EMITENCI, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2018 R., EMITENCI, KTÓRYCH MEMORANDA ZOSTAŁY ZATWIERDZONE ORAZ WOBEC KTÓRYCH STWIERDZONA ZOSTAŁA RÓWNOWAŻNOŚĆ Z WYMOGAMI PROSPEKTU EMISYJNEGO W 2017 R. ORAZ PUBLICZNE FUNDUSZE INWESTYCYJNE ZAMKNIĘTE, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2018 R.....	218
ANEKS 3. WYKAZ POZYCJI DZIENNIKA URZĘDOWEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO WYDANEGO W 2018 R.	219
ANEKS 4. WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ I PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM PRAC LUB OPINII UKNF W 2018 R.	221
ANEKS 5. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH – CZYNNOŚCI ANALITYCZNE PODEJMOWANE PRZEZ UKNF W 2018 R.	223
ANEKS 6. PRZEDMIOTOWY PODZIAŁ ZGŁOSZEŃ KIEROWANYCH DO KNF	225
ANEKS 7. ZESTAWIENIE WYDARZEŃ ZORGANIZOWANYCH PRZEZ UKNF, W RAMACH PROJEKTU CEDUR W 2018 R.	229
ANEKS 8. TREŚĆ LISTY OSTRZEŻEŃ PUBLICZNYCH KNF - WG STANU NA 31 GRUDNIA 2018 R. 233	
ANEKS 9. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI, STANOWISK KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ KOMUNIKATÓW UKNF W 2018 R.	279
ANEKS 10. ZESTAWIENIE KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI KNF I UKNF PONIESIONYCH W 2018 R., W PODZIALE NA OBSZARY NADZORU OKREŚLONE W ART. 1 UST. 2 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, WRAZ Z LICZBĄ ORAZ ZAKRESEM CZYNNOŚCI NADZORCZYCH, W TYM TAKŻE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH	281
SPIS TABEL	286
SPIS WYKRESÓW.....	289

1. KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Nadzoru Finansowego (dalej: Komisja, KNF lub organ nadzoru) działa na mocy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 298 i 326), zwanej dalej „ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym”. Zgodnie z ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, który obejmował na dzień 31 grudnia 2018 r.: nadzór bankowy, nadzór emerytalny, nadzór ubezpieczeniowy, nadzór nad rynkiem kapitałowym, nadzór nad instytucjami płatniczymi, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, nadzór nad agencjami ratingowymi, nadzór uzupełniający nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową, a także nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku.

W 2018 r. została uchwalona ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 2243), w wyniku której dotychczasowa Komisja Nadzoru Finansowego została zniesiona, a dotychczasowy Urząd Komisji Nadzoru Finansowego uległ likwidacji. Jednocześnie ustawa utworzyła Urząd Komisji Nadzoru Finansowego jako państwową osobę prawną, której zadaniem jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Komisja Nadzoru Finansowego i Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego uzyskały zaś status organów nowo utworzonego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Zmiany te nastąpiły z dniem 1 stycznia 2019 r., tym samym przez cały okres objęty sprawozdaniem, do dnia 31 grudnia 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego funkcjonowała w dotychczasowej formule ustrojowej.

Część zmian wynikających z ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku weszło w życie jeszcze w 2018 r. W wyniku przepisów, które weszły w życie z dniem 15 grudnia 2018 r. skład Komisji Nadzoru Finansowego uległ poszerzeniu o czterech nowych członków.

W skład Komisji Nadzoru Finansowego weszli dodatkowo: przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów, przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) oraz przedstawiciel ministra - członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych. W wyniku nowelizacji Komisja Nadzoru Finansowego składa się z Przewodniczącego, dwóch zastępców Przewodniczącego i dziewięciu członków. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami członkowie Komisji Nadzoru Finansowego będący przedstawicielami odpowiednio: BFG, Prezesa UOKiK oraz Ministra - członka Rady Ministrów, Koordynatora służb specjalnych uczestniczą w posiedzeniach Komisji Nadzoru Finansowego wyłącznie z głosem doradczym i nie biorą udziału w głosowaniach.

SKŁAD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja jest organem kolegialnym. Zgodnie z ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym w skład Komisji Nadzoru Finansowego wchodzi Przewodniczący, dwóch Zastępców Przewodniczącego i dziewięciu członków: minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel, minister właściwy do spraw gospodarki albo jego przedstawiciel, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel, Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego, przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów, przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego; przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; przedstawiciel ministra - członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został wyznaczony - przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów.

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego działała w składzie:

Przewodniczący Komisji

Jacek Jastrzębski - od 23 listopada 2018 r.

p.o. Przewodniczącego Komisji

Marcin Pachucki - od 14 do 23 listopada 2018 r.

Marek Chrzanowski - do 14 listopada 2018 r.

Zastępca Przewodniczącego Komisji

Marcin Pachucki

Zastępca Przewodniczącego Komisji

Andrzej Diakonow

Członkowie Komisji:

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych

Marcin Obroniecki - od 1 września 2018 r.

Paweł Gruza - od 3 lipca 2018 r. do 31 sierpnia 2018 r.

Piotr Nowak - do 2 lipca 2018 r.

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

Jan Wojtyła

Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego członek Zarządu NBP

Andrzej Kaźmierczak - Członek Zarządu NBP

Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Cezary Kochalski - od 14 grudnia 2018 r.

Zdzisław Sokal - do 14 grudnia 2018 r.

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki

Mariusz Haładaj - od 24 sierpnia 2018 r.

Armen Artwich - do 20 sierpnia 2018 r.

Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Zdzisław Sokal - od 15 grudnia 2018 r.

Przedstawiciel Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Marek Niechciał - od 13 grudnia 2018 r.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku

Przedstawiciel ministra - członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych

Maciej Wąsik - od 13 grudnia 2018 r.

Skład Komisji Nadzoru Finansowego według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

Jacek Jastrzębski

Zastępcy Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego

Marcin Pachucki

Andrzej Diakonow

Członkowie Komisji Nadzoru Finansowego według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych - Marcin Obroniecki

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego - Jan Wojtyła

Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego - Andrzej Kaźmierczak

Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - Cezary Kochalski

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki - Mariusz Haładaj

Członkowie Komisji Nadzoru Finansowego z głosem doradczym według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego - Zdzisław Sokal

Przedstawiciel Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Marek Niechciał

Przedstawiciel Ministra - członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania służb specjalnych - Maciej Wąsik

POSIEDZENIA I UCHWAŁY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Nadzoru Finansowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcy. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji, a w razie jego nieobecności - głos Zastępcy Przewodniczącego upoważnionego do kierowania pracami Komisji. Zgodnie ze znowelizowanymi w grudniu 2018 r. przepisami członkowie Komisji będący przedstawicielami odpowiednio: BFG, Prezesa UOKiK oraz Ministra - członka Rady Ministrów, Koordynatora służb specjalnych uczestniczą w posiedzeniach Komisji Nadzoru Finansowego nie biorą udziału w głosowaniu ani nie są uwzględniani przy liczeniu kworum.

W 2018 r. odbyło się 39 posiedzeń Komisji, na których podjęto łącznie 487 uchwał, spośród których 404 miały postać decyzji i postanowień.

Tabela 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w latach 2015-2018

Przedmiot uchwały	Liczba podjętych uchwał			
	2015	2016	2017	2018
Sprawy dotyczące sektora bankowego	71	95	102	116
Sprawy dotyczące sektora skok	74	93	47	24
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	312	355	79	23
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	46	57	58	57
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	53	47	47	27

Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	155	212	284	237
Sprawy międzysektorowe oraz dotyczące organizacji wewnętrznej prac Komisji	7	5	3	3
Razem	718	864	620	487

Źródło: opracowanie własne UKNF

Szczegółowe informacje dotyczące liczby podjętych uchwał w podziale na przedmiot sprawy znajdują się w Tabeli 1.1. w Aneksie 1.

POSTANOWIENIA WYDANE PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KNF

W 2018 r. Przewodniczący KNF wydał 89 postanowień o wszczęciu postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu przedmiotowego postępowania – z art. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1417, z późn. zm., dalej: ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).

POSTANOWIENIA I DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE NA PODSTAWIE UPOWAŻNIENIA KNF

Zgodnie z artykułem 12 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF może upoważnić Przewodniczącego Komisji, Zastępców Przewodniczącego oraz pracowników Urzędu Komisji do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych.

W 2018 r. na podstawie upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Finansowego wydano 3141 decyzji i postanowień.

Tabela 2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, w latach 2015-2018

Przedmiot decyzji oraz postanowień	Liczba decyzji oraz postanowień			
	2015	2016	2017	2018
Sprawy dotyczące sektora bankowego	959	2380	1200	1106
Sprawy dotyczące sektora SKOK	214	230	88	16
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	260	110	291	69
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	412	390	349	233
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	236	342	294	567
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	885	894	825	751
Sprawy dotyczące pośredników kredytu hipotecznego	-	-	49	273
Sprawy dotyczące pośredników kredytu konsumenckiego	-	-	0	27
Sprawy dotyczące instytucji pożyczkowych	-	-	0	7
Sprawy dotyczące innych obszarów	9	9	3	92
Razem	2975	4355	3099	3141

Źródło: opracowanie własne UKNF

Szczegółowe informacje dotyczące liczby decyzji administracyjnych i postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez Komisję w podziale na przedmiot sprawy znajdują się w Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

DZIENNIK URZĘDOWY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2018 r., KNF była organem wydającym Dziennik Urzędowy Komisji Nadzoru Finansowego. W Dzienniku Urzędowym KNF ogłaszane są zróżnicowane akty, w przypadku których obowiązek urzędowego ogłoszenia wynika z przepisów prawa. Są to uchwały Komisji, co do których Komisja podejmuje decyzję o ich ogłoszeniu, w szczególności uchwały w sprawie wydania rekomendacji - w roku 2018 była to uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie wydania Rekomendacji T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w sprawie rekomendacji L dotyczącej roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi. W Dzienniku Urzędowym KNF na podstawie odrębnych przepisów ogłaszane są również decyzje administracyjne Komisji o zastosowaniu sankcji wobec podmiotów nadzorowanych - w 2018 były 4 takie ogłoszenia. Poza tym w Dzienniku Urzędowym KNF ogłaszane są komunikaty KNF lub Przewodniczącego KNF, a także komunikaty komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy zawodowe dla maklerów papierów wartościowych oraz doradców inwestycyjnych - stanowią one zwykle większość pozycji Dziennika urzędowego KNF, tak było także w 2018 r.

W 2018 r. w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego ogłoszono łącznie 31 pozycji. Wykaz pozycji Dziennika Urzędowego Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 r. zamieszczony został w Aneksie 3.

2. RYNEK FINANSOWY W POLSCE - PODSTAWOWE INFORMACJE

Według wstępnych szacunków wzrost PKB Polski w całym 2018 r. wyniósł 5,1%. Tym samym utrzymany został pozytywny trend z lat poprzednich (wzrost o 4,8% w 2017 r.¹ i 3% w 2016 r.²), a tempo wzrostu nadal było - na tle innych krajów europejskich - wysokie. W latach 2008-2017 średnie roczne tempo wzrostu naszej gospodarki wyniosło 3,35% i w tym okresie był to drugi wynik wśród krajów UE. Średnioroczny wzrost dla całej UE-28 w analogicznym okresie wyniósł 0,83%, a dla strefy euro był równy 0,62%. Głównym czynnikiem wzrostu pozostawał rosnący popyt konsumpcyjny, wspierany przez zwiększające się zatrudnienie i płace oraz bardzo dobre nastroje konsumentów. Ponadto czynnikiem wzrostu były inwestycje publiczne, współfinansowane ze środków z UE. W II kwartale 2018 r. dodatni wpływ na krajowy PKB miało także dodatnie saldo eksportu netto.

Skumulowane saldo obrotów na rachunku bieżącym z poprzednich dwunastu miesięcy wyniosło w grudniu 2018 r. -6 mld zł (wobec -5,7 mld zł w grudniu 2017 r.). Na rynku pracy kontynuowany był trwający od 2013 r. pozytywny trend, w ramach którego stopa bezrobocia rejestrowanego spadła na koniec 2018 r. do poziomu 5,8% (wobec 6,6% na koniec 2017 r.). Podobnie, wyrównana sezonowo stopa bezrobocia mierzona metodą BAEL spadła z 4,3% na koniec 2017 r. do 3,5% na koniec 2018 r.

Inflacja średnioroczna CPI w 2018 r. była równa 1,65%. W żadnym miesiącu omawianego roku nie zanotowano deflacji r/r. Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała stopy procentowe NBP na poziomie z marca 2015 r. (stopa referencyjna równa 1,5%). Według RPP ten poziom stóp sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu i pozwala zachować równowagę makroekonomiczną. W 2018 r. na rynku walutowym miało miejsce

¹ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-produktu-krajowego-brutto-za-2017-rok,9,4.html>

² <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/rachunki-narodowe-wedlug-sektorow-i-podsektorow-instytucjonalnych-w-latach-2013-2016,4,13.html>

osłabienie się kursu polskiego złotego wobec głównych walut. Deprecjacja polskiej waluty była szczególnie silna na przełomie kwietnia i maja. Na koniec roku kurs średni złotego względem euro wyniósł 4,3 wobec 4,17 na początku roku, franka szwajcarskiego 3,82 (wobec 3,56), a dolara 3,76 (wobec 3,45). Na koniec 2018 r. oprocentowanie dziesięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wynosiło 2,81% i było niższe niż przed rokiem (3,29%). W 2018 r. zanotowano niskie wykonanie deficytu budżetowego (25,1% rocznego planu), a sam deficyt osiągnął poziom 10,4 mld zł. Dochody budżetu zrealizowane zostały w 107% i wyniosły 380,1 mld zł. Wydatki zostały zrealizowane na poziomie 98,3% i wyniosły 390,5 mld zł. Z kolei według danych na koniec III kwartału 2018 r. dług instytucji rządowych i samorządowych stanowiący jeden z elementów kryterium fiskalnego z Maastricht wyniósł 1,024 bln zł, tj. 49,4% PKB.

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 1 896,2 mld zł i była wyższa niż w roku poprzednim (1 776,8 mld zł) o ok. 6,7%. Banki w omawianym okresie wypracowały zysk w wysokości 14,7 mld zł i był on o ok. 7,5% wyższy niż w roku poprzednim (13,7 mld zł).

Aktywa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na koniec IV kwartału 2018 r. wynosiły ponad 9,6 mld zł. Według danych sprawozdawczych sektor skok w 2018 r. odnotował stratę netto w wysokości 2,7 mln zł. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że sektor SKOK bez SKOK Jaworzno, w stosunku do którego prowadzone było postępowanie w przedmiocie przejęcia SKOK przez bank krajowy osiągnąłby zysk netto w wysokości 30,75 mln zł. Wysokość funduszy własnych kas liczona według ustawy o skok na koniec 2018 r. wyniosła 387,18 mln zł. Przedstawione dane mają charakter wstępny, nie zostały zaudytowane przez biegłego rewidenta i mogą ulec zmianie.

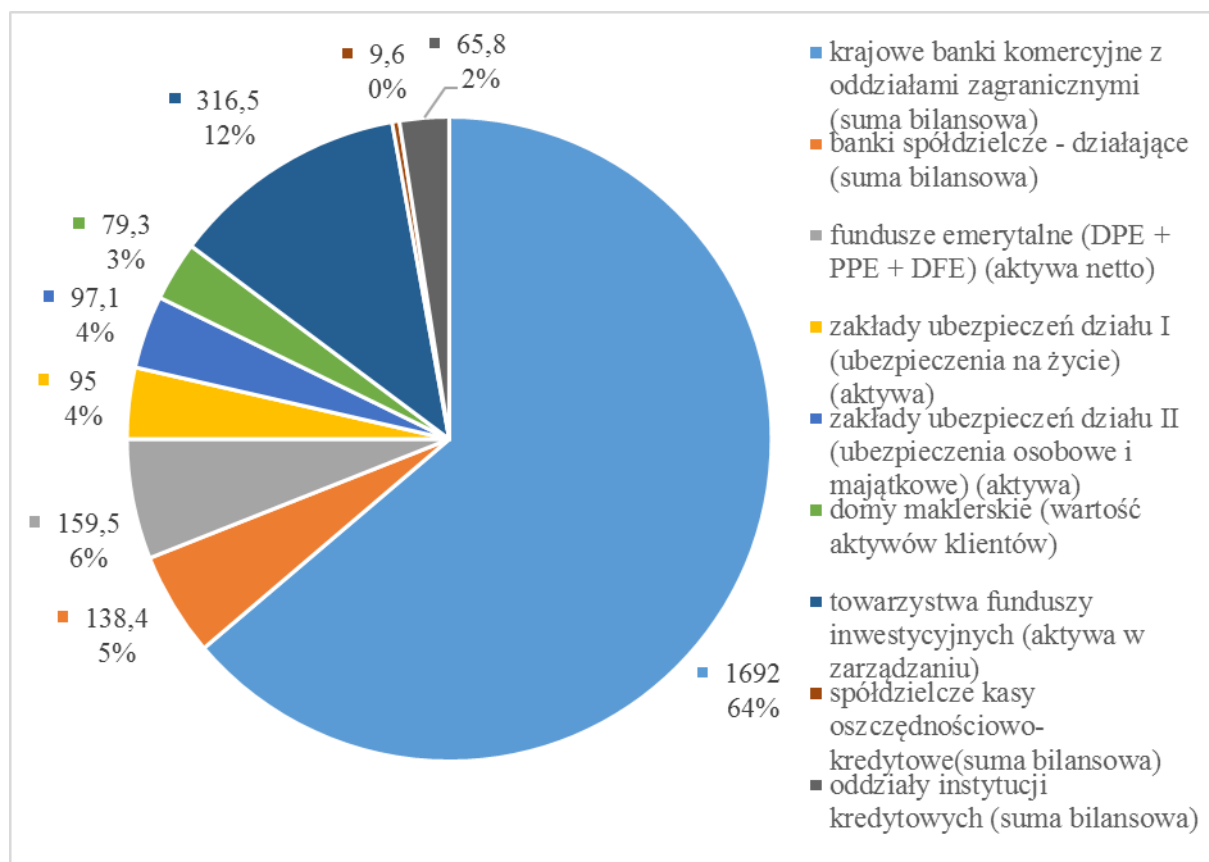
Suma bilansowa sektora ubezpieczeniowego spadła w ciągu roku o 4,6% i na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 192,1 mld zł, z czego 95 mld zł przypadało na zakłady z działu I - ubezpieczenia na życie, a 97,1 mld zł na zakłady z działu II - pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. W omawianym okresie ubezpieczyciele wypracowali zysk/stratę w wysokości 6,6 mld zł (z czego 2,5 mld zł przypadało na dział I, a 4,2 mld zł na dział II) i był on o 14,5% wyższy niż w roku poprzednim.

Łączna wartość aktywów netto OFE (otwarte fundusze emerytalne), DFE (dobrowolne fundusze emerytalne) i PFE (pracownicze fundusze emerytalne) wg stanu na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 159,5 mld zł i była niższa od wartości na koniec roku poprzedniego (181,7 mld zł) o 12,2%.

W 2018 r. zanotowano spadek indeksów na warszawskiej giełdzie. WIG stracił w ciągu roku 9,5%, a WIG20 7,5%. Wartość obrotów akcjami wyniosła 212 mld zł i była o ok. 20% niższa niż w roku poprzednim, natomiast obroty obligacjami odnotowały spadek w porównaniu z rokiem 2017 i osiągnęły wartość 1,3 mld zł. Na koniec roku kapitalizacja spółek krajowych wyniosła 615 mld zł (spadek o 8% w stosunku do roku poprzedniego), a zagranicznych 550 mld zł (spadek o 22%). W omawianym okresie zanotowano 7 debiutów oraz 20 wycofań - w efekcie trzeci rok z rzędu liczba notowanych spółek nie wzrosła w ciągu roku.

Wartość aktywów zarządzanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych wyniosła na koniec 2018 r. 316,5 mld zł i była o około 0,5% niższa niż na koniec roku poprzedniego. Wartość aktywów klientów zapisanych na rachunkach w domach maklerskich według stanu na koniec 2018 r. wyniosła 79,3 mld zł i była o 13,7% niższa niż przed rokiem (91,9 mld zł).

Wykres 1. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego według stanu na koniec 2018 r. (w mld zł)*

Źródło: opracowanie własne UKNF.

*Prezentowane dane za 2018 r. nie są audytowane.

Tabela 3. Liczba podmiotów nadzorowanych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Banki komercyjne (w tym 1 bank państwowy i 2 banki zrzeszające)	32
Banki spółdzielcze	549
Przedstawicielstwa banków zagranicznych i instytucji kredytowych	12
System Ochrony Instytucjonalnej (IPS)	2
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	31
Krajowe instytucje płatnicze	40
Biura usług płatniczych	1382
Małe instytucje płatnicze	10
Pośrednicy kredytu hipotecznego	852
Agenci pośredników kredytu hipotecznego	5861
Domy maklerskie	40
Banki prowadzące działalność maklerską	9
Agenci firm inwestycyjnych	285
Banki powiernicze	12
Podmioty infrastruktury rynku kapitałowego (GPW SA w Warszawie, KDPW SA, KDPW CCP, BondSpot SA)*	4
Emitenci, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanych	490
Fundusze inwestycyjne	878
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	61
Zarządzający ASI	80

Inne podmioty prowadzące obsługę funduszy inwestycyjnych lub alternatywnych funduszy inwestycyjnych, w tym podmioty, którym zostało powierzone wykonywanie obowiązków towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych**	204
Podmioty infrastruktury rynku towarowego (Towarowa Giełda Energii SA, Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA)	2
Towarowe domy maklerskie	1
Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące rachunki lub rejestry towarów giełdowych	56
Otwarte fundusze emerytalne	10
Powszechne towarzystwa emerytalne	10
Pracownicze fundusze emerytalne	3
Pracownicze towarzystwa emerytalne	3
Depozytariusze funduszy emerytalnych	6
Agenci transferowi funduszy emerytalnych	6
Dobrowolne fundusze emerytalne	7
Zakłady ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie)	26
Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji działu II (ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe)	34
Brokerzy ubezpieczeniowi	1374
Brokerzy reasekuracyjni	49

Źródło: opracowanie własne UKNF

*podmioty wymienione w art. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, a mianowicie: spółki prowadzące rynek regulowany, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, spółki prowadzące izbę rozliczeniową, spółki prowadzące izbę rozrachunkową, spółka, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 lub ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, centralny depozyt papierów wartościowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia 909/2014.

**podana liczba zawiera liczbę dystrybutorów jednostek uczestnictwa, agentów transferowych, depozytariuszy funduszy, zewnętrznych podmiotów wyceniających, podmiotów posiadających zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Tabela 4. Liczba podmiotów, wobec których KNF nie sprawuje nadzoru, a zostały wpisane do stosownych rejestrów prowadzonych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj podmiotu	Stan rejestru
Agenci ubezpieczeniowi	31 427
Osoby wykonujące czynności agencyjne	237 692
Pośrednicy kredytu konsumenckiego	27 917
Instytucje pożyczkowe	421

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 5. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Instytucje kredytowe ⁱ	31
Instytucje płatnicze ⁱ	8
Instytucje pieniądza elektronicznego ⁱ	4
Zakłady ubezpieczeń ⁱⁱ	29
Zakłady reasekuracji ⁱⁱ	1
Firmy inwestycyjne ⁱ	15
Spółki zarządzające ^{i*}	1

Źródło: opracowanie własne UKNF

ⁱ Zasada jest, że nadzór nad oddziałami sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego, a w ograniczonym zakresie, określonym w ustawach sektorowych, nadzór państwa goszczącego.

ⁱⁱ Nadzór nad oddziałami zakładów ubezpieczeń i reasekuracji z siedzibą w innym niż RP państwie członkowskim UE sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego.

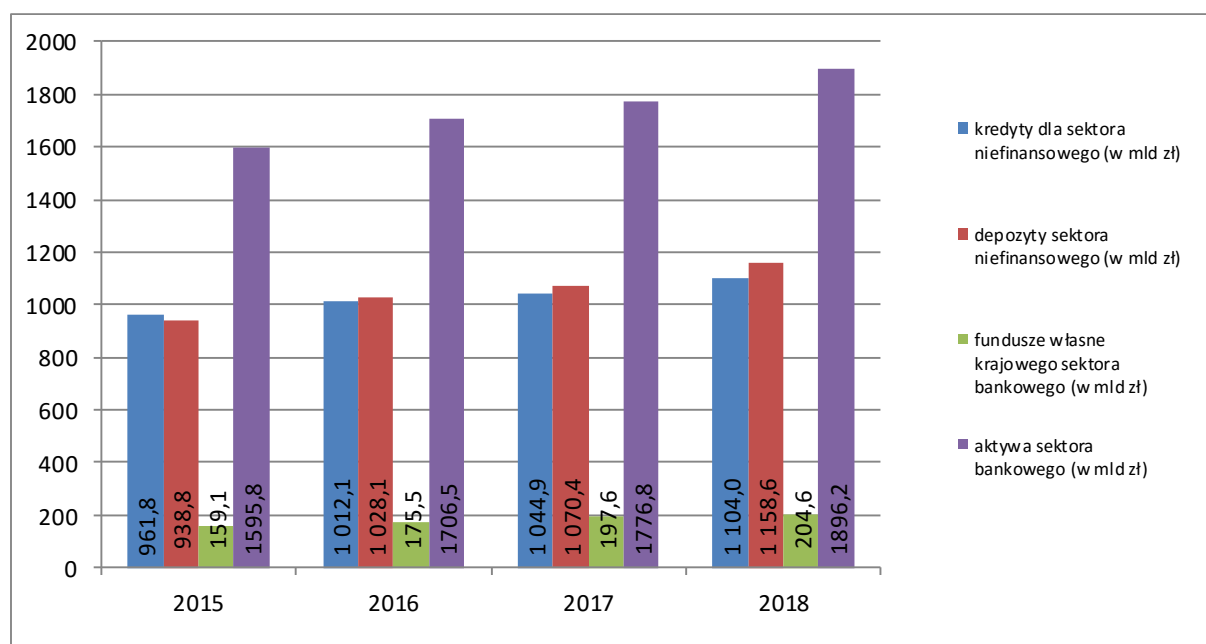
*Podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu w państwie członkowskim na wykonywanie działalności w zakresie zarządzania funduszami prowadzącymi działalność zgodnie z prawem wspólnotowym regulującym zasady zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe.

2.1. SEKTOR BANKOWY

Na koniec 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 32 banki komercyjne (w tym 1 bank państwowy i 2 banki zrzeszające), 2 systemy ochrony instytucjonalnej, 549 banków spółdzielczych oraz 31 oddziałów instytucji kredytowych.

W roku 2018 Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na przeprowadzenie procesów łączeniowych w przypadku pięciu banków spółdzielczych.

Wykres 2. Podstawowe dane sektora bankowego w Polsce w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Prezentowane dane za 2018 r. pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2018 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

Suma bilansowa polskiego sektora bankowego na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 1 896,2 mld zł (wzrost o 6,7% w relacji do końca grudnia 2017 r.). Na krajowe banki komercyjne (z oddziałami zagranicznymi) przypada 89,2% wartości aktywów sektora, 3,5% na oddziały instytucji kredytowych, a 7,3% na banki spółdzielcze.

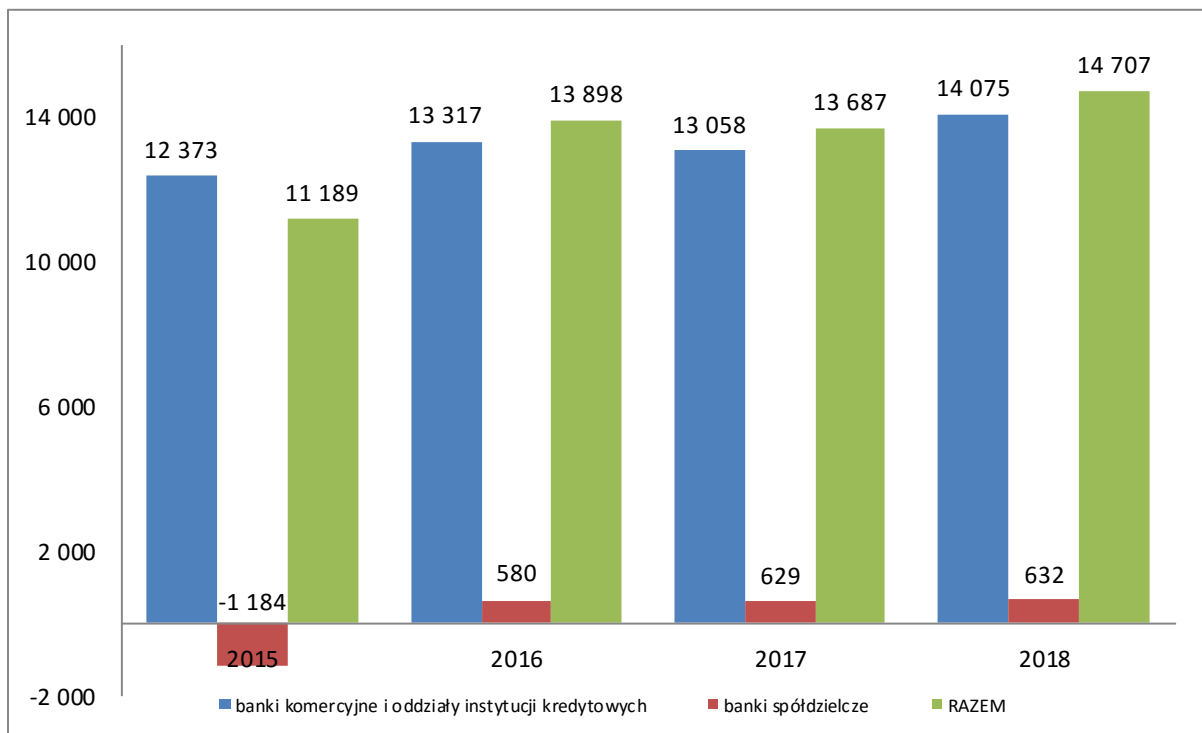
W strukturze aktywów 66,9% (1 268,1 mld zł) stanowiły kredyty i inne należności, 16,2% (307,6 mld zł) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, 1,4% aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (27,4 mld zł), a 7,0% (131,9 mld zł) – kasa i operacja z bankami centralnymi.

Po stronie pasywów depozyty stanowiły 72,4% sumy bilansowej (1 373,3 mld zł), a kapitały 10,9% (206,2 mld zł). Należności brutto od sektora niefinansowego wzrosły w 2018 r. o 5,7%, osiągając na koniec grudnia wartość 1 104,0 mld zł.

Istotnym składnikiem aktywów sektora bankowego są kredyty mieszkaniowe, w tym denominowane we franku szwajcarskim (CHF) bądź indeksowane do tej waluty. W 2018 r. następował – kolejny rok z rzędu – wyraźny spadek wolumenu kredytów w CHF – ich suma w walucie oryginalnej zmniejszyła się z 30,3 mld CHF na koniec grudnia 2017 r. do 27,7 mld CHF na koniec grudnia 2018 r., co oznacza spadek o 8,7%, a w perspektywie

pięcioletniej – spadek o 31,8% (z poziomu 40,6 mld CHF na koniec grudnia 2013 r.). Jednocześnie jakość kredytów mieszkaniowych, w tym denominowanych w CHF, pozostaje dobra - w 2018 r. była na poziomie zbliżonym do 2017 r., a udział kredytów zagrożonych jest w portfelu kredytów mieszkaniowych najniższy ze wszystkich portfeli kredytów.

Wykres 3. Wynik finansowy netto sektora bankowego w latach 2015-2018 (w mln zł)

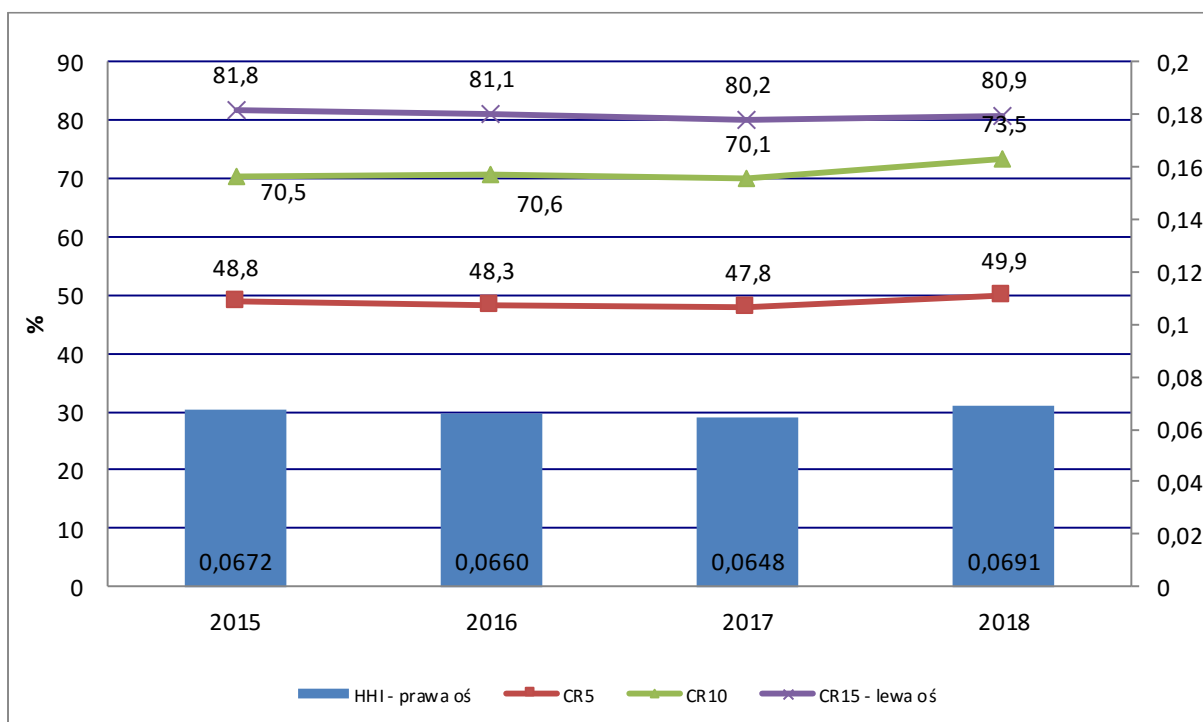

Źródło: opracowanie własne UKNF

Prezentowane dane za 2018 r. pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2018 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

Wynik finansowy netto sektora bankowego w 2018 r. wyniósł 14,7 mld zł i był wyższy o 7,5% w porównaniu z 2017 r. W 2018 r. 20 banków i 4 oddziały instytucji kredytowych zapłaciło łącznie 3,8 mld zł podatku bankowego. Jest to o 0,2 mld zł (4,5%) więcej niż w 2017 r. Wynik z tytułu odsetek był równy 44,9 mld zł (+5,2% r/r), z czego przychody odsetkowe wyniosły 60,5 mld zł (+4,0% r/r), a koszty odsetkowe 15,7 mld zł (+0,7%). Wynik z tytułu prowizji ukształtował się na poziomie 12,3 mld zł (-10,5% r/r). Wynik działalności operacyjnej wzrósł w analizowanym okresie o 1,8% do 18,8 mld zł. Koszty działania banków były o 1,7% większe w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 33,6 mld zł, a odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wzrosły o 0,7% r/r do 8,4 mld zł.

Wykres 4. Koncentracja aktywów w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

CR5, CR10, CR15 - wskaźniki określające udziały 5, 10 oraz 15 największych banków w sumie aktywów sektora bankowego ogółem.

HHI - wskaźnik Herfindahla-Hirschmana (suma kwadratów udziałów banków w aktywach sektora bankowego), będący miarą koncentracji rynku, wykorzystywaną do oceny poziomu konkurencji na danym rynku. Wskaźnik ten uwzględnia nie tylko liczbę podmiotów, ale ich względną wielkość. HHI na poziomie 0,0691 opisuje rynek konkurencyjny.

Prezentowane dane za 2018 r. pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2018 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

2.2. SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH (SKOK)

Na koniec 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 30 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową (KSKOK). Komisja w 2018 r. wyraziła zgodę na połączenie trzech kas z innymi kasami, a w przypadku dwóch kas zdecydowała o ich przejęciu przez banki krajowe.

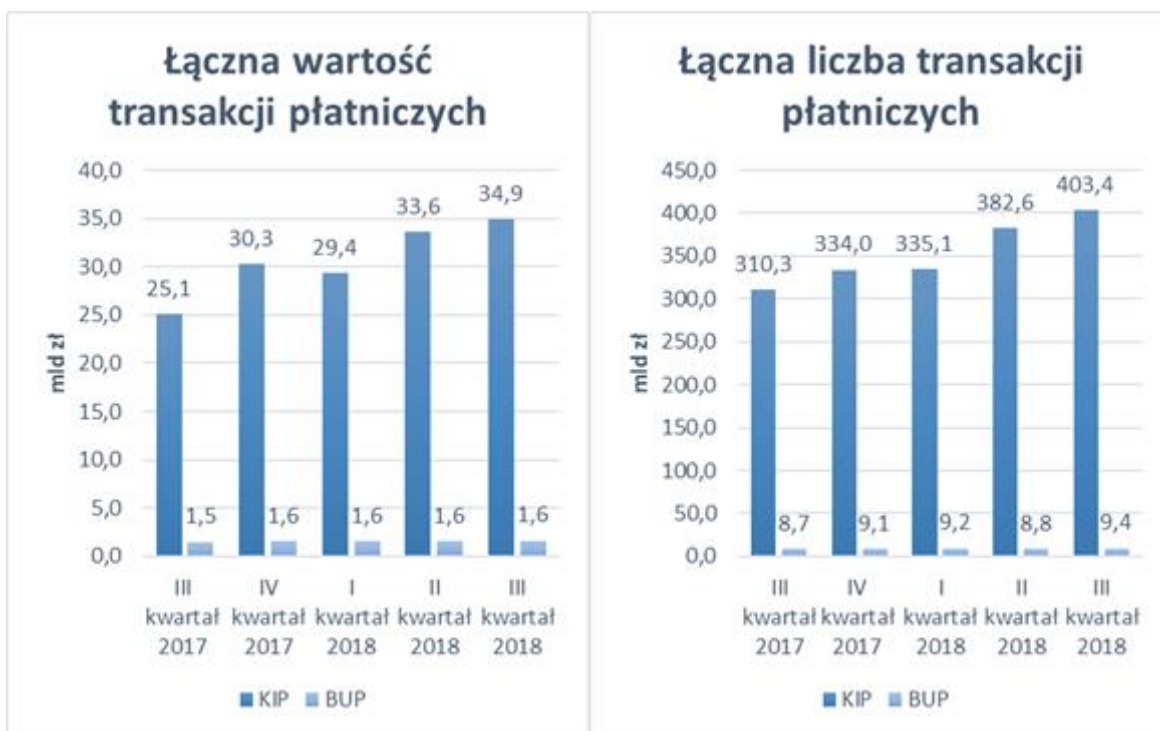
Aktywa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na koniec IV kwartału 2018 r. wynosiły ponad 9,6 mld zł. Według danych sprawozdawczych sektor skok w 2018 r. odnotował stratę netto w wysokości 2,7 mln zł. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że sektor SKOK bez SKOK Jaworzno, w stosunku do którego prowadzone było postępowanie w przedmiocie przejęcia SKOK przez bank krajowy osiągnąłby zysk netto w wysokości 30,75 mln zł. Wysokość funduszy własnych kas liczona według ustawy o skok na koniec 2018 r. wyniosła 387,18 mln zł. Przedstawione dane mają charakter wstępny, nie zostały zaudytowane przez biegłego rewidenta i mogą ulec zmianie.

2.3. SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zezwolenia posiadało łącznie 40 krajowych instytucji płatniczych. W rejestrze usług płatniczych wg stanu na 31 grudnia 2018 r. ujęte były 1382 biura usług płatniczych. W rejestrze małych instytucji płatniczych wg stanu na 31 grudnia 2018 r. zarejestrowanych było 10 małych instytucji płatniczych. Z uwagi na określone w przepisach ustawy o usługach płatniczych warunki i terminy przekazywania przez dostawców usług płatniczych danych sprawozdawczych, na koniec okresu objętego sprawozdaniem, KNF dysponuje danymi sprawozdawczymi KIP i BUP za okres obejmujący I, II i III kwartał 2018 r.

Z posiadanych przez KNF danych wynika, że wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach utrzymuje się dynamiczny wzrost dysproporcji pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzoną łączną liczbą oraz łączną wartością realizowanych przez te podmioty transakcji.

Wykres 5. Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP za okres od III kwartału 2017 r. do III kwartału 2018 r.

Źródło: opracowanie własne UKNF

2.4. RYNEK UBEZPIECZENIOWY³

PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

Według stanu na koniec 2018 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 60 krajowych zakładów ubezpieczeń: 26 zakładów ubezpieczeń na życie oraz 34 zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych, w tym 1 zakład reasekuracji. W 2018 r. wszystkie zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenie prowadziły działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną.

W dniu 13 lipca 2018 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenie dwóch krajowych zakładów ubezpieczeń: Polisa Życie TU SA VIG (spółka przejmowana) i Compensa TUnŻ SA VIG (spółka przejmująca) pod nazwą Compensa TUnŻ SA VIG.

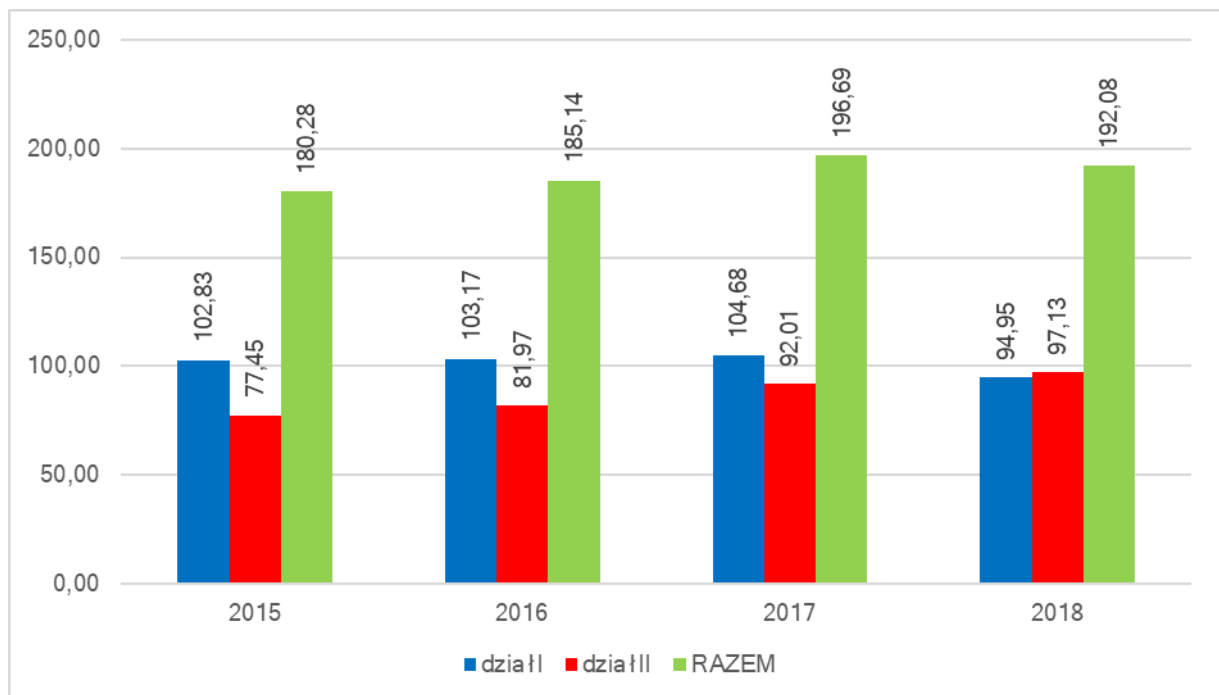
BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń w 2018 r. wyniosła 192,08 mld zł i spadła w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,34%, tj. o 4,61 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 94,95 mld zł, spadły o 9,29% (tj. o 9,72 mld zł) w porównaniu z poprzednim okresem.

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 97,13 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego stanowiło wzrost o 5,56%, tj. o 5,12 mld zł.

Wykres 6. Suma bilansowa w latach 2015-2018 (w mld zł)

Źródło: opracowanie własne UKNF

³ Prezentowane dane za 2018 r. pochodzą ze sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji za IV kwartały 2018 r. i należy je traktować jako wstępne. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same zakłady.

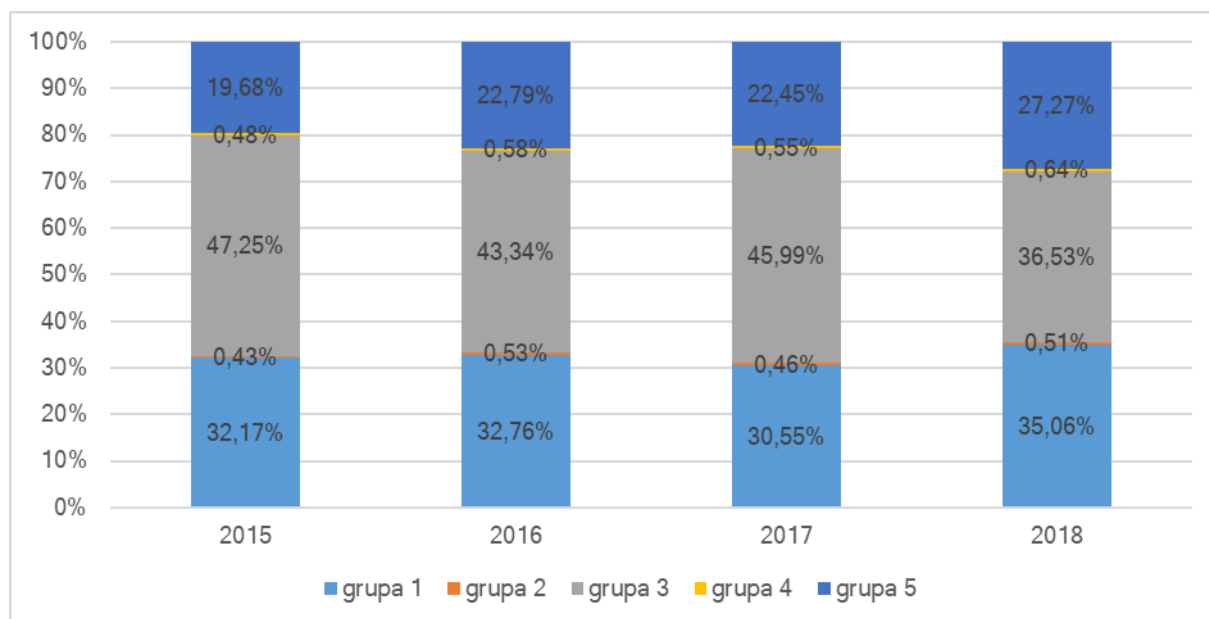
Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń są lokaty, stanowiące 60,77% sumy bilansowej, oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 26,43%. W strukturze pasywów dominują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym, stanowiące 76,14% pasywów, oraz kapitały własne wynoszące 19,53%.

PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2018 r. składka przypisana brutto, będąca głównym źródłem przychodów zakładów ubezpieczeń, wyniosła 62,17 mld zł, co oznacza, że rynek ubezpieczeń zanotował w stosunku do 2017 r. spadek równy 0,27%. Na tę zmianę wpłynęło obniżenie składki przypisanej brutto dla zakładów działu I o 2,86 mld zł, tj. o 11,63% (składka osiągnęła wysokość 21,70 mld zł), przy jednoczesnym wzroście składki zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych (działu II) o 2,69 mld zł, tj. o 7,11% (składka równa 40,46 mld zł).

W portfelu ubezpieczeń bezpośrednich działu I dominowały ubezpieczenia grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK oraz te, w których świadczenie ustalone jest w oparciu o określone indeksy lub inne wielkości bazowe) ze składką równą 7,93 mld zł i stanowiły one 36,53% łącznej składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich zakładów działu I. W grupie tej zanotowano spadek składki przypisanej brutto o 3,36 mld zł. Ubezpieczenia grupy 1 (ubezpieczenia na życie) ze składką równą 7,61 mld zł (roczny wzrost o 0,11 mld zł) stanowiły 35,06% ubezpieczeń bezpośrednich działu I.

Wykres 7. Struktura portfela ubezpieczeń działu I w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

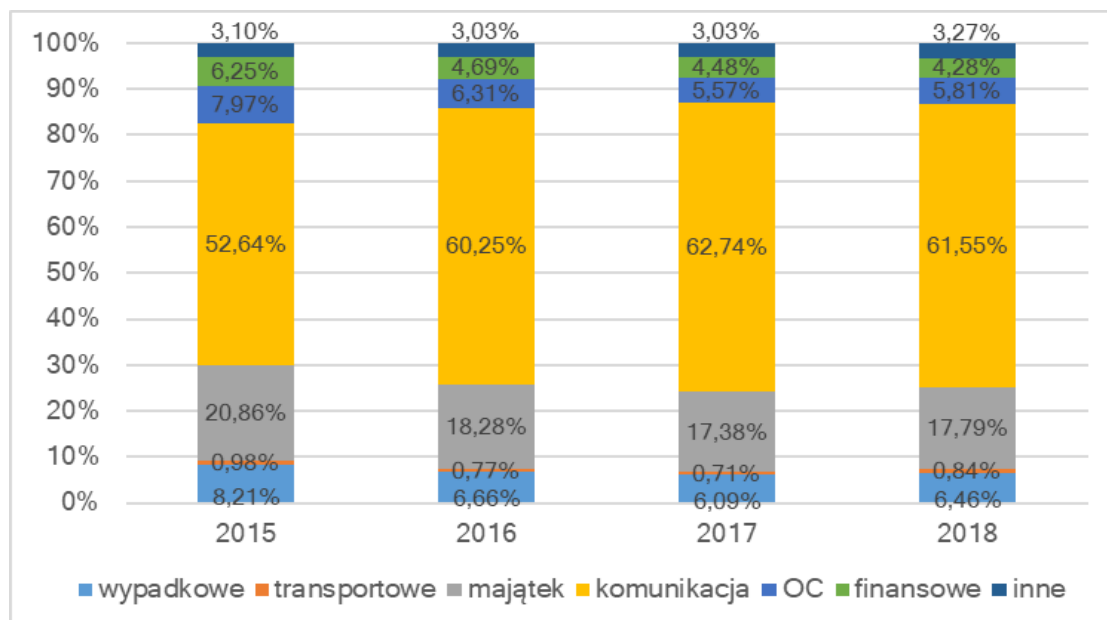
W przypadku zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych największy wzrost składki przypisanej brutto zanotowano w grupie 3 (auto-casco), o 0,65 mld zł do poziomu 8,30 mld zł (8,49% r/r) oraz w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, nieujęte w grupach 3-7, ale wywołane przez inne żywioły niż w grupie 8), o 0,45 mld zł do wartości 3,49 mld zł (14,63% r/r). Warto również zauważyć wzrost w ubezpieczeniach komunikacyjnych, czyli w grupie 10 (OC komunikacyjne), o 0,37 mld zł do wartości 15,18 mld zł (2,51% r/r), ponadto w grupie 2 (ubezpieczenia choroby) o 0,23 mld zł do poziomu 0,92 mld zł (33,95% r/r), w grupie 13 (ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

ogólnej nieujętej w grupach 10-12) o 0,22 mld zł do wysokości 2,17 mld zł (11,31% r/r), w grupie 18 (ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania) o 0,16 mld zł do poziomu 1,15 mld zł (16,32% r/r) oraz w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3-7) o 0,12 mld zł do wartości 3,30 mld zł (3,85% r/r). 9 z pozostałych 11 grup ubezpieczeń działu II również odnotowało wzrost składki (grupy: 1, 4, 5, 6, 7, 11, 14, 15, 17), wśród których w grupie 4, czyli ubezpieczeniach casco pojazdów szynowych, obejmujących szkody w pojazdach szynowych, składka była wyższa o 60,26% w stosunku do roku poprzedniego (wzrost o 0,02 mld zł) i wyniosła 0,06 mld zł.

Spśród 18 grup ubezpieczeń działu II spadek składki miał miejsce w 2 grupach (12 i 16) na łączną wartość 0,02 mld zł, z czego w grupie 16 (ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych) zanotowano większy spadek, tj. zmniejszenie składki o 0,01 mld zł (o 1,95%) do poziomu 0,75 mld zł.

W strukturze ubezpieczeń działu II nadal dominują ubezpieczenia komunikacyjne (OC i AC), które stanowią 61,55% portfela ubezpieczeń bezpośrednich.

Wykres 8. Struktura portfela ubezpieczeń działu II w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Rynek ubezpieczeń ogółem odnotował zysk techniczny równy 6,03 mld zł (wyższy o 18,04% w porównaniu z 2017 r.) oraz zysk finansowy równy 6,60 mld zł (wyższy o 14,54% niż w roku ubiegłym).

W dziale ubezpieczeń na życie wypracowano zysk techniczny w wysokości 3,08 mld zł (wyższy o 1,26% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) oraz zysk finansowy w wysokości 2,45 mld zł (wyższy o 7,51% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego). Z punktu widzenia wyników poszczególnych grup ubezpieczeń, o polepszeniu zysku technicznego zdecydowała poprawa wyniku technicznego w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK oraz te, w których świadczenie ustalone jest w oparciu o określone indeksy lub inne wielkości bazowe) - o 0,10 mld zł (23,50%) oraz w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4) - o 0,10 mld zł (5,55%).

W ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych osiągnięto zysk techniczny równy 2,95 mld zł (wyższy o 42,71% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) oraz zysk finansowy netto równy 4,15 mld zł (wyższy o 19,13% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego). Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o wzroście zysku technicznego na przestrzeni roku zdecydowało głównie polepszenie się wyniku w grupie 3 (auto-casco) - największy wzrost w dziale II o 0,36 mld zł oraz w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3-7) - wzrost o 0,24 mld zł w porównaniu do roku ubiegłego. Znacząca poprawa wyniku technicznego nastąpiła również w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, nieujęte w grupach 3-7, ale wywołane przez inne żywioły niż w grupie 8) - o 0,19 mld zł na przestrzeni roku.

Tabela 6. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu I w latach 2015-2018 (dane finansowe w mld zł)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Wybrane pozycje bilansowe				
Lokaty (pozycja B)	41,78	40,84	40,67	39,77
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	55,44	56,99	59,13	50,76
Kapitał własny	12,43	12,22	11,93	11,54
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	86,52	87,36	88,84	80,26
Suma bilansowa	102,83	103,17	104,68	94,95
Wybrane pozycje rachunków wyników				
Składki przypisane brutto	27,53	23,85	24,56	21,70
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	19,36	18,28	20,35	21,49
Koszty działalności ubezpieczeniowej	6,25	5,42	5,34	5,13
Koszty akwizycji	4,72	3,93	3,87	3,61
Koszty administracyjne	1,76	1,71	1,65	1,65
Wynik techniczny	2,84	2,94	3,04	3,08
Zysk (strata) netto	3,05	2,17	2,28	2,45

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu II w latach 2015-2018 (dane finansowe w mld zł)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Wybrane pozycje bilansowe				
Lokaty (pozycja B)	61,93	63,13	72,16	76,97
Kapitał własny	21,65	21,98	24,65	25,97
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	50,65	55,29	60,91	65,99
Suma bilansowa	77,45	81,97	92,01	97,13
Wybrane pozycje rachunków wyników				
Składki przypisane brutto	27,29	32,10	37,78	40,46
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	15,49	18,39	19,49	20,19
Koszty działalności ubezpieczeniowej	7,63	7,95	8,39	9,15
Koszty akwizycji	6,50	7,11	7,94	8,97
Koszty administracyjne	1,86	1,99	2,04	2,03
Wynik techniczny	0,25	0,37	2,07	2,95
Zysk (strata) netto	2,57	1,93	3,49	4,15

Źródło: opracowanie własne UKNF

2.5. RYNEK EMERYTALNY

OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE I POWSZECHNE TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na koniec 2018 r. zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 10 otwartych funduszy emerytalnych i tyle samo zarządzających nimi powszechnych towarzystw emerytalnych. W dniu 24 kwietnia 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na przejęcie zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA. Faktyczne przejęcie zarządzania Pekao OFE przez PTE PZU SA nastąpiło w dniu 19 maja 2018 r., natomiast zakończenie likwidacji Pekao OFE nastąpiło w dniu 12 października 2018 r. W konsekwencji tego przejęcia liczba OFE zmniejszyła się z 11 do 10.

Gruntowne zmiany prawne w systemie emerytalnym, jakie weszły w życie w 2014 r., trwale wpłynęły na funkcjonowanie podmiotów. Między innymi wysokość składki ustalono na poziomie 2,92% oraz przyjęto rozwiązanie, w wyniku którego składki do OFE są odprowadzane jedynie za osoby, które złożyły odpowiednią deklarację oraz za osoby, które zaczęły podlegać ubezpieczeniu społecznemu i samodzielnie przystąpiły do OFE.

Tabela 8. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2015-2018

Otwarty fundusz emerytalny	Wartość aktywów netto (mln zł)				Struktura ryнку (%)
	2015	2016	2017	2018	
Aegon OFE	5 812,5	6 312,0	15 479,4	13 620,0	8,7
Allianz Polska OFE	6 343,8	6 964,6	8 090,6	7 152,3	4,6
Aviva OFE Aviva Santander	30 935,6	33 682,2	39 468,9	34 493,3	21,9
AXA OFE	9 072,0	9 867,1	11 555,5	10 126,9	6,4
Generali OFE	6 905,2	7 483,0	8 803,8	7 825,8	5,0
MetLife OFE	11 228,2	12 326,6	14 256,7	12 391,7	7,9
Nationale-Nederlanden OFE	34 265,8	37 556,3	44 576,6	39 748,0	25,3
Nordea OFE	6 435,2	7 154,3	-	-	-
Pekao OFE	2 046,5	2 262,6	2 655,2	-	-
PKO BP Bankowy OFE	6 344,5	7 015,0	8 074,9	7 046,0	4,5
OFE Pocztylion	2 605,1	2 831,5	3 234,2	2 809,9	1,8
OFE PZU „Złota Jesień”	18 501,7	19 979,3	23 333,5	22 120,1	14,1
Razem:	140 496,1	153 434,5	179 529,5	157 333,9	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdań dziennych OFE

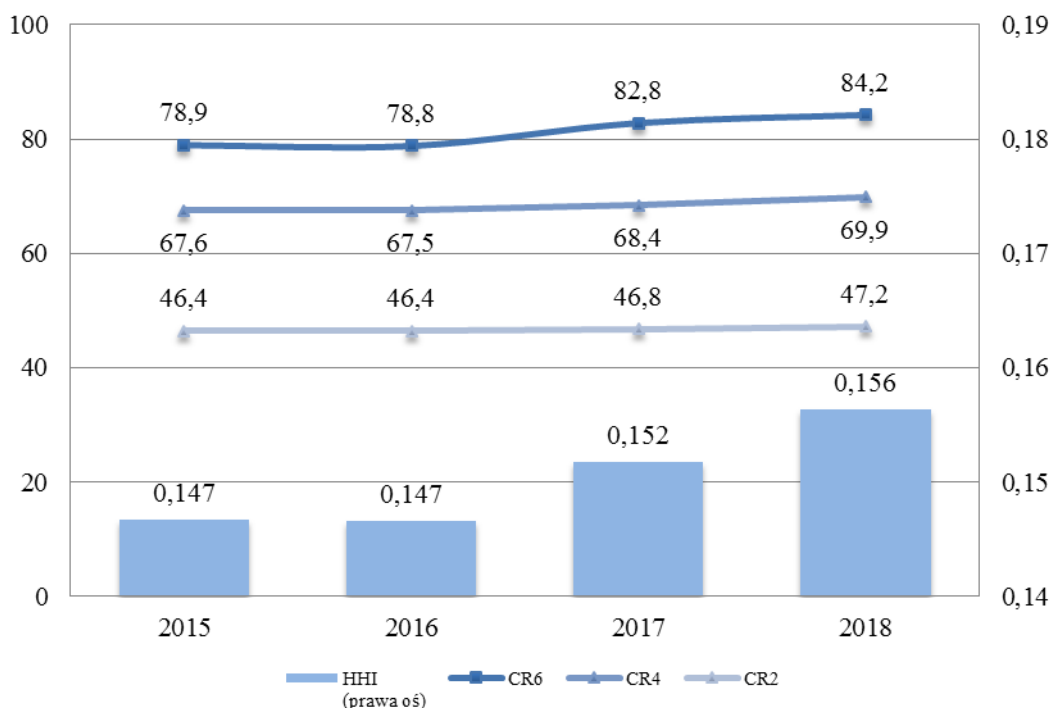
Na koniec 2018 r. aktywa netto otwartych funduszy emerytalnych osiągnęły wartość 157,3 mld zł i były niższe o 22,2 mld zł (12,4%) niż rok wcześniej.

Głównymi czynnikami, które wpłynęły na spadek wartości aktywów netto OFE w ciągu 2018 r. były ujemny wynik finansowy OFE (-17,3 mld zł) oraz ujemne saldo rozliczeń pomiędzy OFE a ZUS. W 2018 r. OFE przekazały do ZUS 8 mld zł w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, czyli mechanizmu sukcesywnego przekazywania środków z rachunku członków, którym do osiągnięcia wieku emerytalnego pozostało mniej niż 10 lat. W tym samym okresie ZUS przekazał do OFE 3,3 mld zł składek.

Likwidacja Pekao OFE, będącego na koniec 2017 r. najmniejszym podmiotem na rynku i przeniesienie jego aktywów do OFE PZU „Złota Jesień” (trzeciego podmiotu na rynku pod względem wielkości mierzonej wartością aktywów), w niewielkim stopniu wpłynęła na wzrost koncentracji aktywów. Udział w rynku czterech największych funduszy emerytalnych mierzony wartością aktywów w ciągu 2018 r. wzrósł o niespełna 1,5 pkt. proc. (do poziomu 69,9%). Likwidacja najmniejszego podmiotu w podobnym stopniu wpłynęła na wzrost

wskaźnika CR6, który odnotował wzrost o 1,4 pkt. proc. Natomiast wskaźnik HHI osiągnął poziom 0,156.

Wykres 9. Koncentracja aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

CR2, CR4, CR6 - wskaźniki określające udziały 2, 4 oraz 6 największych OFE w sumie aktywów ogółem
 HHI - wskaźnik Herfindahla-Hirschmana: miara koncentracji rynku określająca szacunkowy poziom zagęszczenia w danej branży obliczany jako suma kwadratów udziałów w rynku poszczególnych podmiotów (np. suma kwadratów udziałów poszczególnych OFE w aktywach OFE ogółem)

Na koniec 2018 r. do OFE należało 15,9 mln osób. W ciągu całego roku po raz kolejny nastąpił spadek liczby członków. O 200 tys. więcej członków funduszy przeszło na emeryturę od liczby osób, które po raz pierwszy przystąpiły do OFE. Jedynie OFE PZU „Złota Jesień” zwiększył liczbę członków o 286 tys. (13,4%), jednak było to wynikiem przejęcia Pekao OFE i nie zmieniło to pozycji jaką OFE PZU zajmuje w rankingu największych podmiotów pod względem liczby członków. Łączny udział w rynku trzech największych funduszy wzrósł o blisko 2 pkt. proc. i osiągnął prawie połowę całego rynku.

Tabela 9. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2015-2018

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków (tys. osób)				Struktura rynku (%)
	2015	2016	2017	2018	
Aegon OFE	921,4	913,9	1 829,7	1 804,0	11,3
Allianz Polska OFE	1 077,0	1 072,2	1 059,6	1 050,7	6,6
Aviva OFE Aviva Santander	2 649,3	2 631,0	2 577,2	2 539,4	16,0
AXA OFE	1 152,2	1 146,7	1 130,8	1 119,4	7,0
Generali OFE	1 000,5	995,0	980,4	970,4	6,1
MetLife OFE	1 591,6	1 581,4	1 554,2	1 536,2	9,7
Nationale-Nederlanden OFE	3 077,8	3 061,7	3 013,5	2 981,6	18,8
Nordea OFE	989,9	982,2	-	-	-
Pekao OFE	335,5	332,9	327,0	-	-
PKO BP Bankowy OFE	943,2	937,4	922,9	912,6	5,7
OFE Pocztylion	585,5	582,3	573,4	567,6	3,6
OFE PZU „Złota Jesień”	2 208,4	2 188,1	2 133,9	2 420,0	15,2

Razem	16 532,1	16 424,8	16 102,6	15 901,9	100,0
--------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------------

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Po okresie dwóch lat, w których otwarte fundusze emerytalne wypracowały wysokie roczne stopy zwrotu, w 2018 r. średnia stopa zwrotu wypracowana przez otwarte fundusze emerytalne była ujemna i wyniosła -9,6%, była to najniższa średnia stopa zwrotu od 2008 r. Poszczególne podmioty osiągały stopy zwrotu w przedziale od -10,7% do -8,8%. Duża zmienność wyników inwestycyjnych jest rezultatem silnego zaangażowania funduszy w krajowe instrumenty udziałowe (wynikającego z przekazania posiadanych przez OFE obligacji Skarbu Państwa do ZUS w 2014 r. oraz wprowadzenia zakazu lokowania aktywów OFE w papiery emitowane przez Skarb Państwa, przy jednoczesnym niedostatecznym poziomie rozwoju rynku finansowego innych instrumentów dłużnych), a w konsekwencji silnego uzależnienia osiąganych wyników od koniunktury na rynku akcji.

Tabela 10. Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (w %)

Otwarty fundusz emerytalny	2015	2016	2017	2018
Aegon OFE	-6,3%	10,0%	16,4%	-9,3%
Allianz Polska OFE	-4,2%	9,9%	17,8%	-9,5%
Aviva OFE Aviva Santander	-5,8%	9,7%	19,8%	-9,4%
AXA OFE	-3,5%	9,1%	18,8%	-9,9%
Generali OFE	-7,2%	8,4%	19,4%	-8,8%
MetLife OFE	-2,9%	11,5%	19,4%	-9,3%
Nationale-Nederlanden OFE	-4,7%	8,9%	19,6%	-9,4%
Nordea OFE	-5,8%	11,7%	-	-
Pekao OFE	-6,4%	11,3%	19,6%	-
PKO BP Bankowy OFE	-3,2%	11,4%	17,5%	-10,0%
OFE Pocztylion	-3,9%	10,7%	17,8%	-9,3%
OFE PZU „Złota Jesień”	-2,9%	10,2%	20,9%	-10,7%
Średnia	-4,7%	10,2%	18,8%	-9,6%

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdań dziennych OFE

W 2018 r. dominującymi kategoriami w rachunku wyników powszechnych towarzystw emerytalnych były przychody i koszty związane z zarządzaniem funduszami emerytalnymi (OFE i DFE), w tym:

- przychody z opłaty za zarządzanie OFE (75,9 % przychodów),
- przychody z opłat od składek do OFE (4,9 % przychodów),
- przychody z wycofania środków na rachunku rezerwowym – dodatkowe wynagrodzenie PTE za dobre wyniki inwestycyjne (4,7 % przychodów),

oraz koszty:

- ogólne zarządzania PTE (38,4 % kosztów),
- agenta transferowego OFE i DFE (25,8 % kosztów),
- akwizycji na rzecz OFE i DFE (8,5 % kosztów).

PRACOWNICZE FUNDUSZE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. 3 pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzały 3 pracowniczymi funduszami emerytalnymi. W 2018 r. akcjonariusze Pracowniczego Towarzystwa Emerytalnego UNILEVER POLSKA SA zarządzającego Pracowniczym Funduszem Emerytalnym UNILEVER POLSKA podjęli uchwałę o rozwiązaniu Spółki. Mając na uwadze, iż nie jest planowane przejęcie zarządzania PFE UNILEVER POLSKA przez inne pracownicze towarzystwo, Fundusz ten ulegnie likwidacji.

Na koniec 2018 r. do pracowniczych funduszy emerytalnych należało 33,3 tys. członków. Oznacza to spadek w stosunku do 2017 r. o 4,7%. W okresie objętym sprawozdaniem na rachunki członków PFE przekazano składki podstawowe i dodatkowe w kwocie 105,3 mln zł. Wartość aktywów netto zgromadzonych w pracowniczych funduszach emerytalnych na koniec 2018 r. wyniosła 1,8 mld zł. W stosunku do 2017 r. wartość aktywów netto PFE spadła o 62,8 mln zł, tj. o 3,4%. Spadek zagregowanej wartości aktywów odnotowano w obu funkcjonujących na koniec roku pracowniczych funduszach emerytalnych - w PFE „Nowy Świat” o 60,4 mln zł, zaś w PFE Orange Polska o 1,8 mln zł, (głównie w wyniku zrealizowanych wypłat transferowych i wypłat osobom uprawnionym po likwidacji jednego z PPE).

Tabela 11. Aktywa netto pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (według stanu na 31 grudnia)

Pracowniczy fundusz emerytalny	Aktywa netto (mln zł)				Udział w rynku (w %)
	2015	2016	2017	2018	
PFE Nestle Polska	55,4	0	-	-	-
PFE "Nowy Świat"	408,9	426,1	466,4	406,0	22,6
PFE Orange Polska	1 262,8	1 268,2	1 396,0	1 394,2	77,4
PFE Unilever Polska	67,3	77,2	0,6	0	0
Razem	1 794,5	1 771,5	1 863,0	1 800,2	100,0

Źródło: pracownicze fundusze emerytalne

W 2018 r. pracownicze fundusze emerytalne uzyskały ujemne stopy zwrotu:

- PFE Orange Polska -1,1%,
- PFE „Nowy Świat” -2,7%.

Tabela 12. Stopy zwrotu pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (w %)

Pracowniczy fundusz emerytalny	2015	2016	2017	2018
PFE Nestle Polska	-1,2	-	-	-
PFE "Nowy Świat"	-1,3	3,9	8,9	-2,7
PFE Orange Polska	-2,7	3,2	8,2	-1,1
PFE Unilever Polska	-1,0	4,9	-	-

Źródło: pracownicze fundusze emerytalne

DOBROWOLNE FUNDUSZE EMERYTALNE

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 7 dobrowolnych funduszy emerytalnych, które były zarządzane przez powszechne towarzystwa emerytalne. We wszystkich działających DFE gromadzone były środki w ramach IKZE, natomiast dodatkowo w 5 z nich (Allianz DFE, MetLife DFE, Nationale-Nederlanden DFE, PKO DFE i Generali DFE) członkowie posiadali środki w ramach IKE.

Na koniec 2018 r. do dobrowolnych funduszy emerytalnych należało 105,5 tys. członków (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 7,7%), którzy gromadzili w nich oszczędności w formie IKZE lub IKE. Wartość zagregowanych aktywów netto zgromadzonych w DFE wyniosła 381,8 mln zł, co stanowiło wzrost o ponad 27% w porównaniu do roku 2017 (głównie spowodowany napływem składek do funduszy).

W 2018 r. PTE PZU SA, zarządzające DFE PZU, przejęło DFE Pekao i w konsekwencji z dniem 28 września 2018 r. nastąpiła likwidacja DFE Pekao. Tak więc znaczący wzrost aktywów DFE PZU (poza wpłatami oszczędzających) był również związany z zawarciem przez ponad połowę członków zlikwidowanego DFE Pekao umów o prowadzenie IKZE z DFE PZU. W ramach wypłaty transferowej 97,2% środków zostało przeniesionych do DFE PZU, zaś pozostała część środków zgromadzonych w DFE Pekao została przekazana zgodnie z pozostałymi dyspozycjami członków likwidowanego DFE Pekao (zwrot, wypłata) lub oczekuje na dyspozycje beneficjentów rachunków zmarłych członków DFE Pekao.

Tabela 13. Aktywa netto DFE w latach 2015-2018 (w mln zł)

Dobrowolny fundusz emerytalny	2015	2016	2017	2018
Allianz Polska DFE	5,5	8,0	11,7	13,5
Generali DFE	0,1	0,2	0,3	0,5
MetLife DFE	23,8	28,1	33,4	30,5
Nationale-Nederlanden DFE	12,9	33,6	69,5	98,7
Nordea DFE	2,8	-	-	-
DFE Pekao	27,9	51,2	82,0	-
PKO DFE	15,7	34,0	55,0	67,8
DFE Pocztylion Plus	0,8	1,1	1,4	2,4
DFE PZU	14,3	26,4	45,6	168,4
Razem	103,8	182,6	298,9	381,8

Źródło: dobrowolne fundusze emerytalne

W 2018 r. wszystkie dobrowolne fundusze emerytalne osiągnęły ujemne stopy zwrotu. Mieściły się one w przedziale od -16,6% do -4,8%. Duże zróżnicowanie wyników inwestycyjnych DFE było spowodowane niejednorodnością w stosowanych przez zarządzających strategiach inwestycyjnych. Poszczególne fundusze różniły się zarówno poziomem alokacji poszczególnych klas aktywów, doбором pojedynczych instrumentów finansowych, jak również tempem zmiany składu portfela.

Tabela 14. Stopy zwrotu DFE w latach 2015-2018 (w %)

Dobrowolny fundusz emerytalny	2015	2016	2017	2018
Allianz Polska DFE	* 1,6	* 7,8	* 11,5	* -6,6
Generali DFE	3,4	18,3	6,4	-10,4
MetLife DFE	-1,9	3,8	6,6	-16,6
Nationale-Nederlanden DFE	* 16,2	* 13,3	* 9,0	* -8,6
Nordea DFE	-2,5	-	-	-
DFE Pekao	3,3	4,9	6,8	-
PKO DFE	-0,9	5,7	8,6	-6,7
DFE Pocztylion Plus	2,6	3,6	-1,0	-4,8
DFE PZU	9,1	16,2	14,7	-9,9

Źródło: dobrowolne fundusze emerytalne

* stopa zwrotu wyliczona na podstawie jednostki rozrachunkowej typu A

PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE, INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE I INDYWIDUALNE KONTA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO

Pracownicze programy emerytalne (PPE), indywidualne konta emerytalne (IKE) oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (IKZE), w których uczestnictwo jest dobrowolne, mają - w przeciwieństwie do pozostałych form dobrowolnego gromadzenia oszczędności z przeznaczeniem na cel emerytalny - charakter instytucjonalny, a środki są w nich gromadzone na zasadach określonych przepisami prawa.

Rozwój III filara systemu emerytalnego jest wzmacniany poprzez zachęty w postaci zwolnień podatkowych i możliwość korzystania z ulg w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne.

Rynek PPE istnieje od 1999 r. Rozwój rynku PPE w latach 2015-2018 przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Rozwój PPE w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba PPE	1 054	1 036	1 054	1 232
Liczba uczestników (w tys.)	393	396	396	425
Wartość zgromadzonych aktywów (w mln zł)	10 623	11 394	12 643	12 735

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje zarządzające środkami pracowniczych programów emerytalnych

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. funkcjonowały 1230 pracownicze programy emerytalne, w tym:

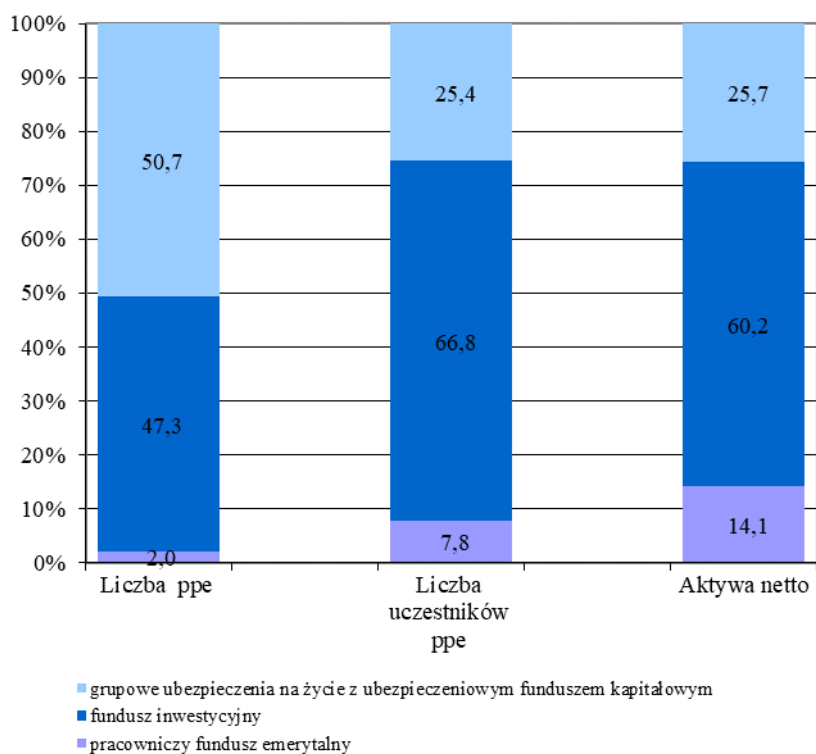
- 623 w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- 582 w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego,
- 25 w formie pracowniczego funduszu emerytalnego.

W 2018 r. do rejestru pracowniczych programów emerytalnych wpisano 206 nowych pracowniczych programów emerytalnych. Dodatkowo, w omawianym okresie do programów międzyzakładowych zarejestrowanych w rejestrze PPE przystąpiło 64 pracodawców.

W PPE uczestniczyło na koniec 2018 r. 425 tys. osób, a wartość zgromadzonych aktywów wyniosła 12 735 mln złotych, co oznacza wzrost wartości aktywów zgromadzonych na rachunkach uczestników PPE o 92 mln zł w stosunku do 2017 r. (o ok. 1%).

Udział poszczególnych form w rynku PPE obrazuje Wykres 10.

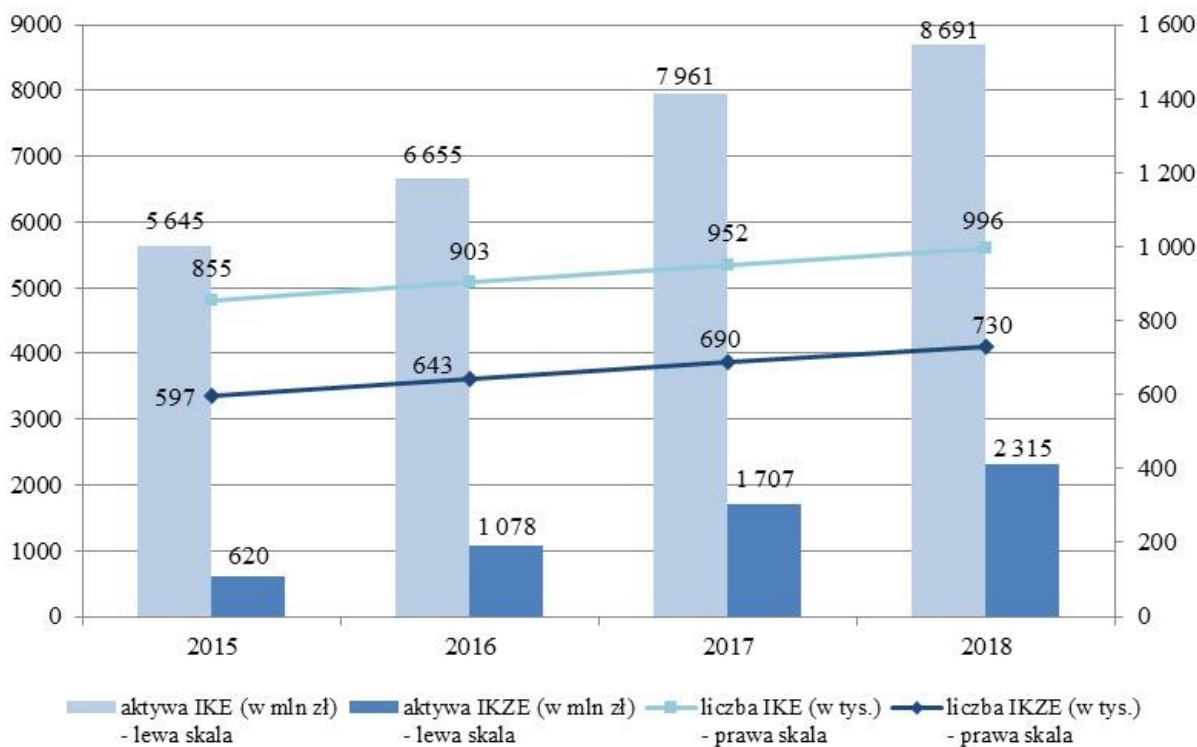
Wykres 10. Struktura rynku PPE w 2018 r. (w %)

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje zarządzające środkami pracowniczych programów emerytalnych

Na posiedzenie KNF przedłożono raport „Pracownicze programy emerytalne w 2017 r.”.

Wykres 11. Wartość aktywów oraz liczba kont IKE i IKZE w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje prowadzące IKE lub IKZE

Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku

IKE i IKZE są to dobrowolne, a zarazem indywidualne formy oszczędzania na cele emerytalne. Okres ich funkcjonowania jest różny: IKE funkcjonują od 2004 r. natomiast IKZE od 2012 r. Według stanu na koniec 2018 r. podmioty uprawnione do prowadzenia IKE lub IKZE obsługiwały 995,6 tys. IKE i 730,4 tys. IKZE, na których zgromadzono aktywa odpowiednio w wysokości 8691,1 mln zł i 2314,9 mln zł.

Tabela 16. Liczba kont oraz wartość aktywów IKE i IKZE w podziale na instytucje prowadzące, wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

Podmioty prowadzące IKE lub IKZE	Liczba kont				Wartość aktywów			
	IKE		IKZE		IKE		IKZE	
	tys.	%	tys.	%	mln zł	%	mln zł	%
Zakłady ubezpieczeń	562,5	56,5	447,3	61,2	2582,7	29,7	635,1	27,4
Fundusze inwestycyjne	317,0	31,8	150,2	20,6	2724,6	31,3	1083,5	46,8
Podmioty prowadzące działalność maklerską	32,6	3,3	11,2	1,5	1434,7	16,5	119,4	5,2
Banki	78,3	7,9	20,3	2,8	1886,4	21,7	156,2	6,7
Dobrowolne fundusze emerytalne	5,3	0,5	101,4	13,9	62,7	0,7	320,8	13,9
Ogółem	995,6	100	730,4	100	8691,1	100	2314,9	100

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje prowadzące IKE lub IKZE

2.6. RYNEK KAPITAŁOWY I TOWAROWY

Nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego rynek kapitałowy i towarowy, tworzą podmioty prowadzące działalność na rynku papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, instytucje zbiorowego inwestowania oraz podmioty prowadzące działalność na rynku towarowym.

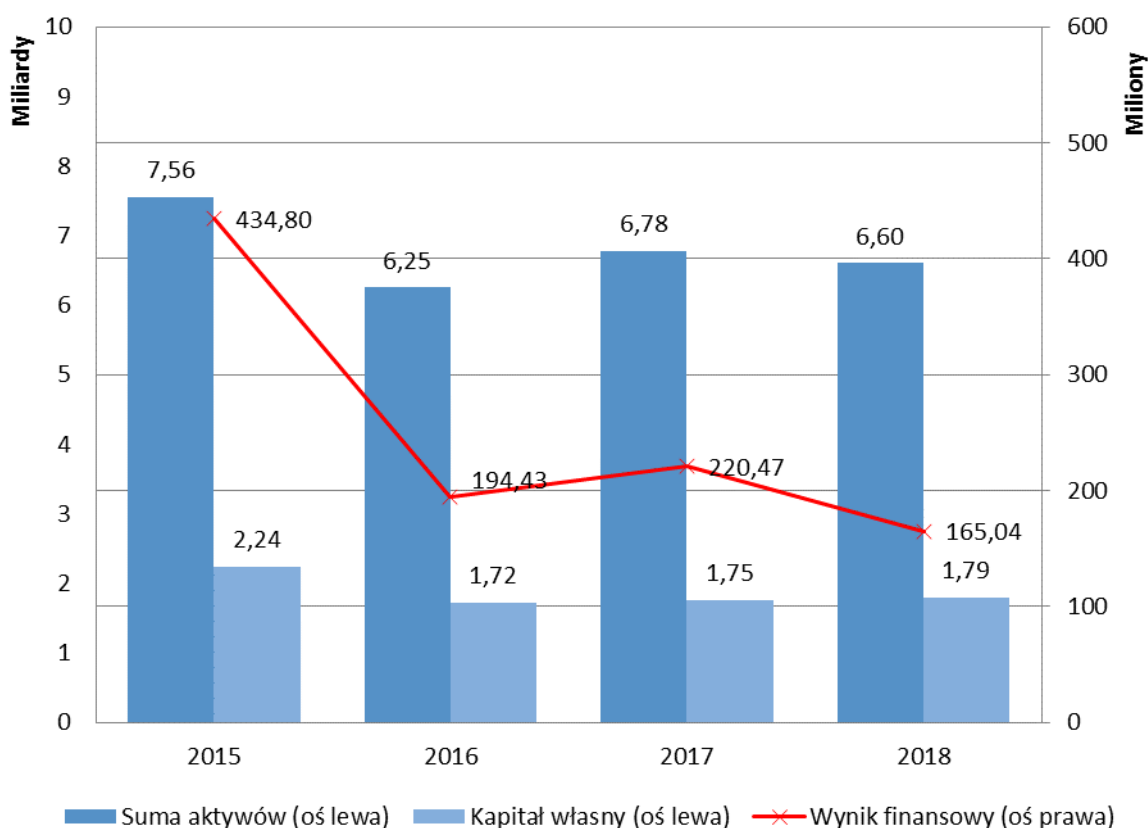
PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKĄ I POWIERNICZĄ

Tabela 17. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2015-2018

Rodzaj podmiotu	2015	2016	2017	2018
Domy maklerskie	52	46	44	40
Towarowe domy maklerskie	1	1	1	1
Banki prowadzące działalność maklerską	12	11	11	9
Banki powiernicze	13	13	13	12
Razem	78	71	69	62

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 12. Podstawowe dane sektora domów maklerskich w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2015-2017 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2017 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MRF wg stanu na 31.12.2018 r.

Dane nie obejmują danych jednego domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Ww. dane uwzględniają zmieniającą się liczbę domów maklerskich działających w latach 2015-2018.

Tabela 18. Dane dotyczące liczby rachunków klientów domów i biur maklerskich w latach 2015-2018

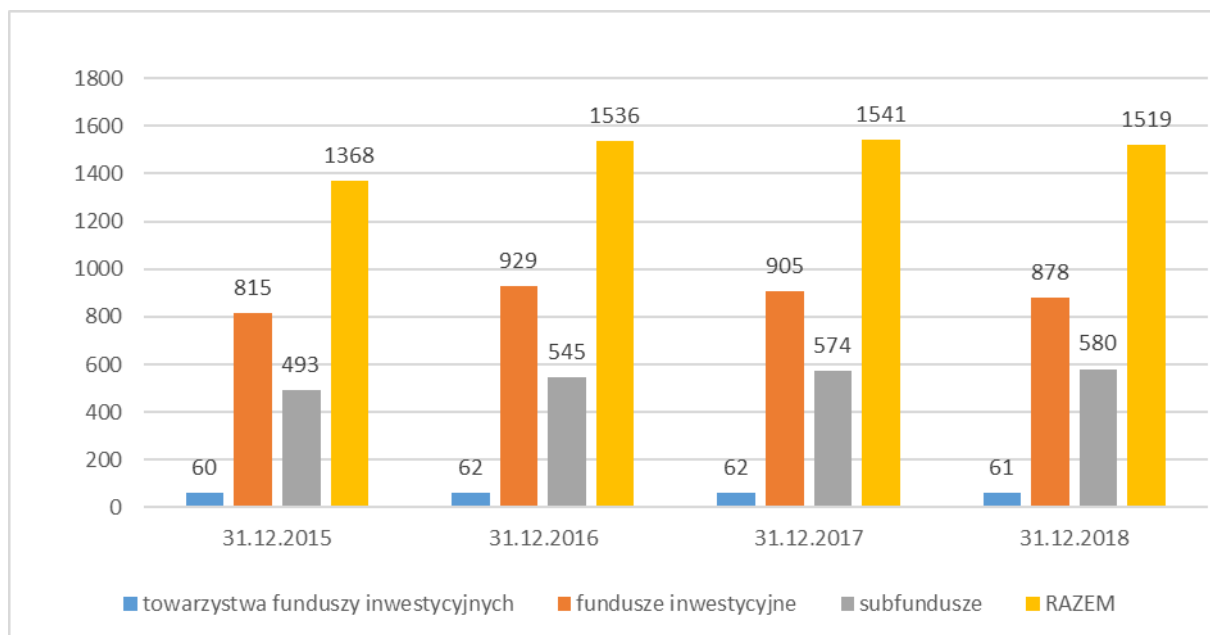
Wyszczególnienie	Liczba rachunków klientów				Udział w wartości ogółem (w %)
	2015	2016	2017	2018	2018
Domy maklerskie	1 129 648	838 793	744 399	714 957	39,11%
Banki prowadzące działalność maklerską	793 733	1 187 939	1 192 413	1 113 066	60,89%
Razem	1 923 381	2 026 732	1 936 812	1 828 023	100%

Źródło: opracowanie własne UKNF

TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH I FUNDUSZE INWESTYCYJNE

Rok 2018 był rokiem, w którym zaobserwowano spadek liczby nadzorowanych podmiotów krajowych w sektorze funduszy inwestycyjnych, co obrazuje wykres nr 13 (narastająco).

Wykres 13. Łączna liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2015-2018 (narastająco z podziałem na rodzaje)

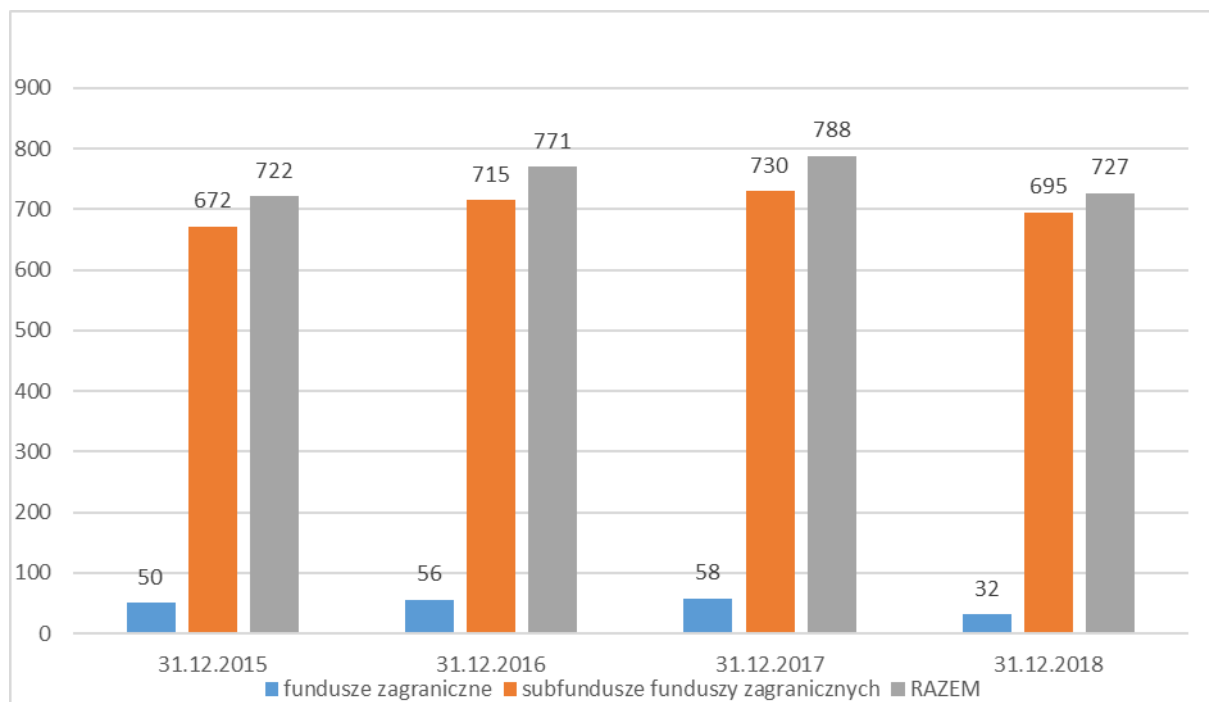

Źródło: opracowanie własne UKNF

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadało 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych, zarządzających łącznie 878 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 47 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 52 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 779 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Komisja Nadzoru Finansowego wykonuje nadzór nad zbywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tytułów uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne. W związku z ograniczeniem działalności w Polsce przez grupę Raiffeisen oraz KBC w 2018 r. odnotowany został istotny spadek liczby tego rodzaju podmiotów.

Wykres 14. Łączna liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018 (narastająco z podziałem na rodzaje)

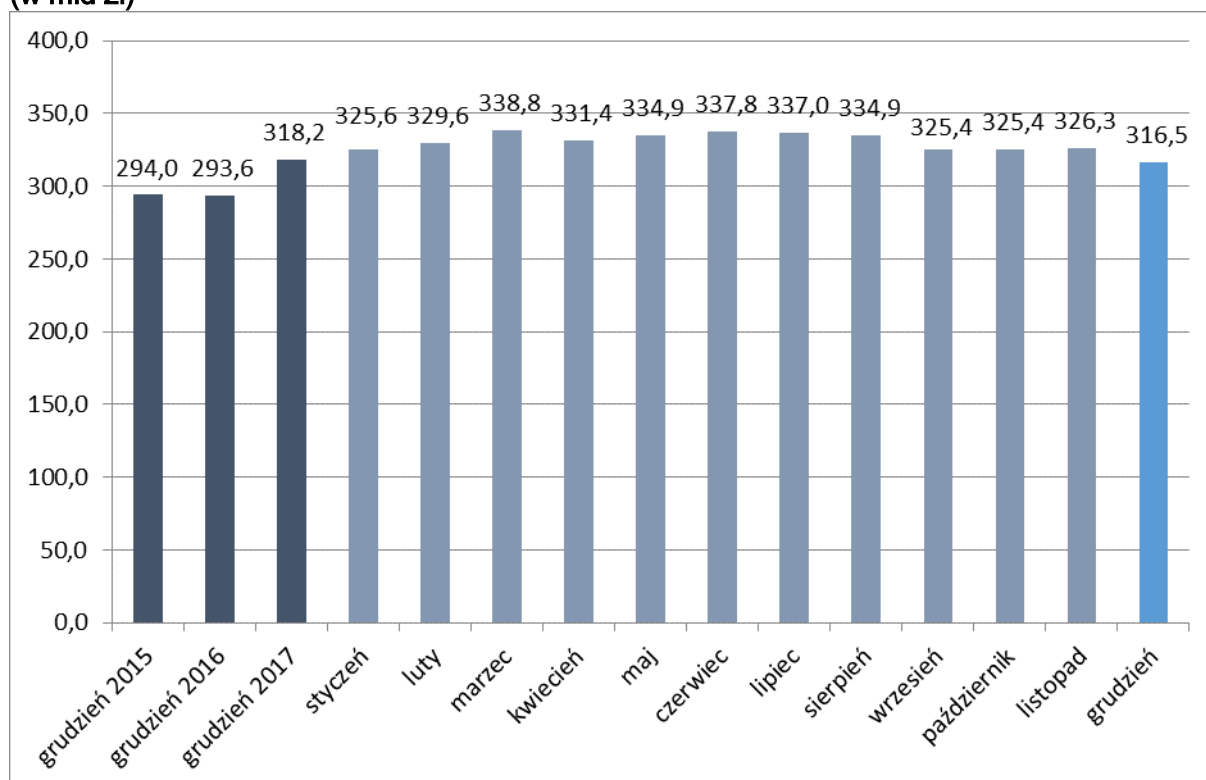

Źródło: opracowanie własne UKNF

Pomimo że w 2018 roku wartość aktywów funduszy inwestycyjnych utrzymywała się co do zasady na poziomie wyższym niż obserwowany w poszczególnych miesiącach 2018 r., to na koniec grudnia 2018 r. można było zaobserwować zmniejszenie ich wartości o 9,8 mld zł w porównaniu do stanu na koniec listopada 2018 r. W następstwie powyższego wartość aktywów funduszy według stanu na 31 grudnia 2018 r. była niższa o 1,7 mld zł w porównaniu do poziomu z grudnia 2017 r. i wynosiła 316,5 mld zł.

Wykres 15 przedstawia wartość aktywów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI na koniec lat 2015-2017 oraz w poszczególnych miesiącach 2018 r.

Wykres 15. Aktywa funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2016 oraz w 2018 r. (w mld zł)⁴

Źródło: opracowanie własne UKNF

Jak wynika z wykresu 15, w odniesieniu do wartości aktywów funduszy inwestycyjnych w pierwszym półroczu 2018 r., z wyjątkiem kwietnia, utrzymywał się trend wzrostowy, natomiast w okresie od lipca do września 2018 r. można było zaobserwować spadki wartości aktywów funduszy. W pierwszych miesiącach ostatniego kwartału 2018 r. wartość aktywów funduszy nieznacznie wzrosła, by następnie ulec obniżeniu do poziomu 316,5 mld zł wg stanu na 31 grudnia 2018 r. Na koniec 2018 r. wartość aktywów funduszy była o 1,7 mld zł (tj. o 0,53%) niższa w porównaniu do poziomu na koniec 2017 r. Największe wzrosty wartości aktywów funduszy inwestycyjnych zanotowane zostały w styczniu oraz w marcu, natomiast do największego zmniejszenia ich poziomu doszło we wrześniu oraz w grudniu.

W związku z wyhamowaniem utrzymującego się w pierwszych miesiącach 2018 r. trendu wzrostowego w odniesieniu do wartości aktywów funduszy inwestycyjnych oraz spadkami ich poziomu obserwowanymi w drugiej połowie 2018 r., TFI wypracowały w 2018 r. przychody na poziomie zbliżonym do osiągniętych w roku poprzednim. Przychody ogółem za rok 2018 były o 56 mln zł, tj. o 1,4 %, wyższe w porównaniu do ich wartości w roku 2017 i wyniosły łącznie 3940 mln zł. Z kolei suma kosztów ogółem była niższa o 220 mln zł (7,2%) i wyniosła 2816 mln zł. W związku z ograniczeniem poziomu kosztów zwiększeniu uległ zagregowany wynik finansowy TFI za 2018 rok, który wyniósł 911 mln zł i był o 365 mln zł (66,8%) wyższy niż w roku poprzednim⁵.

⁴ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

⁵ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, a zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

Tabela 19. Zagregowane koszty, przychody i wynik finansowy netto towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2015-2018 (w mln zł)⁶

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	
Przychody ogółem	3 234	3 241	3 884	3 940	-
Koszty ogółem, w tym:	2 551	2 610	3 036	2 794	100,00%
- koszty stałe	1 747	986	1 158	1 243	44,49%
- koszty zmienne, w tym:	1 751	1 624	1 878	1 551	55,51%
- koszty zmienne dystrybucji*	1 306	1 213	1 398	936	33,50%
Wynik finansowy netto	550	498	546	911	-

* Koszty pozostające w bezpośrednim związku z przyjmowaniem i realizowaniem zleceń zbycia, odkupienia lub zamiany jednostek uczestnictwa lub przyjmowaniem zapisów na certyfikaty inwestycyjne i ich przydziałem, stanowiące wynagrodzenie dystrybutorów lub poniesione z tytułu promocji lub marketingu funduszu.

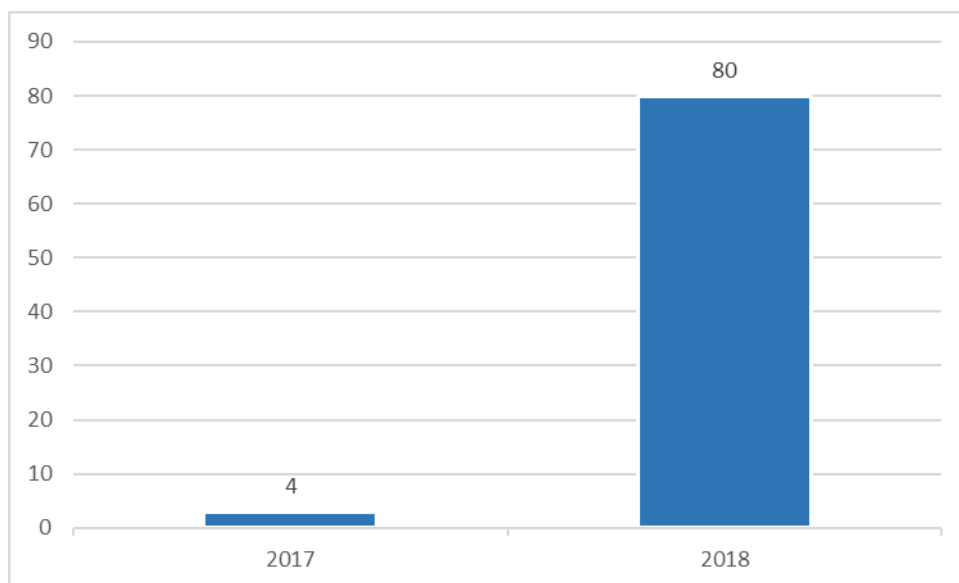
Źródło: opracowanie własne UKNF

ZARZĄDZAJĄCY ASI ORAZ ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

2018 rok obejmował przede wszystkim realizację zadań skupiających się na analizie formalnej i merytorycznej wniosków o wpis do rejestru zarządzających ASI, zarówno podmiotów, które złożyły wnioski w 2017 r. na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 615, dalej: ustawa zmieniająca), jak również na podstawie obowiązujących przepisów Ustawy. Ubiegły rok był również rokiem, w którym nastąpił znaczący wzrost podmiotów wpisanych do rejestru zarządzających ASI. Na przyrost tej liczby miały wpływ czynniki związane z poszerzeniem zespołu pracowników zajmujących się rozpatrywaniem wniosków o wpis do rejestru zarządzających ASI oraz istotny wpływ nowych wniosków podmiotów, które nie rozpoczęły jeszcze działalności, a zwłaszcza podmiotów, które planowały wykonywać działalność w oparciu o programy realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Polski Fundusz Rozwoju.

⁶ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

Wykres 16. Łączna liczba zarządzających ASI wpisanych do rejestru zarządzających ASI w latach 2017-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Ponadto w 2018 r. szczególna uwaga poświęcona została również rozstrzygnięciu prawnych i faktycznych problemów w zakresie funkcjonowania ASI i ich zarządzających.

Wszystkie podmioty objęte nadzorem KNF jako Zarządzający ASI zostały wpisane do rejestru zarządzających ASI w latach 2017-2018. W 2016 r. i poprzednich latach, na polskim rynku finansowym nie funkcjonowały podmioty tego typu, choć przepisy regulujące ich działalność weszły w życie w dniu 4 czerwca 2016 r.

ZORGANIZOWANE RYNKI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA

Rynek regulowany

Podstawowym przedmiotem działalności Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA jest prowadzenie rynku regulowanego. Rynek regulowany jest stałym, zorganizowanym systemem obrotu instrumentami finansowymi, zapewniającym inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych, oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów. Rynek regulowany funkcjonuje w oparciu o Regulamin Giełdy, którego zmiany zatwierdzone są przez KNF, oraz precyzujące postanowienia tego dokumentu Szczegółowe Zasady Obrotu Giełdowego.

Głównym przedmiotem obrotu na Giełdzie są papiery wartościowe: akcje, obligacje, prawa poboru, prawa do akcji, certyfikaty inwestycyjne oraz instrumenty pochodne: kontrakty terminowe, opcje, jednostki indeksowe.

Tabela 20. Stopy zwrotu indeksów GPW w latach 2015-2018 (w %)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
WIG	-9,62	11,38	23,17	-9,50
WIG20	-19,72	4,77	26,35	-7,50
mWIG40	2,40	18,18	14,99	-19,35
sWIG80	9,11	7,93	2,36	-27,57

Źródło: <https://www.gpw.pl/podstawowe-statystyki-gpw>

Tabela 21. Liczba instrumentów notowanych na GPW w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Spółki	487	487	482	465
- w tym zagraniczne	54	53	50	51
Liczba debiutów	30	19	15	7
Liczba wycofań	13	20	20	25
Obligacje	122	153	178	195
- w tym zagraniczne	1	4	4	6
Kontrakty terminowe	144	166	174	178
Opcje	266	228	218	232

Źródło: <https://www.gpw.pl/podstawowe-statystyki-gpw>

Tabela 22. Kapitalizacja GPW na koniec lat 2015-2018 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Spółki krajowe	516 785	557 124	710 336	615 517
Spółki zagraniczne	566 077	558 596	708 882	549 559
Obligacje krajowe	583 185	617 985	652 524	687 223
Obligacje zagraniczne	98	3 122	8 207	15 010
Razem	1 666 145	1 736 827	2 079 949	1 869 327

Źródło: http://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki

Tabela 23. Wartość obrotów na GPW w latach 2015-2018 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Akcje	225 287	202 293	260 979	211 850
Obligacje	904	1 426	1 447	1 331
Kontrakty terminowe	216 746	188 439	230 203	223 168
Opcje	9 679	6 833	7 072	6 731

Źródło: <https://www.gpw.pl/podstawowe-statystyki-gpw>

Alternatywny system obrotu GPW SA (NewConnect)

Poza rynkiem regulowanym GPW SA prowadzi również zorganizowany rynek instrumentów finansowych w formule alternatywnego systemu obrotu pod nazwą NewConnect. Zgodnie z założeniami organizatora rynek ten jest dedykowany powstającym oraz młodym firmom o stosunkowo niewielkiej przewidywanej kapitalizacji. W porównaniu z rynkiem regulowanym formalności związane z wprowadzeniem instrumentów finansowych do obrotu są uproszczone, zaś koszty debiutu na rynku - niższe. Mniej rygorystyczne są także obowiązki informacyjne ciążące na emitentach.

Tabela 24. Dane dotyczące alternatywnego systemu obrotu NewConnect w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Wartość NCIndex na koniec roku	278,37	306,50	278,22	198,72
Stopa zwrotu NCIndex w bieżącym roku (%)	-4,13	10,11	-9,23	-28,57
Kapitalizacja spółek na koniec roku (mln zł)	8 416,54	9 799	9 408	7 386
Liczba spółek na koniec roku	418	414	401	381
Liczba debiutów	19	16	19	15
Liczba sesji	251	251	250	247
Wartość obrotów (mln zł)	1722	1 360	1 322	1 574
Liczba transakcji na sesję	4381	3 417	3 401	3 058
Średnia wartość obrotu na sesję (mln zł)	6,86	5,41	5,28	6,37

Źródło: <https://newconnect.pl/podstawowe-statystyki-newconnect>

BondSpot SA

Rynek regulowany

Obrót na rynku regulowanym w Polsce prowadzi również spółka BondSpot SA podlegająca nadzorowi KNF. Głównym przedmiotem obrotu na rynku prowadzonym przez BondSpot SA są obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, obligacje spółdzielcze oraz inne papiery dłużne, które notowane są w ramach systemu Catalyst⁷.

Alternatywny system obrotu BondSpot SA

Poza rynkiem regulowanym, BondSpot SA organizuje także obrót instrumentami dłużnymi w ramach alternatywnego systemu obrotu. Rynek ten również stanowi jeden z segmentów systemu Catalyst. Podobnie jak w przypadku rynku regulowanego, organizowanego przez BondSpot SA, notowane w alternatywnym systemie obrotu mogą być zdematerializowane obligacje, listy zastawne i inne dłużne instrumenty finansowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z zaciągnięcia długu.

Tabela 25. Dane dotyczące rynku pozagiełdowego oraz ASO w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
RRP BondSpot				
Wartość obrotu ses. (mln zł)	58,77	12,36	0,52	20,75
Liczba transakcji sesyjnych	26	12	3	12
Liczba instrumentów	115	130	144	149
ASO BondSpot				

⁷ Catalyst stanowi funkcjonalne połączenie w zakresie autoryzacji, dopuszczania oraz notowania instrumentów dłużnych na czterech rynkach instrumentów dłużnych (tj. dwóch rynkach regulowanych oraz dwóch alternatywnych systemach obrotu). Spośród czterech z funkcjonalnie połączonych rynków dwa organizowane są przez GPW, a dwa przez BondSpot SA (każda ze spółek organizuje jeden rynek regulowany oraz jeden alternatywny system obrotu). Zgodnie z dokonany przez spółki podziałem, rynki organizowane przez GPW stanowią tzw. segment detaliczny „platformy” Catalyst. Natomiast obrót hurtowy dokonywany jest na rynkach organizowanych przez BondSpot SA.

Wartość obrotu ses. (mln zł)	404,61	122,33	175,36	81,77
Liczba transakcji sesyjnych	404	371	341	166
Liczba instrumentów	189	214	237	209

Źródło: https://gpwcatalyst.pl/pub/CATALYST/statystyki/statystyki_roczne/2018_CAT.pdf

Treasury BondSpot Poland

BondSpot SA, po wejściu w życie ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa zmieniająca), prowadzi drugi alternatywny system obrotu tzn. Treasury BondSpot Poland (TBSP). Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy zmieniającej elektroniczny rynek skarbowych papierów wartościowych organizowany w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej przez spółkę prowadzącą rynek regulowany na podstawie umowy zawartej z ministerstwem właściwym do spraw budżetu w ramach realizacji powierzonych zadań, związanych z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa, z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, został uznany za alternatywny system obrotu (z zastrzeżeniem ust. 2 tego artykułu przewidującego, iż spółka ma 12 miesięcy na dostosowanie się do obowiązujących przepisów - tj. do dnia 21 kwietnia 2019 r.).

SYSTEM ROZLICZENIOWO-DEPOZYTOWY

KRAJOWY DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH SA (dalej: Krajowy Depozyt albo KDPW) jest centralną, jedyną w Polsce instytucją odpowiedzialną za prowadzenie i nadzorowanie systemu depozytowo-rozrachunkowego w zakresie obrotu instrumentami finansowymi. Właścicielami KDPW są w równych częściach GPW, Skarb Państwa oraz Narodowy Bank Polski. Do podstawowych zadań Krajowego Depozytu należy rejestracja i prowadzenie depozytu papierów wartościowych, rozrachunek transakcji, nadzór nad zgodnością wielkości emisji z liczbą papierów wartościowych znajdujących się w obrocie, obsługa zdarzeń korporacyjnych, realizacja zobowiązań emitentów, a także prowadzenie obowiązkowego systemu rekompensat.

Wśród zadań Krajowego Depozytu znajduje się również prowadzenie agencji numerującej, odpowiedzialnej za nadawanie numerów ISIN, FISN, CFI dla papierów wartościowych oraz kodów LEI stanowiących unikalny identyfikator dla podmiotów prawnych prowadzących działalność w obrocie instrumentami finansowymi. Ponadto KDPW prowadzi repozytorium transakcji zgodnie z rozporządzeniem EMIR.

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA w 2018 r. otrzymał zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na świadczenie usługi zatwierdzonego mechanizmu sprawozdawczego (Approved Reporting Mechanism, ARM).

Usługa ta ustanowiona została przez przepisy prawa europejskiego i wprowadzona do polskiego porządku prawnego w związku z implementacją Dyrektywy MiFID II. Świadczenie usługi ARM polega na pośrednictwie w przekazywaniu do organu nadzoru informacji o szczegółach transakcji zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi przez podmioty, na które obowiązek dokonywania takich zgłoszeń nałożony został przez art. 26 rozporządzenia MiFIR (raportowanie o transakcjach). Podmiot posiadający status ARM jest uprawniony do świadczenia usługi pośrednictwa w raportowaniu o transakcjach na terytorium całej Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz. U. L 257 z 28.08.2014 r., s. 1; „rozporządzenie CSD”), każdy CDPW (Centralny Depozyt Papierów Wartościowych) był zobowiązany złożyć do swojego właściwego organu wniosek

o udzielenie zezwolenia koniecznego do celów wskazanego wyżej rozporządzenia do dnia 30 września 2017 r. W związku z powyższym, w dniu 29 września 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynął wniosek KDPW SA o udzielenie zezwolenia na działalność centralnego depozytu papierów wartościowych na podstawie art. 69 ust. 2 w związku z art. 16 rozporządzenia CSD. W roku 2018 trwało procedowanie przedmiotowego wniosku.

KDPW_CCP SA jest izbą rozliczeniową, w której KDPW posiada 100% udział w kapitale zakładowym. Od dnia 8 kwietnia 2014 r. KDPW_CCP SA prowadzi działalności jako CCP na podstawie art. 14 w związku z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L. 201 z 2012 r., str. 1). KDPW_CCP SA przejmuje zobowiązania stron rozliczanych transakcji, stając się kupującym dla każdego sprzedającego i sprzedającym dla każdego kupującego oraz zabezpieczając jednocześnie rozliczane transakcje majątkiem własnym.

KDPW_CCP SA dokonuje rozliczeń transakcji zawieranych w obrocie zorganizowanym, tj. na regulowanych rynkach kasowych i terminowych (GPW SA i BondSpot SA) oraz w alternatywnych systemach obrotu (ASO GPW SA oraz ASO BondSpot SA), jak również dokonuje rozliczeń instrumentów pochodnych zawieranych poza obrotem zorganizowanym oraz transakcji repo. KDPW_CCP SA organizuje system zabezpieczania płynności rozliczeń przyjmowanych do rozliczania transakcji. KDPW_CCP SA dokonuje rozliczeń transakcji w polskim złotym oraz euro.

W lipcu 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego jako właściwy organ nadzoru nad KDPW_CCP SA wypełniła kwestionariusz nadzorczy przygotowany i przekazany przez ESMA - 2018 EMIR Peer Review on CCPs' collateral and funding arrangements. W dokumencie tym przekazane zostały do ESMA szczegółowe informacje w zakresie nadzoru KNF nad KDPW_CCP SA w odniesieniu do wypełniania przez KDPW_CCP SA wymogów dotyczących zabezpieczeń wpłacanych przez uczestników KDPW_CCP SA, jak również wymogów określających dostęp CCP do płynności (linie kredytowe, łatwo zbywalne instrumenty finansowe).

OFERTY PUBLICZNE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

W 2018 r. nastąpił spadek wartości ofert publicznych w porównaniu z poprzednim rokiem. Wartość ofert publicznych wyniosła ogółem ponad 6,8 mld zł, co odpowiada spadkowi o ponad 60% w porównaniu z rekordowym rokiem 2017.

Spadek wartości ofert widoczny był we wszystkich segmentach rynku. W najważniejszym segmencie pozyskiwania kapitału poprzez oferty publiczne akcji (tzw. rynek pierwotny) liczba przeprowadzonych subskrypcji spadła z 71 do 46, a ich wartość spadła o ponad połowę.

Liczba publicznych ofert sprzedaży akcji była w 2018 r. najmniejsza w ostatnich latach, a ich wartość zmniejszyła się o 95% w porównaniu do 2017 r.

Liczba pierwszych ofert publicznych akcji spadła z 48 w 2017 r. do 28 w 2018 r., a ich wartość spadła o 95% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Największym pod względem wartości segmentem rynku ofert publicznych był rynek publicznych ofert obligacji, który również odnotował spadek wartości (o ponad 40%), do 4,4 mld zł.

Łącznie w 2018 r. emitenci przeprowadzili 163 oferty publiczne, których strukturę przedstawia Tabela 26.

Tabela 26. Charakterystyka ofert publicznych przeprowadzonych w 2018 r.

163 oferty publiczne, w tym:			
161 ofert o charakterze gotówkowym			2 oferty o charakterze bezgotówkowym
66 publicznych ofert akcji		60 publicznych ofert produktów strukturyzowanych	35 publicznych ofert obligacji
<i>w tym:</i>			<i>w tym:</i>
47 ofert przeprowadzonych bez konieczności sporządzenia i zatwierdzenia prospektu emisyjnego			11 ofert przeprowadzonych bez konieczności sporządzenia i zatwierdzenia prospektu emisyjnego
34 oferty przeprowadzone przez emitentów zagranicznych			3 oferty przeprowadzone przez emitenta zagranicznego
20 publicznych ofert sprzedaży	46 publicznych subskrypcji		

Źródło: opracowanie własne UKNF

Łączna wartość przeprowadzonych w 2018 r. ofert publicznych o charakterze gotówkowym wyniosła 6805,83 mln zł, w tym wartość subskrypcji akcji wyniosła 1047,71 mln zł, wartość publicznych ofert sprzedaży akcji - 331,27 mln zł, wartość ofert obligacji 4396,25 mln zł, a wartość ofert produktów strukturyzowanych 1030,60 mln zł.

Tabela 27. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2015-2018

Rok	2015		2016		2017		2018	
Wyszczególnienie	Liczba ofert *	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert **	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert ***	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert ****	Wartość (w mln zł)
Publiczne emisje akcji	55	2 363,61	64	3 564,04	71	2 184,62	46	1 047,71
Publiczne oferty obligacji	63	6 462,24	74	6 820,93	72	7 759,08	35	4 396,25
Publiczne oferty sprzedaży akcji	33	785,26	38	579,80	51	7 047,82	20	331,27
Publiczne oferty produktów strukturyzowanych	1	12,79	0		43	490,07	60	1030,60
Publiczne oferty razem	152	9 623,9	176	10 964,77	237	17 481,59	161	6 805,83
<i>w tym</i>								
Pierwsze oferty publiczne	57	2 590,3	46	1 322,5	48	7 776,8	28	342,5

Źródło: opracowanie własne UKNF

* w 2015 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, które nie miały charakteru gotówkowego

** w 2016 r. przeprowadzono również 1 publiczną ofertę akcji, która nie miała charakteru gotówkowego
*** w 2017 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, które nie miały charakteru gotówkowego
**** w 2018 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, które nie miały charakteru gotówkowego

RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH

Towarowa Giełda Energii SA

Giełda towarowa

Obok funkcjonującego rynku kapitałowego, w Polsce istnieje również rynek towarów giełdowych, w tym rynek energii elektrycznej i gazu ziemnego, który prowadzony jest przez Towarową Giełdę Energii SA. TGE SA prowadziła w 2018 r. dziewięć rynków, na których przedmiotem obrotu mogły być energia elektryczna, prawa majątkowe, uprawnienia do emisji CO₂, gaz ziemny, a także rynek terminowy towarowy dla praw majątkowych, energii elektrycznej oraz gazu ziemnego. Niezależnie od wspomnianych powyżej rynków TGE SA organizuje także aukcje energii, a od roku 2013 również aukcje gazu ziemnego. Stronami transakcji zawieranych na giełdzie mogą być wyłącznie podmioty, które zawarły z giełdą umowę o członkostwo i zostały dopuszczone do działania na giełdzie. TGE SA jest podmiotem wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej GPW SA.

Na koniec grudnia 2018 r. status członka na Rynku Towarów Giełdowych (RTG) miało 77 spółek. W Rejestrze Świadczeń Pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii wg stanu na 31 grudnia 2018 r. członkami rejestru było 3 705 podmiotów. Status członka Rejestru Gwarancji Pochodzenia posiadało 438 podmiotów.

Rynek regulowany

Rynek regulowany prowadzony jest przez Towarową Giełdę Energii SA pod nazwą "Rynek Instrumentów Finansowych". Przedmiotem obrotu na tym rynku mogą być wyłącznie instrumenty finansowe, niebędące papierami wartościowymi, których instrumentem bazowym jest towar giełdowy dopuszczony do obrotu na giełdzie towarowej. Rynek regulowany funkcjonuje w oparciu o Regulamin obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii SA, którego zmiany zatwierdzane są przez KNF, oraz precyzujące postanowienia tego dokumentu Szczegółowe Zasady Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych TGE SA. Jak dotąd do obrotu został dopuszczony instrument finansowy typu futures, dla którego instrumentem bazowym jest indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE.

W dniu 20 grudnia 2018 r. TGE SA złożyła pierwszy w Polsce wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie OTF (tzn. zorganizowanej platformy obrotu), zgodnie z art. 25 ust. b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Wspomniana platforma obrotu charakteryzować się ma, w odróżnieniu od dotychczas funkcjonujących systemów obrotu instrumentami finansowymi w Polsce, wprowadzeniem uznaniowości przy kojarzeniu ofert kupna i sprzedaży.

Energia elektryczna

Wolumen obrotu energią elektryczną na TGE wyniósł w 2018 r. 226 052409 MWh, co oznacza wzrost o 102,5 proc. w stosunku do roku 2017. Jest to zarazem najlepszy rezultat w historii notowań na TGE - zarówno łącznie, jak i osobno dla rynków spot i terminowego. Na rynku spot wolumen wzrósł o 9,8 proc. do poziomu 27 714 704 MWh. Wolumen na Rynku Dnia Następnego (RDN) wyniósł 27 637 223 MWh (wzrost o 9,9 proc.), a na Rynku Dnia Bieżącego 77 481 MWh (spadek o 14,5 proc.). Na Rynku Terminowym Towarowym (RTT) wolumen obrotu wzrósł o 129,5 proc., do poziomu 198 337 705 MWh.

W grudniu 2018 r. wolumen obrotu energią elektryczną wyniósł łącznie 15 443 219 MWh - o 15,9 proc. więcej niż w grudniu roku 2017. Obrót na RTT obejmował 12 735 089 MWh (wzrost o 18,0 proc. r/r), a na rynku spot - 2 708 130 MWh (wzrost o 7,0 proc. r/r).

Średnioważona cena BASE na Rynku Dnia Następnego ukształtowała się w roku 2018 na poziomie 224,71 zł/MWh, rosnąc o 66,75 zł/MWh względem roku 2017. Analogiczna cena dla grudnia wyniosła 218,01 zł/MWh, co oznacza spadek w skali miesięcznej o 36,89 zł/MWh. Z kolei na RTT średnioważona cena kontraktu rocznego z dostawą pasmową w roku 2019 (BASE_Y-19) wyniosła w całym 2018 r. 242,40 zł/MWh, co oznacza wzrost o 74,90 zł/MWh w stosunku do ceny z notowań kontraktu BASE_Y-18 w roku 2017. W grudniu analogiczna cena BASE_Y-19 spadła względem listopada o 5,44 zł/MWh, do poziomu 281,17 zł/MWh.

Gaz ziemny

Całkowity wolumen transakcji zawartych na rynkach gazu ziemnego w roku 2018 wyniósł 143 305 606 MWh, co oznacza wzrost r/r o 3,4 proc. i stanowi najlepszy wynik w historii notowań na TGE. Na Rynku Dnia Następnego i Bieżącego gazu (RDNiBg) wolumen wyniósł 23 672 199 MWh, malejąc względem roku 2017 o 1,3 proc. Na RDNg wolumen wyniósł 17 599 948 MWh (spadek o 8,6 proc.), a na RDBg 6 072 251 MWh (wzrost o 28,5 proc.). Wolumen obrotu na RTT wzrósł o 4,3 proc. względem rekordowego do tej pory roku 2017, do poziomu 119 633 407 MWh.

W grudniu 2018 r. wolumen obrotu gazem ziemnym wyniósł łącznie 11 499 247 MWh - o 52,1 proc. więcej niż w grudniu roku 2017. Obrót na RTT obejmował 8 945 087 MWh (wzrost o 65,0 proc. r/r), a na rynku spot - 2 554 160 MWh (wzrost o 19,2 proc. r/r).

Średnioważona cena na RDNiBg wyniosła w 2018 r. 106,02 zł/MWh, czyli o 22,36 zł/MWh więcej niż w roku 2017. Analogiczna cena grudniowa spadła w skali miesięcznej o 0,82 zł/MWh, do poziomu 111,65 zł/MWh. Z kolei na RTT cena średnioważona kontraktu z dostawą w roku 2019 (GAS_BASE_Y-19) wyniosła w 2018 r. 106,28 zł/MWh, czyli o 24,49 zł/MWh więcej względem analogicznej ceny z notowań kontraktu GAS_BASE_Y-18

⁸ Na szczeblu krajowym kwestie monitorowania rynku energii reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, znowelizowana w dniu 11 września 2015 r. w związku z koniecznością dostosowania regulacji krajowych do wymogów określonych w Rozporządzeniu REMIT. W konsekwencji Prezes URE odpowiada za:

- a) monitorowanie hurtowego rynku energii,
- b) współpracę z ACER, organami regulacyjnymi państw członkowskich UE, UOKiK i KNF, w zakresie niezbędnym dla wykonywania obowiązków wynikających z Rozporządzenia REMIT,
- c) przekazywanie do ACER informacji o podejrzeniach manipulacji na rynku,
- d) prowadzenie rejestru uczestników hurtowego rynku energii,
- e) prowadzenie kontroli oraz postępowań wyjaśniających w sprawie manipulacji lub prób manipulacji oraz w sprawie niewłaściwego wykorzystywania informacji wewnętrznej na rynku energii,
- f) możliwość nakładania kar pieniężnych.

W związku z powyższym, za nadzór TGE SA w zakresie Rynku Dnia Bieżącego energii elektrycznej, Rynku Dnia Bieżącego gazu, Rynku Dnia Następnego energii elektrycznej, Rynku Dnia Następnego Gazu, RTT Energii Elektrycznej oraz RTT Gazu odpowiada Prezes URE, zaś w zakresie Rynku Praw Majątkowych, Uprawnień do Emisji, Towarowych instrumentów pochodnych (instrumenty finansowe) - Komisja Nadzoru Finansowego.

w roku 2017. W grudniu 2018 r. analogiczna cena GAS_BASE_Y-19 wyniosła 106,37 zł/MWh, a więc o 1,07 zł/MWh mniej niż w listopadzie 2018 r.

Prawa majątkowe

Łączny wolumen obrotu prawami majątkowymi dla energii elektrycznej wyniósł w 2018 r. 59 302 830 MWh. Oznacza to wzrost w stosunku do roku 2017 o 0,4 proc. W grudniu 2018 r. wolumen ten wyniósł 3 683 204 MWh, a więc o 29,0 proc. mniej niż w grudniu roku 2017. Wolumen obrotu samymi zielonymi certyfikatami (instrumenty PMOZE i PMOZE_A na Rynku Praw Majątkowych) ukształtował się w roku 2018 na poziomie 30 051 917 MWh, a więc o 4 024 MWh (0,01 proc.) niższym niż w roku 2017.

Cena średnioważona na sesjach RPM wyniosła w 2018 roku dla instrumentu PMOZE_A 103,82 zł/MWh, czyli o 64,99 zł/MWh więcej w porównaniu do roku 2017. W grudniu 2018 r. cena ta spadła względem listopada 2018 r. o 3,21 zł/MWh, do poziomu 153,07 zł/MWh.

Wolumen obrotu prawami majątkowymi dla efektywności energetycznej w roku 2018 wyniósł 330 017 toe, co oznacza spadek r/r o 17,5 proc. W grudniu 2018 r. wolumen obrotu zmalał r/r o 45,2 proc., do poziomu 30 530 toe. Wolumen obrotu samym instrumentem PMEF wyniósł w grudniu 2018 r. 20 145 toe, przy średniej ważonej cenie sesyjnej w wysokości 321,91 zł/toe (spadek względem listopada 2018 r. o 76,06 zł/toe).

Rejestr Gwarancji Pochodzenia

W całym roku 2018 w Rejestrze Gwarancji Pochodzenia zawarto transakcje o wolumenie 16 848 979 MWh, co stanowi najlepszy rezultat w historii Rejestru i ponad 6-krotny wzrost r/r. W grudniu 2018 r. wolumen transakcji wyniósł 4 188 501 MWh, a cena średnioważona 0,51 zł/MWh.

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA (dalej: IRGiT SA) posiada zezwolenie na prowadzenie Izby Rozliczeniowej i Izby Rozrachunkowej, co jest jednym z warunków koniecznych dla prowadzenia rozrachunku i rozliczeń instrumentów finansowych na rynku regulowanym. W powyższym obszarze IRGiT SA rozpoczął w dniu 4 listopada 2015 r. rozliczanie instrumentów finansowych wraz z rozpoczęciem notowań na Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii SA. Natomiast zgodnie z art. 68a ust. 14 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi Izba Rozliczeniowa i Rozrachunkowa może pełnić funkcję Giełdowej Izby Rozrachunkowej w rozumieniu Ustawy o giełdach towarowych. Od czerwca 2010 r. prowadzona przez IRGIT SA. Giełdowa Izba Rozrachunkowa rozlicza transakcje zawierane na wszystkich rynkach Towarowej Giełdy Energii SA (dalej: TGE SA), w tym również zawierane na rynku gazu. Giełdowa Izba Rozrachunkowa jest partnerem TGE SA w transgranicznym handlu energią w ramach projektu *market coupling*. Ponadto IRGiT SA jest podmiotem należącym w 100% do Towarowej Giełdy Energii SA oraz wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej GPW SA.

3. PION NADZORU BANKOWEGO

3.1. BANKI I INSTYTUCJE KREDYTOWE

3.1.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

UTWORZENIE BANKU I ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. podjęła w formie uchwały decyzję w sprawie zezwolenia na utworzenie banku w formie spółki akcyjnej pod firmą: „ING Bank Hipoteczny Spółka Akcyjna”, zatwierdzając jednocześnie statut oraz skład pierwszego zarządu.

KNF nie wydała zezwolenia na utworzenie banku w formie spółki akcyjnej. KNF nie wydała również zezwolenia na rozpoczęcie działalności przez bank utworzony na podstawie zezwolenia wydanego w 2017 r.

Ponadto umorzono zostało, na skutek upływu ponad 3 lat od zawieszenia postępowania, postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na utworzenie banku hipotecznego.

ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN WE WŁADZACH BANKÓW

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. podjęła w formie uchwał 45 decyzji w sprawie zgody na powołanie członków zarządów, w tym prezesów, z czego:

- 8 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów zarządów banków działających w formie spółki akcyjnej, w tym 1 decyzję odmowną,
- 29 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów zarządów banków spółdzielczych, w tym 3 decyzje odmowne,
- 5 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządów banków działających w formie spółki akcyjnej,
- 1 decyzję w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członka zarządów odpowiedzialnego za ryzyko istotne w banku spółdzielczym,
- 2 decyzje w sprawie utrzymania w mocy decyzji odmawiającej wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku spółdzielczego.

W wyżej wskazanych sprawach, zostało wydanych 9 decyzji umarzających postępowania. W 2018 r. wydana została również 1 decyzja w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego wyrażenia zgody na powołanie członka zarządu jednostki zarządzającej systemem ochrony instytucjonalnej.

ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN W STRUKTURZE AKCJONARIATU BANKÓW - SPÓŁEK AKCYJNYCH

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. podjęła w formie uchwał 4 decyzje w sprawie stwierdzenia braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji banku lub stania się podmiotem dominującym względem banku krajowego.

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. wydała 3 decyzje dotyczące połączenia oraz 2 decyzje zezwalające na podział banków w formie spółki akcyjnej.

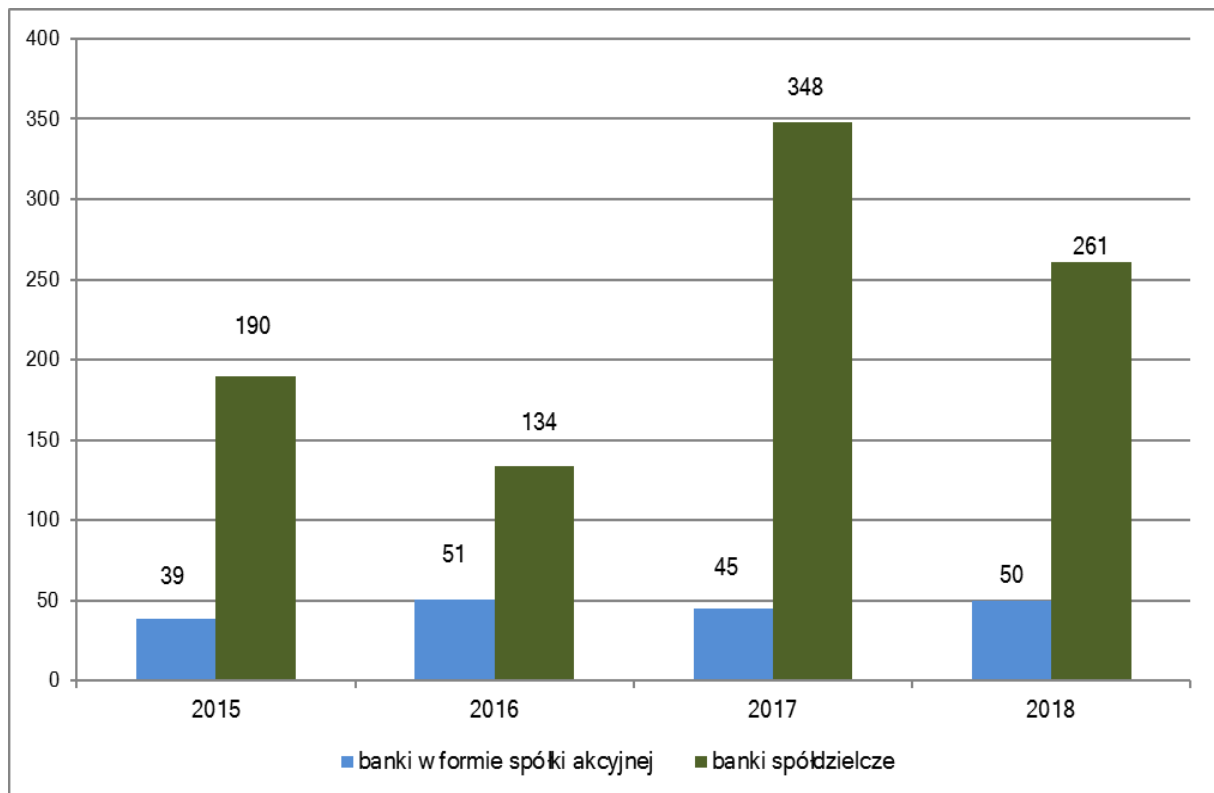
ZMIANY W STATUTACH BANKÓW

W wyniku rozpatrzenia złożonych wniosków dotyczących zmian w statutach banków Komisja Nadzoru Finansowego wydała w 2018 r. 311 decyzji, w tym:

- 50 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków w formie spółki akcyjnej, w tym 1 decyzję umarzającą postępowanie,
- 261 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków spółdzielczych.

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. wydała również 1 decyzję w sprawie wyrażenia zgody na rozszerzenie terenu działania banku spółdzielczego.

Wykres 17. Liczba wydanych decyzji zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W RAMACH DZIAŁALNOŚCI TRANSGRANICZNEJ

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła:

- 3 zawiadomienia instytucji kredytowych w sprawie podjęcia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział,
- 9 zawiadomień o zmianie notyfikacji instytucji kredytowych dotyczących działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział,
- 13 zawiadomień instytucji kredytowych o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 14 zawiadomień o zmianie notyfikacji dotyczących działalności transgranicznej instytucji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 1 zawiadomienie polskiej instytucji finansowej o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytoriach 27 państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 4 zawiadomienia o zmianie notyfikacji banków krajowych działających na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego poprzez oddział,
- 2 zawiadomienia banku krajowego o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

- 1 zawiadomienie banku krajowego o zmianie notyfikacji dotyczącej działalności transgranicznej na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Komisja Nadzoru Finansowego wydała 3 decyzje w przedmiocie wskazania warunków, które w interesie dobra ogólnego oddział instytucji kredytowej musi spełniać przy prowadzeniu działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.1.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY NAD BANKAMI KRAJOWYMI

Czynności nadzorcze podjęte w 2018 r. przez UKNF polegały na bieżącym monitorowaniu oraz kwartalnej analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej banków (ocena nadana za IV kw. 2017 r. oraz 3 kwartały 2018 r.). Na jej podstawie nadawano kwartalnie oceny banku w systemie KOBRA. W 2018 r. ocenie poddane zostały wszystkie banki komercyjne. Przygotowano 133 analizy kwartalne banków komercyjnych. W 2018 r. kontynuowano proces cyklicznego przeglądu i oceny nadzorczej banków spółdzielczych i zrzeszających. Przygotowano 2205 analiz kwartalnych banków spółdzielczych oraz 8 analiz kwartalnych banków zrzeszających.

Oprócz oceny kwartalnej banki są objęte analizą w ramach procesu BION, tj. Badania i Oceny Nadzorczej. Szczegółowe informacje na temat oceny BION w sektorze bankowym przedstawione zostały w sekcji Badanie i Ocena Nadzorcza (BION).

W ramach nadzoru skonsolidowanego analizowano skonsolidowane sprawozdania finansowe banków, sytuację ekonomiczno-finansową holdingów oraz podmiotów dominujących wobec banków. W ramach bezpośredniego nadzoru analitycznego typowano banki do inspekcji kompleksowych i problemowych, a następnie przekazywano te informacje do komórek organizacyjnych UKNF odpowiedzialnych za prowadzenie działań inspekcyjnych. Przygotowywano dane dla inspekcji w bankach.

Prowadzono analizy porównawcze klasyfikacji należności od tego samego kredytobiorcy przez różne banki, a także prezentacji akcjonariatu niektórych znaczących klientów banków - w przypadku stwierdzenia rozbieżności podejmowano odpowiednie działania, polegające na stosownych wystąpieniach do nadzorowanych jednostek. Analizie podlegała również struktura geograficzna i branżowa należności banków krajowych i oddziałów instytucji kredytowych.

Prowadzono działania nadzorcze m.in. w następującym zakresie:

- wzmocnienia bazy kapitałowej, w tym zasady wypłacania dywidendy,
- procesów przekształceniowych,
- postępowań administracyjnych, w tym wniosków o zaliczenie do funduszy zobowiązań podporządkowanych, zysków okresowych,
- płynności,
- sprawdzenia odporności banków na możliwe negatywne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym (stress testy),
- planów postępowania naprawczego (PPN), w tym w zakresie oceny stopnia ich realizacji czy zakończenia PPN,
- procesów akceptacji planów naprawy, a także ich dalszego monitorowania,
- nadawania ocen BION,
- realizacji zaleceń wydanych w ramach inspekcji, procesu BION oraz innych wydanych w ramach nadzoru "zza biurka".

W 2018 r. KNF zapoznała się z następującymi opracowaniami dotyczącymi sektora bankowego:

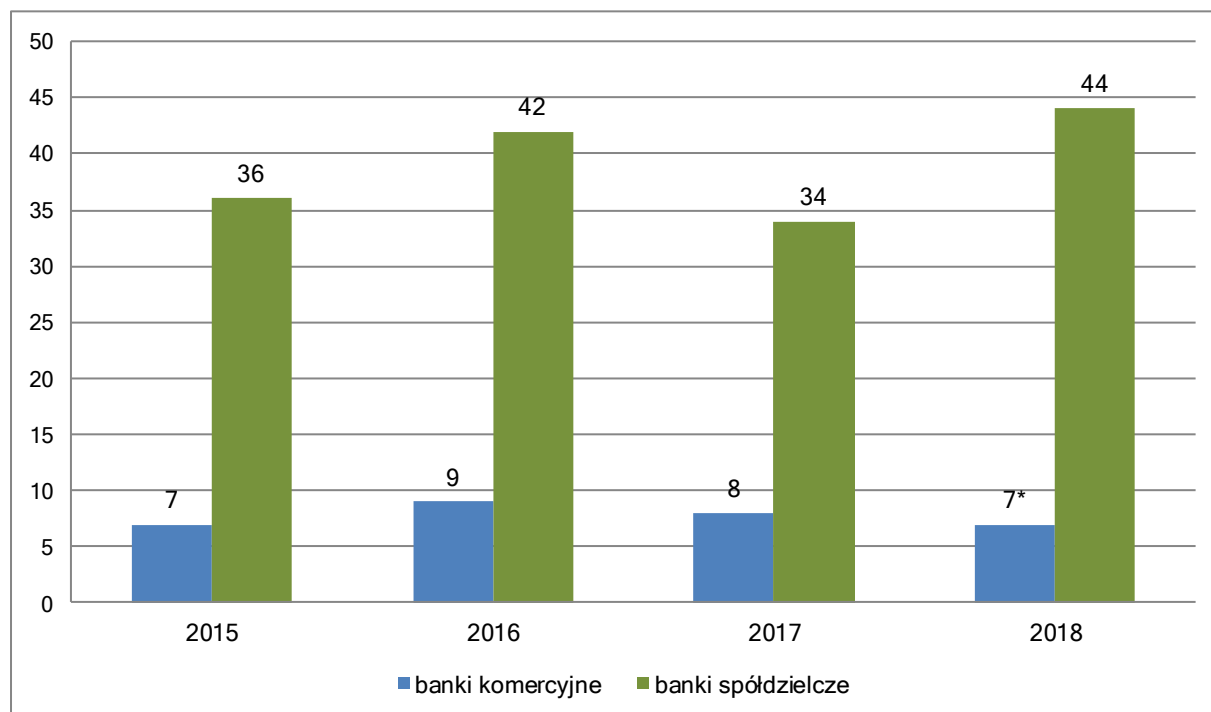
- Raportem o sytuacji banków w 2017 r.,
- Informacją o sytuacji banków w I kwartale 2018 r.,
- Raportem o sytuacji banków w I półroczu 2018 r.,
- Informacją o sytuacji banków w okresie I-IX 2018 r.
- Informacją o sytuacji bankowego sektora spółdzielczego w 2017 r.,
- Informacją o sytuacji bankowego sektora spółdzielczego w I kwartale 2018 r.,
- Informacją o sytuacji bankowego sektora spółdzielczego w I półroczu 2018 r.
- Raportem BION dla sektora banków spółdzielczych i zrzeszających za 2017 r.,
- Informacją o podziale zysku wypracowanego przez banki spółdzielcze w 2017 r.

NADZÓR NAD BANKAMI OBJĘTYMI POSTĘPOWANIEM NAPRAWCZYM

Na początku 2018 r. programem postępowania naprawczego (PPN) było objętych 7 banków komercyjnych oraz 34 banki spółdzielcze i jeden z banków zrzeszających. W 2018 r. dwa banki komercyjne zakończyły PPN, a jeden uruchomił plan naprawy. Natomiast na koniec 2018 r. działaniami naprawczymi objęte były 44 banki spółdzielcze oraz jeden z banków zrzeszających.

KNF zapoznała się z dwoma półrocznymi raportami na temat sytuacji banków komercyjnych objętych postępowaniami naprawczymi oraz dwoma półrocznymi raportami na temat sytuacji banków spółdzielczych objętych postępowaniami naprawczymi.

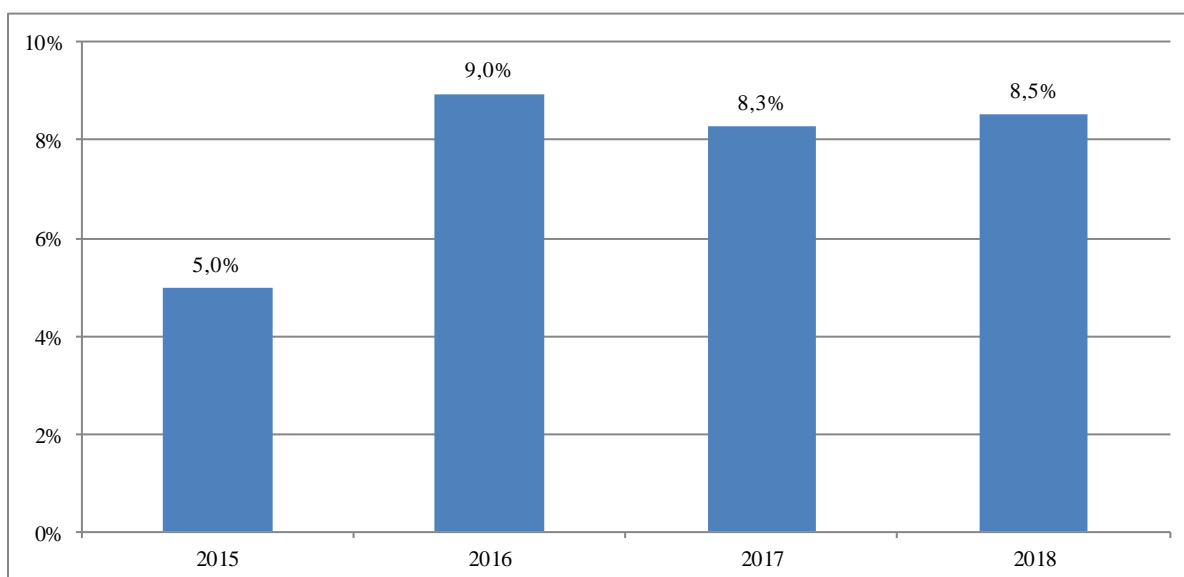
Wykres 18. Liczba banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

*w tym jeden bank zrzeszający

Wykres 19. Udział aktywów banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w aktywach sektora bankowego (w %) w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Udział aktywów banków spółdzielczych objętych programem postępowania naprawczego w aktywach sektora bankowego wyniósł na koniec 2018 r. 0,9%.

DECYZJE W ZAKRESIE ZOBOWIĄZAŃ PODPORZĄDKOWANYCH

W 2018 r. KNF wydała następujące decyzje w sprawach indywidualnych związane z:

- zaliczeniem do funduszy uzupełniających środków pieniężnych uzyskanych z emisji obligacji i pożyczek podporządkowanych – 15 decyzji,
- wcześniejszym wykupem obligacji podporządkowanych – 4 decyzje,
- wcześniejszym zwrotem zobowiązań podporządkowanych – 1 decyzję.

DECYZJE W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH

Decyzje w sprawach indywidualnych związane były z:

- wyrażeniem zgody na zaklasyfikowanie do kapitału Tier I zobowiązań wynikających z wyemitowanych przez bank instrumentów finansowych – 2 decyzje,
- wyrażeniem zgody na zakwalifikowanie środków pieniężnych banku, pozyskanych z emisji obligacji długoterminowych i pożyczek podporządkowanych, jako instrumenty w kapitale Tier II – 27 decyzji,
- zezwoleniem na zaliczenie do kapitału Tier 1 banku zysku za dany okres – 38 decyzji,
- wyrażeniem zgody na obniżenie funduszy własnych – 424 decyzje,
- wyrażeniem zgody na obniżenie funduszy własnych (zgoda uprzednia) – 21 decyzji,
- wyrażeniem zgody na zaliczenie do kapitału Tier I udziałów wniesionych po 28 czerwca 2013 r. – 83 decyzje,
- zezwoleniem do zaklasyfikowania wyemitowanych akcji do kapitału podstawowego Tier I – 15 decyzji,
- zezwoleniem na wcześniejszy wykup obligacji podporządkowanych zaliczonych do kapitału Tier II – 4 decyzje,
- zezwoleniem na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej zaliczanych do kapitału Tier II – 1 decyzja.

DECYZJE W ZAKRESIE POŁĄCZEŃ

KNF zezwoliła na połączenie:

- Getin Noble Banku (jako banku przejmującego) z BPI Bankiem (jako bankiem przejmowanym),

- Banku Spółdzielczego w Kłobucku (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym we Wręcycy Wielkiej (bank przejmowany),
- Śląskiego Banku Spółdzielczego „SILESIA” w Katowicach (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Kętach (bank przejmowany),
- Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Krakowie (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Dębicy (bank przejmowany),
- Śląskiego Banku Spółdzielczego „SILESIA” w Katowicach (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Kłomnicach (bank przejmowany),
- Mikołowskiego Banku Spółdzielczego w Mikołowie (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Wodzisławiu Śląskim (bank przejmowany).

INFORMACJA DOTYCZĄCA SYSTEMÓW OCHRONY INSTYTUCJONALNEJ (IPS)

Komisja Nadzoru Finansowego na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2018 r. po rozpatrzeniu wniosku Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, jednogłośnie zatwierdziła Grupowy Plan Naprawy Systemu Ochrony SGB. Natomiast na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2018 r. KNF, jednogłośnie zatwierdziła Grupowy Plan Naprawy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH (STRESS TESTY)

W roku 2018 UKNF po raz dziewiąty przeprowadził stress testy sektora bankowego. Celem tego badania było określenie potencjalnego wpływu zmiennego otoczenia makroekonomicznego na sytuację finansową i kapitałową instytucji polskiego sektora bankowego oraz ocena odporności sektora na zadany szok. W badaniu uczestniczyły wszystkie banki komercyjne (z wyłączeniem BGK, banków zrzeszających oraz banków wycofujących się z działalności w Polsce). Pod względem sumy aktywów banki biorące udział w testach obejmowały około 80% sumy bilansowej całego sektora bankowego.

Dziewiąta edycja badania zbiegła się w czasie z ogólnoeuropejskimi stress testami koordynowanymi przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA). W badaniu tym uczestniczyły największe grupy bankowe Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w tym bezpośrednio PKO BP i Pekao, a ich wyniki opublikowane zostały na stronie EBA. Spośród europejskich banków bezpośrednio uczestniczących w stress testach EBA obydwa polskie banki znalazły się w gronie instytucji najbardziej odpornych kapitałowo na niekorzystny rozwój gospodarki.

Pozostałe krajowe banki komercyjne zostały objęte badaniem przez UKNF, a w swoich projekcjach bazowały na metodyce i formularzach EBA. Po otrzymaniu danych przez Urząd nastąpił proces ich wstępnej weryfikacji. Analizowano dane pod względem ich poprawności oraz zgodności z obowiązującymi przepisami, spójności wewnętrznej oraz realności prognozowanych trendów. Dodatkowo do weryfikacji prognoz banków wykorzystano modele opracowane w UKNF. Wszelkie wątpliwości wynikłe podczas tego procesu były na bieżąco konsultowane z bankami. Opublikowane wyniki wskazują na wysoką odporność sektora bankowego na hipotetyczne szoki rynkowe oraz na dobrą kapitalizację.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION)

W marcu 2018 r. UKNF przekazał bankom informację o umieszczeniu na stronie internetowej KNF znowelizowanej *Metodyki Badania i Oceny Nadzorczej banków komercyjnych, zrzeszających oraz spółdzielczych* (dalej: Metodyka BION)⁹.

W ramach nowelizacji w Metodyce BION uwzględniono w procesie badania i oceny nadzorczej banków postanowienia krajowych przepisów prawa, wprowadzających szereg istotnych zmian wpływających na sposób funkcjonowania podmiotów nadzorowanych, w tym przede wszystkim postanowienia:

- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089),
- ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r. poz. 819),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1068).

Podstawę zmian dokonanych w Metodyce BION stanowiły również postanowienia aktów prawa, standardów rachunkowości, czy dobrych praktyk nadzorczych, wchodzących życie z początkiem 2018 r., w tym w szczególności dotyczących:

- świadczenia usług inwestycyjnych, w tym ochrony klientów, m.in.:
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP's),
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (MiFIR)¹⁰,
- standardów rachunkowości, m.in.:
 - Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (Rozporządzenie ws. MSSF 9),
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego,
- zagadnienia ryzyka IT, w związku z implementacją wymogów Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) ws. oceny ryzyka technologii informacyjno-komunikacyjnych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP) z dnia 11 września 2017 r. (dalej: „Wytyczne TIK”).

Ponadto, w celu zwiększenia stopnia spójności prowadzonego procesu badania i oceny nadzorczej z wymogami Wytycznych SREP¹¹ w ramach realizacji postanowień art. 107

⁹ Publikacja znajduje się w zakładce: Dla rynku → Informacje dla podmiotów nadzorowanych → Sektor bankowy

¹⁰ W zakresie systemu europejskich aktów prawnych regulujących świadczenie usług inwestycyjnych po 3 stycznia 2018 r., w Metodyce BION zamieszczono odwołanie do Stanowiska UKNF z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie stosowania w Polsce Dyrektywy MiFID II od 3 stycznia 2018 r.

¹¹ Wytyczne EBA ws. wspólnych procedur i metodyk dotyczących procesu przeglądu i oceny nadzorczej z dnia 19 grudnia 2014 r.

Dyrektywy CRD IV, w opisanym w Metodocyce BION sposobie kalkulacji oceny końcowej BION wprowadzono nową kategorię ocen BION, tzw. oceny stabilności (*viability scores*) obejmującą dwie dotychczas wyznaczane oceny BION za obszary: zarządzania bankiem oraz analizy modelu biznesowego oraz dwie nowe oceny BION za obszary: adekwatności kapitałowej oraz adekwatności płynnościowej.

W Metodocyce BION wprowadzono również zmiany, mające na celu realizację postulatów sektora banków spółdzielczych, odnośnie do zwiększenia zastosowania zasady proporcjonalności, a tym samym zmniejszenie obciążenia banków. W tym zakresie, ograniczono liczbę pytań w formularzu samooceny, kierowanych do banków spółdzielczych w ramach badania realizowanego w trybie BION_pełny, a także zmieniono zakres obszarów/rodzajów ryzyka podlegających badaniu w danym cyklu BION poprzez wprowadzenie możliwości podziału katalogu analizowanych ryzyk na poszczególne lata, przy jednoczesnym utrzymaniu 3-letniego cyklu, w którym aktualizowana jest ocena wszystkich obszarów ryzyka.

W 2018 r. bankom komercyjnym nadano 32 oceny BION, natomiast bankom spółdzielczym nadano 890 ocen BION.

Prowadzony przez UKNF proces BION uwzględnia w sposób komplementarny i spójny ustalenia z czynności analitycznych i inspekcyjnych prowadzonych przez nadzór w bankach. Intensywność procesu BION w poszczególnych bankach uzależniona jest przede wszystkim od oceny końcowej BION nadanej w ramach poprzedniego cyklu BION oraz grupowania banków w trakcie procesu kategoryzacji. Metodocyka BION zakłada ciągłość aktualizacji ocen BION w ramach kwartalnych analiz „zza biurka” oraz dialog nadzoru z bankami. Podobnie jak w poprzednich latach, w badaniu i ocenie nadzorczej były również uwzględnione wyniki analiz ad hoc prowadzonych przez organ nadzoru np. w trybie badań ankietowych.

PLANY NAPRAWY

Podstawowym celem planu naprawy jest wprowadzenie rozwiązań pozwalających na uniknięcie eskalacji negatywnych zjawisk mogących prowadzić w skrajnych przypadkach do upadłości banku lub uruchomienia narzędzi przymusowej restrukturyzacji przez organ przymusowej restrukturyzacji oraz zabezpieczenie kontynuacji działalności w obszarach uznanych za krytyczne.

Rok 2018 był kolejnym, w którym banki składały stosowne wnioski dotyczące zatwierdzenia planu naprawy przez Komisję Nadzoru Finansowego w drodze decyzji. W większości przypadków były to wnioski wynikające z konieczności co najmniej rokrocznej aktualizacji planu naprawy, o której mowa w art. 141m ust. 4 ustawy Prawo bankowe (wniosek o zatwierdzenie aktualizacji planu naprawy). W 2018 r. zaakceptowano 32 plany naprawy, a na koniec 2018 r. 37 wniosków było w trakcie procesu zatwierdzania.

MONITOROWANIE PRZESTRZEGANIA PRZEZ BANKI OBOWIĄZUJĄCYCH REGULACJI

UKNF na bieżąco monitoruje „zza biurka” sytuację finansową banków, w tym płynnościową i kapitałową. W 2018 r. po raz kolejny szczególny nacisk położono na zachowanie przez banki dobrej jakości kapitałów własnych oraz ich odpowiedniej wysokości. Kapitały własne zapewniają bankowi bezpieczeństwo na wypadek niepożądanych zdarzeń zewnętrznych, które mogą zaistnieć na przykład w związku z kryzysem w sferze realnej lub zawirowaniami na międzynarodowych rynkach finansowych.

POLITYKA DYWIDENDOWA I DODATKOWY WYMÓG KAPITAŁOWY

W celu utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie uznawanym za bezpieczny, organ nadzoru po raz kolejny rekomendował bankom komercyjnym ograniczenie wypłat dywidendy. Bezpośrednim celem polityki dywidendowej jest zapewnienie stabilności sektora bankowego poprzez wzmocnienie bazy kapitałowej oraz ochrona odbiorców usług finansowych, w tym deponentów. Rezultatem dotychczasowej polityki dywidendowej UKNF jest stabilny i wysoki współczynnik wypłacalności sektora na poziomie 19,10% na koniec 2018 r. (na koniec 2017 r. wynosił 18,96%).

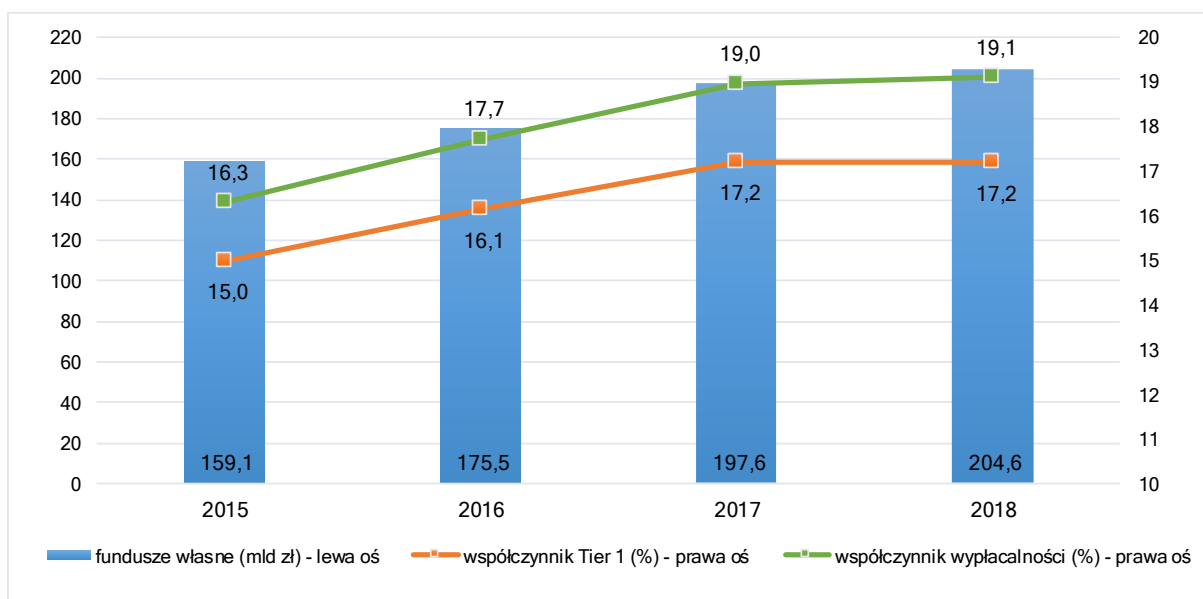
W 2018 r. KNF opublikowała średnioterminowe założenia polityki dywidendowej banków komercyjnych. Wskazując politykę dywidendową na kolejne lata kierowano się uwzględnionym już we wcześniejszych latach zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie zasad wypłaty dywidend oraz utrzymano kryteria dodatkowe dla banków zaangażowanych w kredyty walutowe. Wielkość potencjalnej dywidendy jest zależna od poziomu współczynników kapitałowych banku, uzyskanej oceny BION, poziomu dźwigni finansowej, wielkości posiadanego portfela kredytów walutowych mieszkaniowych oraz udziału w portfelu kredytów udzielonych w latach 2007-2008. Dodatkowo, możliwość wypłaty 100% zysku została ograniczona do instytucji wykazujących stosunkowo małą wrażliwość kapitału na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej, rekomendowane jest utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie, co wynika z poziomu ryzyka już zakumulowanego w bilansach banków, jak też niepewności co do przyszłego rozwoju koniunktury gospodarczej.

W tym celu w 2018 r. KNF po raz kolejny wydała zalecenia nakładające na 14 banków dodatkowe wymogi kapitałowe (na bazie solo lub skonsolidowanej) wynikające z posiadania przez te podmioty portfeli zabezpieczonych hipotecznie kredytów walutowych gospodarstw domowych w EUR i w CHF. Dodatkowy wymóg kapitałowy wyliczany jest w ramach filaru II dla portfeli kredytowych obciążonych szczególnie dużym ryzykiem i zapewnia zindywidualizowane oddziaływanie na banki posiadające znaczne portfele kredytów walutowych udzielonych kredytobiorcom niezabezpieczonym, tj. osiągającym dochody w walucie innej niż waluta kredytu. Zgodnie z rekomendacjami Uchwały KSF Nr 14/2017 od 2017 r. w ramach filaru II dodatkowe wymogi kapitałowe uzupełnione są także o wymogi z tytułu ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązań w zakresie czynników ryzyka związanych z portfelem kredytów walutowych.

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 22 maja 2018 r. przyjęła założenia dotyczące stanowiska w sprawie polityki dywidendowej m.in. banków spółdzielczych i zrzeszających w perspektywie średnioterminowej. Celem publikacji było ułatwienie podmiotom nadzorowanym przez KNF ramowego planowania finansowego związanego z wypłatą dywidendy w średnim terminie.

Wykres 20. Fundusze własne i adekwatność kapitałowa krajowego sektora bankowego w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

IDENTYFIKACJA INNYCH INSTYTUCJI O ZNACZENIU SYSTEMOWYM (O-SIIs)

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym¹² Komisja Nadzoru Finansowego została zobowiązana do identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz do nałożenia na nie stosownych buforów kapitałowych.

Przeprowadzona przez KNF po raz pierwszy w 2016 r. identyfikacja innych instytucji o znaczeniu systemowym odbyła się w oparciu o następujące kryteria: wielkość danej instytucji finansowej, jej znaczenie dla gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej, znaczenie prowadzonej przez nią działalności transgranicznej oraz zbadanie wzajemnych powiązań danej instytucji lub danej grupy z systemem finansowym.

W 2018 r. KNF, zgodnie z przepisami ww. ustawy, dokonała przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym. W wyniku dokonanego przeglądu i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, decyzjami z 31 lipca 2018 r., KNF potwierdziła identyfikację dziesięciu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz dodatkowo zidentyfikowała jeden bank jako inną instytucję o znaczeniu systemowym. Na tej podstawie KNF zdecydowała również o nałożeniu stosownych buforów kapitałowych.

3.1.3. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

INSPEKCJE W BANKACH KOMERCYJNYCH – INFORMACJE OGÓLNE

Czynności kontrolne w bankach komercyjnych w 2018 r. realizowano na podstawie przepisów prawa i rekomendacji ostrożnościowych KNF, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS), w oparciu o jednolite standardy i procedury badania zawarte w Podręczniku inspekcji oraz w szczegółowych metodykach stanowiących uzupełnienie Podręcznika.

¹² Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1513, ze zm.).
Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku

Czynności kontrolne realizowano w formie inspekcji kompleksowych i problemowych, postępowań wyjaśniających, postępowań walidacyjnych oraz kontroli przygotowania do rozpoczęcia działalności operacyjnej.

Tabela 28. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach komercyjnych w 2018 r.¹³

Czynności kontrolne	Liczba
Inspekcje problemowe	14
Inspekcje kompleksowe	3
Postępowania wyjaśniające	1
Kontrola przygotowania do podjęcia działalności operacyjnej	2

Źródło: opracowanie własne UKNF

INSPEKCJE KOMPLEKSOWE I PROBLEMOWE W BANKACH KOMERCYJNYCH

W przypadku inspekcji kompleksowych czynności kontrolne koncentrowały się przede wszystkim na badaniu procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka przez banki, w szczególności ryzykiem kredytowym, płynności, rynkowym i operacyjnym oraz ocenie adekwatności kapitałowej banków i zarządzania bankiem - z uwzględnieniem przestrzegania przepisów prawa regulujących działalność bankową, standardów nadzorczych w tym zakresie, statutu i spełniania warunków określonych w zezwoleniu na utworzenie banku.

Co do zasady, w ramach inspekcji kompleksowych oraz wybranych problemowych, czynnościami kontrolnymi objęto również badanie zagadnień w formule tzw. przekrojowej, tj. ukierunkowanych na badanie jednakowego zestawu zagadnień w bankach systemowo ważnych (tzw. inspekcje przekrojowe). Zakres tych inspekcji obejmował takie tematy jak:

- wycena aktywów wg MSSF 9¹⁴,
- system kontroli wewnętrznej, z uwzględnieniem nowych wymogów regulacyjnych i standardów nadzorczych, ze szczególnym uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. *w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach* (Dz. U. z 2017 r. poz. 637, z późn. zm.) oraz Rekomendacji H KNF *dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach*.

W ramach pozostałych inspekcji problemowych przeprowadzonych w bankach komercyjnych badaniem były objęte, w szczególności, następujące obszary/zagadnienia:

- zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania, w aspekcie planowania awaryjnego płynności, testów warunków skrajnych i poprawności obliczania wymogu pokrycia wpływów netto LCR,
- adekwatność kapitałowa w aspekcie poprawności sposobu obliczania wymogów kapitałowych oraz funduszy własnych,
- bezpieczeństwo usług bankowości elektronicznej ze szczególnym uwzględnieniem bankowości mobilnej oraz biometrii i wideoweryfikacji.

W Tabelach 29-34 przedstawiona została syntetyczna informacja nt. zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowości (które w różnym stopniu dotyczyły kontrolowanych podmiotów) w odniesieniu do:

- zagadnień badanych w formule tzw. inspekcji przekrojowych,

¹³ Niniejsza tabela nie obejmuje postępowań walidacyjnych (przeprowadzanych w bankach komercyjnych) oraz czynności kontrolnych w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (przeprowadzanych odpowiednio we wszystkich rodzajach podmiotów nadzorowanych przez KNF).

¹⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. *zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9*.

- pozostałych istotnych zagadnień badanych w trakcie inspekcji problemowych i kompleksowych.

Tabela 29. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze ryzyka kredytowego w aspekcie wyceny aktywów wg MSSF 9

Ryzyko kredytowe w aspekcie wyceny aktywów wg MSSF 9	
1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie identyfikacji (tj. niepełne lub nieprawidłowe kryteria klasyfikacji) ekspozycji z tytułu znacznego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (pkt 5.5.9 MSSF 9):</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyjęcie poziomu ryzyka kredytowego w momencie początkowego ujęcia instrumentu finansowego (przed 2018 r. w przypadku braku oszacowania tego ryzyka) na zasadzie przyjętych uproszczeń - w sytuacji, gdy ustalenie poziomu ryzyka na ten moment jest niemożliwe bez nadmiernych kosztów lub starań, – brak porównania poziomu ryzyka w okresie życia ekspozycji, – stosowanie 12 - miesięcznego PD w celu ustalenia, czy oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia powinny zostać ujęte, w przypadkach kiedy jego zastosowanie nie jest właściwe (pkt B5.5.14 MSSF 9), – stosowanie 30-dniowego DPD jako jedyne kryterium klasyfikacji, – identyfikowanie tzw. „ekspozycji niskiego ryzyka” na podstawie kryteriów uznaniowych, niezgodnych z wymogami MSSF 9 w tym zakresie (pkt B5.5.22-B 5.5.24 MSSF 9), – stosowanie progów bezwzględnych dla portfeli kredytowych, – niedoprecyzowane oraz zbyt ogólne kryteria zamieszczania ekspozycji na tzw. watchlist, – niejednoznaczne, niedoprecyzowane kryteria „wejścia” i „wyjścia” ekspozycji kredytowych z portfela kredytowego charakteryzującego się znacznym wzrostem ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, – ograniczenie katalogu kryteriów znaczącego wzrostu ryzyka w zakresie kryteriów jakościowych.
2.	<p>Nieprawidłowości w zakresie identyfikacji (tj. niepełne lub nieprawidłowe kryteria klasyfikacji) ekspozycji spełniających warunek niewykonania zobowiązania przez dłużnika (w tym ekspozycji dotkniętych utratą wartości z uwagi na ryzyko kredytowe):</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie 90-dniowego DPD jako jedyne kryterium klasyfikacji (np. dla portfela kredytów rolniczych), – niejednoznaczne, niedoprecyzowane kryteria „wejścia” i „wyjścia” ekspozycji kredytowych z portfela kredytowego charakteryzującego się niewykonaniem zobowiązania przez dłużnika, w tym z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowej (np. w przypadku restrukturyzacji stanowiącej przesłankę utraty wartości).
3.	<p>Nieprawidłowości w zakresie szacowania oczekiwanych strat kredytowych (ECL) oraz odpisów z tego tytułu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w przypadku podejścia indywidualnego: <ul style="list-style-type: none"> • brak uwzględniania informacji dotyczących zdarzeń obecnych i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych (pkt 5.5.17 MSSF 9), • brak oceny ryzyka lub prawdopodobieństwa wystąpienia straty kredytowej, uwzględniającej możliwość wystąpienia straty kredytowej oraz jej niewystąpienia, co implikuje konieczność rozpatrzenia przez bank przynajmniej dwóch scenariuszy (wyniki dotyczące wystąpienia i niewystąpienia straty - pkt 5.5.18 MSSF 9), • brak szczegółowego uzasadniania przyjmowanych prawdopodobieństw realizacji scenariuszy, – w przypadku podejścia grupowego (portfelowego): <ul style="list-style-type: none"> • niewłaściwe modelowanie parametrów ryzyka kredytowego: <ul style="list-style-type: none"> ✓ brak uwzględnienia zdarzeń obecnych i prognoz w parametrach ryzyka kredytowego (brak uzależnienia modelu ECL od modelu prognoz makroekonomicznych (pkt 5.5.17 MSSF 9), ✓ brak uwzględnienia wydłużenia okresu kredytowania w zakresie modelowania EAD, ✓ brak uwzględnienia w modelu PD wieku ekspozycji, • stosowanie w modelowaniu oczekiwanych strat kredytowych niespójnej definicji niewykonania zobowiązania (default) w ramach danego banku.
4.	Nieprawidłowości w zakresie modyfikacji składników aktywów finansowych:

	<ul style="list-style-type: none"> - nierozpoznanie przypadków restrukturyzacji ekspozycji jako modyfikacji istotnej, tj. modyfikacji prowadzącej do usunięcia z bilansu tego składnika i jego ponownego ujęcia po modyfikacji, a tym samym brak rozpoznawania aktywów kredytowych wytworzonych z tego tytułu jako aktywów POCI, - przyjmowanie założenia, że każda restrukturyzacja ekspozycji dotkniętej utratą wartości lub renegotiacja warunków umowy kredytowej prowadząca do konieczności zidentyfikowania ekspozycji jako dotkniętej utratą wartości jest modyfikacją nieistotną.
5.	<p>Ograniczony zakres uregulowań wewnętrznych mogący wpływać na niewłaściwą identyfikację ryzyka kredytowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak sformalizowania zagadnień dotyczących: identyfikacji modeli biznesowych, testów SPPI (w tym testu benchmarkowego), - brak szczegółowego podejścia do modyfikacji istotnej i aktywów POCI, - brak opisu sposobu uwzględniania prognoz makroekonomicznych w szacowaniu oczekiwanych strat kredytowych, - brak kompletności oraz nadmierny poziom ogólności dokumentacji modeli wykorzystywanych do szacowania odpisów na potrzeby MSSF 9, w tym: metodyk budowy modeli, ich monitorowania i walidacji, dokumentacji modelowych, monitoringu i wdrożeniowych, - brak zdefiniowania kryteriów oceny jakości modeli wykorzystywanych do szacowania odpisów w reżimie MSSF9, zarówno na etapie walidacji, jak również regularnej oceny - monitoringu, - brak lub niedostatecznie szczegółowe zasady przeprowadzania weryfikacji historycznej poziomu odpisów, - brak lub niedostatecznie szczegółowe zasady przeprowadzania weryfikacji historycznej modeli/parametrów wykorzystywanych na potrzeby procesu szacowania odpisów.

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 30. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, z uwzględnieniem nowych wymogów regulacyjnych i standardów nadzorczych

System kontroli wewnętrznej, z uwzględnieniem nowych wymogów regulacyjnych i standardów nadzorczych	
1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie wymogów formalnych i organizacyjnych dotyczących systemu kontroli wewnętrznej (dalej: SKW), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak lub niewłaściwe określenie szczegółowych kryteriów lub definicji oraz skali oceny adekwatności i skuteczności SKW w ramach trzech linii obrony, - brak określenia wymogu informowania rady nadzorczej o adekwatności i skuteczności SKW, - uwagi do zasad kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych w ramach SKW, w szczególności nieprawidłowości znaczących i krytycznych, - zbyt ogólne i niejednoznaczne kryteria uznawania procesów za istotne, umożliwiające dowolność i uznaniowość podejścia lub niedostosowanie do specyfiki banku, - nieprawidłowe powiązanie celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z celami szczegółowymi, - powierzenie zadań związanych z identyfikacją procesów istotnych i opracowaniem matrycy funkcji kontroli niewłaściwej komórce, tj. audytowi wewnętrznemu.
2.	<p>Niewłaściwe udokumentowanie funkcji kontroli, obejmującej mechanizmy kontrolne i niezależne monitorowanie ich przestrzegania, przedstawianej w formie matrycy funkcji kontroli, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niekompletna lista procesów istotnych lub brak wskazania kto odpowiada za zadania związane z wyodrębnianiem i projektowaniem procesów w banku, - nieokreślenie kryteriów wyboru kluczowych mechanizmów kontrolnych, - brak lub nieprawidłowe zasady niezależnego monitorowania mechanizmów kontrolnych, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • brak obowiązku testowania pionowego i weryfikacji bieżącej pionowej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w I linii obrony przez II linię obrony, • brak zasad: planowania, określania zakresu i częstotliwości testowania jak również brak wskazania komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za testowanie oraz sposobu jego przeprowadzania i dokumentowania,

	<ul style="list-style-type: none"> • brak raportowania o wynikach testowania pionowego, – brak wskazania kompetencji w zakresie zatwierdzenia matrycy funkcji kontroli, – brak zidentyfikowania kluczowych mechanizmów kontrolnych związanych z monitorowaniem, klasyfikacją i wyceną kredytów.
3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak określenia sposobu zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań przez komórkę zgodności oraz brak wystarczającego zapewnienia środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników komórki ds. zgodności, – niezapewnienie pełnej niezależności funkcji compliance, – niewystarczający zakres testów zgodności, – brak szczegółowych zasad dotyczących testowania, sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, – nieprzeprowadzanie corocznej oceny efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności dokonywanej przez radę nadzorczą banku.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania audytu wewnętrznego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niezapewnienie pełnej niezależności komórki audytu wewnętrznego, – niska jakość i niewystarczający zakres badań audytu wewnętrznego, – zbyt niska częstotliwość przeprowadzania przez audyt wewnętrzny badań w istotnych dla banku obszarach działalności, – brak określenia poziomu mierników działania (tzw. KPI) w celu oceny jakości pracy komórki audytu wewnętrznego, – brak raportowania na temat zaleceń z przesuniętym terminem realizacji.

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 31. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, w aspekcie planowania awaryjnego płynności, testów warunków skrajnych i poprawności obliczania wymogu pokrycia wypływów netto LCR

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania, w aspekcie planowania awaryjnego płynności, testów warunków skrajnych i poprawności obliczania wymogu pokrycia wypływów netto LCR	
1.	<p>Nieprawidłowości dotyczące obliczania wskaźnika LCR, związane z nieprzestrzeganiem wymogów rozporządzenia 2015/61¹⁵, polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwym określeniu definicji depozytu detalicznego stabilnego w zakresie spełnienia warunków wymaganych dla rachunku transakcyjnego, – uwzględnianiu w grupie depozytów detalicznych środków lokowanych przez podmioty finansowe, – braku lub nieprawidłowym przeprowadzaniu analiz depozytów detalicznych pod kątem identyfikacji depozytów podlegających wyższemu wypływowi, – nieuprawnionym wyłączeniu detalicznych depozytów terminowych z wypływowi, – nieuwzględnianiu w wypływach odsetek, których termin płatności przypada w okresie 30 dni, – niewłaściwej identyfikacji depozytów operacyjnych, w tym błędnym przypisaniu do tej kategorii środków na rachunkach bieżących dużych przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych i instytucji rządowych i samorządowych, – braku przypisania wagi wypływu do środków na rachunku minimum depozytowego (bank zrzeszający), – zaliczaniu do aktywów poziomu 1 instrumentów niespełniających wymogów rozporządzenia np. obligacji Skarbu Państwa, które stanowiły pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG, – braku spełnienia warunku spieniężenia co najmniej raz w roku reprezentatywnej próby aktywów poziomu 2A i 2B, – braku lub nieprawidłowym szacowaniu wartości i stóp potencjalnych wypływów z tytułu

¹⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10.10.2014 r. *uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych.*

	<p>innych produktów i usług,</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwym sposobie szacowania wpływów z tytułu kredytów i innych należności.
2.	<p>Nieprawidłowości odnoszące się do testowania warunków skrajnych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zatwierdzenia zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych przez radę nadzorczą, – przyjęcie niewystarczająco konserwatywnych założeń testów niezapewniających rzetelnego pomiaru ryzyka, np. zawyżenie wielkości papierów wartościowych dostępnych do zastawienia pod kredyt lombardowy, – brak udokumentowania analiz potwierdzających wybór scenariuszy testów i brak oceny adekwatności przyjętych założeń, – niewystarczające lub brak ujęcia w testach niektórych wpływów np. depozytów elektronicznych, wpływów z tytułu realizacji przez klientów zobowiązań pozabilansowych, – brak wykorzystania wyników testów w procesie zarządzania ryzykiem płynności.
3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące awaryjnego planu płynności wskazujące na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak precyzyjnego i jednoznacznego określenia symptomów wskazujących na konieczność uruchomienia planu, – brak spójności ze scenariuszami testów warunków skrajnych lub niewystarczające wykorzystanie wyników testów, – przyjmowanie mało realnych założeń odnoszących się do przyjętych zabezpieczeń w sytuacji awaryjnej, np. poprzez: uwzględnienie w źródłach płynności awaryjnej kredytu lombardowego i refinansowego, pomimo braku stosownych umów z NBP, zbyt krótkie okresy przewidziane na sprzedaż aktywów płynnych, – brak określenia kluczowych płatności śróddziennych oraz ich priorytetu, – niewystarczające przygotowanie banku do korzystania ze wsparcia płynnościowego z NBP w postaci kredytu refinansowego, np. niedostosowanie do wymagań dotyczących kredytu refinansowego, zbyt niską częstotliwość testowania gotowości banku do zaciągnięcia kredytu refinansowego, nieprawidłowości w procesie generowania puli wierzytelności, stanowiącej zabezpieczenie kredytu refinansowego, – niewystarczający zakres wariantów planu awaryjnego (brak uwzględnienia kryzysu wewnętrznego, zewnętrznego i stanowiącego kombinację powyższych scenariuszy), – brak wystarczającego testowania planu, – brak właściwego podziału odpowiedzialności związanej z realizacją planu.

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 32. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze adekwatności kapitałowej dotyczące poprawności obliczania wymogów kapitałowych w oparciu o metodę standardową oraz poprawności obliczania funduszy własnych

Adekwatność kapitałowa dotycząca poprawności obliczania wymogów kapitałowych w oparciu o metodę standardową oraz poprawności obliczania funduszy własnych	
1.	<p>Nieprawidłowości związane z obliczaniem funduszy własnych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak odliczania od kapitału podstawowego Tier I korekty wartości aktywów wycenianych według wartości godziwej (AVA), – brak odliczania od kapitału podstawowego Tier I posiadanych przez bank pośrednich udziałów kapitałowych we własnych instrumentach, – uwzględnianie w Tier I instrumentów kapitałowych w postaci wyemitowanych akcji zwykłych bez zezwolenia KNF.
2.	<p>Przypisywanie zobowiązaniom pozabilansowym niewłaściwej wysokości współczynnika CCF:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie CCF 0% (zamiast 20% lub 50% w zależności od terminu) do zobowiązań pozabilansowych kredytobiorców w statusie niewykonanie zobowiązania, – stosowanie CCF 0% (zamiast 20% lub 50% w zależności od terminu), pomimo braku możliwości rzeczywistego automatycznego anulowania zobowiązania wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej kredytobiorcy.
3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące błędnego sposobu dokonywania segmentacji ekspozycji kredytowych oraz przypisywania wag ryzyka obejmowały głównie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – klasyfikowanie ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach: <ul style="list-style-type: none"> • zaliczenie ekspozycji w walutach obcych zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych do kategorii ekspozycji detalicznych z wagą ryzyka

	<p>75% zamiast do kategorii ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach z wagą 150%,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypisywanie wagi ryzyka 50% zamiast wagi 100% ekspozycjom zabezpieczonym hipotekami na nieruchomościach komercyjnych związanym z transakcjami leasingowymi, – klasyfikowanie do kategorii ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego z wagą 50%, do kategorii ekspozycji wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych z wagą ryzyka 20%, do kategorii wobec instytucji z wagą 20% oraz do kategorii ekspozycji detalicznych z wagą 75%, zamiast do kategorii ekspozycji wobec przedsiębiorstw z wagą 100%, – zastosowanie wagi ryzyka 50% zamiast 100% do instrumentów pochodnych wykazanych w kategorii ekspozycji wobec przedsiębiorstw, – klasyfikowanie ekspozycji wobec funduszy inwestycyjnych zamkniętych do kategorii ekspozycji wobec instytucji z wagą ryzyka 20% i 50% lub do kategorii ekspozycji w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania z wagą ryzyka 100% zamiast do kategorii ekspozycji związanych ze szczególnie wysokim ryzykiem z wagą 150%, – klasyfikowanie mniejszościowych udziałów wobec spółdzielni mieszkaniowych do ekspozycji kapitałowych z wagą 100% zamiast do kategorii ekspozycji związanych ze szczególnie wysokim ryzykiem z wagą 150%.
4.	Brak lub nieprawidłowe wyliczenie wymogu z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA).

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 33. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach w 2018 r. w zakresie ryzyka teleinformatycznego dotyczącego bezpieczeństwa usług bankowości elektronicznej ze szczególnym uwzględnieniem bankowości mobilnej oraz biometrii i wideoweryfikacji

Ryzyko teleinformatyczne dotyczące bezpieczeństwa usług bankowości elektronicznej ze szczególnym uwzględnieniem bankowości mobilnej oraz biometrii i wideoweryfikacji	
1.	<p>Nieprawidłowości dotyczące bezpieczeństwa usług bankowości elektronicznej i mobilnej wskazujące na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak przeprowadzania audytu, który obejmowałby zakresem całość usług i systemów wykorzystywanych w bankowości telefonicznej, – zlokalizowanie centrów przetwarzania danych w odległości, która nie ograniczała ryzyka niedostępności systemów w sytuacji wystąpienia zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej, – brak przeprowadzania testu scenariusza ciągłości działania zakładającego brak dostępności jednego z ośrodków przetwarzania danych.
2.	<p>Nieprawidłowości w zakresie biometrii i wideoweryfikacji dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – braku uregulowania w procedurach wewnętrznych banków dedykowanych procesowi wideoweryfikacji obowiązku oceny poszczególnych czynników środowiskowych i behawioralnych, – braku, w niektórych przypadkach, opracowanych i sformalizowanych zasad oraz wymagań dotyczących edukowania personelu obsługującego rozwiązania w zakresie wideoweryfikacji, – obniżonej skuteczności kontroli pracowników obsługujących kanał wideo w zakresie prawidłowej weryfikacji tożsamości klienta przez kanał wideo i przestrzegania przez konsultantów wytycznych w przedmiotowym zakresie, w szczególności uwzględniając zidentyfikowane przez nadzór przypadki braku przestrzegania procedur wewnętrznych przez pracowników banku, – braku systematycznego testowania nagrań pod kątem poprawności i jakości rejestracji zapisu audio i wideo, – braku dokonania analiz w zakresie spełniania przez banki wymogów wynikających z Wytocznych Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z dnia 22 sierpnia 2018 r. <i>w sprawie identyfikacji klienta instytucji obowiązanej i weryfikacji jego tożsamości w sytuacji braku jego fizycznej obecności</i>, – braku dokumentowania przeprowadzenia i akceptacji wyników testów walidujących prawidłowość wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka rozwiązania biometrycznego określonych w analizie przeprowadzonej na etapie wdrożenia aplikacji mobilnej.

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 34. Pozostałe istotne nieprawidłowości stwierdzone w bankach w 2018 r.¹⁶

Pozostałe istotne nieprawidłowości stwierdzone w bankach	
1.	<p>W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym nieprawidłowości dotyczyły:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomniejszania podstawy naliczania odpisów na kredytowe straty oczekiwane na podstawie nieaktualnych operatów szacunkowych, – braku weryfikacji wiarygodności, rzetelności założeń i parametrów rynkowych na etapie przyjmowania zabezpieczenia lub monitoringu zabezpieczeń, – braku zdefiniowania miar efektywności działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych, tym samym braku oceny efektywności podejmowanych procesów restrukturyzacji aktywów i windykacji, – nieuwzględniania zapisów rekomendacji nadzorczych S i T w zakresie oceny zdolności kredytowej osób fizycznych oraz oceny projektów inwestycyjnych.
2.	<p>W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym nieprawidłowości dotyczyły:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niepełnego dostosowania działalności banków w zakresie zarządzania modelami do standardów Rekomendacji W KNF <i>dotyczącej zarządzania ryzykiem modeli w bankach</i>, w tym niewłaściwej identyfikacji modeli, braku opracowania metodyk walidacji oraz kryteriów oceny w stosunku do niektórych modeli oraz braku objęcia procesem regularnej oceny jakości działania (monitoringu) niektórych modeli, – braku wystarczającej kontroli nad działalnością administratorów systemów informatycznych banków oraz działalnością usługodawców usług IT, – braku wystarczającej kontroli nad procesem zarządzania oprogramowaniem użytkownika końcowego (EUC).
3.	<p>W ramach badania obszaru zarządzania bankiem nieprawidłowości dotyczyły:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenia przez banki minimalnej wartości wynagrodzenia zmiennego, które nie podlegało odroczeniu, – braku w umowach o pracę niektórych członków zarządu, możliwości wstrzymania, ograniczenia lub odmowy wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. <i>Prawo bankowe</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876), – braku rocznej oceny procesu zarządzania ryzykiem przez radę nadzorczą banku, – braku monitorowania przez Komitet Audytu zadań w zakresie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej, co stanowiło naruszenie art. 130. ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 11 maja 2017 r. <i>o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089).
4.	<p>W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem ogólnym stóp procentowych w portfelu bankowym nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim aspektów związanych z procesem oferowania klientom lokat strukturyzowanych i/lub instrumentów finansowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przekazywania niepełnej informacji o ryzyku zawarcia transakcji podczas zawierania takiej transakcji z klientem, w tym o możliwości poniesienia straty przez klienta, – braku uregulowania procesu rejestracji nagrań i danych w zakresie instrumentów finansowych, – braku umieszczenia na stronie internetowej banku kluczowych informacji dla inwestorów (tzw. KID) dla bardziej złożonych produktów pochodnych, – błędnych informacji w rekomendacji inwestycyjnej, przekazywanej klientowi w ramach usługi doradztwa inwestycyjnego.

Zródło: opracowanie własne UKNF

¹⁶ Dotyczy obszarów badanych w ramach inspekcji, wychodzących poza zakres tematów omówiony we wcześniejszych częściach.

CZYNNOŚCI KONTROLNE I POSTĘPOWANIA ZWIĄZANE Z WALIDACJĄ NADZORCZĄ METOD WEWNĘTRZNYCH WYKORZYSTYWANYCH DO OBLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH ORAZ MODELI WEWNĘTRZNYCH

W 2018 r. prace w zakresie walidacji nadzorczej metod wewnętrznych (7 postępowań walidacyjnych) koncentrowały się na współpracy z bankami oraz z Europejskim Bankiem Centralnym (dalej: EBC), zarówno w ramach fazy przedaplikacyjnej i aplikacyjnej, obejmującej weryfikację stosowanych przez banki rozwiązań pod kątem możliwości wdrożenia metody wewnętrznych ratingów (metoda IRB¹⁷) lub metody zaawansowanego pomiaru (metoda AMA¹⁸), jak i w zakresie fazy poaplikacyjnej, obejmującej działania realizowane po uzyskaniu przez bank zezwolenia (lub zezwolenia warunkowego) na stosowanie metody wewnętrznej.

Działania te realizowane były zarówno w ramach analizy „zza biurka”, jak i w ramach czynności kontrolnych (postępowań walidacyjnych) i poświęcone były w szczególności:

- analizie zgodności rozwiązań banków z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 marca 2013 r. *w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012* (Dz. U. L 176 z 27.6.2013, str. 1-337) oraz regulacjami europejskimi określającymi standardy techniczne i implementacyjne - na potrzeby wydawania zezwoleń właściwych władz nadzorczych na stosowanie metod wewnętrznych, w odniesieniu do portfeli ekspozycji objętych planem stopniowego wdrożenia,
- analizie rozszerzeń i zmian w metodzie IRB oraz AMA,
- weryfikacji warunków wynikających z wcześniejszych zezwoleń,
- okresowemu przeglądowi metod IRB i AMA, w odniesieniu do banków stosujących te metody,
- realizacji bieżącej współpracy z bankami i EBC w zakresie spraw związanych z wdrażaniem i stosowaniem metod wewnętrznych.

INSPEKCJE W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH – INFORMACJE OGÓLNE

Czynności kontrolne w bankach spółdzielczych w 2018 r. realizowano na podstawie przepisów prawa i rekomendacji ostrożnościowych KNF, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS), w oparciu o jednolite standardy i procedury badania, zawarte w Podręczniku inspekcji oraz w szczegółowych metodykach stanowiących uzupełnienie Podręcznika.

Czynności kontrolne realizowano w formie inspekcji kompleksowych, problemowych oraz postępowań wyjaśniających.

Tabela 35. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach spółdzielczych w 2018 r.

Czynności kontrolne	Liczba
Inspekcje kompleksowe w bankach spółdzielczych	3
Inspekcje problemowe w bankach spółdzielczych	33
Postępowania wyjaśniające w bankach spółdzielczych	2

Źródło: opracowanie własne UKNF

¹⁷ Metoda wewnętrznych ratingów (ryzyko kredytowe).

¹⁸ Metoda zaawansowanego pomiaru (ryzyko operacyjne).

INSPEKCJE PROBLEMOWE I KOMPLEKSOWE W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

W przypadku czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych podstawowym obszarem badania było ryzyko kredytowe. Oceniano również przygotowanie organizacyjne wybranych banków do prowadzenia działalności poza strukturami zrzeszenia spółdzielczego.

W Tabelach 36-37 przedstawiona została syntetyczna informacja nt. zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowości (które w różnym stopniu dotyczyły kontrolowanych podmiotów) w odniesieniu do:

- obszaru ryzyka kredytowego w aspekcie oceny zdolności kredytowej, klasyfikacji ekspozycji kredytowych, zabezpieczeń ekspozycji kredytowych oraz procesu windykacji i restrukturyzacji,
- pozostałych istotnych zagadnień badanych w trakcie inspekcji kompleksowych, problemowych i postępowań wyjaśniających w bankach spółdzielczych.

Tabela 36. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w obszarze ryzyka kredytowego (badane w trakcie inspekcji problemowych i kompleksowych)

Zarządzanie ryzykiem kredytowym	
1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie oceny zdolności kredytowej klienta, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieprzestrzeganie art. 70 ustawy - <i>Prawo bankowe</i>, związane z brakiem na moment udzielania kredytu: <ul style="list-style-type: none"> • weryfikacji przez bank danych ilościowych prezentowanych przez klientów, • weryfikacji źródła dochodu, brak prognoz finansowych na cały okres kredytowania, • pozyskiwania lub oceny przez banki planów naprawy gospodarki lub brak ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia w przypadku, gdy klient nie posiadał zdolności kredytowej, – nieprzestrzeganie art. 75 c ustawy - <i>Prawo bankowe</i> (brak oceny przez bank sytuacji finansowej i gospodarczej klienta w przypadku zmiany określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu).
2.	<p>Nieprawidłowości w klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka, skutkujące nieprawidłową prezentacją portfela kredytowego, wystąpieniem brakujących rezerw celowych i odpisów aktualizujących, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak rozpoznania znaczącego pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, – brak rozpoznania znacznych negatywnych odchyłeń osiągniętych wyników z działalności od prognoz finansowych w tym zakresie, zakładanych we wnioskach kredytowych, – brak dokonywania analiz poszczególnych pozycji bilansu i rachunku wyników oraz zachodzących w nich zmian, – klasyfikowanie ekspozycji jedynie na podstawie kryterium terminowości spłat w przypadkach, gdy wymagane jest również kryterium oceny sytuacji finansowej dłużnika, – klasyfikowanie ekspozycji do kategorii ryzyka „pod obserwacją” ze względu na sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorcy, – reklasyfikacja ekspozycji do niższej kategorii ryzyka mimo braku odzyskania przez dłużnika zdolności kredytowej i nieuwzględnienie kryterium co najmniej 3 miesięcy terminowej obsługi zadłużenia, – brak automatycznej klasyfikacji należności pod względem kryterium terminowości spłat należności, – brak oceny możliwości spłaty zadłużenia lub jego części przed podjęciem decyzji o jego restrukturyzacji.
3.	<p>Nieprawidłowości w procesie wyceny zabezpieczeń skutkujące wystąpieniem brakujących rezerw celowych i odpisów aktualizujących, tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomniejszanie podstawy naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących na podstawie nieaktualnych operatów szacunkowych nieruchomości komercyjnych lub bez uwzględniania wcześniejszych obciążeń w księdze wieczystej, – brak weryfikacji wiarygodności, rzetelności założeń i parametrów rynkowych na etapie przyjmowania zabezpieczenia i monitoringu zabezpieczeń, – brak lub niska jakość danych w wewnętrznej bazie danych o nieruchomościach,

	– brak wykorzystywania międzybankowej bazy danych o rynku nieruchomości.
4.	<p>Nieprawidłowości w procesie kredytowym odnoszące się do stosowanych przez banki odstępstw, m.in. w procesie udzielania kredytów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osobom/podmiotom nieposiadającym zdolności kredytowej bez przyjęcia szczególnego zabezpieczenia oraz bez przedstawienia programu naprawy sytuacji gospodarczo-finansowej, – osobom nieposiadającym dochodów o charakterze stałym lub przy dochodach niższych niż wymagane, – przy ocenie punktowej w BIK wskazującej, że klient jest niewiarygodny lub przy przekroczeniu dopuszczalnych zaległości wynikających z raportu BIK, – z niższym od wymaganego wkładem własnym, – osobom, dla których okres zatrudnienia jest krótszy niż okres kredytowania, – z uwzględnieniem nieakceptowalnego przez bank źródła dochodu, <p>i/lub w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rezygnacja z wymaganej wartości zabezpieczeń spłaty kredytu, – rezygnacja z wyceny nieruchomości w oparciu o operat szacunkowy, – przekroczenie maksymalnego poziomu wskaźnika LtV. <p>Jednocześnie nie przeprowadzono analiz i monitorowania wpływu zastosowanych odstępstw na poziom ryzyka kredytowego i wynik finansowy banku.</p>
5.	<p>Ograniczony zakres uregulowań wewnętrznych mogący wpływać na niewłaściwą identyfikację ryzyka kredytowego, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zapisów dotyczących akceptowalnych wartości mierników ilościowych uwzględniających specyfikę działalności kredytobiorców, – brak określenia branż, które w ocenie banku wymagają szczególnej uwagi, – brak opracowania zasad i trybu procesu restrukturyzacji zadłużenia, – brak zasad w zakresie stosowania odstępstw od procedur kredytowych, w tym określenia katalogu dopuszczalnych odstępstw i limitu na łączną kwotę kredytów udzielonych z tymi odstępstwami.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 37. Pozostałe istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas inspekcji kompleksowych, problemowych i postępowań wyjaśniających w bankach spółdzielczych

Pozostałe istotne nieprawidłowości	
1.	W odniesieniu do ryzyka płynności istotne nieprawidłowości stwierdzono w: sposobie identyfikacji i pomiaru ryzyka, rozwiązaniach przyjętych w planie awaryjnym utrzymania płynności, założeniach testów warunków skrajnych, systemie limitów ostrożnościowych oraz sposobie obliczania wskaźnika LCR.
2.	W zakresie ryzyka rynkowego stwierdzono istotne nieprawidłowości w pomiarze ryzyka, wniesiono uwagi lub zastrzeżenia do organizacji działalności skarbowej, procesu zawierania transakcji oraz systemu limitów (dotyczy inspekcji w zakresie oceny przygotowania organizacyjnego do prowadzenia działalności poza strukturami zrzeszenia).
3.	W odniesieniu do ryzyka operacyjnego stwierdzone istotne nieprawidłowości dotyczyły m.in. zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w tym niepełnego wdrożenia Rekomendacji KNF <i>dotyczącej bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w Internecie</i> . Stwierdzano braki w zabezpieczeniu ciągłości działania, w tym brak zapewnienia odpowiedniej lokalizacji zapasowej.
4.	W zakresie adekwatności kapitałowej stwierdzano nieprawidłowości w zakresie obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. Dotyczyły one głównie stosowania błędnej segmentacji i wag ryzyka.
5.	W zakresie zarządzania bankiem stwierdzone istotne nieprawidłowości odnosiły się do stosowanych zasad ograniczania konfliktu interesów, zarządzania ryzykiem braku zgodności, zarządzania kosztami działania oraz outsourcingu. W trakcie czynności kontrolnych w części banków stwierdzono, że system kontroli wewnętrznej nie był w pełni skuteczny i nie zapewniał pełnej zgodności działania banków z obowiązującymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi. Stwierdzone istotne nieprawidłowości polegały na nieuwzględnianiu przez banki części wymagań wynikających z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. <i>w sprawie systemu zarządzania ryzykiem</i>

i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637) oraz standardów Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach. Negatywnie oceniono m.in. brak odpowiedniego wsparcia procesów kontrolnych z wykorzystaniem matrycy funkcji kontroli. Uwagi do matrycy funkcji kontroli obejmowały zbyt ogólny opis procesów istotnych lub brak ujęcia wszystkich procesów istotnych, a w konsekwencji brak przypisania odpowiednich mechanizmów kontrolnych. Zgłaszano również zastrzeżenia co do prawidłowości działania komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

Źródło: opracowanie własne UKNF

3.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)

3.2.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

ZATWIERDZANIE ZMIAN STATUTÓW SKOK I KASY KRAJOWEJ

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 4 decyzje w sprawie zatwierdzenia zmian statutów kas:
 - 1 decyzję dotyczącą zmiany decyzji wydanej w wyniku przeprowadzonego postępowania o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej zatwierdzenia statutu Kasy Krajowej,
 - 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie zatwierdzenia zmiany statutu SKOK,
 - 1 decyzję z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, uchylającą decyzję odmawiającą zatwierdzenia zmian statutu oraz zatwierdzającą pozostałe zmiany KNF, w części dotyczącej odmowy zatwierdzenia zmian oraz umorzyła postępowanie w tej sprawie,
 - 1 decyzję z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, uchylającą decyzję odmawiającą zatwierdzenia zmiany statutu oraz zatwierdzającą zmiany,
- 1 decyzję z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję o odmowie zatwierdzenia statutu.

ZATWIERDZENIE I POWOŁANIE PREZESÓW ZARZĄDÓW SKOK I KASY KRAJOWEJ

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 1 decyzję w sprawie wyrażenia zgody na powołanie na stanowisko prezesa zarządu SKOK,
- 2 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na powołanie na stanowisko prezesa/wiceprezesa zarządu Kasy Krajowej,
- 1 decyzję w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w której utrzymała w mocy decyzję odmawiającą zatwierdzenia prezesa zarządu SKOK,
- 1 decyzję w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, uchylającą decyzję odmawiającą zatwierdzenia prezesa SKOK oraz umarzającą postępowanie.

POSTANOWIENIA W INNYCH SPRAWACH

W 2018 r. KNF wydała następujące postanowienia:

- 1 postanowienie utrzymujące w mocy postanowienie zawieszające postępowanie,
- 1 postanowienie dotyczące podjęcia zawieszzonego postępowania.

3.2.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

Na koniec 2018 r. 20 kas objętych było postępowaniami naprawczymi. W 2018 r. KNF podjęła decyzję o przejęciu dwóch spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych przez banki krajowe na podstawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa Rafineria została przejęta przez BGŻ BNP Paribas. Natomiast Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa Piast została przejęta przez Bank Millennium SA.

Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. wyraziła zgodę na połączenie na podstawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych trzech kas tj.: Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Kozienice ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową Bogdanka, Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Wisła ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową Bełchatów oraz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Szopienice ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową Mysłowice.

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego zapoznała się łącznie z trzema okresowymi raportami o sytuacji sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych: Informacją o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w 2017 r., w I kwartale 2018 r., w I półroczu 2018 r. W r. 2018 Komisja zapoznała się także z raportem na temat sytuacji kas zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego za rok 2017.

3.2.3. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

W 2018 r. w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych przeprowadzono 1 kontrolę o charakterze kompleksowym i 1 kontrolę w zakresie oceny jakości aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym.

W wyniku czynności kontrolnych w kasach wniesiono zastrzeżenia do jakości zarządzania ich działalnością, szczególnie ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w procesie identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka. Główne zastrzeżenia dotyczyły zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym:

- wyceny ekspozycji pożyczkowo-kredytowych skutkującej brakującymi odpisami aktualizującymi,
- wyceny akcji i udziałów,
- procesu oceny zdolności kredytowej,
- procesu monitorowania ryzyka kredytowego,
- ryzyka koncentracji,
- strategii budowy portfela kredytowego,
- systemu zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

W ramach pozostałych ustaleń wskazywano na słabości/nieprawidłowości w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i stopy procentowej. Za niewystarczający uznano także nadzór ze strony rady nadzorczej oraz zarządu.

3.3. KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH I KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

3.3.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

PROCES TZW. REAUTORYZACJI KRAJOWYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

W dniu 20 czerwca 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, która zaimplementowała do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (PSD2). Nowelizacja ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (dalej: UUP) oprócz tego, że wprowadziła m.in. nowe rodzaje usług płatniczych, tj. usługę inicjowania płatności i usługę dostępu do informacji o rachunku, to nałożyła szereg nowych wymogów zarówno na dotychczasowych dostawców usług płatniczych, jak i Komisję Nadzoru Finansowego. Znaczna część tych wymogów jest związana z kwestiami zapewnienia użytkownikom usług płatniczych bezpieczeństwa świadczenia usług przez dostawców usług płatniczych.

Nowelizacja również nałożyła na krajowe instytucje płatnicze obowiązek przedstawienia dokumentów mających na celu potwierdzenie spełnienia przez te podmioty wymogów określonych w dziale IV ustawy o usługach płatniczych dotyczącym podejmowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje płatnicze w terminie do dnia 20 września 2018 r. w brzmieniu nadanym jej przez ustawę z dnia 10 maja 2018 r. (tzw. reautoryzacja). Procesem reautoryzacji zostało objętych 40 krajowych instytucji płatniczych, czyli wszystkie posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych w dniu wejścia w życie przepisów nowelizujących ustawę o usługach płatniczych. Obowiązek przekazania informacji w ustawowym terminie spełniły 34 spośród 40 krajowych instytucji płatniczych, a następnie po wezwaniu Komisji Nadzoru Finansowego kolejne 6 podmiotów przekazało dokumenty.

Proces reautoryzacji krajowych instytucji płatniczych powinien zakończyć się indywidualnym potwierdzeniem przez KNF spełnienia wymogów określonych w dziale IV ustawy o usługach płatniczych według stanu na 20 grudnia 2018 r. W przypadku braku podstaw do takiego potwierdzenia, KNF jest zobligowana do cofnięcia danemu podmiotowi zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Potwierdzenia spełnienia tych wymogów zostały skierowane do 35 podmiotów, które zostały poinformowane przez KNF o możliwości kontynuowania działalności na podstawie dotychczasowego zezwolenia oraz o aktualności wpisu do rejestru krajowych instytucji płatniczych. Pozostałych 5 podmiotów nie zakończyło procesu reautoryzacji uzyskaniem takiego potwierdzenia, przy czym jeden z podmiotów wyraził zamiar zmiany dotychczasowej formy świadczenia usług płatniczych na małą instytucję płatniczą, natomiast wobec pozostałych podmiotów zostały podjęte stosowne środki nadzorcze.

KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE I KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zezwolenia posiadało łącznie 40 krajowych instytucji płatniczych.

W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 13 wniosków o wydanie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej, w tym 5 wniosków

dotyczących zmiany wydanego wcześniej zezwolenia oraz 1 wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji pieniądza elektronicznego. W tym okresie została wydana 1 decyzja w sprawie zmiany zezwolenia na świadczenie usług płatniczych, 1 postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej zostało umorzone, a 1 postępowanie - zawieszono oraz pozostawiono 5 wniosków bez rozpoznania. Wydano także 1 postanowienie w sprawie odmowy wznowienia postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej oraz 1 postanowienie w sprawie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej. W 2018 r. rozpatrzono 60 wniosków krajowych instytucji płatniczych o zmianę danych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 4 ust. 3 UUP i 1 notyfikację transgraniczną.

MAŁE INSTYTUCJE PŁATNICZE I DOSTAWCY ŚWIADCZĄCY WYŁĄCZNIE USŁUGĘ DOSTĘPU DO INFORMACJI O RACHUNKU

Nowelizacja ustawy o usługach płatniczych, która weszła w życie 20 czerwca 2018 r. wprowadziła możliwość świadczenia usług płatniczych w charakterze małej instytucji płatniczej lub dostawcy świadczącego wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku po uzyskaniu wpisu do rejestru dostawców usług płatniczych, o którym mowa w art. 4 ust. 3 UUP. Te dwie formy działalności są działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.), co oznacza, że ich podejmowanie jest możliwe po uzyskaniu wpisu do rejestru i złożeniu oświadczenia o spełnieniu warunków do jej wykonywania, wynikających z przepisów ustawy o usługach płatniczych. W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 23 wnioski o wpis do rejestru jako mała instytucja płatnicza, z czego zostało dokonanych 10 takich wpisów, a 2 wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania oraz 2 wnioski o wpis dostawcy świadczącego wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku, które do końca 2018 r. nie zostały rozpatrzone.

BIURA USŁUG PŁATNICZYCH

W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 474 wnioski dotyczące biur usług płatniczych, z czego 221 wniosków dotyczyło wpisu do rejestru, 102 wnioski dotyczyły zmiany takiego wpisu, natomiast 151 - wykreślenia z rejestru. W rejestrze usług płatniczych wg stanu na 31 grudnia 2018 r. ujęte były 1382 biura usług płatniczych.

ZAWIADOMIENIA W TRYBIE ART. 72A USTAWY Z DNIA 19 SIERPNI 2011 R. O USŁUGACH PŁATNICZYCH DOTYCZĄCE ZAMIARU NABYCIA ZNACZNYCH PAKIETÓW AKCJI LUB UDZIAŁÓW KRAJOWYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

Nowelizacja ustawy o usługach płatniczych, która weszła w życie 20 czerwca 2018 r. wprowadziła obowiązek zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego zamiaru bezpośredniego lub pośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów krajowej instytucji płatniczej w liczbie zapewniającej osiągnięcie lub przekroczenie odpowiednio 20%, 30% lub 50% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym lub udziału w kapitale zakładowym. Do końca 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 3 zawiadomienia dotyczące takich przypadków i wszystkie zostały rozpatrzone.

NOTYFIKACJE DOTYCZĄCE UNIJNYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH I UNIJNYCH INSTYTUCJI PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 240 zawiadomień od właściwych władz nadzorczych dotyczących notyfikacji działalności unijnych instytucji płatniczych w Polsce w formie oddziału, za pośrednictwem agentów i w ramach działalności transgranicznej. W tym okresie do Komisji Nadzoru Finansowego zostało skierowanych od właściwych władz nadzorczych 100 zawiadomień dotyczących notyfikacji unijnych instytucji pieniądza elektronicznego, w tym 1 zawiadomienie dotyczące notyfikacji agenta i 1 zawiadomienie o notyfikacji dystrybutora transgranicznego.

3.3.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

Działalność w zakresie usług płatniczych, prowadzona przez krajowe instytucje płatnicze (KIP) i biura usług płatniczych (BUP), objęta jest nadzorem KNF w zakresie i na zasadach określonych w przepisach ustawy o usługach płatniczych oraz w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Zasadniczym celem sprawowanego przez KNF nadzoru nad krajowymi instytucjami płatniczymi jest zapewnienie bezpieczeństwa finansowego krajowych instytucji płatniczych, zapewnienie zgodności działalności krajowych instytucji płatniczych z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi, regulującymi zasady funkcjonowania rynku usług płatniczych oraz ochrona interesów użytkowników i posiadaczy pieniądza elektronicznego. W odniesieniu do biur usług płatniczych, celem nadzoru KNF jest zapewnienie zgodności funkcjonowania biur usług płatniczych z przepisami UUP oraz ochrona interesów uczestników rynku (użytkowników) usług płatniczych świadczonych przez te podmioty (przekaz pieniężny).

Tabela 38. Zestawienie funduszy własnych KIP (w tys. zł)

Pozycja	III kw. 2017 (zł)	IV kw. 2017 (zł)	I kw. 2018 (zł)	II kw. 2018 (zł)	III kw. 2018 (zł)
Fundusze własne, w tym:	804 114 657,0	694 951 009,00	732 316 090,00	790 483 046,00	640 489 276,00
- kapitał założycielski	717 126 925,0	587 747 509,00	597 757 596,25	607 661 863,25	519 146 860,00
- kapitał z aktualizacji wyceny	21 588 408,0	4 928 405,00	4 928 405,00	14 524 142,00	9 595 737,00
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych	43 894 769,0	47 547 946,00	55 352 776,00	100 505 142,00	17 188 387,00
- zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	21 277 206,0	54 714 141,00	77 716 004,65	71 944 161,59	67 887 703,00
Pomniejszenia funduszy własnych:					
	337 438 119,0	225 037 323,00	208 888 304,00	230 680 394,00	204 869 645,00
- akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości	144 782 623,0	81 827,00	81 944,00	80 419,00	21 270,00

- wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	97 725 895,0	102 186 790,00	103 740 628,42	104 889 350,82	101 823 870,00
- strata z lat ubiegłych	78 353 872,0	93 988 922,00	94 163 416,91	121 836 736,91	96 104 511,00
- strata w trakcie zatwierdzania	0,0	234 536,00	7 574 229,00	0,00	0,00
- strata netto bieżącego okresu	19 175 528,0	28 527 239,00	3 935 804,00	5 960 149,94	5 749 409,00
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	444 372 455,0	464 630 086,00	523 427 784,00	549 284 679,00	434 980 007,00

Źródło: opracowanie własne UKNF

Analiza przekazanych KNF danych sprawozdawczych, dotyczących krajowego rynku usług płatniczych prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do kilku KIP o ugruntowanej pozycji rynkowej, które prowadzą działalność na szeroką skalę. Krajowe instytucje płatnicze, świadczące wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (Grupa C), zrealizowały w III kwartale 2018 r. 2,57% wszystkich transakcji płatniczych (10,40 mln transakcji). Druga grupa podmiotów (Grupa B), które poza usługą przekazu pieniężnego świadczą także inne usługi płatnicze m.in. polecenia przelewu i zapłaty zrealizowały w tym okresie 0,20% (0,80 mln transakcji). Zdecydowana większość transakcji płatniczych, tj. 97,23% (392,95 mln transakcji) zrealizowana została przez Grupę A - KIP, które poza świadczeniem usług płatniczych z ww. Grupy B działają także jako agenci rozliczeniowi na podstawie zgody Prezesa NBP i umożliwiają wykonanie transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, polegające w szczególności na obsłudze autoryzacji, przesłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków (acquiring).

Tabela 39. Liczba transakcji (w mln szt.) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2017	IV kw. 2017	I kw. 2018	II kw. 2018	III kw. 2018
GRUPA A	300,35	323,82	324,61	371,92	392,95
GRUPA B	0,09	0,09	0,09	0,09	0,08
GRUPA C	9,92	10,18	10,49	10,62	10,40
RAZEM	310,36	334,09	335,19	382,63	403,43

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 40. Wartość transakcji (w mln zł) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2017	IV kw. 2017	I kw. 2018	II kw. 2018	III kw. 2018
GRUPA A	24 952,61	27 694,49	26 619,01	30 202,20	31 738,50
GRUPA B	45,08	50,43	216,15	129,70	112,80
GRUPA C	2 276,15	2 587,16	2 742,74	3 279,60	3 049,70
RAZEM	27 273,84	30 332,08	29 577,90	33 611,40	34 900,97

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 41. Wartość pobranych opłat i prowizji (w tys. zł) przez wszystkie krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2017	IV kw. 2017	I kw. 2018	II kw. 2018	III kw. 2018
GRUPA A	190 502,30	213 619,02	195 350,13	214 901,83	222 438,45
GRUPA B	190,01	189,45	519,47	557,77	201,69

GRUPA C	24 428,98	27 075,93	27 105,18	30 620,81	30 888,33
RAZEM	215 121,29	240 884,40	222 974,78	246 080,41	253 528,47

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w KIP w III kwartale 2018 r. wyniosła 0,63 zł (w II kwartale 2018 r. 0,67 zł, w I kwartale 2018 r. 0,69 zł).

Biura usług płatniczych na podstawie UUP obowiązane są przekazywać KNF informacje sprawozdawcze za okresy kwartalne i roczne, zawierające dane o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych. Za I kwartał 2018 r. 1157 biur usług płatniczych (85,4%) spośród 1355 podmiotów objętych tym obowiązkiem przesłały do KNF informacje sprawozdawcze, za II kwartał 2018 r. informacje sprawozdawcze przesłały do KNF 1302 biura usług płatniczych (92,8%) spośród 1403 podmiotów objętych tym obowiązkiem, natomiast za III kwartał 2018 r. informacje sprawozdawcze do KNF przekazało 1239 biur usług płatniczych (89,39%) spośród 1386 podmiotów objętych tym obowiązkiem.

Liczba i wartość wykonanych przez BUP przekazów pieniężnych wyniosła:

- w I kwartale 2018 r. - 9,2 mln przekazów o łącznej wartości 1,6 mld zł,
- w II kwartale 2018 r. - 8,8 mln przekazów o łącznej wartości 1,6 mld zł,
- w III kwartale 2018 r. - 9,4 mln przekazów o łącznej wartości 1,6 mld zł.

Na podstawie otrzymanych od biur usług płatniczych informacji sprawozdawczych za I-III kwartał 2018 r. można stwierdzić, że z obowiązków wobec KNF nie wywiązuje się, średnio: - ok. 10,61% biur w zakresie informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych, oraz - ok. 8,6% biur w zakresie dostarczenia do KNF oryginału dokumentu, potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej.

Na gruncie obowiązujących przepisów, regulujących funkcjonowanie krajowego rynku usług płatniczych, organ nadzoru nie posiada uprawnień, które umożliwiłyby mu wykreślenie z rejestru tych BUP, które nie wywiązują się z ciążących na nich obowiązków sprawozdawczych, o których mowa powyżej. Poziom zabezpieczenia wykonywanych przez biura usług płatniczych transakcji (poziom ochrony środków) ustalany jest w oparciu o relację wartości posiadanych przez nie zabezpieczeń (tj. zawartych umów ubezpieczenia albo umów gwarancji) do średniej miesięcznej wartości zrealizowanych przez te podmioty przekazów pieniężnych.

Działania nadzorcze KNF wobec BUP obejmują monitorowanie terminowości przekazywania informacji sprawozdawczych, monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów, informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie przekroczenia ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. euro.

Pomimo wpisu do rejestru małych instytucji płatniczych, żaden z podmiotów nie wykazał rozpoczęcia świadczenia usług płatniczych w tym charakterze do dnia 31 grudnia 2018 r.

W ramach działań nadzorczych wobec krajowych instytucji płatniczych, KNF przeprowadza analizę merytoryczną wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej oraz dokonuje analizy wyników finansowych KIP w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie udzielania zezwoleń planami finansowymi. Ponadto w 2018 r. w 4 wytypowanych przez KNF krajowych instytucjach płatniczych odbyły się kompleksowe inspekcje, mające na celu weryfikację bezpieczeństwa finansowego KIP, zgodności danych ujawnianych w okresowych informacjach sprawozdawczych ze stanem faktycznym oraz funkcjonowania KIP zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulującymi zasady funkcjonowania rynku usług płatniczych na poziomie krajowym i wspólnotowym.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące opracowania dotyczące podmiotów sektora usług płatniczych:

- Informację o sytuacji KIP i BUP w I kwartale 2018 r. według stanu na 25 maja 2018 r.,
- Informację o sytuacji KIP i BUP w II kwartale 2018 r. według stanu na 20 grudnia 2018 r.

3.3.3. INSPEKCJE W KRAJOWYCH INSTYTUCJACH PŁATNICZYCH

W 2018 r. w krajowych instytucjach płatniczych przeprowadzono 4 kontrole w zakresie badania jakości zarządzania (w tym systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej) oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym i 1 kontrolę dotyczącą oceny zgodności danych dotyczących zakresu i wartości świadczonych w 2016 r. przez Spółkę usług płatniczych z raportami przekazanymi do UKNF.

W wyniku czynności kontrolnych w KIP stwierdzano nieprawidłowości w procesie zarządzania, w tym w procesie zarządzania ryzykiem i systemie kontroli wewnętrznej. Najistotniejsze ustalenia obejmowały:

- niewystarczający zakres badań audytu wewnętrznego,
- brak niezależnego audytu bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- brak spełnienia warunku niezależności badań audytorskich,
- brak lub niepełne wdrożenie *Zasad Ładu Korporacyjnego*,
- brak zapewnienia rozdzielenia funkcji operacyjnych i kontrolnych w strukturze organizacyjnej,
- nieokreślenie w planie zachowania ciągłości działania priorytetów odtwarzania poszczególnych systemów oraz maksymalnego czasu, w którym zakłada się przywrócenie działania systemów/usług,
- zastrzeżenia do kompletności i aktualności części regulacji wewnętrznych, w tym procesu planowania finansowego i strategicznego,
- nieprawidłowości w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym, w tym brak rejestru incydentów i zdarzeń ryzyka operacyjnego, niestosowanie kluczowych wskaźników ryzyka KRI, brak limitu określającego dopuszczany poziom ryzyka operacyjnego,
- nieprawidłowości w procesie rozpatrywania reklamacji,
- wykonywanie audytów wewnętrznych przez podmiot zewnętrzny, bez zawarcia odpowiednich umów.

3.4. POŚREDNICY KREDYTU HIPOTECZNEGO I ICH AGENCI

Zgodnie z ustawą o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r. poz. 819) (dalej: ustawa o kredycie hipotecznym) pośrednicy kredytu hipotecznego i ich agenci są objęci nadzorem KNF.

Odnosnie do pośredników kredytu hipotecznego ustawa o kredycie hipotecznym przewiduje dwa tryby ich rejestracji:

- wydanie zezwolenia (na wniosek podmiotu), którego konsekwencją jest dokonanie wpisu pośrednika kredytu hipotecznego do działu I rejestru pośredników kredytowych,
- dokonanie wpisu pośrednika kredytu hipotecznego do działu I rejestru pośredników kredytowych na wniosek kredytodawcy (banku) w trybie art. 57 ustawy o kredycie hipotecznym (bez zezwolenia).

Pośrednicy kredytu hipotecznego są wpisywani do działu I rejestru pośredników kredytowych pod właściwym numerem RPH.

W 2018 r. KNF dokonała wpisu 986 pośredników kredytowych do działu I rejestru pośredników kredytowych, z czego:

- 250 pośredników kredytu hipotecznego wpisano na podstawie udzielonego zezwolenia (250 decyzji w sprawie wydania zezwolenia),

- 736 pośredników kredytu hipotecznego wpisano na podstawie wniosków kredytodawców (banków).

W 2018 r. KNF dokonała wykreślenia 194 pośredników kredytu hipotecznego z działu I rejestru pośredników kredytowych, z czego:

- 9 pośredników wykreślono na podstawie decyzji o cofnięciu zezwolenia (każdorazowo wydanej na wniosek pośrednika),
- 185 pośredników wykreślono na podstawie wniosków kredytodawców o wykreślenie zgłoszonych przez nich pośredników (każdorazowo na wniosek kredytodawców).

Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. do rejestru było wpisanych 852 pośredników kredytu hipotecznego.

W ramach pozostałych postępowań toczących się wobec pośredników kredytu hipotecznego należy wskazać, że w 2018 r. KNF wydała 12 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego oraz 2 postanowienia w sprawie sprostowania omyłki pisarskiej w decyzji.

W 2018 r. 23 wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego pozostawiono bez rozpoznania. Każdorazowo podstawą powyższego było niezuzupełnienie przez wnioskodawców braków formalnych wniosków, do czego zostali skutecznie wezwani pisemnie.

W kwestii istotnego warunku formalnego dla wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego dotyczącego złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu na pośrednika kredytu hipotecznego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 litera d w związku z art. 53 ustawy o kredycie hipotecznym należy wskazać, że Komisja Egzaminacyjna dla Pośredników Kredytu Hipotecznego, o której mowa w art. 52 ustawy o kredycie hipotecznym, działała w 2018 r. w stałym składzie i przeprowadziła 3 egzaminy, do których podeszły łącznie 34 osoby, z czego egzamin złożyło z wynikiem pozytywnym 15 osób.

Odnosnie do agentów pośredników kredytu hipotecznego ustawa o kredycie hipotecznym przewiduje dokonanie wpisu agenta do działu I rejestru pośredników kredytowych na wniosek pośrednika kredytu hipotecznego. Agenci pośrednika kredytu hipotecznego są wpisywani do działu I rejestru pośredników kredytowych pod właściwym numerem RHA.

W 2018 r. KNF dokonała:

- wpisu 6706 agentów (każdorazowo na wniosek pośrednika kredytu hipotecznego),
- wykreślenia 709 agentów (każdorazowo na wniosek pośrednika kredytu hipotecznego).

Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. do rejestru było wpisanych 5861 agentów pośredników kredytu hipotecznego.

3.5. POŚREDNICY KREDYTU KONSUMENCKIEGO

Dział II rejestru pośredników kredytowych dotyczy pośredników kredytu konsumenckiego w rozumieniu art. 5 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 993). KNF nie sprawuje nadzoru wobec tej grupy pośredników, a prowadzi ich rejestr. Wpis pośrednika kredytu konsumenckiego do działu II rejestru pośredników kredytowych następuje na jego wniosek. Pośrednicy kredytu konsumenckiego są wpisywani do działu II rejestru pośredników kredytowych pod właściwym numerem RPK.

W 2018 r. KNF dokonała:

- wpisu 25 866 pośredników kredytu konsumenckiego,
- wykreślenia 27 pośredników kredytu konsumenckiego.

W ramach pozostałych postępowań administracyjnych dotyczących pośredników kredytu konsumenckiego należy wskazać, że w 2018 r. KNF wydała:

- 24 decyzje odmowne w sprawie wpisu pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych,
- 2 decyzje o odmowie wszczęcia postępowania o wpis pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych,
- 1 decyzję w sprawie umorzenia postępowania o dokonanie wpisu pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych.

Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. do rejestru było wpisanych 27 917 pośredników kredytu konsumenckiego.

3.6. INSTYTUCJE POŻYCZKOWE

Instytucje pożyczkowe, zdefiniowane w art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim, nie są objęte nadzorem KNF. KNF prowadzi rejestr instytucji pożyczkowych, o czym mowa w art. 59ab ustawy o kredycie konsumenckim. Wpis do rejestru instytucji pożyczkowych jest dokonywany na wniosek instytucji pożyczkowej. Instytucja pożyczkowa jest wpisywana pod właściwym numerem RIP.

W 2018 r. UKNF dokonała:

- wpisu 346 instytucji pożyczkowych,
- wykreślenia 11 instytucji pożyczkowych.

W ramach pozostałych postępowań o dokonanie wpisu instytucji pożyczkowej do rejestru instytucji pożyczkowych należy wskazać, że w 2018 r. KNF wydała 7 decyzji odmownych w sprawie dokonania wpisu instytucji pożyczkowej do rejestru instytucji pożyczkowych, a każdorazowo podstawą odmowy była niezgodna z ustawą forma prawna wnioskodawcy.

Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. do rejestru było wpisanych 421 instytucji pożyczkowych.

3.7. PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

W 2018 r. czynności kontrolne w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (dalej: ppp) przeprowadzono w instytucjach obowiązanych zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1049, z późn. zm.; dalej: ustawa z 16.11.2000 r.) oraz ustawą z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2018 r. poz. 723, z późn. zm.; dalej: ustawa o ppp), która w dniu 13 lipca 2018 r. uchyliła ustawę z 16.11.2000 r. Kontrole przeprowadzono w podmiotach sektora: bankowego, krajowych instytucji płatniczych oraz kapitałowego. Kontrole w zakresie ppp zostały przeprowadzone z uwzględnieniem sprawozdania Komisji Europejskiej z oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu w Unii Europejskiej (COM2017 340 final) opublikowanego w dniu 26 czerwca 2017 r. i zawartych w nim zaleceń w sprawie podjęcia stosownych działań w celu minimalizacji zidentyfikowanego ryzyka.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej badaniu poddano sposób ustalania beneficjenta rzeczywistego, a inspekcje w instytucjach płatniczych w szczególności uwzględniły element szkolenia przez te instytucje agentów. Dodatkowo Komisja Europejska zidentyfikowała, jako produkt szczególnie wysokiego ryzyka, funkcjonujące w bankach skrytki sejfowe, co również zostało objęte badaniem UKNF.

Tabela 42. Liczba kontroli przeprowadzonych przez UKNF w podmiotach nadzorowanych w 2018 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Czynności kontrolne w poszczególnych podmiotach	Liczba
Banki komercyjne	12
Banki spółdzielcze	3
Domy/Biura maklerskie	6
Krajowe instytucje płatnicze	16
Razem	37

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wszystkie przeprowadzone przez inspektorów Urzędu KNF kontrole ujawniły nieprawidłowości i uchybienia w badanych obszarach. Największą liczbę nieprawidłowości stwierdzono w obszarze dotyczącym oceny ryzyka i stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, co stanowi konsekwencję badań problemowych nakierowanych na kwestie identyfikacji beneficjenta rzeczywistego. Kolejnymi obszarami, w których ustalono stosunkowo dużo nieprawidłowości była organizacja procesu ppp oraz przekazywanie informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej (dalej: GIIF).

Najczęstsze błędy stwierdzone we wszystkich zbadanych sektorach rynku finansowego przedstawia Tabela 43.

Tabela 43. Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	
1.	Nieprawidłowości w obszarze oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego: <ul style="list-style-type: none"> – nieustalenie lub nieprawidłowe ustalenie beneficjenta rzeczywistego, – niedokonywanie oceny ryzyka dla klientów, których jedynym posiadanym produktem w banku były skrytki sejfowe, – brak weryfikacji występowania klientów, których jedynym posiadanym produktem w banku były skrytki sejfowe, na listach sankcyjnych oraz pod względem zajmowania eksponowanego stanowiska politycznego (status PEP), – brak cyklicznej aktualizacji danych o klientach i beneficjentach rzeczywistych mogących mieć wpływ na przyznaną im wcześniej ocenę ryzyka, – brak weryfikacji klientów pod kątem statusu PEP, – nieprawidłowo dokonana ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, skutkująca nieprawidłowym poziomem zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego.
2.	Nieprawidłowości w organizacji procesu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu: <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający zakres, jakość lub/i częstotliwość informacji zarządczej, – brak formalnego przydzielenia zadań i odpowiedzialności, – naruszenie zasady rozdzielności funkcji operacyjnych od nadzorczych.
3.	Nieprawidłowości w zakresie przekazywania informacji do GIIF: <ul style="list-style-type: none"> – nieterminowe przekazywanie informacji o transakcjach do GIIF, – błędna parametryzacja progu wartości transakcji podlegających obowiązkowi raportowania do GIIF, – przekazywanie do GIIF informacji o transakcjach niepodlegających obowiązkowi raportowania.
4.	Nieprawidłowości w zakresie systemu kontroli wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> – niska jakość kontroli przejawiająca się brakiem negatywnych ustaleń w obszarze ppp w porównaniu do licznych nieprawidłowości stwierdzanych przez UKNF, – system kontroli wewnętrznej nie obejmował swoim zakresem kluczowych elementów

	procesu ppp.
5.	Nieprawidłowości w procedurach wewnętrznych, dotyczące między innymi: – niezgodności regulacji wewnętrznych z obowiązującymi przepisami prawa, – niespójności regulacji wewnętrznych.
6.	Nieprawidłowości stwierdzone w zakresie informacji towarzyszących przekazom pieniężnym: – brak dokumentów potwierdzających dokonanie przez osobę przyjmującą zlecenie klienta weryfikacji uzyskanych danych o płatniku przekazu, – nieewidencjonowanie w systemach informatycznych pełnych danych o płatniku w przypadku transakcji przekraczających równowartość 1.000 EUR.
7.	Nieprawidłowości w zakresie analizy transakcji: – brak dokonywania okresowego przeglądu reguł typujących przez systemy informatyczne transakcje potencjalnie podejrzane, – niezgodność reguł typujących transakcje podejrzane zdefiniowanych w systemach informatycznych z regułami określonymi w procedurach wewnętrznych, – nieobejmowanie systemem analitycznym wszystkich realizowanych transakcji.
8.	Nieprawidłowości w zakresie przeprowadzanych szkoleń pracowników: – programy szkoleniowe nie uwzględniały wszystkich obowiązków istotnych z punktu widzenia ppp, – nieskuteczne mechanizmy zapewniające potwierdzenie zapoznania pracowników zaangażowanych w proces ppp z wprowadzonymi zmianami w prawie i regulacjach wewnętrznych.
9.	Nieprawidłowości stwierdzone w obszarze wstrzymywania transakcji oraz dokonywania blokady rachunku i zamrożenia wartości majątkowych: – weryfikacja stron transakcji z listami sankcyjnymi dopiero po zrealizowaniu operacji, – brak systemu umożliwiającego bieżącą weryfikację klientów dokonujących transferów środków pieniężnych w punktach agencyjnych z listami sankcyjnymi, – weryfikacja klientów pod kątem występowania na listach sankcyjnych jedynie podczas nawiązywania stosunków gospodarczych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W celu wyeliminowania nieprawidłowości, KNF wydawała nadzorowanym instytucjom zalecenia pokontrolne w przedmiotowych obszarach. Ponadto w przypadku zidentyfikowania istotnych lub licznych nieprawidłowości, KNF zalecała dodatkowo przeprowadzenie szkoleń uzupełniających dla pracowników realizujących proces ppp oraz wzmocnienie lub wprowadzenie dodatkowych mechanizmów w systemie kontroli wewnętrznej.

Monitorowanie realizacji zaleceń KNF odbywało się w oparciu o okresowe sprawozdania składane przez skontrolowane podmioty, w których opisywały szczegółowo podejmowane przez siebie działania naprawcze, eliminujące stwierdzone nieprawidłowości.

W 2018 r. kontynuowano współpracę z GIIF, w szczególności w zakresie:

- wzajemnego przekazywania informacji o planach i wynikach przeprowadzonych kontroli w instytucjach obowiązanych,
- aktywnego uczestnictwa przedstawiciela Przewodniczącego KNF w pracach działającego przy GIIF Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego,
- sygnalizacji o stwierdzonych w toku nadzoru analitycznego nieprawidłowościach występujących w instytucjach obowiązanych,
- przekazywania informacji na potrzeby postępowań administracyjnych prowadzonych przez GIIF w sprawach dotyczących nakładania kar na instytucje obowiązane,
- uczestniczenia w spotkaniach roboczych oraz szkoleniach i warsztatach.

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy o ppp, od dnia 13 lipca 2018 r. prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie nakładania kar, w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli realizowanych przez UKNF, leży w kompetencjach KNF. Do dnia 31 grudnia 2018 r. KNF nie nałożyła żadnej kary.

Komisja Nadzoru Finansowego prowadziła również działalność analityczną w zakresie ppp. W jej efekcie m.in. wystosowywano zalecenia mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości stwierdzonych w ramach nadzoru analitycznego oraz kierowano do podmiotów rynku finansowego, w szczególności tych, w których zidentyfikowano wzrost poziomu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, zapytania o środki bezpieczeństwa finansowego, zastosowane w celu ograniczenia przedmiotowego ryzyka. Ponadto KNF wniosła obszerny wkład do opracowania krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz przekazała pogłębioną analizę głównych kierunków przepływów środków finansowych, jak również miejsca pochodzenia nierezydentów korzystających z polskiego systemu finansowego.

W celu zmitigowania ryzyka wykorzystania nadzorowanych podmiotów do procederu prania pieniędzy KNF prowadziła działalność edukacyjną w formie seminariów z zakresu problematyki ppp skierowanych do poszczególnych sektorów rynku finansowego oraz organów ścigania i prokuratury.

4. PION NADZORU NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM

4.1. FIRMY INWESTYCYJNE I BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI

DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA

W 2018 r. KNF wydała 6 decyzji uchylających w części zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej oraz 2 decyzje w sprawie cofnięcia w całości zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej. KNF wydała również 4 decyzje w przedmiocie umorzenia postępowania, w tym 2 decyzje dotyczące udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej oraz 2 decyzje dotyczące wydania zgody na powołanie prezesa zarządu domu maklerskiego lub członka zarządu domu maklerskiego odpowiedzialnego za nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem. Ponadto zostały wydane 2 decyzje w sprawie sprzeciwu wobec przejścia zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej oraz 1 decyzja dotycząca przeniesienia instrumentów finansowych i środków pieniężnych oraz dokumentów związanych z prowadzeniem rachunków, o których mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w trakcie rozpatrywania było 9 wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 1 wniosek o uchylenie w części zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 12 wniosków o wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu domu maklerskiego lub członka zarządu domu maklerskiego odpowiedzialnego za nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz 1 wniosek w przedmiocie wyrażenia zgody na sprawowanie przez członka rady nadzorczej domu maklerskiego jednej dodatkowej funkcji członka rady nadzorczej w innym podmiocie.

W 2018 r. rozpatrzono 5 zawiadomień o zamiarze nabycia lub objęcia akcji domów maklerskich. W 3 przypadkach KNF nie zgłosiła sprzeciwu, a w 2 przypadkach postępowania zostały umorzone.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w trakcie rozpatrywania były 2 postępowania w sprawie zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji domu maklerskiego, 1 postępowanie dotyczące przeniesienia instrumentów finansowych i środków pieniężnych oraz dokumentów związanych z prowadzeniem rachunków, o których mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

NOTYFIKACJE FIRM INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem do KNF wpłynęło 140 zawiadomień o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej bez oddziału oraz 4 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne firmy inwestycyjne, a także 301 zawiadomień dotyczących zmiany danych objętych zakresem pierwotnej notyfikacji. Z prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium RP bez oddziału zrezygnowały 44 podmioty, a 3 podmioty z prowadzenia działalności w formie oddziału.

Tabela 44. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018

Rodzaj podmiotu	2015	2016	2017	2018
Zagraniczna firma inwestycyjna bez oddziału	1816	1919	1975	2062
Zagraniczna firma inwestycyjna – oddział	15	15	14	15
Razem	1831	1934	1989	2077

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego podjęła 5 uchwał w sprawie przekazania informacji dotyczących zamiaru prowadzenia przez polskie firmy inwestycyjne działalności maklerskiej bez otwierania oddziału na terytorium innych państw członkowskich oraz umorzyła 1 postępowanie dotyczące zawiadomienia o zamiarze prowadzenia przez polskie firmy inwestycyjne działalności maklerskiej bez otwierania oddziału na terytorium innych państw członkowskich.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. Komisja nie prowadziła żadnego postępowania w sprawie zawiadomienia o zamiarze prowadzenia przez polskie firmy inwestycyjne działalności maklerskiej na terytorium innych państw członkowskich.

Tabela 45. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności maklerskiej poza terytorium RP na koniec lat 2015-2018

Rodzaj podmiotu	2015	2016	2017	2018
Dom maklerski (liczba oddziałów)	2 (8)	2 (8)	2 (8)	2 (8)
Dom maklerski bez oddziału	13	12	11	12

Źródło: opracowanie własne UKNF

NADZÓR BIEŻĄCY NAD FIRMAMI INWESTYCYJNYMI

Komisja nadzoruje działalność firm inwestycyjnych oraz sytuację finansową domów maklerskich prowadząc:

- analizę raportów bieżących i raportów okresowych firm inwestycyjnych, w tym sprawozdań finansowych domów maklerskich, przesyłanych zgodnie z przepisami prawa krajowego,

- analizę raportów bieżących i raportów okresowych wynikających z przepisów rozporządzenia CRR¹⁹ oraz wydanego na jego podstawie Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 680/2014²⁰,
- postępowania zmierzające do wydania decyzji w zakresie stosowania szczególnych przepisów CRR przez poszczególne domy maklerskie,
- postępowania zmierzające do wydania decyzji w sprawie zatwierdzenia planów naprawy przez wybrane domy maklerskie.

Ponadto, na podstawie art. 110r ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2286, z późn. zm.) prowadzony jest proces badania i oceny nadzorczej regulacji, strategii, procesów i mechanizmów wdrożonych przez domy maklerskie w zakresie zarządzania ryzykiem.

W 2018 r. w ramach nadzoru nad działalnością firm inwestycyjnych poddano analizie, raporty miesięczne i raporty bieżące 44 domów maklerskich oraz 9 banków prowadzących działalność w formie biur maklerskich, a także roczne sprawozdania finansowe za rok 2017, półroczne sprawozdania finansowe za I półrocze 2018 r. oraz raporty z zakresu adekwatności kapitałowej domów maklerskich. W 2018 r. analizie podlegały również, przekazane zgodnie z obowiązującymi przepisami, skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2017 rok oraz raporty dotyczące skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej domów maklerskich. Wśród wskazanych 44 domów maklerskich 4 domy maklerskie zakończyły prowadzenie działalności maklerskiej w 2018 r.

W ramach nadzoru nad stosowaniem przez domy maklerskie przepisów prawa, w tym przepisów CRR, w wyniku postępowań prowadzonych na wniosek domów maklerskich wydano 19 decyzji oraz 4 postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu, a w wyniku postępowań wszczętych z urzędu wydano 2 decyzje.

Tabela 46. Średnia wartość funduszy własnych (w mln zł), łącznej kwoty ekspozycji (w mln zł) i łącznego współczynnika kapitałowego w domach maklerskich w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Średni poziom funduszy własnych	31,55	31,24	34,83	39,29
Średnia łączna kwota ekspozycji na ryzyko	102,93	107,79	141,54	127,93
Łączny współczynnik kapitałowy	30,65%	28,98%	24,61%	30,71%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane pochodzą ze sprawozdań kwartalnych COREP wg stanu na 31.12.2015 r., 31.12.2016 r., 31.12.2017 r. i 31.12.2018 r.

Ww. dane uwzględniają zmieniającą się liczbę domów maklerskich działających w latach 2015-2018.

Na posiedzeniu KNF przedłożono „Raport dotyczący sytuacji finansowej domów maklerskich w 2017 r.”.

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z 27.6.2013, z późn. zm.).

²⁰ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (Dz. U. UE L 191 z dnia 28 czerwca 2014 r.).

Tabela 47. Podstawowe dane z bilansu domów maklerskich (w mln zł) w latach 2015-2018

Bilans	2015	2016	2017	2018
I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	5 210,80	3 957,23	4 391,39	4 437,18
II. Należności krótkoterminowe	1 559,61	1 550,30	1 608,56	1 407,17
III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	197,42	206,82	260,81	223,95
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20,31	16,92	14,77	14,51
V. Udzielone pożyczki krótkoterminowe		5,55	8,13	17,51
VI. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	88,21	88,87	93,21	100,69
VII. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	245,01	244,35	225,91	232,35
VIII. Należności długoterminowe	6,43	5,08	6,58	6,98
IX. Udzielone pożyczki długoterminowe	6,97	5,84	8,09	8,78
X. Wartości niematerialne i prawne	63,48	38,33	33,66	37,10
XI. Rzeczowe aktywa trwałe	83,27	69,40	67,00	62,25
XII. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	76,16	60,87	58,05	52,91
XIII. Należne wpłaty na kapitał podstawowy		0,00	0,00	0,00
XIV. Udziały własne		0,23	2,35	1,20
SUMA AKTYWÓW	7 557,66	6 249,79	6 778,51	6 602,58
I. Zobowiązania krótkoterminowe	5 152,94	4 390,64	4 884,31	4 693,88
II. Zobowiązania długoterminowe	6,69	13,03	6,63	12,16
III. Rozliczenia międzyokresowe	88,75	51,11	57,49	43,18
IV. Rezerwy na zobowiązania	59,94	64,11	64,70	51,78
V. Zobowiązania podporządkowane	10,17	14,82	13,06	13,19
VI. Kapitał własny	2 239,17	1 716,08	1 752,32	1 788,39
SUMA PASYWÓW	7 557,66	6 249,79	6 778,51	6 602,58

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2015-2017 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2018 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MDF wg stanu na 31.12.2018 r.

Dane nie obejmują danych jednego domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Ww. dane uwzględniają zmieniającą się liczbę domów maklerskich działających w latach 2015-2018.

Tabela 48. Podstawowe dane z rachunku zysków i strat domów maklerskich (w mln zł) w latach 2015-2018

Rachunek zysków i strat	2015	2016	2017	2018
I. Przychody z działalności podstawowej , w tym:	985,47	725,06	775,29	640,27
1. Przychody z działalności maklerskiej	985,47	709,71	724,90	570,45
2. Przychody z pozostałej działalności podstawowej		15,35	50,39	69,82
II. Koszty działalności maklerskiej	1 038,43	889,17	889,10	855,91
III. Zysk (strata) z działalności podstawowej (I-II)	-52,95	-164,11	-113,81	-215,64
IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	402,53	355,98	419,21	429,54
V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	39,56	13,75	45,02	75,02

VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)	362,97	342,23	374,19	354,52
VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	2,21	2,17	1,90	2,05
VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	0,00	0,15	0,48	0,07
IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)	2,21	2,02	1,42	1,98
X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	144,26	27,34	31,50	37,33
XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	21,56	1,92	13,19	8,13
XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)	122,70	25,42	18,31	29,20
XIII. Pozostałe przychody operacyjne	32,80	30,41	29,22	29,49
XIV. Pozostałe koszty operacyjne	15,55	28,60	35,76	32,68
XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności	7,24		0,00	
XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)	459,43	207,37	273,57	166,87
XVII. Przychody finansowe	79,11	52,81	48,13	58,67
XVIII. Koszty finansowe	23,18	14,41	48,21	21,49
XIX. Zysk (strata) brutto (XVI+XVII-XVIII)	515,36	245,77	273,49	204,05
XX. Podatek dochodowy	80,82	51,34	53,02	39,01
XXI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-0,26	0,00	0,00	0,00
XXII. Zysk (strata) netto (XIX-XX-XXI)	434,80	194,43	220,47	165,04

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2015-2017 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2018 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MDF wg stanu na 31.12.2018 r.

Dane nie obejmują danych jednego domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Ww. dane uwzględniają zmieniającą się liczbę domów maklerskich działających w latach 2015-2018.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) DOMÓW MAKLESKICH

W 2018 r. przeprowadzono proces nadawania oceny nadzorczej domom maklerskim. Badaniu podlegało 40 domów maklerskich. Proces nadania 34 ocen nadzorczych miał charakter uproszczony i był oparty wyłącznie na analizie przekazanych informacji i wniosków płynących z analizy przekazywanych raportów.

W 2018 r. wydawano oceny na dwie daty odcięcia, tj. oraz 31 grudnia 2017 r. oraz 30 czerwca 2018 r.

Na posiedzeniu KNF przedłożono „Raport na temat procesu badania i oceny nadzorczej (BION) domów maklerskich w 2017 roku”.

AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH

Rejestr agentów firm inwestycyjnych wg stanu na 31 grudnia 2018 r. zawierał 285 podmiotów, w tym 41 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz 244 osób fizycznych.

W 2018 r. do rejestru agentów firm inwestycyjnych zostało wpisanych 66 osób fizycznych oraz 10 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Komisja wydała 14 decyzji w przedmiocie skreślenia z rejestru agentów firm inwestycyjnych, w tym 13 na podstawie art. 79 ust. 9 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Komisja umorzyła 23 postępowania w przedmiocie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych, a 1 podmiotowi odmówiła wpisu.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w trakcie rozpatrywania były 43 wnioski w przedmiocie wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych.

Tabela 49. Stan rejestru agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018

Agenci firm inwestycyjnych	2015	2016	2017	2018
Osoby fizyczne	194	150	187	244
Osoby prawne	35	29	36	41
Razem	229	179	223	285

Źródło: opracowanie własne UKNF

MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych wynosiła 3070 osób. Na listę maklerów papierów wartościowych w roku 2018 wpisane zostały 63 osoby.

Tabela 50. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych w danym roku	116	67	37	63
Łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych	2907	2974	3008	3070

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. odbyły się 2 egzaminy na maklera papierów wartościowych. Do egzaminów tych przystąpiło łącznie 270 osób, a zdało je łącznie 61 osób. Dotychczas egzamin na maklera papierów wartościowych zdało 3256 osób.

Ponadto w okresie objętym sprawozdaniem odbył się 1 egzamin uzupełniający dla maklerów papierów wartościowych. Do egzaminu tego przystąpiło 5 osób. Żadna osoba nie zdała egzaminu. Dotychczas egzamin uzupełniający dla maklerów papierów wartościowych zdało 101 osób.

DORADCY INWESTYCYJNI

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych wynosiła 708 osób. Na listę doradców inwestycyjnych w 2018 r. wpisanych zostało 51 osób.

Tabela 51. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych w danym roku	34	33	87	51
Łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych	539	571	657	708

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. odbyło się 6 egzaminów cząstkowych egzaminu na doradcę inwestycyjnego. Cały cykl egzaminacyjny dla doradców zdało 27 osób. Ponadto odbyły się dwa sprawdziany umiejętności. Egzaminów zdało 18 osób. Łącznie egzaminów dla doradców i sprawdziany umiejętności zdało 45 osób.

KONTROLE DOMÓW MAKLERSKICH I AGENTÓW FIRM INWESTYCYJNYCH

W 2018 r. zakończono 5 kontroli rozpoczętych w 2017 r. i dotyczących oferowania w trybie niepublicznym certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych. Wśród skontrolowanych w tym zakresie podmiotów były: firmy inwestycyjne, agent firmy inwestycyjnej, bank prowadzący działalność maklerską oraz bank działający na podstawie art. 113 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Problematyka kontroli oferowania instrumentów finansowych, przede wszystkim obligacji korporacyjnych oraz certyfikatów inwestycyjnych, przez podmioty rynku finansowego jako szczególnie istotna była kontynuowana w kontrolach wszczętych w 2018 r. W tym zakresie skontrolowano 4 domy maklerskie oraz bank, który współpracował z firmami inwestycyjnymi jako oferującymi. Pozostałe 2 kontrole domów maklerskich dotyczyły świadczenia usług maklerskich na rynku Forex.

Jedna kontrola nie zakończona do końca 2018 r. dotyczyła wykonywania przez bank czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (dalej: ustawy).

Poza wymienioną wyżej tematyką, przeprowadzone kontrole były w szczególności poświęcone następującym obszarom działalności:

- strukturze organizacyjnej i warunkom technicznym prowadzonej działalności, w tym systemów IT,
- funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności działalności z prawem oraz systemu audytu wewnętrznego,
- nadzorowi firmy inwestycyjnej nad wykonywaniem czynności przez agenta firmy inwestycyjnej,
- nadzorowi banku prowadzącego działalność maklerską nad wykonywaniem czynności przez jednostki organizacyjne banku, o którym mowa w art. 113 ustawy,
- wykonywaniu czynności maklerskich w związku ze świadczeniem usług maklerskich,
- wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- postępowaniu w kontaktach z klientem.

Od dnia 21 października 2018 r. w kontroli uwzględniono również sprawdzenie sposobu i zakresu stosowania przez firmy inwestycyjne przepisów prawa implementujących Dyrektywę MiFiD II.

Ustalenia kontroli wskazały na naruszenia przez kontrolowane podmioty:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 878 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 855),
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu

do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy (Dz. U. UE. L. z 2017.87.1),

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1112),
- rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. poz. 1111),
- regulaminów wewnętrznych firm inwestycyjnych, regulaminów świadczenia usług maklerskich oraz umów zawartych przez firmy inwestycyjne z klientami w zakresie świadczenia usług maklerskich.

Tabela 52. Główne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r. w obszarze oferowania instrumentów finansowych

Oferowanie instrumentów finansowych	
1.	Oferowanie instrumentów finansowych przez podmioty nadzorowane rynku finansowego bez stosownych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.
2.	Brak zapewnienia powierzenia przez firmę inwestycyjną czynności w zakresie oferowania instrumentów finansowych podmiotowi trzeciemu mającemu stosowne zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.
3.	Brak prowadzenia przez firmę inwestycyjną działalności maklerskiej w zakresie oferowania instrumentów finansowych w sposób rzetelny i profesjonalny oraz zgodnie z zasadami uczciwego obrotu.
4.	Brak świadczenia usług oferowania instrumentów finansowych przez firmę inwestycyjną z zachowaniem zasady najlepiej pojętego interesu klienta.
5.	Brak zawarcia przez firmę inwestycyjną jako oferującego tzw. umowy konsorcjum z podmiotem nadzorowanym posiadającym stosowne zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego w trybie umowy powierzenia (outsourcingu).
6.	Brak powierzenia zgodnie z przepisami ustawy przez firmę inwestycyjną wykonywania czynności związanych z prowadzoną działalnością maklerską, polegających na przechowywaniu przez podmioty trzecie dokumentów związanych ze świadczeniem usług maklerskich przekazywanych drogą elektroniczną przez klientów i potencjalnych klientów, w tym zapisów na nabycie instrumentów finansowych, poprzez brak zawarcia stosownej umowy (outsourcingu).
7.	Brak dokonania przez firmę inwestycyjną oceny odpowiedniości usług maklerskich i instrumentów finansowych będących przedmiotem usługi oferowania dla klienta (emitenta) przed zawarciem umowy o oferowanie.
8.	Brak powiadomienia klienta przez firmę inwestycyjną o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem usługi oferowania na rzecz tego klienta.
9.	Brak podania przez firmę inwestycyjną podstawy obliczenia wynagrodzenia z tytułu umowy o oferowanie papierów wartościowych w związku z jej procentowym ukształtowaniem.
10.	Brak przedstawiania przez firmę inwestycyjną klientom lub potencjalnym klientom, którzy zawarli umowy o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w związku ze złożeniem zapisu na oferowany instrument finansowy, ogólnego opisu istoty zaoferowanych instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe), w sposób umożliwiający klientowi podejmowanie świadomych decyzji inwestycyjnych, dostosowując zakres tej informacji do rodzaju instrumentu finansowego oraz kategorii, do której należy klient.
11.	Brak przyjmowania przez firmę inwestycyjną zapisów na instrumenty finansowe zgodnie z warunkami oferty (m.in. poprzez przyjęcie zapisu inwestora po upływie terminie

	przyjmowania zapisów, poprzez błędne wskazanie minimalnej liczby instrumentów finansowych, będących przedmiotem zapisu).
12.	Brak zapewnienia powierzenia przez firmę inwestycyjną osobom powiązanych wykonywania czynności z zakresu usługi oferowania instrumentami finansowymi w sposób umożliwiający wykonanie ich właściwie, uczciwie i rzetelnie.
13.	Brak przeprowadzenia przez firmę inwestycyjną szkoleń pracowników agenta firmy inwestycyjnej w zakresie realizacji obowiązków wynikających z postanowień umowy agencyjnej w odniesieniu do czynności związanych z przyjmowaniem zapisów na instrumenty finansowe oferowane przez firmę inwestycyjną.
14.	Brak zapewnienia powierzenia przez bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, wykonywania czynności z zakresu oferowania instrumentów finansowych osobom posiadającym niezbędny zakres wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji dla prawidłowego wykonywania tych czynności, w wyniku czego szereg komunikatów adresowanych do inwestorów w sposób rażąco odbiegał od podstawowej wiedzy ekonomiczno-finansowej oraz w nienależyty sposób przedstawiał istniejące ryzyko inwestycyjne.
15.	Brak zapewnienia wykonywania czynności, o których mowa w art. 113 ust. 1 ustawy, przekazanych do wykonywania poza jednostką banku, w której prowadzona jest działalność maklerska, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi przyjętymi do stosowania przez bank.
16.	Brak uregulowania w procedurach wewnętrznych banku działań związanych z nadzorem nad czynnościami i sposobem ich wykonywania na podstawie art. 113 ustawy, a tym samym brak prowadzenia skutecznego nadzoru nad wykonywaniem tej działalności.
17.	Brak zapewnienia przekazywania przez bank, o którym mowa w art. 113 ustawy, pisemnej rekomendacji inwestycyjnej dotyczącej subskrypcji określonego instrumentu finansowego po przeprowadzeniu oceny odpowiedniości instrumentów finansowych oraz usług maklerskich na podstawie umowy.
18.	Brak identyfikacji potencjalnego konfliktu interesów w związku z wykonywaniem czynności w zakresie usług oferowania i przyjmowania i przekazywania zleceń przez pracowników banku wykonujących czynności w ramach art. 113 ustawy oraz brak przyjęcia adekwatnych środków i procedur zarządzania wyżej wymienionym konfliktem.
19.	Brak zapewnienia przez agenta firmy inwestycyjnej, aby jego pracownicy wykonujący czynności na rzecz i w imieniu firmy inwestycyjnej w zakresie oferowania instrumentów finansowych, działali zgodnie z procedurami przekazanymi przez firmę inwestycyjną (m.in. w zakresie poprawnego wydawania inwestorom propozycji nabycia oferowanego instrumentu finansowego, braku należytej staranności w przekazywaniu inwestorom niezbędnych informacji, szczególnie o czynnikach ryzyka związanych z nabyciem oferowanego instrumentu finansowego).

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 53. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze struktury organizacyjnej, funkcjonowania i warunków technicznych prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne

Struktura organizacyjna, funkcjonowanie i warunki techniczne prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne	
1.	Brak prawidłowego opracowania i wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności działalności z prawem i systemu audytu wewnętrznego.
2.	Brak sprawowania adekwatnego i bieżącego nadzoru zgodności działalności z prawem, skutkujący naruszeniem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, a także umów zawartych z klientami, w związku ze świadczeniem usług maklerskich przez firmy inwestycyjne.
3.	Brak wykonywania zadań systemu audytu wewnętrznego w sposób, który pozwala na uznanie, iż firma inwestycyjna na bieżąco bada i ocenia prawidłowość i skuteczność systemów, regulaminów i procedur wewnętrznych stosowanych w prowadzonej działalności maklerskiej.

4.	Brak przeprowadzania kontroli wewnętrznych w istotnych obszarach działalności maklerskiej firmy inwestycyjnej, a tym samym brak wykonywania działań przez Inspektora Nadzoru w ramach systemu kontroli wewnętrznej, mających na celu zapobieganie przypadkom działania niezgodnego z regulacjami i procedurami wewnętrznymi obowiązującymi w firmie inwestycyjnej.
5.	Brak prawidłowego nadzoru nad przestrzeganiem przez osoby powiązane z firmą inwestycyjną regulacji wewnętrznych, w tym w szczególności w zakresie ochrony i przepływu informacji objętych tajemnicą zawodową oraz inwestowania na rachunek własny.
6.	Brak wdrożenia bieżącego monitorowania stosowanych systemów, wdrożonych regulaminów i procedur wewnętrznych oraz podejmowania działań w celu eliminacji nieprawidłowości z powodu zlecenia przeprowadzenia audytu wewnętrznego jeden raz w roku zewnętrznemu podmiotowi.
7.	Brak prowadzenia obowiązkowych rejestrów (m.in. skarg klientów, transakcji osób powiązanych, potencjalnych i rzeczywistych konfliktów interesów) w sposób wymagany przepisami prawa w tym zakresie.
8.	Brak wiedzy Inspektora Nadzoru o kluczowej działalności firmy inwestycyjnej.
9.	Brak zapewnienia, aby osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem miały odpowiednie kwalifikacje oraz komórka do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem posiadała odpowiednie zasoby, w tym kadrowe, umożliwiające należyte wykonywanie obowiązków.
10.	Brak zapewnienia, aby system kontroli wewnętrznej był zdolny do realizacji swoich zadań.
11.	Brak równoczesnego przekazywania do zarządów oraz rad nadzorczych firm inwestycyjnych raportów z przeprowadzonego audytu wewnętrznego oraz rocznych raportów z wykonywania zadań przez system nadzoru zgodności działalności z prawem.
12.	Brak zaangażowania zarządów firm inwestycyjnych w rozwój i wspieranie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności z prawem i systemu audytu wewnętrznego.
13.	Brak określenia planu utrzymania ciągłości działania zapewniającego ciągłe i niezakłócone działanie firmy inwestycyjnej oraz planów awaryjnych służących zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność w zakresie zastępowalności osoby zarządzającej poszczególnymi strategiami inwestycyjnymi (w związku z usługą zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych).
14.	Brak zapewnienia przez firmę inwestycyjną rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo i ciągłość świadczonych usług maklerskich oraz ochronę interesów klientów.
15.	Brak opracowania regulacji z zakresu zagadnień funkcjonowania obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.
16.	Brak zabezpieczenia pomieszczeń przed nieuprawnionym dostępem osób nieuprawnionych.
17.	Brak właściwego nadawania i odbierania oraz weryfikacji uprawnień do systemów informatycznych.
18.	Brak przechowywania i archiwizowania, a nawet sporządzenia dokumentów zawierających opracowane przez firmę inwestycyjną strategie inwestycyjne oraz dokumentów zawierających informacje, które stanowiły podstawę opracowania tych strategii w związku ze świadczeniem usług zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.
19.	Brak prawidłowej archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji w formie elektronicznej w sposób zabezpieczający treść tych informacji przed utratą lub modyfikacją.
20.	Brak prawidłowej archiwizacji dokumentów sporządzonych lub otrzymanych za pomocą elektronicznych nośników informacji, w tym plików elektronicznej poczty korporacyjnej przez okres 5 lat licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym te dokumenty i inne nośniki opracowano, prowadzono lub sporządzono.

21.	Brak rejestracji danych związanych z prowadzoną działalnością maklerską oraz z czynnościami wykonywanymi przez poszczególne jednostki organizacyjne firmy inwestycyjnej.
22.	Brak opracowania w regulaminie organizacyjnym firmy inwestycyjnej, zakresu zadań i zasad odpowiedzialności poszczególnych jednostek organizacyjnych i stanowisk w związku z ustawowym obowiązkiem wdrożenia nadzoru nad działalnością agenta firmy inwestycyjnej.
23.	Brak zatrudnienia wymaganej liczby doradców inwestycyjnych do czynności z zakresie zarządzania portfelem, w skład którego wchodził jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.
24.	Brak zapewnienia powierzenia wykonywania czynności z zakresu działalności maklerskiej pracownikom posiadającym niezbędny zakres wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji dla prawidłowego wykonywania tych czynności.
25.	Brak zapewnienia powierzenia wykonywania niektórym pracownikom firmy inwestycyjnej czynności z zakresu działalności maklerskiej w sposób, który umożliwia wykonywanie tych czynności właściwie, uczciwie i rzetelnie.
26.	Brak poinformowania KNF w ustawowym terminie o zamiarze zawarcia przez firmę inwestycyjną umowy powierzenia (outsourcingu).

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 54. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze postępowania przez firmy inwestycyjne w kontaktach z klientem

Postępowanie w kontaktach z klientem	
1.	Brak zamieszczania w informacjach reklamowych w okresach nie krótszych niż 12 miesięcy informacji o wynikach zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.
2.	Brak zamieszczenia w informacjach reklamowych wyraźnego ostrzeżenia, że przedstawione dane o wynikach zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, odnoszą się do przeszłości i że wyniki osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości.
3.	Brak precyzyjnego i zgodnego z wymogami przepisów prawa opisu strategii inwestycyjnych w związku z usługą zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.
4.	Wykonywanie czynności polegających na doradztwie inwestycyjnym bez wymaganego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.
5.	Brak zawarcia przez firmę inwestycyjną z klientem detalicznym umowy o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
6.	Brak zawarcia przez firmę inwestycyjną z klientem detalicznym umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności o świadczenie usług maklerskich wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym.
7.	Brak świadczenia dla klientów detalicznych usług maklerskich przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym na podstawie regulaminu świadczenia tych usług.
8.	Brak zawarcia umowy o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia tytułów uczestnictwa z zachowaniem obowiązku zwrócenia się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego, niezbędnych do dokonania oceny, czy instrument finansowy będący przedmiotem oferowanej usługi maklerskiej lub usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, są odpowiednie dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.
9.	Brak dokonania w sposób prawidłowy oceny, która pozwalałaby na stwierdzenie, czy instrument finansowy będący przedmiotem oferowanej usługi maklerskiej lub usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, są odpowiednie dla danego klienta detalicznego, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.
10.	Brak poinformowania klienta o ujawnieniu konfliktu interesów oraz powstrzymania się przez firmę inwestycyjną od zawarcia umowy o świadczenie usług przyjmowania lub przekazywania

	zleceń do czasu otrzymania oświadczenia klienta informującego o woli zawarcia umowy przez klienta, pomimo istnienia konfliktu interesów.
11.	Brak realizacji usług maklerskich zgodnie z Polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta, przyjętą do stosowania w firmie inwestycyjnej.
12.	Brak przekazywania klientowi, jak i potencjalnemu klientowi pełnej informacji o poziomie ryzyka inwestycyjnego związanego z daną usługą maklerską lub instrumentem finansowym przy jednoczesnym określeniu korzyści możliwych do osiągnięcia w sytuacji skorzystania z usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną.
13.	Brak kierowania do klientów lub potencjalnych klientów informacji, które w sposób wyraźny wskazują okres, za jaki przedstawiane są dane.
14.	Brak przekazywania potencjalnemu klientowi przed zawarciem umowy o świadczenie usługi maklerskiej informacji dotyczących działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony środków pieniężnych.
15.	Brak przedstawienia klientowi, co najmniej raz na rok, przy użyciu trwałego nośnika informacji, danych obejmujących wysokości aktywów (środków pieniężnych) według stanu na koniec okresu, za który sporządzana jest informacja.
16.	Brak przekazywania klientowi informacji o opłatach w sposób pozwalający klientowi zorientować się o działaniu firmy inwestycyjnej w związku z przepływem świadczeń pomiędzy firmą inwestycyjną a podmiotem trzecim, a tym samym podjęcia na tej podstawie świadomej decyzji inwestycyjnej.
17.	Brak zamieszczenia w regulaminie usługi maklerskiej kluczowych informacji co do sposobu świadczenia usługi maklerskiej na rzecz klienta.
18.	Brak świadczenia usług maklerskich z zachowaniem zasady najlepiej pojętego interesu klienta.
19.	Brak działania w sposób zbieżny z najlepiej pojętym interesem klienta w wyniku nienależytej realizacji zawartych umów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 55. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne

Świadczenie usług maklerskich	
1.	Brak stosowania przyjętych przez firmę inwestycyjną regulacji wewnętrznych w zakresie świadczenia usług maklerskich.
2.	Brak prawidłowego opracowania, wdrożenia i stosowania procedur i środków zarządzania konfliktem interesów, adekwatnych do rodzaju i zakresu prowadzonej działalności maklerskiej.
3.	Brak prawidłowego określenia wszystkich okoliczności, które w odniesieniu do poszczególnych czynności z zakresu działalności maklerskiej powodują lub mogą powodować powstanie konfliktu interesów związanego z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klienta.
4.	Brak uwzględnienia określonych okoliczności, które mogą stanowić albo stanowią konflikt interesów w związku z prowadzoną działalnością maklerską, służących prawidłowemu monitorowaniu i nadzorowaniu zarządzania konfliktami interesów w firmie inwestycyjnej.
5.	Brak opracowania strategii i praktyki w zakresie wynagrodzeń na mocy odpowiednich procedur wewnętrznych, uwzględniających interesy wszystkich klientów firmy inwestycyjnej, dążąc do zapewnienia rzetelnego traktowania klientów i braku szkody dla ich interesów ze strony przyjętych przez firmę inwestycyjną strategii w zakresie wynagrodzeń w krótkim, średnim lub długim okresie.
6.	Brak stosowania pytań umożliwiających uzyskanie informacji na temat charakteru, wielkości i częstotliwości transakcji instrumentami finansowymi dokonywanych przez klienta oraz okresu, w którym były dokonywane, uwzględniających wiedzę o inwestowaniu w zakresie tychże instrumentów finansowych.
7.	Brak rejestrowania środków pieniężnych poszczególnych klientów w taki sposób, aby możliwe było w każdej chwili wyodrębnienie aktywów przechowywanych na rzecz jednego klienta od aktywów innego klienta oraz od aktywów własnych.
8.	Brak świadczenia usług maklerskich polegających na przechowywaniu lub rejestrowaniu instrumentów finansowych oraz prowadzeniu rachunków pieniężnych w sposób rzetelny, z uwagi na brak prowadzenia dla poszczególnych klientów rachunków pieniężnych.

9.	Brak rejestrowania środków pieniężnych poszczególnych klientów na rachunku pieniężnym prowadzonym zgodnie z przepisami.
10.	Brak jednoznacznego określenia liczby instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia.
11.	Brak przyjmowania wynagrodzenia od towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu wykonywania umów pośrednictwa w dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, zgodnie z dyspozycją przepisu w zakresie, w jakim środki te nie były przeznaczone na podniesienie jakości świadczonych usług maklerskich dla klientów.
12.	Brak dostosowania Polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta do specyfiki instrumentów finansowych będących przedmiotem oferty firmy inwestycyjnej oraz do prowadzonej działalności maklerskiej.
13.	Brak podania podstawy obliczenia wynagrodzenia z tytułu umowy o przyjmowanie i przekazywanie zleceń w związku z jej procentowym ukształtowaniem.
14.	Brak przestrzegania przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi dotyczących tajemnicy zawodowej poprzez jej ujawnienie osobie nieuprawnionej.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W wyniku przeprowadzonych kontroli, wobec skontrolowanych podmiotów wydano zalecenia pokontrolne. W związku z ustaleniami niektórych kontroli, informacje przekazano do innych organów administracji państwowej, w tym do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w celu ewentualnego ich zbadania zgodnie z kompetencjami tych organów. Na podstawie wyników kontroli dwóch podmiotów zostały złożone do organów ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W przypadku jednego ze skontrolowanych podmiotów, Komisja Nadzoru Finansowego cofnęła zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej, wobec innego - ograniczyła to zezwolenie.

W odniesieniu do części z pozostałych podmiotów nadzorowanych, zostały wszczęte lub prowadzone były dalsze analizy w zakresie wszczęcia postępowania administracyjnego w celu nałożenia kary pieniężnej w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa lub złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

4.2. TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH

DZIAŁANIA LICENCYJNE

W 2018 r. udzielono 3 zezwoleń dla przedsiębiorstw energetycznych na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, a 1 postępowanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych zostało umorzone.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w trakcie rozpatrywania był 1 wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych oraz 1 wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności przez towarowy dom maklerski w zakresie obrotu towarami giełdowymi. Zezwoleniem na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych legitymowało się 56 przedsiębiorstw energetycznych, natomiast zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie obrotu towarami giełdowymi posiadał 1 towarowy dom maklerski.

4.3. PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

DZIAŁANIA LICENCYJNE

W 2018 r. organ nadzoru wydał 280 decyzji i postanowień dotyczących podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych.

Liczba i przedmiot przyjętych uchwał oraz decyzji i postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2018 r. zostały przedstawione odpowiednio w Tabeli 1.1. oraz Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

W 2018 r. Przewodniczący KNF wydał 13 postanowień o wszczęciu postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu przedmiotowego postępowania – z art. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1417, z późn. zm., dalej: ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadało 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych, zarządzających łącznie 878 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 47 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 52 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 779 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Tabela 56. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2015-2018 narastająco

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	60	62	62	61
Fundusze inwestycyjne	815	929	905	878

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 1 zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego,
- 2 zezwolenia na utworzenie publicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

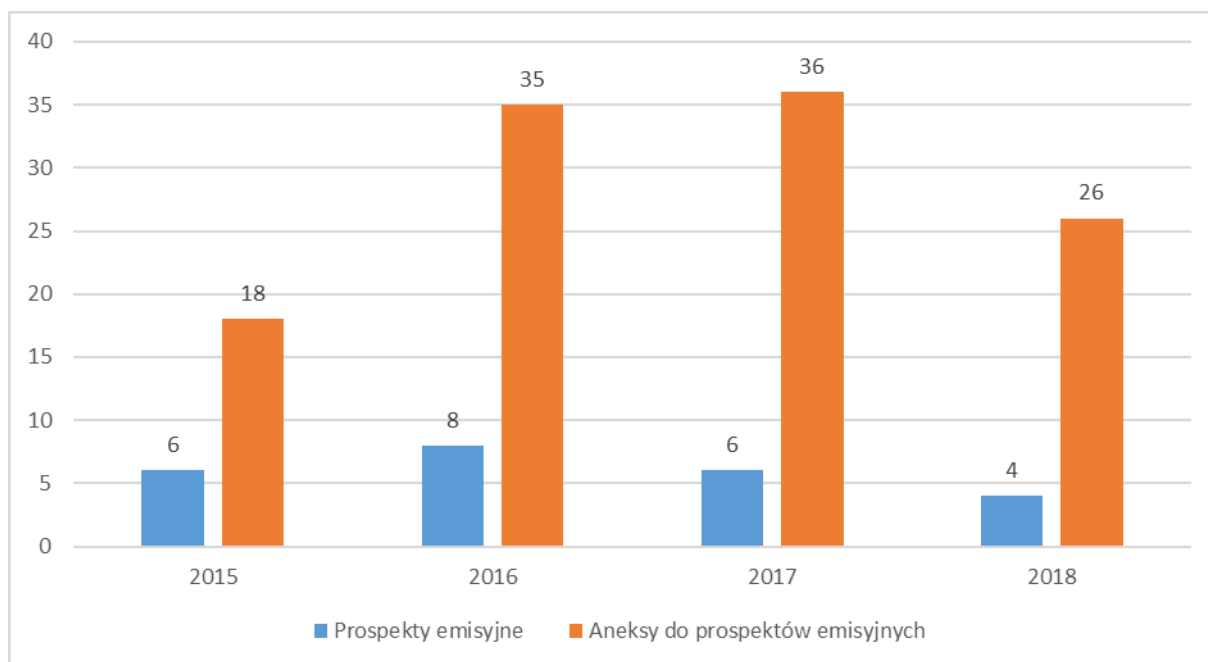
W 2018 r. rozpoczął działalność 1 nowy fundusz z wydzielonymi subfunduszami. W wyniku jego powstania oraz zmian statutów funduszy w zakresie utworzenia nowych subfunduszy nastąpił wzrost liczby subfunduszy wydzielonych w ramach funduszy tego typu z 574 subfunduszy w grudniu 2017 r. do 580 subfunduszy na koniec grudnia 2018 r.

W 2018 r. zostało zarejestrowanych 56 funduszy inwestycyjnych zamkniętych, których certyfikaty inwestycyjne zgodnie ze statutem funduszu nie będą oferowane w drodze oferty publicznej ani dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, ani wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu.

W 2018 r. KNF w zakresie sektora funduszy inwestycyjnych wydała 30 decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektów emisyjnych oraz aneksów, w tym:

- 4 decyzje zatwierdzające prospekty emisyjne certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte,
- 26 decyzji zatwierdzających aneksy do prospektów emisyjnych certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte.

Wykres 21. Liczba prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zatwierdzonych przez KNF w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

NABYCIE LUB OBJĘCIE AKCJI LUB PRAW Z AKCJI

W 2018 r. rozpatrzono 2 zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W obu przypadkach wydano decyzję o braku sprzeciwu wobec zamiaru nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych i wyznaczeniu terminu, w ciągu którego nabycie lub objęcie może zostać dokonane. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w toku rozpatrywania znajdowało się 1 postępowanie w sprawie zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNA

W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło drogą elektroniczną 14 kompletnych zawiadomień o zamiarze zbywania tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych typu UCITS na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które dotyczyły 3 nowych funduszy zagranicznych i 60 nowych subfunduszy funduszy zagranicznych. Dla porównania, w 2017 r. wpłynęło 12 kompletnych zawiadomień dotyczących 2 nowych funduszy zagranicznych i 23 nowych subfunduszy wydzielonych w funduszach zagranicznych.

W 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 4 notyfikacje spółek zarządzających zamierzających prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność na zasadzie swobody świadczenia usług (tj. bez zakładania oddziału). W tym okresie wpłynęła także 1 notyfikacja spółki zarządzającej zamierzającej prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w formie oddziału. Dla porównania w 2017 r. wpłynęła tylko 1 notyfikacja spółki zarządzającej zamierzającej prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność na zasadzie swobody świadczenia usług (tj. bez zakładania oddziału), natomiast brak było notyfikacji spółek zarządzających zamierzających prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w formie oddziału.

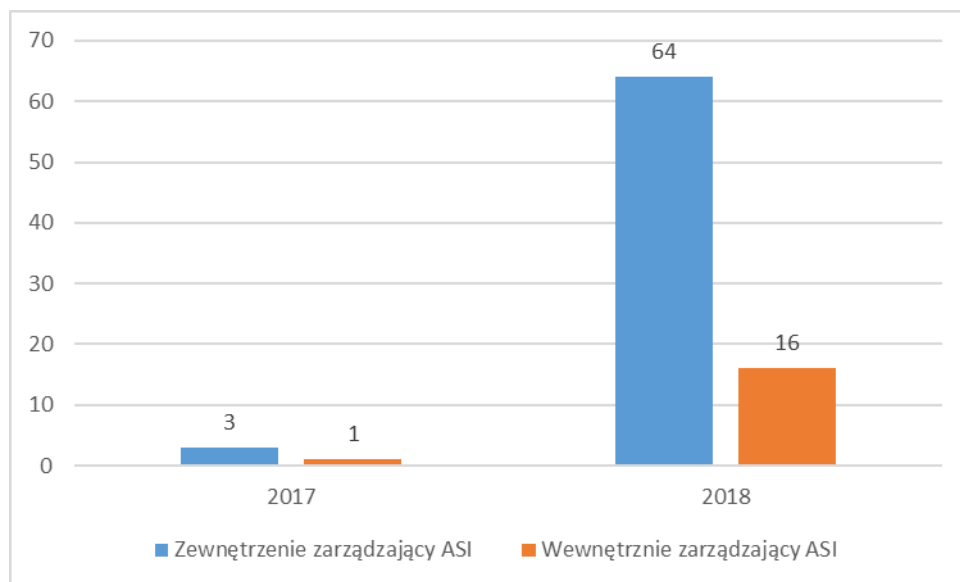
W odniesieniu do alternatywnych funduszy inwestycyjnych (tj. niebędących funduszami typu UCITS) z siedzibą w państwie Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska, w 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły 104 kompletne zawiadomienia o zamiarze wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 97 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 24 europejskich funduszy venture capital (EuVECA) oraz 1 europejskiego funduszu przedsiębiorczości społecznej (EuSEF). Dla porównania w 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 77 kompletnych zawiadomień o zamiarze wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 71 alternatywnych funduszy inwestycyjnych, 14 europejskich funduszy venture capital (EuVECA).

Ponadto w 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły notyfikacje 10 zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o zamiarze prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zakładania oddziału oraz 1 notyfikacja zarządzającego alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o zamiarze prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału. Dla porównania w 2017 r. wpłynęło 9 notyfikacji dotyczących zamiaru wykonywania działalności bez zakładania oddziału, natomiast brak było notyfikacji dotyczących zamiaru założenia oddziału.

ZARZĄDZAJĄCY ASI I ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w rejestrze zarządzających ASI ujawnionych było 80 zarządzających ASI, z czego 64 zewnętrznie zarządzających oraz 16 wewnętrznie zarządzających ASI. W 2018 r. Komisja dokonała wpisu do rejestru zarządzających ASI 76 podmiotów. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w rejestrze ujawnionych było 4 zarządzających ASI, z czego 3 zewnętrznie zarządzających ASI oraz 1 wewnętrznie zarządzający ASI. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość aktywów zarządzających wynosiła 54,4 mln zł.

Wykres 22. Liczba zarządzających ASI w podziale na zewnętrznie i wewnętrznie zarządzających ASI i ASI* w latach 2017-2018 (narastająco)

*Wewnętrznie zarządzający to jeden podmiot, który jest zarówno zarządzającym ASI i ASI.
Źródło: opracowanie własne UKNF

Według informacji przedstawionych we wnioskach o wpis do rejestru zarządzających ASI, wśród wyżej przedstawionych podmiotów wpisanych do rejestru zarządzających ASI 45 podmiotów zamierzało prowadzić działalność zarządzającego ASI w oparciu o umowy podpisane z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zaś 10 podmiotów w oparciu o umowy

z Polskim Funduszem Rozwoju, korzystając ze środków Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Jednocześnie według stanu na 31 grudnia 2018 r. od momentu objęcia nadzorem zarządzających ASI do KNF wpłynęło w sumie 256 wniosków, w tym 248 wniosków dotyczących wpisu do rejestru zarządzających ASI, 1 wniosek o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności zarządzającego ASI oraz 7 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją KNF w przedmiocie odmowy wpisu do rejestru zarządzających ASI.

Tabela 57. Liczba wniosków, które wpłynęły do KNF do dnia 31 grudnia 2018 r.

Typ wniosku	2016	2017	2018	Ogółem
Wnioski o wpis do rejestru zarządzających ASI	1	174	73	248
Wnioski o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności zarządzającego ASI		1		1
Wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją KNF w przedmiocie odmowy wpisu do rejestru zarządzających ASI			7	7
Razem	1	175	80	256

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. w zakresie rynku alternatywnych spółek inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego wydała 33 decyzje i postanowienia, w tym:

- 11 decyzji w przedmiocie odmowy wpisu do rejestru zarządzających ASI, w tym jedną decyzję po przeprowadzeniu postępowania w drugiej instancji z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 16 decyzji w przedmiocie umorzenia postępowania, z uwagi na cofnięcie wniosku przez Stronę, bądź złożenie przez Stronę wniosku o umorzenie postępowania,
- 6 postanowień, obejmujących:
 - 1 postanowienie o odmowie przeprowadzenia rozprawy administracyjnej na podstawie art. 123 § 1 i § 2, w związku z art. 89 § 1 i § 2 k.p.a.,
 - 1 postanowienie o odmowie zawieszenia postępowania na podstawie art. 123 § 1, w związku z art. 98 § 1 k.p.a.,
 - 2 postanowienia o zawieszeniu postępowania na wniosek Strony na podstawie art. 98 § 1 k.p.a.,
 - 2 postanowienia o wznowieniu postępowania na podstawie art. 98 § 2 k.p.a.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że wpis do rejestru zarządzających ASI jest czynnością materialno-techniczną i nie wymaga wydania władczego aktu administracyjnego, jakim jest decyzja administracyjna.

W 2018 r. w ramach bieżącej pracy prowadzone były również działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie funkcjonowania rynku finansowego, dotyczące zarządzających ASI oraz ASI. Już w 2017 r. utworzona została na stronie internetowej KNF (www.knf.gov.pl) zakładka zatytułowana „ASI”, w ramach której również w 2018 r. zamieszczane były materiały informacyjne dotyczące zarządzających ASI oraz ASI. W zakładce tej zaprezentowane zostały stanowiska o charakterze merytorycznym i charakterze nadzorczym dotyczące zarządzających ASI oraz ASI, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania przez uczestników rynku finansowego oraz wytyczne formułowane przez Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych lub Komisję Europejską, pytania i odpowiedzi dotyczące stosowania dyrektywy ZAFI opracowane przez Komisję

Europejską oraz regulacje prawne (krajowe oraz unijne) dotyczące funkcjonowania ASI oraz zarządzających ASI i projekty regulacji prawnych.

PODMIOTY POŚREDNICZĄCE W ZBYWANIU I ODKUPYWANIU JEDNOSTEK LUB TYTUŁÓW UCZESTNICTWA

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych, mogą być zbywane i odkupywane za pośrednictwem podmiotu z siedzibą lub miejscem zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. lista dystrybutorów jednostek uczestnictwa lub/i tytułów uczestnictwa posiadających zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego obejmowała 84 podmioty.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała 4 zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub/i tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych oraz wydała 7 decyzji stwierdzających wygaśnięcie decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie przedmiotowej działalności.

NADZÓR NAD INSTYTUCJAMI ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

Działania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych, po uzyskaniu przez te podmioty stosownych zezwoleń, obejmują m.in. monitorowanie bieżącej sytuacji tych podmiotów, poprzez analizę raportów bieżących, informacji bieżących, sprawozdań okresowych oraz raportów okresowych.

Raporty bieżące i informacje bieżące funduszy inwestycyjnych dzielą się na dwie zasadnicze grupy:

- raporty bieżące i informacje bieżące funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych, przekazywane wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego,
- raporty bieżące publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego oraz podawane do publicznej wiadomości.

Oprócz półrocznych i rocznych sprawozdań finansowych funduszy inwestycyjnych do grupy sprawozdań okresowych dostarczanych obligatoryjnie zaliczane są także:

- sprawozdania kwartalne funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych, emitujących niepubliczne certyfikaty inwestycyjne, które to sprawozdania przekazywane są wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego,
- raporty kwartalne publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego oraz podawane do publicznej wiadomości.

Do sprawozdań okresowych towarzystw funduszy inwestycyjnych należą m.in.:

- sprawozdania miesięczne,
- roczne sprawozdania finansowe,
- roczne sprawozdania z funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

Realizując działania nadzorcze wobec towarzystw i funduszy inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego dokonuje również regularnych analiz informacji przesyłanych przez depozytariuszy funduszy inwestycyjnych na podstawie art. 231 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

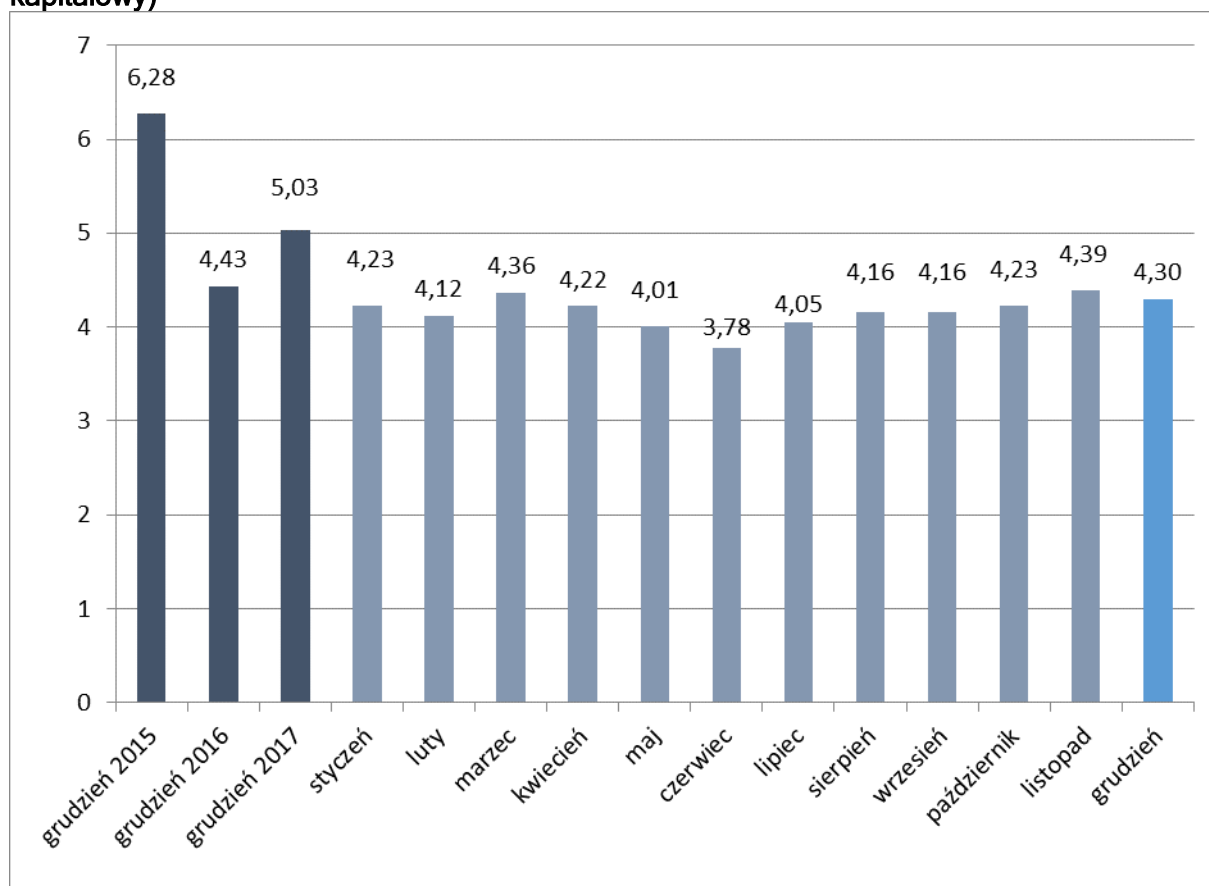
Tabela 58. Liczba przeanalizowanych raportów bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz informacji od depozytariuszy w latach 2015-2018

Rodzaj raportu/informacji	2015	2016	2017	2018
Raporty bieżące i okresowe towarzystw funduszy inwestycyjnych	4795	6381	5791	5990
Raporty bieżące i okresowe funduszy inwestycyjnych	25864	30639	28851	29072
Informacje od depozytariuszy	3774	4478	4398	4506
Razem	34433	41498	39040	39568

Źródło: opracowanie własne UKNF

W ramach sprawowanego nadzoru KNF monitoruje również wypełnianie przez TFI wymogów kapitałowych.

Wykres 23. Średnia wartość współczynnika pokrycia kapitału towarzystw funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2017 oraz w 2018 r. (kapitał własny/minimalny wymóg kapitałowy)²¹

Źródło: opracowanie własne UKNF

²¹ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.
Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku

Na przestrzeni 2018 roku średnia wartość współczynnika pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego dla całego sektora towarzystw funduszy inwestycyjnych wahała się w przedziale od 3,78 do 4,39. Kapitały własne towarzystw były więc średnio około czterokrotnie wyższe niż poziom minimalnego obligatoryjnego kapitału własnego wymaganego przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Zmniejszenie poziomu średniej wartości współczynnika w styczniu 2017 roku wynikało między innymi ze wzrostu wymogu określonego zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych na podstawie kosztów towarzystw funduszy inwestycyjnych poniesionych w 2017 roku. Z kolei spadek średniej wartości współczynnika pokrycia wymogu kapitałowego w drugim kwartale 2018 roku spowodowany był wypłatami dywidend dokonywanymi przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych z zysków za 2017 rok.

Badanie i Ocena Nadzorcza (BION) towarzystw funduszy inwestycyjnych

Zgodnie z założeniami procesu BION w odniesieniu do TFI ocenie podlegały trzy obszary, dotyczące:

- ryzyka ponoszonego przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
- adekwatności kapitałowej towarzystwa funduszy inwestycyjnych,
- jakości zarządzania w towarzystwie funduszy inwestycyjnych.

W procesie BION przeprowadzonym w 2018 r. ocenie podlegało 61 TFI. Oceny nadawane są w przedziale od 1 (oceny najlepszej) do 4 (oceny najgorszej). Średnia ocen BION nadanych towarzystwom w 2018 r. wyniosła 2,30 i była gorsza w porównaniu do średniej oceny BION w 2017 r., która wyniosła 2,11.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych:

- Materiał informacyjny na temat zbywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tytułów uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.,
- Raport dotyczący sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2017 r.,
- Raport na temat procesu BION towarzystw funduszy inwestycyjnych za 2017 r.

KONTROLE PODMIOTÓW RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono 11 kontroli, w tym 5 kontroli w towarzystwach funduszy inwestycyjnych oraz zarządzanych przez nie funduszach inwestycyjnych, 2 kontrole w podmiotach pośredniczących w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa, 2 kontrole u depozytariuszy, 1 kontrolę w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych oraz 1 kontrolę w podmiocie wykonującym funkcję przedstawiciela funduszu zagranicznego²².

²² w tym 2 kontrole rozpoczęte w roku 2017 zakończone w roku 2018 oraz 1 niezakończona do końca 2018 r. Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku

Tabela 59. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w towarzystwach funduszy inwestycyjnych w 2018 r., w obszarze zarządzania funduszami inwestycyjnymi i reprezentowania ich wobec osób trzecich, w obszarze wyceny aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych, warunków technicznych i organizacyjnych prowadzenia działalności

Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i reprezentowanie ich wobec osób trzecich; wycena aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych; warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia działalności	
1.	Nieprowadzenie działalności w zakresie zarządzania funduszami w sposób rzetelny, profesjonalny oraz z zachowaniem należytej staranności.
2.	Brak działania przez fundusze inwestycyjne ze szczególnym uwzględnieniem interesu uczestników.
3.	Brak działania przez towarzystwa w interesie uczestników funduszy.
4.	Niezapewnienie w procesie wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych, aby ich wartość została wyceniona według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej.
5.	Niewykonywanie bieżącego nadzoru nad podmiotem, któremu towarzystwo powierzyło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych.
6.	Sporządzanie i przekazywanie do KNF sprawozdań okresowych wybranych funduszy niezawierających prawdziwych, rzetelnych i kompletnych informacji.
7.	Nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych funduszu inwestycyjnego.
8.	Sporządzanie w sposób nierzetelny i zawierający nieprawdziwe dane dokumentacji przedinwestycyjnej odnoszącej się do nabywania części portfeli wierzycielności.
9.	Brak zatrudnienia przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych do wykonywania czynności z zakresu swojej działalności osób posiadających niezbędną wiedzę i kwalifikacje, brak odpowiedniej struktury organizacyjnej z wyraźnym podziałem funkcji.
10.	Brak zapewnienia przez towarzystwa stosowania rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapewniających ciągłość prowadzonej działalności.
11.	Nieuwzględnianie przez przyjęty w towarzystwach funduszy inwestycyjnych system zarządzania ryzykiem zakresu i rozmiaru prowadzonej przez towarzystwo działalności.
12.	Nienależyte uwzględnianie kryteriów doboru lokat w aktywach funduszu inwestycyjnego.
13.	Brak sprawowania bieżącego nadzorowania wykonywania czynności powierzonych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu związanych z działalnością prowadzoną przez towarzystwo.
14.	Niewłaściwe kwalifikowanie kosztów ponoszonych przez towarzystwa i fundusze inwestycyjne, co skutkowało niewłaściwym (zaniżonym) ustalaniem wymogu kapitałowego obowiązującego towarzystwa w danym roku.
15.	Zaangażowanie w proces przyjmowania zapisów na certyfikaty inwestycyjne funduszy, podmiotów, które nie są uprawnione do wykonywania czynności w zakresie oferowania instrumentów finansowych.
16.	Niezapobieżenie powstaniu konfliktu interesów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 60. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych u depozytariuszy dla funduszy inwestycyjnych, w obszarze wykonywania obowiązków zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza w 2018 r.

Sprawdzenie wykonywania obowiązków depozytariusza zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	
1.	Niezawiadomianie Komisji, że fundusz działa z naruszeniem przepisów prawa lub nienależyte uwzględnia interes uczestników funduszu.
2.	Niezapewnienie, aby wartość aktywów netto funduszu inwestycyjnego i wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny były obliczane zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu inwestycyjnego.
3.	Nieprowadzenie z należyłą dbałością i starannością rejestru aktywów funduszu inwestycyjnego.

4.	Brak wykonywania przez depozytariusza w sposób prawidłowy i rzetelny obowiązków w zakresie stałej kontroli czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz.
5.	Niezapewnienie zgodnego z prawem i statutem wykonywania obowiązków funduszu.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 61. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych w 2018 r.

Zgodność prowadzonej działalności z umowami zawartymi z towarzystwami funduszy inwestycyjnych oraz postanowieniami procedury zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami	
1.	Wykonywanie działalności zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy inwestycyjnych z naruszeniem wybranych postanowień umów o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami.
2.	Wykonywanie obowiązków wynikających z wybranych umów o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami z rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz statutu funduszu inwestycyjnego oraz wykonywanie działalności z naruszeniem interesów uczestników funduszu sekurytyzacyjnego.
3.	Dokonywanie wyceny wierzytelności wybranych pakietów w wartościach nie stanowiących wartości godziwej.
4.	Podejmowanie w ramach wykonywania czynności zarządzania wybranymi portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych działań, polegających na zawieraniu przez te fundusze umów w celu wykreowania w sposób sztuczny zrealizowanego zysku z tytułu zbycia składników lokat, stanowiących działania naruszające zasady uczciwego obrotu.
5.	Nieprzewodzenie działalności w zakresie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami z zachowaniem zasad uczciwego obrotu oraz w sposób należyte zabezpieczający interesy uczestników funduszu sekurytyzacyjnego.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 62. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych w 2018 r.

Zgodność prowadzonej działalności z umowami zawartymi z towarzystwami funduszy inwestycyjnych oraz statutami funduszy inwestycyjnych	
1.	Naruszenie postanowień umów o zarządzanie aktywami funduszy inwestycyjnych zawartych przez zarządzającego funduszami.
2.	Naruszenie postanowień statutów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez zarządzającego funduszami.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. przygotowano zalecenia pokontrolne dla 11 podmiotów nadzorowanych. Zweryfikowano wykonanie zaleceń pokontrolnych dla 17 podmiotów nadzorowanych.

4.4. SPÓŁKI PROWADZĄCE RYNEK REGULOWANY, RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH ORAZ DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W ramach nadzoru nad spółkami prowadzącymi rynek regulowany oraz depozyt papierów wartościowych Komisja Nadzoru Finansowego podejmuje decyzje co do świadczenia usług oraz zatwierdza lub udziela zgody, w szczególności na:

- dokonanie zmian w regulaminach: Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Towarowej Giełdy Energii SA, BondSpot SA i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA,
- a także zatwierdza:

- dokonanie zmian w statucie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Towarowej Giełdy Energii SA i BondSpot SA,
- dokonanie zmian w składzie zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Towarowej Giełdy Energii SA oraz BondSpot SA,
- nabycie akcji spółki prowadzącej giełdę i spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy przez inne niż wskazane w ustawie krajowe i zagraniczne osoby prawne,
- dopuszczenie instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym.

Tabela 63. Liczba decyzji wydanych w 2018 r.

Podmiot będący stroną decyzji	Liczba decyzji
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA	5
BondSpot SA	4
KDPW SA	2
KDPW_CCP SA	3
Towarowa Giełda Energii SA	5
Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych	1

Źródło: opracowanie własne UKNF

Liczba i przedmiot decyzji ujętych w Tabeli 63 zostały przedstawione w Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

Przedstawiciele Komisji Nadzoru Finansowego wzięli udział w 49 posiedzeniach Rad Nadzorczych i 3 Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy:

- 11 posiedzeniach Rady Nadzorczej GPW w Warszawie SA,
- 8 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW SA,
- 2 posiedzeniach Walnego Zgromadzenia KDPW SA,
- 6 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW_CCP SA,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia KDPW_CCP SA,
- 8 posiedzeniach Rady Nadzorczej BondSpot SA,
- 10 posiedzeniach Rady Nadzorczej TGE SA,
- 6 posiedzeniach Rady Nadzorczej IRGiT SA.

Ponadto do zadań Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie nadzoru nad spółkami prowadzącymi rynek regulowany, rynkiem towarów giełdowych oraz depozytem papierów wartościowych, w oparciu o ustawę o nadzorze nad rynkiem kapitałowym należy przeprowadzanie działań inspekcyjnych, do których zalicza się:

- przeprowadzanie czynności kontrolnych w siedzibach nadzorowanych instytucji, takich jak Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, BondSpot SA, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, Towarowa Giełda Energii SA,
- sporządzanie protokołów z przeprowadzonych kontroli.

ZATWIERDZANIE PROSPEKTÓW EMISYJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

W 2018 r. KNF wydała 98 decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektów emisyjnych, memorandum informacyjnych oraz aneksów aktualizujących ich treść, w tym:

- 25 decyzji zatwierdzających prospekty emisyjne papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne (sporządzone w formie jednego lub trzech dokumentów),
- 2 decyzje zatwierdzające memorandum informacyjne,
- 71 decyzji zatwierdzających aneksy do prospektów emisyjnych (oraz do memorandum informacyjnych) papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne.

Dane dotyczące liczby zatwierdzonych prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów

emisyjnych w latach 2015-2018 przedstawia Tabela 64.

Tabela 64. Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych, memorandów informacyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych i memorandów informacyjnych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych	51	40	37	25
Liczba zatwierdzonych memorandów informacyjnych	2	3	3	2
Liczba zatwierdzonych aneksów	144	100	96	71

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem do KNF wpłynęły również 52 potwierdzenia zatwierdzenia prospektu emisyjnego od organów nadzoru innych państw członkowskich.

W toku prowadzonych w 2018 r. 58 postępowań o zatwierdzenie prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego) KNF wystosowała ponad 4600 uwag do składanych dokumentów.

Ponadto KNF wydała 16 postanowień o zawieszeniu postępowań administracyjnych w sprawie zatwierdzenia prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego), 6 postanowień o podjęciu zawieszonych postępowań oraz 15 decyzji w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego, aneksu do prospektu emisyjnego).

Zestawienie emitentów, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2018 r. zamieszczono w Tabeli 2.1. w Aneksie 2, natomiast aktualna lista prospektów emisyjnych zatwierdzonych przez KNF znajduje się na stronie internetowej Komisji.

W 2018 r. do KNF wpłynęło również 39 zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia akcji promocyjnej związanej z publiczną ofertą papierów wartościowych.

UDZIELANIE ZEZWOLEŃ NA PRZYWRÓCENIE AKCJOM FORMY DOKUMENTU (ZNIENIE DEMATERIALIZACJI AKCJI)

Tabela 65. Liczba decyzji udzielających zezwolenia na przywrócenie akcjom spółki publicznej formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji – art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych) w latach 2015-2018

2015	2016	2017	2018
7	18	21	22

Źródło: opracowanie własne UKNF

NADZÓR NAD EMITENTAMI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy również sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem obowiązków informacyjnych określonych przepisami Rozporządzenia MAR oraz ustawy o ofercie publicznej przez emitentów, których papiery wartościowe dopuszczone są do obrotu na rynku regulowanym.

W zakresie emitentów, których papiery wartościowe są dopuszczone do alternatywnego systemu obrotu KNF sprawuje nadzór nad obowiązkami informacyjnymi związanymi z przekazywaniem wykazu akcjonariuszy uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu

oraz wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na walnym zgromadzeniu. Nadzór nad informacją poufną tych emitentów zgodnie z ustawą o ofercie prowadzony jest przez organizatora obrotu, KNF współpracuje z Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie w tym zakresie oraz podejmuje interwencje w przypadku gdy organizator alternatywnego systemu obrotu ma trudności w uzyskaniu wyjaśnień od emitentów.

W 2018 r. UKNF zweryfikował pod względem zgodności z przepisami prawa około 31 tys. raportów bieżących, okresowych oraz informacji poufnych przekazanych przez spółki publiczne.

W 2018 r. podjęto 369 interwencji w przypadkach podejrzenia nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych. UKNF skierował do spółek publicznych 199 zaleceń w celu zaprzestania naruszania obowiązków informacyjnych. Zalecenia te dotyczyły nieprawidłowości dotyczących: przekazywania Komisji wykazu akcjonariuszy uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu spółki lub wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na walnym zgromadzeniu, które się odbyło (104 zalecenia), sprawozdań zarządu zawartych w raportach rocznych (42 zalecenia), informacji poufnych (43 zalecenia), innych informacji publikowanych przez spółki (10 zaleceń).

Rok 2018 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania nadzoru nad komitetami audytu. Pod koniec 2017 r. UKNF skierował do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym ankiety dotyczące komitetów audytu. W 2018 r. UKNF przeanalizował informacje zebrane od spółek (416 ankiet), jak również prowadził działania nadzorcze w przypadku zmiany składu komitetów audytu w ciągu roku. W związku z wątpliwościami co do prawidłowości składu komitetów audytu wobec 131 emitentów zostały podjęte działania nadzorcze.

Wobec dwóch emitentów podjęto działania nadzorcze w związku z podejrzeniem wystąpienia naruszeń w zakresie prawidłowości monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej oraz skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.

W związku z implementacją do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającej Dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże spółki oraz grupy, duże jednostki zainteresowania publicznego, które spełnią łącznie następujące kryteria:

- w przypadku jednostki:
 - średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty przekroczyło 500 etatów oraz
 - suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego przekroczyła 85 000 000 zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy przekroczyły 170 000 000 zł
- w przypadku grupy kapitałowej:
 - średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty przekroczyło 500 etatów oraz
 - suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego przekroczyła 102 000 000 zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy przekroczyły 204 000 000 zł

mają obowiązek ujawniania w sprawozdaniu z działalności dodatkowo wyodrębnionej części - „Oświadczenia na temat informacji niefinansowych” obejmujące zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, poszanowania praw człowieka i przeciwdziałania korupcji oraz polityki różnorodności w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

Analiza raportów rocznych za rok 2017 wykazała, że powyższemu obowiązkowi podlegało 151 emitentów, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, z czego 82 podmioty sporządziły oświadczenia na temat informacji

niefinansowych na podstawie art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości, 63 - odrębne sprawozdania na temat informacji niefinansowych na podstawie art. 49b ust. 9 ustawy, a 6 skorzystało ze zwolnienia przewidzianego w art. 49b ust. 11 ustawy.

W sześciu przypadkach UKNF skierował zalecenia przekazywania do publicznej wiadomości raportów rocznych zawierających oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych w zakresie określonym przepisami prawa.

W 2018 r. w ramach prowadzonego nadzoru nad sprawozdawczością emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi m.in.:

- przeanalizowanych zostało 196 sprawozdań finansowych (w tym skonsolidowanych) 96 emitentów, pod kątem ich zgodności z obowiązującymi standardami rachunkowości, w szczególności MSSF, tj. Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi Interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, wybranych w oparciu o metody selekcji (wyboru), o których mowa w Wytycznych ESMA w sprawie nadzoru nad informacją finansową (ESMA/2014/1293pl, 28.10.2014). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy sporządzany jest raport, który publikowany jest na stronie internetowej KNF,
- opracowanych i przekazanych zostało 116 stanowisk i opinii, w tym 76 dla podmiotów zewnętrznych, dotyczących m.in.: stosowania MSSF, prawidłowości wypełniania przez emitentów obowiązków informacyjnych w zakresie raportów okresowych oraz wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego,
- wydanych zostało 21 zaleceń w celu zaprzestania naruszania obowiązków informacyjnych.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 16 decyzji w przedmiocie żądania od podmiotów prowadzących rynki zorganizowane zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi, w tym:

- 9 decyzji w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej w związku z niewykonaniem obowiązków informacyjnych w terminie,
- 2 decyzje w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółkę publiczną w związku z wątpliwościami dotyczącymi wiarygodności informacji poufnej przekazanej do publicznej wiadomości przez spółkę,
- 1 decyzję w przedmiocie żądania od BondSpot SA, na podstawie art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółkę publiczną i wprowadzonymi do alternatywnego systemu obrotu prowadzonego przez BondSpot SA w związku z wątpliwościami dotyczącymi wiarygodności informacji poufnej przekazanej do publicznej wiadomości przez spółkę,
- 2 decyzje w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej w związku z brakiem przekazania do publicznej wiadomości informacji o transakcjach dokonanych przez podmiot/osobę blisko związaną z osobą pełniącą obowiązki zarządcze u emitenta,
- 1 decyzję w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, na podstawie art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej, wprowadzonymi do alternatywnego systemu obrotu na rynku NewConnect, w związku z okolicznościami wskazującymi na możliwość naruszenia interesów inwestorów,

- 1 decyzję w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej, w związku z okolicznościami wskazującymi na możliwość naruszenia interesów inwestorów, w szczególności poprzez brak rzetelnych informacji dotyczących sytuacji finansowej emitenta,
- 9 decyzji w przedmiocie rozpoznania wniosków wystosowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA oraz BondSpot SA o zwolnienie z obowiązków związanych z przejrzystością dla systemów obrotu określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie nr 648/2012,
- 4 decyzje udzielające zgody emitentom na opóźnienie podania do wiadomości publicznej informacji poufnej na podstawie art. 17 ust. 5 i 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE.

W 2018 r. Komisja podjęła uchwały:

- 1 uchwałę w przedmiocie przekazania do publicznej wiadomości informacji o środkach prawnych podjętych przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu przeciwdziałania naruszeniu przepisów ustawy o ofercie publicznej i rozporządzenia 596/2014,
- 1 uchwałę w przedmiocie przekazania do publicznej wiadomości informacji o środkach prawnych podjętych przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu przeciwdziałania naruszeniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o ofercie publicznej, ustawy o funduszach inwestycyjnych i rozporządzenia 596/2014.

[Nadzór nad wypełnianiem obowiązków notyfikacyjnych akcjonariuszy spółek publicznych w związku z obrotem znacznymi pakietami akcji oraz nadzór nad wypełnianiem obowiązków notyfikacyjnych osób pełniących obowiązki zarządcze u emitentów oraz osób blisko z nimi związanych](#)

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem obowiązków notyfikacyjnych określonych przepisami ustawy o ofercie publicznej w zakresie obrotu znacznymi pakietami akcji spółek publicznych (art. 69 i nast.) oraz obowiązków notyfikacyjnych wynikających z art. 19 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014 r. str. 1, z późn. zm., dalej: rozporządzenie MAR) o transakcjach dokonywanych przez osoby pełniące obowiązki zarządcze oraz osoby blisko z nimi związane. Ponadto do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy nadzór nad przestrzeganiem przez osoby pełniące obowiązki zarządcze zakazu dokonywania transakcji w okresach zamkniętych.

W 2018 r. UKNF zweryfikował pod względem zgodności z przepisami prawa ponad 2 000 zawiadomień przekazanych przez osoby nabywające i zbywające znaczne pakiety akcji spółek publicznych na podstawie art. 69 ustawy o ofercie publicznej, a także około 3 400 zawiadomień przekazanych przez podmioty zobowiązane na podstawie art. 19 rozporządzenia MAR - dotyczących transakcji osób pełniących obowiązki zarządcze oraz osób blisko z nimi związanych.

W 2018 r. podjęto około 400 interwencji w przypadkach wykrycia nienależytego wykonania obowiązków notyfikacyjnych akcjonariuszy spółek publicznych.

Nadzór nad wypełnianiem obowiązków dotyczących ogłoszenia i przeprowadzenia wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zmianę akcji spółek publicznych

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy sprawowanie nadzoru nad prawidłowością formalno-prawną ogłaszania i przeprowadzania wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zmianę akcji spółek publicznych, w związku z przekraczaniem przez akcjonariuszy poszczególnych progów w ogólnej liczbie głosów. W przypadku, gdy ogłoszone wezwanie nie odpowiada wymaganiom ustawowym, Komisja Nadzoru Finansowego może zgłosić żądanie wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania. Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego może zgłosić żądanie przekazania wyjaśnień dotyczących treści wezwania.

W 2018 r. ogłoszono 30 wezwań do zapisywania się na sprzedaż akcji spółek publicznych, które zostały poddane analizie formalno-prawnej, 6 wezwań do zapisywania się na sprzedaż akcji zostało ogłoszonych w związku z przekroczeniem progu 33% w ogólnej liczbie głosów w spółkach publicznych, natomiast 21 wezwań ogłoszono na wszystkie pozostałe akcje spółek. W 2018 r. ogłoszono również 1 wezwanie w związku z zamiarem wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej akcji zagranicznych spółek publicznych, które są jednocześnie przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w innym państwie oraz 2 wezwania w związku z zamiarem wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej akcji zagranicznej spółki publicznej.

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego w przypadku 1 wezwania zgłosiła na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej żądanie przekazania wyjaśnień dotyczących treści wezwania. Wartość akcji będących przedmiotem wezwań, ogłoszonych w 2018 r. wyniosła prawie 4,5 mld zł. Dla porównania wartość wezwań w 2017 r. , wyniosła ponad 11,7 mld zł, w 2016 r. wyniosła ponad 6,6 mld zł, natomiast w 2015 r. ponad 4,7 mld zł.

4.5. NADZÓR INWESTYCJI EMERYTALNYCH

Celem nadzoru nad działalnością statutową podmiotów rynku emerytalnego jest przede wszystkim ochrona interesów członków funduszy emerytalnych. Analitycznym nadzorem objęta jest zatem sytuacja finansowa oraz działalność inwestycyjna i operacyjna towarzystw i funduszy emerytalnych (tzw. II i III filara systemu emerytalnego, w tym dobrowolnych funduszy emerytalnych, w ramach których prowadzone są IKE i IKZE). UKNF monitoruje także zgodność funkcjonowania wspomnianych instytucji z przepisami prawa i ich statutami oraz wypełnianie obowiązków informacyjnych.

MONITOROWANIE SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I OPERACYJNEJ TOWARZYSTW I FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Zadania z zakresu bieżącego nadzoru nad działalnością finansową oraz operacyjną i polityką inwestycyjną otwartych, pracowniczych i dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz działalnością statutową powszechnych i pracowniczych towarzystw emerytalnych wykonywane były poprzez analizę danych sprawozdawczych przekazywanych przez podmioty nadzorowane do UKNF w formie elektronicznej:

- dziennych i kwartalnych raportów finansowych funduszy emerytalnych, zawierających bilanse funduszy wraz z notami objaśniającymi, zestawienia portfeli inwestycyjnych, rachunki wyników wraz z notami objaśniającymi, zestawienia zawartych transakcji i ważnych zleceń oraz informacje o wartości i liczbie jednostek rozrachunkowych,
- miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów funduszy,
- raportów operacyjnych funduszy, dotyczących zawartych umów o członkostwo w funduszu, przekazanej składki, zewnętrznych i wewnętrznych wypłat transferowych,

liczby członków oraz liczby prowadzonych rachunków, zdarzeń mających wpływ na zmianę wysokości kapitałów otwartych funduszy emerytalnych,

- sprawozdań finansowych towarzystw emerytalnych, obejmujących bilanse, rachunki wyników, informacje o wynagrodzeniach w PTE, zobowiązania PTE oraz relacje kapitałowe towarzystw emerytalnych.

Monitorowanie sytuacji finansowej towarzystw emerytalnych oraz działalności statutowej funduszy emerytalnych realizowano m.in. poprzez następujące czynności:

- analizowanie transakcji zawieranych na rynku kapitałowym, pod kątem rentowności oraz ryzyka związanego z nabyciem określonego instrumentu finansowego, wynikającego z jego konstrukcji oraz z sytuacji finansowej emitenta,
- monitorowanie działań inwestycyjnych funduszy emerytalnych w zakresie zachowania nadrzędnej zasady rentowności i bezpieczeństwa lokat,
- weryfikowanie wycen instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach inwestycyjnych funduszy emerytalnych,
- analizowanie struktury portfeli inwestycyjnych funduszy emerytalnych, jej zmienności w czasie i przyjętego poziomu ryzyka,
- ocenę efektywności działalności inwestycyjnej funduszy emerytalnych na tle bieżącej sytuacji na rynku kapitałowym oraz sytuacji makroekonomicznej,
- analizę procedur wewnętrznych oraz deklaracji zasad prowadzenia działalności inwestycyjnej w podmiotach nadzorowanych,
- monitorowanie działalności funduszy w zakresie powierzania zarządzania aktywami podmiotom z siedzibą poza granicami kraju oraz wydawanie decyzji nakazującej funduszowi zmianę lub rozwiązanie ww. umowy,
- monitorowanie procesu stopniowego przekazywania do ZUS kapitału członków OFE, którym do osiągnięcia wieku emerytalnego brakowało mniej niż 10 lat (tzw. suwak bezpieczeństwa),
- monitorowanie przeliczeń środków i umorzeń jednostek rozrachunkowych mających wpływ na zmianę wysokości kapitałów otwartych funduszy emerytalnych,
- monitorowanie prawidłowości działalności OFE i PTE w zakresie przepisów dotyczących Funduszu Gwarancyjnego,
- monitorowanie sytuacji kapitałowej towarzystw emerytalnych, w szczególności spełniania wymogów dotyczących wysokości kapitałów własnych wynikających z przepisów prawa oraz rekomendacji organu nadzoru,
- monitorowanie działalności inwestycyjnej towarzystw emerytalnych w zakresie ich zgodności z przepisami prawa oraz ryzyka wynikającego z prowadzonej przez towarzystwa emerytalne działalności inwestycyjnej,
- monitorowanie terminowości i prawidłowości realizacji obowiązków informacyjnych związanych z publikacją struktur aktywów funduszy emerytalnych,
- ocenę realizacji przez podmioty nadzorowane wytycznych KNF dotyczących polityki dywidendowej towarzystw emerytalnych.

Innym kluczowym zadaniem organu nadzoru jest obowiązek każdorazowej weryfikacji przesyłanych przez fundusze emerytalne szczegółowych metodologii wycen instrumentów finansowych, dla których nie jest określony rynek wyceny lub nie jest możliwe dokonanie wyceny w sposób rynkowy, z zachowaniem zasady ostrożności. W okresie objętym sprawozdaniem ocenie organu nadzoru podlegało 340 wycen przedstawionych przez OFE, DFE i PFE. W przypadku jednej metodologii wyceny instrumentu finansowego zastosowanej przez fundusz emerytalny organ nadzoru wystosował żądanie zmiany.

Tabela 66. Metodologie wyceny przekazane przez fundusze emerytalne do akceptacji KNF w latach 2015-2018

Rodzaj funduszy	Liczba przesłanych metodologii			
	2015	2016	2017	2018

OFE	340	291	344	285
PFE	6	12	16	5
DFE	36	44	54	50
Razem	382	347	414	340

Źródło: opracowanie własne UKNF

Znaczna część działań nadzorczych wobec pracowniczych towarzystw emerytalnych – ze względu na duży udział ich bieżącego i sukcesywnego finansowania przez pracodawców – realizowana jest w ramach nadzoru pośredniego. Jest to warunek bezpieczeństwa finansowego i ciągłości funkcjonowania tych podmiotów. Specyfiką pracowniczych towarzystw jest też większy niż w powszechnych towarzystwach emerytalnych udział procesów realizowanych przez podmioty zewnętrzne, co powoduje, iż część działań nadzorczych obejmuje podmioty inne niż towarzystwa emerytalne.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego dwukrotnie ustaliła i podała do publicznej wiadomości wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy emerytalnych za okresy od 31 marca 2015 r. do 30 marca 2018 r. oraz od 30 września 2015 r. do 28 września 2018 r. Od 2014 r. nie jest ustalana minimalna wymagana stopa zwrotu OFE oraz ewentualny niedobór.

Tabela 67. Ustawowe stopy zwrotu OFE wyliczone i opublikowane przez KNF w 2018 r. (w %)

Nazwa OFE	Stopy zwrotu za okres od 31-03-2015 r. do 30-03-2018 r.	Nazwa OFE	Stopy zwrotu za okres od 30-09-2015 r. do 28-09-2018 r.
MetLife OFE	14,384%	OFE PZU "Złota Jesień"	20,978%
OFE PZU "Złota Jesień"	14,211%	MetLife OFE	20,918%
PKO BP Bankowy OFE	12,500%	Allianz Polska OFE	19,821%
Allianz Polska OFE	12,008%	PKO BP Bankowy OFE	18,857%
AXA OFE	11,660%	Nationale-Nederlanden OFE	18,564%
OFE Pocztylion	11,162%	OFE Pocztylion	18,415%
Aviva OFE Aviva BZ WBK*	10,944%	Pekao OFE	18,387%
Nationale-Nederlanden OFE	10,783%	Aviva OFE Aviva BZ WBK*	17,899%
Pekao OFE	9,885%	Generali OFE	17,668%
AEGON OFE	7,299%	AEGON OFE	17,087%
Generali OFE	7,238%	AXA OFE	16,790%
Średnia ważona stopa zwrotu	11,424%	Średnia ważona stopa zwrotu	18,826%

Źródło: opracowanie własne UKNF

*w dniu 15.11.2018 r. nastąpiła zmiana nazwy podmiotu na Aviva OFE Aviva Santander

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku emerytalnego:

- „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2017 roku”,
- „Indywidualne konta emerytalne oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego w 2017 roku”,
- „Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych w okresie od 31 marca 2015 roku do 30 marca 2018 roku”,

- „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w I połowie 2018 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w IV kwartale 2017 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w I kwartale 2018 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w II kwartale 2018 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w III kwartale 2018 roku”.

Na podstawie wszystkich informacji przesyłanych do UKNF w 2018 r. regularnie opracowywano i publikowano miesięczne, kwartalne lub roczne dane statystyczne i finansowe o rynku OFE, PPE i IKE/IKZE oraz informacje o transferach członków OFE.

NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW PRAWA PRZEZ TOWARZYSTWA I FUNDUSZE EMERYTALNE ORAZ INNE PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

Nadzór realizowany przez UKNF w obszarze monitorowania zgodności działalności funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych z przepisami prawa obejmował między innymi następujące czynności:

- spełnianie wymogów kapitałowych towarzystw emerytalnych określonych przepisami prawa,
- badanie zgodności zaangażowania aktywów funduszy emerytalnych w określone przez przepisy prawa kategorie lokat,
- monitorowanie wysokości kosztów pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych,
- realizację wypełniania obowiązków informacyjnych przez podmioty nadzorowane wobec organu nadzoru.

Tabela 68. Przepisy prawa w zakresie limitów inwestycyjnych naruszone przez fundusze emerytalne w 2018 r.

Przepis prawa	Liczba przekroczeń*	w tym nieumyślne**
Art. 141 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	359	359
Art. 142 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	20	20
Art. 142 ust. 1 pkt 4 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	1563	1562
§ 2 ust. 1 w związku z ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne	250	250

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszenia tego samego przepisu prawa przez ten sam fundusz w zakresie tego samego instrumentu lub grupy instrumentów występujące w następujących po sobie dniach wyceny są do celów sprawozdawczych traktowane, jako kolejne przekroczenia limitu inwestycyjnego.

** Naruszenia przepisów powstałe w następstwie zmiany cen rynkowych stanowiących podstawę wyceny aktywów i zobowiązań funduszy, kursów walut albo powiązań organizacyjnych lub kapitałowych między podmiotami, których instrumenty finansowe są przedmiotem lokaty aktywów funduszu, albo w następstwie innych okoliczności, na które fundusz nie miał bezpośredniego wpływu.

W ramach nadzoru wykonywania obowiązków informacyjnych, weryfikacji UKNF podlegała terminowość i poprawność dziennych i kwartalnych raportów finansowych funduszy emerytalnych, raportów operacyjnych OFE i DFE, sprawozdań finansowych towarzystw emerytalnych, jak również publikowanych przez OFE miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów. Przyjmowanie oraz weryfikacja poprawności przekazanych raportów dziennych oraz innych informacji było wykonywane na bieżąco - wraz z równoczesnym wyjaśnianiem ewentualnych błędów stwierdzonych w przesyłanych danych.

Tabela 69. Raporty elektroniczne dotyczące działalności finansowej i operacyjnej wraz z korektami przesłane i zweryfikowane w ramach realizacji obowiązków informacyjnych funduszy i towarzystw emerytalnych otrzymane w 2018 r.

Rodzaj przesłanych raportów	Raporty poprawne	Raporty błędne
Raporty finansowe OFE	40 977	282
Raporty operacyjne OFE	2 828	18
Raporty finansowe DFE	2 573	157
Raporty operacyjne DFE	33	1
Raporty finansowe PrFE	37	2
Raporty operacyjne PrFE	24	0
Raporty PTE	512	26
Raporty PrTE	12	2
Razem	46 996	488

Źródło: opracowanie własne UKNF

Nadzór UKNF obejmował również badanie zgodności z przepisami prawa działalności podmiotów innych niż towarzystwa i fundusze emerytalne:

- banków depozytariuszy w zakresie wykonywania przez te podmioty obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszy emerytalnych oraz obowiązków informacyjnych względem organu nadzoru,
- agentów transferowych w zakresie wykonywania czynności powierzonych przez fundusz lub towarzystwo emerytalne (w szczególności prowadzenie rejestru członków, prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz realizację obowiązków informacyjnych względem członków funduszu i organu nadzoru),
- podmiotów, którym pracownice fundusze emerytalne powierzyły zarządzanie aktywami,
- Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH

Badanie i ocena nadzorcza (BION) jest całościowym procesem wykorzystującym wszelkie dostępne informacje powzięte przez organ nadzoru w toku wykonywania nadzoru bezpośredniego w ramach działań inspekcji w siedzibach podmiotów nadzorowanych oraz nadzoru pośredniego realizowanego poprzez czynności związane z licencjonowaniem, analizą danych sprawozdawczych i dodatkowych zapytań kierowanych do PTE w formie wezwań nadzorczych bądź ankiet. W 2018 r. przeprowadzono proces oceny nadzorczej BION powszechnych towarzystw emerytalnych za 2017 r. Ocenę nadzorczą nadano 11 PTE i 31 października 2018 r. przekazano jej wyniki zarządom 10 podmiotów prowadzących działalność na dzień wysyłki korespondencji.

5. PION NADZORU NAD RYNKIEM UBEZPIECZENIOWYM

5.1. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

5.1.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

ZEZWOLENIA NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

W 2018 r. wydano jedno zezwolenie w przedmiocie rozszerzenia rzeczowego zakresu działalności ubezpieczeniowej dla krajowego zakładu ubezpieczeń.

NOTYFIKACJE W ZAKRESIE WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ W POLSCE

Notyfikację na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w Polsce w ramach swobody świadczenia usług na koniec 2018 r. posiadało 695 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, natomiast w formie oddziału notyfikację posiadało 29 zakładów ubezpieczeń oraz 1 zakład reasekuracji.

W 2018 r. do KNF wpłynęło 35 zawiadomień zagranicznych zakładów ubezpieczeń o zamiarze wykonywania transgranicznej działalności ubezpieczeniowej - na zasadzie swobody świadczenia usług (w tym 5 zawiadomień dotyczących zamiaru utworzenia oddziału w Polsce przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie swobody przedsiębiorczości).

Dodatkowo 22 zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowały zamiar zmiany zakresu działalności ubezpieczeniowej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach swobody świadczenia usług oraz 22 zakłady ubezpieczeń (w tym 2 działające przez oddział) z państw członkowskich Unii Europejskiej zgłosiły zaprzestanie prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w 2018 r. otrzymano 28 zawiadomień dotyczących zamiaru przeniesienia lub przejęcia portfela ubezpieczeń w całości lub w części, w tym:

- 13 dotyczyło przeniesienia portfela między zakładami ubezpieczeń, z których każdy był notyfikowany w Polsce,
- 12 dotyczyło przeniesienia portfela między zakładami ubezpieczeń, z których przynajmniej jeden był notyfikowany w Polsce,
- 3 dotyczyły przeniesienia portfela między zakładami ubezpieczeń nieposiadającymi notyfikacji w Polsce.

Ponadto otrzymano 4 zawiadomienia dotyczące połączenia zakładów ubezpieczeń wraz z przeniesieniem portfela w całości lub części, z których:

- 3 dotyczyły zakładów notyfikowanych w Polsce,
- 1 dotyczyło zakładów, z których notyfikowany był jeden z nich.

ZMIANY WE WŁADZACH ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

W 2018 r. KNF wydała 20 decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządu zakładów ubezpieczeń i reasekuracji (5 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Prezesa Zarządu zakładu ubezpieczeń oraz 15 w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członka Zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie

ryzykiem). W 12 sprawach o wyrażenie zgody na powołanie członka Zarządu postępowanie zakończyło się umorzeniem.

ZMIANY W STATUTACH PODMIOTÓW NADZOROWANYCH

W 2018 r. KNF wydała 20 decyzji w przedmiocie zatwierdzenia zmian w statutach krajowych zakładów ubezpieczeń.

NABYCIE LUB OBJĘCIE AKCJI LUB PRAW Z AKCJI

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała 6 decyzji w przedmiotowych postępowaniach. W pięciu przypadkach stwierdzono brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do bezpośredniego nabycia akcji lub udziałów krajowych zakładów ubezpieczeń. W jednym przypadku KNF umorzyła postępowanie co do zamiaru nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń.

WPIS DO REJESTRU AKTUARIUSZY

W okresie objętym sprawozdaniem wydanych zostało 5 decyzji w przedmiocie wpisu do rejestru aktuariuszy.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w rejestrze figurowało 396 aktuariuszy.

AGENCI UBEZPIECZENIOWI

W 2018 r. w prowadzonym w formie elektronicznej rejestrze agentów ubezpieczeniowych dokonano 158 293 czynności polegających na rejestracji wniosków o wpis do rejestru, zmianę danych objętych wpisem oraz wykreślenie z rejestru. Dokonano 129 610 zmian dotyczących danych agentów i 556 238 zmian dotyczących osób wykonujących czynności agencyjne.

Z rejestru wykreślono 5 023 agentów ubezpieczeniowych i 38 785 osób wykonujących czynności agencyjne.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w rejestrze wpisanych było 31 427 agentów ubezpieczeniowych oraz 237 692 osoby wykonujące czynności agencyjne.

Tabela 70. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2015-2018

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018
Agenci	wyłącznie	5 540	5 696	6 172	7 575
	multiagenci	3 417	3 916	2 968	3 172
	Razem	8 957	9 612	9 140	10 747
Osoby wykonujące czynności agenta ubezpieczeniowego	pracujące dla jednego agenta	109 626	74 420	64 539	83 970
	pracujące dla co najmniej dwóch agentów	14 144	17 450	14 961	18 115
	Razem	123 770	91 870	79 500	102 085

Źródło: opracowanie własne UKNF

W rejestrze agentów ubezpieczeniowych w 2018 r. zarejestrowano również 26 podmiotów wykonujących czynności agencyjne przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, wobec których przepisy prawa przewidują uproszczenia w uzyskaniu uprawnień, w tym:

- 11 banków prowadzących działalność agencyjną poprzez osoby zobowiązane do ukończenia szkolenia jedynie w zakresie: ogólnych i szczególnych warunków ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń, z którymi współpracują zarejestrowane podmioty, informacji o taryfach, zasadach obliczania składek ubezpieczeniowych oraz o rozliczeniach ilościowo-wartościowych z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia i inkasa składek ubezpieczeniowych,
- 15 przedsiębiorców, którzy na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń działu II wykonują działalność agencyjną jako działalność uzupełniająca do podstawowej działalności gospodarczej, jeżeli działalność agencyjna pozostaje w bezpośrednim związku z podstawową działalnością tego przedsiębiorcy, nie wymaga szczególowej wiedzy w zakresie ubezpieczeń oraz czas trwania umowy ubezpieczenia nie przekracza 12 miesięcy.

W 2018 r. w ramach czynności nadzorczych upoważnieni przedstawiciele UKNF uczestniczyli w charakterze obserwatorów w 6 egzaminach dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, zgodnie z § 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 października 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1485) w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, wydanego do ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

BROKERZY UBEZPIECZENIOWI I REASEKURACYJNI

Tabela 71. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2015-2018

Brokerzy		2015	2016	2017	2018
Ubezpieczeniowi	osoby fizyczne	830	842	869	878
	osoby prawne	449	481	505	516
	Razem	1 279	1 323	1374	1394
Reasekuracyjni	osoby fizyczne	10	10	12	14
	osoby prawne	29	32	37	40
	Razem	39	42	49	54

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. w prowadzonym rejestrze brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych dokonano 2988 zmian danych objętych wpisem. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w rejestrze zarejestrowanych było 1 394 brokerów ubezpieczeniowych i 54 brokerów reasekuracyjnych.

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 79 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, w tym 46 zezwoleń osobom fizycznym oraz 33 zezwolenia osobom prawnym.

W okresie objętym sprawozdaniem prowadzonych było 48 postępowań w sprawie cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji. Wszystkie postępowania były prowadzone na wniosek strony.

Tabela 72. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Osoby fizyczne	61	36	32	33
Osoby prawne	67	50	44	46
Ogółem (bez reasekuracji)	128	86	76	79

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się 6 egzaminów przeprowadzanych przez Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, w tym 3 egzaminy dla brokerów ubezpieczeniowych i 3 egzaminy dla brokerów reasekuracyjnych. Ogółem do egzaminów przystąpiły 502 osoby. Wynik pozytywny uzyskały 364 osoby (w tym 23 na brokera reasekuracyjnego).

Tabela 73. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	468	402	388	479
Osoby ze zdany egzaminem brokerskim	393	133	186	341

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 74. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	37	17	22	23
Osoby ze zdany egzaminem brokerskim	34	13	18	23

Źródło: opracowanie własne UKNF

NOTYFIKOWANI POŚREDNICY UBEZPIECZENIOWI

W 2018 r. notyfikowano 225 pośredników ubezpieczeniowych mających zamiar prowadzenia działalności na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszonych przez organy rejestrowe lub organy nadzoru krajów członków Unii Europejskiej, natomiast wobec 118 pośredników notyfikację wycofano.

NOWY REJESTR POŚREDNIKÓW UBEZPIECZENIOWYCH

W związku z nowymi przepisami regulującymi obszar pośrednictwa ubezpieczeniowego na obszarze Unii Europejskiej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r.), w 2016 r. rozpoczęte zostały prace nad ich implementacją do polskiego porządku prawnego. Ich efektem jest ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń. Jednym z zadań powstałych po stronie UKNF w związku z wejściem w życie w dniu 1 października 2018 r. ww. ustawy, było utworzenie nowego rejestru pośredników ubezpieczeniowych, spełniającego wymogi aktualnych regulacji prawnych. UKNF w 2018 r. prowadził prace związane z tworzeniem nowego rejestru, obejmujące w szczególności zdefiniowanie procesów obsługi rejestru w oparciu o nowe wytyczne prawne, wdrożenie rozwiązania informatycznego pozwalającego na rejestrację wniosków poprzez formularz internetowy oraz częściową automatyzację procesu obsługi wniosków w UKNF. Formularz elektroniczny służący do składania wniosków do rejestru pośredników ubezpieczeniowych zostanie uruchomiony w styczniu 2019 r., zaś pełną funkcjonalność nowy rejestr ma osiągnąć najpóźniej do 31 grudnia 2019 r.

5.1.2. DZIAŁALNOŚĆ NADZORCZA

DZIAŁANIA NADZORCZE O CHARAKTERZE ANALITYCZNYM - ANALIZA STANU IMPLEMENTACJI REKOMENDACJI W SPRAWIE ADEKWATNOŚCI PRODUKTU WYDANYCH PRZEZ KNF

W 2018 r. przeprowadzono weryfikację złożonych przez zakłady ubezpieczeń deklaracji samooceny stanu implementacji Rekomendacji w sprawie badania adekwatności produktu, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 marca 2016 r. Zgodnie z przekazanymi informacjami na 1 stycznia 2018 r. 15 zakładów posiadało w swojej ofercie produkty, do których mają zastosowanie Rekomendacje. Przedmiotowa weryfikacja realizowana przez organ nadzoru przebiegała w dwóch płaszczyznach:

- bezpośredniego kontaktu, tj. poprzez wizyty nadzorcze w zakładach ubezpieczeń, oraz
- badania „zza biurka” - na podstawie materiałów otrzymanych od zakładów ubezpieczeń.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2018 r. przeprowadzono ósmą edycję Badania i Oceny Nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. Oceny za 2017 r. w ramach BION zostały nadane 61 zakładom ubezpieczeń/reasekuracji, w tym 27 zakładom działu I i 34 zakładom działu II.

W wyniku przeprowadzonej oceny BION zakłady ubezpieczeń/reasekuracji uzyskały ocenę ryzyka i ocenę istotności, które zdeterminowały podjęcie przez organ nadzoru, przy zastosowaniu zasady proporcjonalności, odpowiednich działań nadzorczych, w tym działań o charakterze inspekcyjnym.

W porównaniu z metodyką za 2016 r., zmiany wprowadzone do metodyki BION za 2017 r. miały na celu przede wszystkim uporządkowanie ocenianych zagadnień oraz ich aktualizację w związku z doświadczeniami zgromadzonymi z poprzednich procesów BION i zgłoszonymi uwagami przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji, w tym uwagami przekazanymi przez Polską Izbę Ubezpieczeń. Metodyka BION za 2017 r. została opublikowana w dniu 12 lipca 2017 r. na stronie internetowej KNF. Główne komponenty oceny BION nie uległy zmianie. Modyfikacje dotyczyły przede wszystkim dostosowania sposobu wyliczania wskaźników, obszarów oraz ich wag, jak również korekt ocen, do uwag otrzymanych od rynku ubezpieczeniowego z uwzględnieniem doświadczeń zebranych podczas przeprowadzania procesu BION w 2016 roku.

Zmiany w zakresie wskaźników dotyczyły przede wszystkim modyfikacji sposobu ich kalkulacji, dostosowania granic ocen oraz dodania korekt. Ponadto dodany został jeden wskaźnik (*Test warunków skrajnych dla ryzyka obniżenia oceny kredytowej największego emitenta/kontrahenta*), zaś trzy zostały usunięte (*Test warunków skrajnych dla obligacji skarbowych i obligacji komunalnych*, *Test warunków skrajnych dotyczący założeń przyjętych do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych*, *Wskaźnik szkodowości na udziale własnym*), w związku z czym zmieniono wagi obszarów i innych wskaźników w ramach oceny ryzyka. Dla obszarów objętych oceną jakościową zarządzania uporządkowano i zaktualizowano zagadnienia podlegające ocenie. Pozostałe istotne zmiany w metodyce BION dotyczyły:

- uwzględnienia w ramach obszaru *Jakość zarządzania ryzykiem rynkowym* sposobu wywiązywania się przez zakład z obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. (dalej: rozporządzenie EMIR),
- uwzględnienia w ramach obszaru *Jakość zarządzania ryzykiem operacyjnym* posiadania przez zakład odpowiedniej bazy danych zdarzeń operacyjnych,

- uwzględnienia w ramach obszaru *Ocena jakościowa modelu biznesowego* jakości współpracy z agentami ubezpieczeniowymi,
- zmiany korekt w ramach oceny zarządzania dla takich zagadnień jak:
 - osoby nadzorujące kluczowe funkcje,
 - rotacja firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego,
 - zobowiązanie zakładu do dostosowania działalności do przepisów prawa,
- zmiany definicji ryzyka relacji z klientem (*conduct risk*).

18 grudnia 2018 r. na posiedzeniu KNF przedłożono wyniki Badania i Oceny Nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń/reasekuracji za 2017 r.

TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH W SEKTORZE UBEZPIECZENIOWYM

W 2018 r. kontynuowano prace związane z wykorzystaniem testów warunków skrajnych (testów stresu) w procesie nadzoru nad zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji, w szczególności w zakresie zbadania wytrzymałości polskiego sektora ubezpieczeniowego na zdarzenia ekstremalne, lecz wciąż prawdopodobne, a także poprawy zarządzania ryzykiem w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji.

Prace UKNF rozpoczęły się od weryfikacji, w I kwartale 2018 r., metodyki przeprowadzania testów warunków skrajnych w sektorze ubezpieczeniowym. W stosunku do roku poprzedniego dokonano zmian metodyki testów warunków skrajnych, uwzględniając ich wyniki za poprzedni rok, wnioski z Badania i Oceny Nadzorczej (BION), raportów dotyczących własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA), przeglądu formuły standardowej SCR oraz planów finansowych. Mając na uwadze powyższe zmiany uległy scenariusze testowe oraz poddano rekaliibracji szoki dla ryzyka rynkowego. Część scenariuszy testowych, w porównaniu do roku poprzedniego, została usunięta: scenariusz objęcia obligacji skarbowych i komunalnych wymogiem kapitałowym dla ryzyka koncentracji aktywów i ryzyka spreadu kredytowego w ramach formuły standardowej SCR, scenariusz jednoczesnej realizacji ryzyka katastroficznego i ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji działu II, scenariusz dotyczący analizy wrażliwości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności na założenia przyjęte do ich wyceny (założenia inne niż uwzględnione w podmodułach ryzyka w SCR), scenariusz ryzyka IT/cyberryzyka oraz scenariusz ryzyka płynności. Zmianie uległ test warunków skrajnych dla ryzyka rezerw w dziale I, zmodyfikowano też scenariusz dla ryzyka rezerw w dziale II oraz dla ryzyka katastroficznego w dziale II. Ponadto zostały dodane nowe scenariusze: scenariusz obniżenia oceny kredytowej największego emitenta/kontrahenta o jeden stopień jakości kredytowej oraz scenariusz tzw. „twardego Brexitu”. W dniu 14 maja 2018 r. opublikowano na stronie internetowej KNF zweryfikowaną metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji za 2017 r. W dniu 15 maja 2018 r. zwrócono się do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji o przeprowadzenie testów warunków skrajnych wg stanu na 31 grudnia 2017 r. w terminie do 29 czerwca 2018 r.

Wyniki testów warunków skrajnych posłużyły UKNF do m.in. identyfikacji zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji o podwyższonym ryzyku, czyli takich, które nie przeszły pozytywnie testów stresu i uzyskane od nich wyjaśnienia nie były wystarczające.

REASEKURACJA BIERNA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2018 r. UKNF opracował raport poświęcony reasekuracji krajowych zakładów ubezpieczeń, w tym reasekuracji zdarzeń katastroficznym. W raporcie skupiono się głównie na reasekuracji biernej, ponieważ krajowe zakłady ubezpieczeń nie prowadzą reasekuracji czynnej w istotnym zakresie. Natomiast reasekuracja bierna to dla wielu zakładów

ubezpieczeń istotny obszar działalności, a jak pokazują wyniki testów warunków skrajnych stanowi ona podstawową technikę ograniczania ryzyka, w szczególności ryzyka katastroficznego. Raport powstał na bazie rocznych sprawozdań finansowych (za 2017 rok) zakładów ubezpieczeń oraz dodatkowej ankiety UKNF dotyczącej zdarzeń katastroficzych.

Wyniki badania UKNF dotyczące reasekuracji wykazały, iż zakłady ubezpieczeń działu I korzystają z reasekuracji w bardzo ograniczonym zakresie, co wynika z charakterystyki (np. długi horyzont czasu zawieranych umów) prowadzonych przez nie ubezpieczeń. W dziale II wskaźnik poziomu reasekuracji całego działu wyniósł ok. 18-20%, jednak dla niektórych zakładów ubezpieczeń nie przekroczył 10%. Przez ostatnie dwa lata, w związku z wejściem w życie od 2016 r. systemu Wyłatalność II, większość zakładów ubezpieczeń działu II notowała wyższe wskaźniki poziomu reasekuracji. Jednakże w 2017 r. nastąpił nieznaczny spadek wskaźnika poziomu reasekuracji (z 19,9% w 2016 r. do 18,7% w 2017 r.). Może to świadczyć o ustabilizowaniu się poziomu wykorzystywania reasekuracji do zabezpieczenia działalności ubezpieczeniowej zakładów ubezpieczeń i zapewnienia odpowiedniego poziomu wyłatalności.

Z analizy ankiet 34 zakładów ubezpieczeń działu II wynika, że wartość szkód brutto ze zdarzeń katastroficzych w roku 2017 wyniosła 935,4 mln zł, z czego 59,2% było szkodami spowodowanymi przez katastrofy wywołane przez siły natury. Około 49% wartości szkód brutto ze zdarzeń katastroficzych, tj. 458,4 mln zł, było na udziale zakładów ubezpieczeń, a 51%, tj. 477,0 mln zł - na udziale reasekuratorów. Szkody z tytułu zdarzeń katastroficzych w 2017 r. stanowiły 4,4% kwoty odszkodowań i świadczeń brutto z działalności bezpośredniej²³ w zakładach ubezpieczeń działu II. Największe pod względem wartości szkody brutto znalazły się w kategorii zdarzeń obejmujących złe przezimowanie, deszcze nawalne, burze, grad oraz huragany. Wartość szkód brutto dla tej kategorii wyniosła 488,9 mln zł, co stanowiło 52,3% wszystkich szkód brutto ze zdarzeń katastroficzych, które miały miejsce w 2017 r., z czego 347,3 mln zł pozostawało na udziale zakładów ubezpieczeń i stanowiło 70,0% szkód brutto dla tej kategorii szkód katastroficzych. Warto zauważyć, że większość szkód katastroficzych w tej kategorii pochodziła ze zdarzeń (wartość szkód brutto wyniosła 436,7 mln zł) jakie miały miejsce w dniach od 8 do 17 sierpnia 2017 r. na terenie całej Polski, a w szczególności na Kaszubach.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące opracowania dotyczące rynku ubezpieczeń:

- Testy warunków skrajnych zakładów ubezpieczeń/reasekuracji za rok 2017,
- Reasekuracja krajowych zakładów ubezpieczeń oraz zdarzenia katastroficzne w 2017 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po III kwartale 2017 r.,
- Działalność zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce oraz krajowych zakładów ubezpieczeń za granicą w 2016 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po IV kwartale 2017 r.,
- Plany finansowe zakładów ubezpieczeń/reasekuracji na 2018 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po I kwartale 2018 r.,
- Sprawozdanie z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w 2017 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po II kwartale 2018 r.,
- Informacja o stanie implementacji przez zakłady ubezpieczeń Rekomendacji dotyczącej systemu zarządzania produktem,
- Wyniki badania i oceny nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń/reasekuracji za 2017 rok,
- Informacja o implementacji Rekomendacji dla zakładów ubezpieczeń dotyczących badania adekwatności produktu.

²³ Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto powiększone o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto.

PROCESY PRZEDAPLIKACYJNE DOTYCZĄCE MODELI WEWNĘTRZNYCH

System Wyłącalność II poza wyznaczaniem kapitałowego wymogu w sposób standardowy daje zakładom ubezpieczeń i zakładom reasekuracji możliwość wyznaczania kapitałowego wymogu wyłącalności w sposób bardziej adekwatny do ich profilu ryzyka oraz skali działalności. Zestaw narzędzi, systemów oraz procedur, które miałyby to umożliwić stanowią tzw. model wewnętrzny. Model ten powinien spełniać szereg rygorystycznych wymogów określonych w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 999, z późn. zm.) i innych przepisach systemu Wyłącalność II, a jego wykorzystanie musi być zatwierdzone przez właściwe organy nadzoru. Weryfikacja oraz opiniowanie modelu jest procesem złożonym, wymagającym wysoce wyspecjalizowanej wiedzy z zakresu wielu dziedzin. Przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dają stosunkowo krótki czas na przeprowadzenie (6 miesięcy) procesu weryfikacji. Proces przedaplikacyjny wychodzi naprzeciw wyżej wymienionym wyzwaniom i stanowi dobrowolną współpracę zakładów ubezpieczeń z organem nadzoru. Jego celem jest lepsze przygotowanie się krajowych zakładów ubezpieczeń do złożenia wniosku o stosowanie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wyłącalności. Działania prowadzone przez UKNF w 2018 r. stanowiły kontynuację procesów przedaplikacyjnych prowadzonych od 2011 r. Wyniki tych prac UKNF przedstawiał zakładom w ramach bieżącej komunikacji, co przełożyło się na dalsze działania zakładów mające na celu wyeliminowanie błędów w modelach wewnętrznych i ich poprawę w świetle zgodności z przepisami systemu Wyłącalność II.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. UKNF prowadził prace w ramach procesów przedaplikacyjnych dla 7 krajowych zakładów ubezpieczeń (2 działu I i 5 działu II, co stanowiło łącznie 52,9% polskiego rynku ubezpieczeniowego - według kryterium wysokości składki przypisanej brutto na podstawie danych z kwartalnych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń za III kwartał 2018 r.).

Prace UKNF nad oceną modeli wewnętrznych na poziomie europejskim według stanu na 31 grudnia 2018 r. miały formę procesu przedaplikacyjnego albo procesu weryfikacji ciągłej odpowiedniości modelu. Przedstawiciele UKNF uczestniczyli w spotkaniach na szczeblu międzynarodowym, w tym w spotkaniach i konsultacjach z przedstawicielami jednego z zagranicznych organów nadzoru w ramach współpracy przy ocenie wniosku o zmianę główną w grupowym modelu wewnętrznym oraz pracach zespołów eksperckich powoływanych przez EIOPA. Dodatkowo pracownicy UKNF brali udział w przygotowywaniu opinii na temat propozycji EIOPA dotyczącej działań mających na celu konwergencję praktyk nadzorczych w zakresie dotyczącym modeli wewnętrznych oraz byli zaangażowani w przygotowywanie stanowisk na posiedzenia Rady Organów Nadzoru EIOPA (BoS) w kwestiach związanych z modelami wewnętrznymi.

Prace w zakresie oceny modeli wewnętrznych (zarówno krajowe, jak i międzynarodowe) będą kontynuowane w 2019 r.

PRZEGLĄD FORMUŁY STANDARDOWEJ KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYŁAŁALNOŚCI (SCR)

Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) prowadził w 2018 roku, na prośbę Komisji Europejskiej, prace nad przeglądem formuły standardowej kapitałowego wymogu wyłącalności (SCR). Prace nad rewizją formuły standardowej SCR prowadzone były przez EIOPA w ramach grupy zadaniowej EIOPA ds. rewizji formuły standardowej SCR (*SCR Review Project Group*).

W fazie prac grupy przypadającej na 2018 rok głównym działaniem było opracowanie drugiej porady EIOPA dla Komisji Europejskiej (przekazanej Komisji Europejskiej w lutym 2018 r.). Opracowany przez grupę zadaniową EIOPA dokument zawierał propozycje zmiany metodyki

wyznaczania wymogu SCR wg formuły standardowej w zakresie m.in. założeń, stosowanych uproszczeń, czy parametrów formuły standardowej SCR, tak aby były one racjonalnie związane z realiami europejskiego rynku ubezpieczeń i profilem ryzyka większości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.

Prace nad rewizją formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności wiązały się z koniecznością pozyskania przez EIOPA od zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz krajowych organów nadzoru danych ilościowych. W związku z powyższym EIOPA przygotowała badania ilościowe dotyczące korekty z tytułu zdolności odroczonej podatników dochodowych do pokrywania strat oraz ryzyka stopy procentowej.

W dniu 9 listopada 2018 r. Komisja Europejska, na podstawie porady EIOPA, opublikowała projekt zmian rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 w zakresie formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności. Projekt rozporządzenia delegowanego uwzględnia większość propozycji EIOPA zawartych w dwóch poradach dla Komisji Europejskiej w zakresie m.in.:

- metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko,
- stosowanych uproszczeń w formule standardowej SCR,
- przyporządkowania ocen kredytowych do stopni jakości kredytowej w ryzyku koncentracji aktywów,
- wyznaczania LGD w ryzyku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta,
- korekty z tytułu zdolności odroczonej podatników dochodowych do pokrywania strat,
- traktowania gwarancji oraz instrumentów finansowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
- metodyki wyznaczania wymogu kapitałowego dla wybranych podmodułów ryzyka katastroficznego,
- parametrów dla wybranych segmentów w ryzyku składki i rezerw w module ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie oraz w module ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych.

Projekt rozporządzenia delegowanego nie zawiera natomiast zmian w zakresie ryzyka stopy procentowej, którego przegląd planowany jest w ramach całościowego przeglądu systemu Wypłacalność II do końca 2020 roku.

Przedstawiciele UKNF aktywnie angażowali się w prace grupy zadaniowej EIOPA poprzez m.in.:

- koordynowanie prac w zakresie uwzględniania w formule standardowej SCR: gwarancji, instrumentów finansowych emitowanych przez samorządy regionalne oraz władze lokalne, uproszczeń dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ponownej kalibracji ryzyka morskiego, ryzyka lotniczego oraz ryzyka pożaru w podmodule ryzyka katastrof spowodowanych przez człowieka,
- uczestniczenie, jako prelegenci, w szkoleniach EIOPA dotyczących przeglądu formuły standardowej SCR.

WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI (ORSA)

W 2018 r. organ nadzoru otrzymał zarówno sprawozdania ORSA sporządzone w 2017 r., jak i w 2018 r., przy czym w ocenie BION uwzględniano te, które zostały sporządzone w roku 2017. W związku z ostateczną akceptacją pod koniec pierwszego kwartału 2018 r. rozdziału o własnej ocenie ryzyka i wypłacalności Podręcznika Procesu Oceny Nadzorczej EIOPA, duża część wymogów w zakresie ORSA została doprecyzowana, a ich interpretacja ujednolicono na poziomie europejskim.

W 2018 r. organ nadzoru zainicjował i odbył indywidualne spotkania z 35 zakładami ubezpieczeń na temat ich sprawozdań ORSA, przede wszystkim w celu wyjaśnienia i omówienia zastrzeżeń jakie zgłoszone zostały do sprawozdań przy ostatniej ocenie BION. Na spotkaniach organ nadzoru przekazywał i omawiał z zakładami ubezpieczeń swoje

postulaty na temat możliwych zmian w sprawozdaniach, dzięki którym w większym stopniu spełniałyby one oczekiwania organu nadzoru (przy uwzględnieniu rekomendacji z podręcznika EIOPA). Pod koniec sierpnia 2018 r. UKNF przekazał wszystkim zakładom ubezpieczeń list informacyjny doprecyzowujący wymogi ORSA również w świetle podręcznika EIOPA. Należy zaznaczyć, że celem takich działań nie jest ujednoczenie sprawozdań - UKNF przywiązuje dużą wagę do utrzymania indywidualnego charakteru sprawozdań, jak najbardziej dopasowanych do profili ryzyka poszczególnych zakładów.

Jakość sprawozdań ORSA ulega poprawie z roku na rok, szczególnie w zakresie szerszej identyfikacji ryzyk, lepszego doboru testów warunków skrajnych i scenariuszy oraz zaangażowania Zarządów zakładów ubezpieczeń w proces ORSA. W sprawozdaniach ORSA wszystkie zakłady szacują, że w horyzoncie planowania biznesowego będą spełniać regulacyjne wymogi kapitałowe.

MONITOROWANIE SYTUACJI FINANSOWEJ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Głównym zadaniem w obszarze analitycznego nadzoru jest stałe monitorowanie sytuacji finansowej oraz ochrona stabilności rynku, a w sytuacji zagrożenia podejmowanie odpowiednich działań nadzorczych. Podstawowym celem tych czynności jest zapewnienie zdolności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji do wypłaty należnych świadczeń ubezpieczającym, ubezpieczonym, uposażonym lub uprawnionym z umów ubezpieczenia.

Ocena sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, a w szczególności ocena ich wypłacalności, dokonywana jest przede wszystkim na podstawie kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych zakładów, jak również danych i informacji ilościowych przekazywanych przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji.

Każde z przekazanych przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji dodatkowych sprawozdań finansowych i statystycznych, jak również dane i informacje ilościowe, są przedmiotem odrębnej analizy, której wyniki zamieszczane są w odpowiednich raportach będących podstawą podejmowania dalszych indywidualnych decyzji nadzorczych.

Sytuacja finansowa zakładów ubezpieczeń/reasekuracji była monitorowana także na podstawie nałożonego w 2018 r. obowiązku comiesięcznego przekazywania danych w zakresie wybranych pozycji sprawozdania finansowego sporządzonego dla celów rachunkowości, jak również innych informacji przekazywanych przez zakłady ad hoc na specjalne żądanie organu nadzoru, które są wykorzystywane do identyfikacji podwyższonego i wysokiego ryzyka adekwatności kapitałowej w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż sytuacja finansowa większości zakładów ubezpieczeń w 2018 r., podobnie jak w latach ubiegłych, była stabilna.

W ramach wielu działań realizowanych w 2018 r., których celem było monitorowanie ryzyka w działalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, wskazać należy na następujące, najistotniejsze czynności:

- analizę zgodności planowanych i realizowanych w 2018 r. wypłat dywidend z rekomendacją Przewodniczącego KNF oraz ich wpływu na wyniki zakładów ubezpieczeń/reasekuracji (przeanalizowano 20 informacji w tym zakresie), jak również przygotowanie rekomendacji w zakresie założeń dotyczących stanowiska organu nadzoru w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji w perspektywie średnioterminowej oraz w 2019 roku,
- ocenę realizacji przez zakłady ubezpieczeń w 2017 roku obowiązków wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (EMIR) (przeanalizowano 13 informacji w tym zakresie),

- analizę wdrożenia przez zakłady ubezpieczeń Rekomendacji dotyczących systemu zarządzania produktem (w II turze przeanalizowano 35 ankiet samooceny zakładów ubezpieczeń),
- udział w przygotowaniu komunikatu organu nadzoru z 20 sierpnia 2018 roku w sprawie roli i znaczenia realizacji przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji funkcji zgodności z przepisami,
- współpracę z UFG w zakresie prawidłowości i terminowości wypełniania przez zakłady ubezpieczeń obowiązku przekazywania danych do ogólnopolskiej bazy danych Ośrodka Informacji UFG (przeanalizowano łącznie 5 informacji w tym zakresie),
- analizę wskaźników wypłacalności w oparciu o 725 informacji miesięcznych przekazywanych w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- analizę wysokości środków własnych oraz wymogów wypłacalności na podstawie danych i informacji do celów nadzoru przekazywanych w okresach kwartalnych (242 informacji w tym zakresie) oraz rocznych (62 informacje w tym zakresie),
- analizę warunków umów pożyczek podporządkowanych zawieranych przez zakłady ubezpieczeń. W przypadku stwierdzenia braków lub nieprecyzyjnych zapisów w umowach zwracano się do zakładów o przekazanie stosownych aneksów do umów.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH I SPRAWOZDAWCZYCH ORAZ NAD ZGODNOŚCIĄ DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ Z PRZEPISAMI PRAWA

Przepisy regulujące działalność ubezpieczeniową nakładają na zakłady ubezpieczeń/reasekuracji szereg obowiązków informacyjnych zarówno wobec organu nadzoru, jak i ubezpieczających. Zadaniem organu nadzoru w tym zakresie jest weryfikacja zarówno faktu publikacji określonych informacji, jak też ich treści. Terminowe i kompletne wykonywanie obowiązków informacyjnych jest jednym z podstawowych zadań zakładów ubezpieczeń/reasekuracji i umożliwia uzyskanie powszechnego dostępu do części danych związanych z działalnością zakładów ubezpieczeń/reasekuracji nie tylko organowi nadzoru, ale również nabywcom usług ubezpieczeniowych.

W związku z wypełnianiem przez zakłady ustawowych obowiązków informacyjnych, w 2018 r. poddano analizie:

- sprawozdania finansowe, w tym 242 dodatkowe kwartalne sprawozdania finansowe i statystyczne, 61 dodatkowych sprawozdań finansowych rocznych jednostkowych i 6 sprawozdań rocznych skonsolidowanych,
- informacje ilościowe, w tym 242 kwartalne dane i informacje do celów nadzoru, 61 rocznych danych i informacji do celów nadzoru i 1 sprawozdanie grupy,
- sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej (pod względem spełniania warunków określonych w przepisach prawa i wytycznych EIOPA dotyczących ujawnień), w tym 61 sprawozdań jednostkowych oraz 1 sprawozdanie grupowe,
- regularne sprawozdania do celów nadzoru (61 sprawozdań jednostkowych oraz 1 sprawozdanie grupowe),
- informacje dotyczące niepotwierdzonych transakcji na instrumentach pochodnych (97 informacji w tym zakresie),
- informacje o transakcjach wewnątrz grupowych/koncentracji ryzyk (38 informacji w tym zakresie),
- informacje o dokonanych zmianach w dokumentacji określającej politykę outsourcingu - w 16 przypadkach,
- informacje o wdrożeniu/zmianie outsourcingu funkcji należących do systemu zarządzania oraz podstawowych lub ważnych czynności - w 111 przypadkach,
- informacje o zmianie osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych - w 3 przypadkach,
- informacje o wyborze podmiotów badających sprawozdania finansowe zakładów ubezpieczeń za 2018 rok,

- informacje o zmianach taryf składek w obowiązkowych ubezpieczeniach komunikacyjnych (ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych) oraz obowiązkowych ubezpieczeniach rolniczych (ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej rolników oraz ubezpieczeniu budynków rolniczych) - w 92 przypadkach,
- publikację na stronach internetowych zakładów ubezpieczeń rocznych sprawozdań UFK wg stanu na 31 grudnia 2017 r. (23 zakłady ubezpieczeń, 2 784 UFK) oraz półrocznych sprawozdań UFK wg stanu na 30 czerwca 2018 r. (21 zakładów ubezpieczeń, 2 682 UFK) oraz na 31 grudnia 2017 r. (23 zakłady ubezpieczeń, 2 784 UFK),
- informacje o Indywidualnych Kontach Emerytalnych oraz Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego wg stanu na 31 grudnia 2017 r. (25 zakładów działu I) oraz wg stanu na 30 czerwca 2018 r. (25 zakładów ubezpieczeń działu I).

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, iż zakłady ubezpieczeń, poza sporadycznymi przypadkami, wypełniają powyższe obowiązki informacyjne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W toku sprawowania bieżącego nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, zgodność działalności zakładów ubezpieczeń z przepisami prawa monitorowana jest również poprzez badanie sposobu wykonania zaleceń. W 2018 r. badano wykonanie zaleceń wydanych w wyniku kontroli przeprowadzonej przez organ nadzoru (34 przypadków).

ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI

Oprócz czynności związanych z nadzorowaniem działalności zakładów, Komisja Nadzoru Finansowego rozpatrywała również wystąpienia podmiotów nadzorowanych o przyznanie im określonych uprawnień lub o wyrażenie zgody na określone czynności pozostające w gestii nadzoru finansowego.

W 2018 r. rozpatrywane były wnioski zakładów ubezpieczeń dotyczące:

- ponownego rozpatrzenia sprawy w sprawie zwolnienia z wymiany zabezpieczeń dotyczących instrumentów pochodnych w ramach transakcji wewnątrzgrupowych - 1 postępowanie w toku,
- wydania decyzji w sprawie nieobejmowania podmiotu nadzorem nad grupą (na podstawie art. 374 ust. 5 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- postępowania administracyjnego na podstawie art. 402 ust. 3 w zw. z art. 419 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- postępowania w sprawie wydania zgody na spłatę pożyczki podporządkowanej - 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji,
- wydania zezwolenia na przedłużenie maksymalnego okresu trwania zlecenia z firmą audytorską - 5 postępowań zakończonych wydaniem decyzji.

Ponadto w 2018 r. wydano 2 postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu do załatwienia sprawy.

NADZÓR UZUPEŁNIAJĄCY NAD PODMIOTAMI REGULOWANYMI WCHODZĄCYMI W SKŁAD KONGLOMERATÓW FINANSOWYCH

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego Komisja Nadzoru Finansowego dokonuje nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym przeglądu sektora finansowego w celu zidentyfikowania grup spełniających kryteria właściwe dla konglomeratów finansowych.

Przeprowadzony w 2018 r. przegląd krajowych grup kapitałowych obejmujący okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., wykazał, iż Grupa Kapitałowa PZU SA nadal spełnia kryteria identyfikujące ją jako konglomerat finansowy, a KNF jest organem właściwym do pełnienia roli koordynatora dla zidentyfikowanego konglomeratu finansowego.

5.1.3. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

KONTROLE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ

W 2018 r. przeprowadzono czynności kontrolne w 35 zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji. W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono 15 kontroli oraz 21 wizyt nadzorczych, przy czym w jednym podmiocie przeprowadzono zarówno kontrolę, jak i wizytę nadzorczą. Łącznie przeprowadzono czynności kontrolne w 16 zakładach ubezpieczeń na życie oraz w 19 zakładach ubezpieczeń i reasekuracji.

Wszystkie postępowania kontrolne miały charakter problemowy i obejmowały swym zakresem od 1 do 4 zagadnień.

W 2018 r. przeprowadzono czynności kontrolne w zakresie:

- organizacji i zarządzania zakładem ubezpieczeń,
- procesów likwidacji szkód/spełniania świadczeń,
- wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności,
- sporządzania danych i informacji dla celów nadzoru,
- sporządzania sprawozdań statystycznych,
- sprawozdawczości,
- spełnienia wymagań dotyczących systemu zarządzania ryzykiem,
- spełnienia wymagań dotyczących systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z dystrybucją ubezpieczeń,
- spełnienia założeń dotyczących kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w zakresie wybranych modułów formuły standardowej,
- spełnienia wymagań zawartych w Wytycznych dotyczących zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji.

Tabela 75. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku ubezpieczeniowego w 2018 r.

1.	Niezapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu zarządzania ryzykiem: w obszarze reasekuracji, w obszarze udzielania gwarancji ubezpieczeniowych, bezpieczeństwa teleinformatycznego.
2.	Niezapewnienie skutecznej funkcji audytu wewnętrznego, która obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania.
3.	Niezapewnienie efektywnego systemu kontroli wewnętrznej.
4.	Nieprawidłowe wykonywanie czynności w procesie likwidacji szkód (dokonywanie wypłaty/odmowy wypłaty odszkodowań z opóźnieniem, naruszenie obowiązków informacyjnych).
5.	Naruszenie interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia poprzez brak zapewnienia poszkodowanym w związku z wypłatą odszkodowania na podstawie zawartej ugody, należytej wiedzy, w jaki sposób nastąpiło ustalenie wysokości proponowanego odszkodowania.
6.	Naruszenie interesów ubezpieczonych poprzez brak poinformowania ubezpieczonych o zmianie zasad wyliczenia wartości wykupu i w konsekwencji nierówne ich traktowanie.
7.	Nieprawidłowości polegające na zawieraniu umów ubezpieczenia krótkoterminowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przez osoby nieuprawnione.

8.	Nierespektowanie postanowień regulacji wewnętrznych w tym statutu, regulaminów zarządu, rady nadzorczej, komitetu audytu, organizacyjnego.
9.	Nieprawidłowości związane ze stosowaniem niewłaściwych lub niepopartych właściwym uzasadnieniem metod i założeń do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
10.	Nieprawidłowości związane z błędnym ustaleniem parametrów stosowanych w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
11.	Błędy w implementacji formuł obliczeniowych służących do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
12.	Nieprawidłowości związane z dokumentacją opisującą sposób wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności w zakresie opisu stosowanych do ustalania wartości metod.
13.	Brak wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2018 r. 15 zakładom ubezpieczeń, w których przeprowadzono kontrole, wydano łącznie 93 zalecenia pokontrolne, dotyczące dostosowania działalności zakładu ubezpieczeń do przepisów prawa oraz zaprzestania naruszania interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

KONTROLE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ W ZAKRESIE KORZYSTANIA Z USŁUG AGENTÓW UBEZPIECZENIOWYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono 10 kontroli zakładów ubezpieczeń, których celem było sprawdzenie prawidłowości prowadzenia działalności agencyjnej zakładów w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, w szczególności:

- przestrzegania przez agentów ubezpieczeniowych wymogu wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające ustawowe wymogi oraz
- przestrzegania przez agentów ubezpieczeniowych w prowadzonej działalności obowiązujących przepisów prawa,
- prawidłowości zawierania umów agencyjnych,
- terminowości składania wniosku o wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych podmiotu, z którym została zawarta umowa agencyjna,
- terminowości składania wniosku o dokonanie wpisu zmian do rejestru bądź o wykreślenie podmiotu z rejestru,
- prawidłowości danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych przekazanych do organu nadzoru przez zakład ubezpieczeń wraz z wnioskiem o wpis agenta do rejestru, zmianę danych agenta bądź wykreślenie agenta z rejestru,
- zakresu szkoleń i egzaminów dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych,
- skarg składanych na agentów ubezpieczeniowych.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. trwało końcowe opracowywanie protokołów z przeprowadzonych kontroli.

KONTROLE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ BROKERSKĄ

W 2018 r. przeprowadzono 14 kontroli w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej. W 8 z nich stwierdzono nieprawidłowości, w efekcie których wydano zalecenia w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności brokerskiej do przepisów prawa. Podstawowym celem kontroli było sprawdzenie, czy działalność podmiotu prowadzącego działalność brokerską jest zgodna z prawem oraz uzyskanym zezwoleniem. Kontroli w szczególności poddano:

- spełnianie warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i prowadzenia działalności brokerskiej,

- umowy zawierane z zakładami ubezpieczeń,
- zawieranie lub doprowadzanie do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywanie czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczenie w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również organizowanie i nadzorowanie czynności brokerskich.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości:

- prowadzenie działalności brokerskiej z naruszeniem 28 ust. 3 pkt 1 lit. e (obecnie art. 34 ust. 4 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń) w związku z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (obecnie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń),
- prowadzenie działalności brokerskiej z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (obecnie art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń),
- brak lub nieterminowe składanie do organu nadzoru wniosków o dokonanie zmian treści wpisu w rejestrze brokerów ubezpieczeniowych na skutek zaistniałych zmian danych objętych wpisem do rejestru brokerów ubezpieczeniowych (art. 46 ust. 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym - obecnie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń),
- niezgodność treści porozumień dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich z przepisami prawa.

5.2. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

5.2.1. DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

FUNDUSZE EMERYTALNE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

W zakresie funkcji licencyjnych przeprowadzono na rynku emerytalnym postępowania administracyjne, które zostały zakończone wydaniem 46 decyzji administracyjnych. Względem podmiotów rynku emerytalnego wydano również 10 postanowień. Liczba i przedmiot wydanych decyzji i postanowień zostały przedstawione w Tabeli 1.1. oraz 1.2. w Aneksie 1.

Przejęcie zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym oraz Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym Pekao przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne

W dniu 24 kwietnia 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na proces konsolidacyjny obejmujący przejęcie zarządzania Pekao OFE, przejęcie zarządzania DFE Pekao oraz nabycie części przedsiębiorstwa Pekao PTE SA, w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu Cywilnego, przez PTE PZU SA. Faktyczne przejęcie zarządzania Funduszami przez PTE PZU SA nastąpiło w dniu 19 maja 2018 r. Zakończenie likwidacji DFE Pekao miało miejsce w dniu 28 września 2018 r., zaś likwidacja Pekao OFE i przeniesienie aktywów tego Funduszu do OFE PZU „Złota Jesień” zakończyła się w dniu 12 października 2018 r.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. rynek funduszy emerytalnych ukształtował się na poziomie 10 otwartych oraz 7 dobrowolnych funduszy emerytalnych.

PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE (PPE)

Wpisy do rejestru

W okresie objętym sprawozdaniem Urząd Komisji stwierdził:

- wzrost liczby wniosków o wpis programu do rejestru o ok. 280% (292 wnioski w 2018 r. i 77 wniosków w roku poprzednim),

- wzrost liczby wniosków o wpis zmian programu do rejestru o ok. 131% (266 wniosków w 2018 r. i 115 wniosków w roku poprzednim),
- wzrost liczby wniosków o wykreślenie programu z rejestru o ok. 29% (36 wniosków w 2018 r. i 28 wniosków w roku poprzednim),
- spadek liczby zawiadomień o zmianie danych pracodawcy lub zarządzającego o ok. 37% (59 zawiadomień w 2018 r. i 94 zawiadomienia w roku poprzednim).

Dodatkowo, w 2018 r. do Urzędu Komisji wpłynęło 20 wniosków w przedmiocie wpisu pracodawcy do zarejestrowanych w rejestrze PPE programów międzyzakładowych.

W 2018 r. zaobserwowano wzmożony wpływ do Urzędu Komisji wniosków o wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru PPE oraz wniosków składanych przez pracodawców prowadzących już pracownicze programy emerytalne w zakresie zmiany wysokości składki podstawowej. Powyższe związane było z planowanym wprowadzeniem obowiązkowych pracowniczych planów kapitałowych. Pracownicze programy emerytalne stanowią alternatywę dla pracowniczych planów kapitałowych. Zgodnie z ustawą z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2215), pracodawca prowadzący pracowniczy program emerytalny będzie zwolniony z obowiązku prowadzenia pracowniczego planu kapitałowego, pod warunkiem, że umowa zakładowa zawarta w ramach tego programu będzie określać składkę podstawową w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia uczestnika.

Liczba i przedmiot wydanych w 2018 r. decyzji dotyczących PPE, na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, przedstawia Tabela 1.2. w Aneksie 1.

Nadzór na pracowniczymi programami emerytalnymi PPE

Pracodawca realizujący PPE ma obowiązek corocznie przedkładać organowi nadzoru informację o realizacji prowadzonego przez niego PPE za dany rok kalendarzowy. W ten sposób organ nadzoru uzyskuje istotne informacje o funkcjonowaniu poszczególnych PPE, a po agregacji sprawozdań - dane dotyczące rynku, istotnych zjawisk oraz trendów.

Na koniec 2018 r. funkcjonowało 1 230 PPE, przy czym część PPE ma charakter międzyzakładowy, w których uczestniczy więcej niż 1 pracodawca, co oznacza, że obowiązek złożenia sprawozdania o prowadzonym PPE za rok 2018 ciąży na 1 389 pracodawcach, którzy według stanu na 31 grudnia 2018 r. prowadzili PPE.

W 2018 r. organ nadzoru prowadził 115 postępowań wobec pracodawców, którzy nie wypełnili obowiązku złożenia sprawozdania o prowadzonym PPE za rok 2017 w przewidzianym do tego terminie.

5.2.2. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA

W 2018 r. przeprowadzono kontrole w 5 podmiotach rynku emerytalnego; 3 kontrole obejmowały działalność powszechnych towarzystw emerytalnych i zarządzanych przez nie funduszy emerytalnych, jedna kontrola miała miejsce w pracowniczym towarzystwie emerytalnym w związku z likwidacją zarządzanego przez nie pracowniczego funduszu emerytalnego oraz jedna kontrola została zrealizowana w podmiocie (agent transferowy), który świadczy usługi w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i obsługi księgowo-rachunkowej otwartego i dobrowolnego funduszu emerytalnego.

Wszystkie postępowania kontrolne miały charakter problemowy, przy czym kontrole powszechnych towarzystw emerytalnych i zarządzanych przez nie funduszy emerytalnych poświęcone były głównie następującym obszarom działalności:

- zarządzanie i organizacja,
- przejęcie zarządzania otwartym funduszem emerytalnym,

- zarządzanie ryzykiem operacyjnym w związku z realizacją obowiązków informacyjnych, ryzykiem ujawnienia tajemnicy zawodowej oraz ryzykiem związanym z wyceną instrumentów finansowych oraz przestrzeganiem limitów inwestycyjnych,
- proces zarządzania aktywami funduszy emerytalnych,
- powierzenie niektórych czynności podmiotom trzecim,
- wykonanie wcześniejszych powiadomień o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Kontrola w pracowniczym towarzystwie emerytalnym obejmowała procesy:

- spieniężenia portfela inwestycyjnego likwidowanego funduszu,
- umorzenia jednostek oraz rozliczenia z członkami likwidowanego funduszu,
- przeniesienia aktywów funduszu do nowej zarządzającej instytucji finansowej,
- wzajemnych rozliczeń pomiędzy likwidowanym funduszem a pracowniczym towarzystwem emerytalnym.

Kontrola agenta transferowego obejmowała realizację postanowień umów na podstawie których zostały mu powierzone, wynikające z przepisów prawa obowiązki ciążące na powszechnym towarzystwie emerytalnym lub funduszu emerytalnym.

Tabela 76. Nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku emerytalnego w 2018 r.

1.	Naruszenie zasad rachunkowości i wyceny funduszy emerytalnych.
2.	Naruszenie tajemnicy zawodowej określonej w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.
3.	Nieterminowa realizacja obowiązków informacyjnych wobec członków funduszy emerytalnych.
4.	Nieterminowa realizacja wypłat transferowych dla członków funduszy emerytalnych.
5.	Nieterminowa realizacja obowiązków w zakresie zgłoszeń do Krajowego Rejestru Sądowego i Rejestru Funduszy.
6.	Braki w zakresie dokumentowania posiedzeń WZA.

Źródło: opracowanie własne UKNF

6. PION ANALIZ

6.1. DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE

Do najważniejszych zadań regulacyjno-ostrożnościowych, których realizacja została zakończona w 2018 r., należało opracowanie uchwał KNF, rekomendacji ostrożnościowych KNF, stanowisk oraz komunikatów.

6.1.1. UCHWAŁY KNF

DRUGI ETAP NOWELIZACJI UCHWAŁY NR 312/2012 KNF Z DNIA 27 LISTOPADA 2012 R. W SPRAWIE TRYBU WYKONYWANIA NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ BANKOWĄ

W związku z podjętą w dniu 1 sierpnia 2017 r., na 365. posiedzeniu KNF decyzją, zgodnie z którą przyjęta uchwała Nr 319/2017 KNF zmieniająca uchwałę Nr 312/2012 KNF z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością bankową, z uwagi na jej ograniczony zakres, stanowiła pierwszy etap nowelizacji przepisów uchwały Nr 312/2012, w 2018 r. w UKNF prowadzono intensywne prace związane z przygotowaniem projektu uchwały kompleksowo nowelizującego przepisy uchwały w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością bankową.

W trakcie prac nad projektem uchwały, w UKNF zidentyfikowano m.in. konieczność uspoźnienia przepisów uchwały Nr 312/2012 w zakresie dotyczącym czynności inspekcyjnych, z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo Przedsiębiorców. Z uwagi na szeroki zakres zmian przepisów uchwały Nr 312/2012, przyjęto, że zostaną one wprowadzone w ramach przyjęcia nowej uchwały, a nie nowelizacji uchwały Nr 312/2012.

6.1.2. REKOMENDACJE KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

REKOMENDACJA B (NOWELIZACJA)

W 2018 r. były prowadzone prace nad nowelizacją Rekomendacji B *dotyczącej ograniczania ryzyka inwestycji finansowych banków*.²⁴

Celem znowelizowanej Rekomendacji B jest wskazanie bankom dobrych praktyk w zakresie ograniczenia ryzyka inwestycji, których wartość determinowana jest parametrami cenowymi. W swojej zasadniczej części, Rekomendacja zawiera postanowienia dotyczące strategii i polityki inwestycyjnej banku. Rekomendacja formułuje oczekiwania nadzoru nie tylko co do treści, ale i co do formy strategii i polityki inwestycyjnej. Strategia i polityka inwestycyjna banku, zarówno krótko-, średnio- jak i długoterminowa, powinna być sporządzona w formie pisemnej i zapewniać bezpieczeństwo banku, jak i środków finansowych klientów, przy uwzględnieniu szeregu czynników. Dokument ten powinien być zatwierdzony przez organy banku, tj. zarząd i radę nadzorczą.

Rekomendacja obejmuje również drugi zasadniczy element, jakim jest zarządzanie portfelem inwestycyjnym, która to część dotyczy budowy portfela inwestycyjnego, który powinien być w sposób należyty zdywersyfikowany.

Na podstawie założeń do nowelizacji Rekomendacji B (ustalonych na posiedzeniu KNF w dniu 21 listopada 2017 r.), a także zachowując swoje zasadnicze postanowienia, rekomendacja będzie zawierać doprecyzowania oraz dodatkowe odniesienia, które wynikają zarówno z praktyki nadzorczej, jak i obowiązujących rozwiązań regulacyjnych. Po wewnętrznych, jak i publicznych konsultacjach, sporządzona została wersja Rekomendacji B, która na koniec 2018 r. znajdowała się w końcowej fazie analiz i konsultacji.

REKOMENDACJA G (ZAŁOŻENIA DO NOWELIZACJI)

W 2018 r. były prowadzone prace nad dostosowaniem Rekomendacji G *dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej do Wytycznych w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności w ramach portfela bankowego* (EBA/GL/2018/02) z 19 lipca 2018 r. Wytyczne wejdą w życie od dnia 30 czerwca 2019 r. i jednocześnie uchylą obowiązujące aktualnie wytyczne (EBA/GL/2015/08) w tym zakresie. Opracowane zostały założenia do nowelizacji Rekomendacji G, które zostały przekazane do akceptacji KNF na posiedzeniu w styczniu 2019 r.

REKOMENDACJA L

W dniu 18 grudnia 2018 r. KNF przyjęła skierowaną do banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK), znowelizowaną Rekomendację L *dotyczącą roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi*. Rekomendacja dotyczy dobrych praktyk w zakresie współpracy biegłych rewidentów i firm audytorskich z organem nadzoru finansowego w obszarze wymiany danych i informacji pozyskiwanych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w toku badania ustawowego sprawozdań finansowych banków i SKOK oraz

²⁴ Rekomendacja B została wydana w roku 2002 przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego i zastąpiła Rekomendację B z dnia 3 marca 1997 r. w zakresie ograniczania ryzyka inwestycji kapitałowych banków.

mających znaczenie dla realizacji celów nadzoru nad wskazanymi podmiotami, które przedstawiają oczekiwania KNF wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie postępowania zgodnego z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089, z późn. zm., dalej: ustawa o biegłych rewidentach).

Wydanie znowelizowanej Rekomendacji L zapewni spójność zawartych w tym dokumencie rekomendacji KNF w odniesieniu do roli biegłych rewidentów i firm audytorskich w procesie nadzoru nad bankami i SKOK, z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa krajowego i wspólnotowego oraz standardami rynkowymi. Postanowienia Rekomendacji L mają zastosowanie, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, strukturalnych różnic i specyfiki działalności prowadzonej przez podmioty nadzorowane objęte jej zakresem. KNF określiła termin dostosowania się banków oraz SKOK do Rekomendacji na 31 marca 2019 r.

REKOMENDACJA S (NOWELIZACJA)

W 2018 r., w UKNF trwały prace nad nowelizacją Rekomendacji S *dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie*. Celem tej nowelizacji jest rozszerzenie Rekomendacji o zasady dotyczące zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie oprocentowanymi stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową, tak aby uwzględnić ryzyko związane z tymi kredytami oraz wskazanie, że banki powinny posiadać wśród kredytów zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkalnych również takie rodzaje kredytów. Na podstawie finalnych założeń do nowelizacji Rekomendacji S, UKNF sporządził, a następnie przekazał w dniu 14 sierpnia 2018 r., projekt znowelizowanej Rekomendacji S do konsultacji publicznych.

Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. w UKNF trwała analiza ostatecznego podejścia do kwestii podnoszonych podczas konsultacji oraz prowadzone były prace nad ostatecznym brzmieniem projektu.

REKOMENDACJA T (NOWELIZACJA)

Na posiedzeniu w dniu 14 września 2018 r. Komisja jednogłośnie przyjęła uchwałę Nr 352/2018 KNF zmieniającą uchwałę w sprawie wydania Rekomendacji T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Zmiana Rekomendacji T jest wynikiem realizacji wniosków z wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z kontroli P/17/111 *Ochrona praw konsumentów korzystających z kredytów objętych ryzykiem walutowym*. W zaleceniach pokontrolnych, Najwyższa Izba Kontroli wskazała, że „wnosi o zmianę punktu 19.3.c Rekomendacji T w sposób, który zapewni informowanie klientów o skali ryzyka walutowego na podstawie danych historycznych obejmujących perspektywę czasową odpowiadającą okresowi, na który przewidziana jest ekspozycja kredytowa, a nie tylko za okres ostatnich 12 miesięcy”.

Uchwała wprowadziła zmianę w zakresie rekomendacji 19.3 lit. c dotyczącej zalecanego postępowania, w tym w szczególności w zakresie informacji, jakie bank powinien przekazać klientowi w przypadku oferowania klientowi kredytu, pożyczki lub innego produktu, w walucie obcej lub indeksowanego do waluty obcej, innej niż ta, w jakiej osiąga on dochód.

Zmiana polega na zastąpieniu w rekomendacji szczegółowej 19.3. w lit. c wyrazów „w ciągu ostatnich 12 miesięcy” wyrazami: „w ostatnim okresie historycznym odpowiadającym okresowi spłaty danej ekspozycji kredytowej”.

KNF określiła termin dostosowania się banków do Rekomendacji na 31 października 2018 r.

REKOMENDACJA Z (PROJEKT)

W 2018 r. trwały prace związane z opracowaniem projektu Rekomendacji Z *dotyczącej zasad zarządzania wewnętrznego w bankach*. Projekt Rekomendacji Z stanowi uzupełnienie,

uszczegółowienie i rozwinięcie zagadnień z zakresu ładu wewnętrznego w bankach, które zostały już uregulowane w ww. przepisach i dokumentach KNF.

W tekście projektu uwzględnione zostały wnioski Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wynikające z obserwacji i doświadczeń związanych z prowadzonymi działaniami nadzorczymi, w tym ustaleniami inspekcji przeprowadzonych w bankach, oceną nadzorczą BION, oceną rozwiązań statutowych banków oraz innymi doświadczeniami i działaniami nadzorczymi. Projekt odnosi się także do międzynarodowych standardów (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego) w omawianym obszarze.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w UKNF prowadzone były prace nad ostatecznym brzmieniem projektu.

Wydanie Rekomendacji Z wymaga wcześniejszego wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, związanych z kwestią ochrony danych osobowych, w przypadku postanowień projektu dotyczących badania kandydatów do piastowania określonych funkcji w banku. W roku 2018 były prowadzone prace legislacyjne w tym zakresie (proces nie został zakończony). Zmiany te mają być wprowadzone w ramach projektu ustawy mającej na celu dostosowanie przepisów krajowych do tzw. rozporządzenia RODO (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. *w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE*).

6.1.3. STANOWISKA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ STANOWISKA W FORMIE KOMUNIKATÓW UKNF

STANOWISKO KNF W SPRAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH W 2018 R.

W stanowisku z dnia 12 stycznia 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego przypominała o obowiązujących banki w 2018 r. wymogach kapitałowych. Określony w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1934) wymóg połączonego bufora od dnia 1 stycznia 2018 r. stanowił sumę obowiązujących buforów, tj. bufora zabezpieczającego w wysokości 1,875% (od 2019 r. w wysokości 2,5%), bufora antycyklicznego, bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym - określanego w drodze indywidualnej decyzji KNF, bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%.

STANOWISKO W SPRAWIE PRZEGLĄDU INFORMACJI O POWIĄZANIACH KLIENTÓW BANKÓW

W stanowisku z dnia 16 stycznia 2018 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego poinformował o dokonaniu przeglądu informacji o powiązaniach klientów banków/oddziałów banków, raportowanych na formularzach sprawozdawczych NB300 dotyczących znaczących zaangażowań. Przegląd miał na celu weryfikację spójności i rzetelności informacji prezentowanych przez banki/oddziały banków w pozycji Udziałowcy Klienta raportu NB300. Zasady sporządzania listy udziałowców dla wszystkich klientów banku/oddziałów banku wykazanych w NB300 określa Instrukcja uzupełniająca pakiet NB300 wydana przez NBP2.

KOMUNIKAT KNF DOTYCZĄCY STANOWISKA ORGANU NADZORU ODNOŚNIE DO ZAŁOŻEŃ POLITYKI DYWIDENDOWEJ BANKÓW KOMERCYJNYCH W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOTERMINOWEJ

Komunikat z dnia 14 marca 2018 r. informował o przyjętych założeniach dotyczących polityki dywidendowej banków komercyjnych w okresie średnioterminowym. KNF zarekomendowała, aby wysokość wypłaty dywidendy z zysku uzależniona była od spełnienia określonych kryteriów dotyczących m.in. braku realizacji programu naprawczego, pozytywnej oceny BION, odpowiedniego poziomu dźwigni finansowej oraz spełniania kapitałowych wymogów regulacyjnych powiększonych o 1,5 p.p. Ponadto, możliwość wypłaty całości zysku ograniczona została do podmiotów wykazujących się wysoką odpornością na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny. Przewidziano również dodatkowe kryteria dla banków zaangażowanych w mieszkaniowe kredyty walutowe.

STANOWISKO UKNF SKIEROWANE DO RAD NADZORCZYCH BANKÓW, DOTYCZĄCE PRZESTRZEGANIA WYMOGÓW W ZAKRESIE OCENY ODPOWIEDNIOSCI CZŁONKÓW ZARZĄDU

W stanowisku z dnia 29 października 2018 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego przypomniał radom nadzorczym banków o obowiązujących wymogach w zakresie oceny odpowiedzialności członków zarządu oraz możliwych konsekwencjach niedopełnienia przez nie swoich obowiązków. W stanowisku wskazano na odnotowane przez Komisję Nadzoru Finansowego przypadki dokonywania przez rady nadzorcze banków zmian w składach zarządów banków w sposób niezgodny z wymogami ustawy Prawo bankowe („ustawa Prawo bankowe”) oraz Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych z dnia 21 marca 2018 r. (EBA/GL/2017/12) w sprawie oceny odpowiedzialności członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje („Wytyczne EBA”) oraz omówiono te wymogi.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH W 2019 R.

W stanowisku z dnia 26 listopada 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego, mając na uwadze koniec okresu przejściowego w zakresie bufora zabezpieczającego, o którym mowa w art. 84 ust. 2 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1934 ze zm., dalej: ustawa o nadzorze makroostrożnościowym), a tym samym wejście w życie od dnia 1 stycznia 2019 r. bufora zabezpieczającego w pełnej wartości, przypominała o obowiązujących banki wymogach kapitałowych. Określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym wymóg połączonego bufora od dnia 1 stycznia 2019 r. stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.: bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5%, bufora antycyklicznego, bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym - określanego w drodze indywidualnej decyzji KNF, bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%

PISMO Z DNIA 28 WRZEŚNIA 2018 R. SKIEROWANE DO PREZESÓW ZARZĄDÓW BANKÓW I DYREKTORÓW ODDZIAŁÓW INSTYTUCJI KREDYTOWYCH DOTYCZĄCE MOTYWÓW ZMIAN REKOMENDACJI T DOTYCZĄCEJ DOBRYCH PRAKTYK W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM DETALICZNYCH EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH

Zmiana Rekomendacji T jest wynikiem realizacji wniosków z wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z kontroli P/17/111 *Ochrona praw konsumentów korzystających z kredytów objętych ryzykiem walutowym*. W zaleceniach pokontrolnych, Najwyższa Izba Kontroli wskazała, że „wnosi o zmianę punktu 19.3.c Rekomendacji T w sposób, który zapewni informowanie klientów o skali ryzyka walutowego na podstawie danych

historycznych obejmujących perspektywę czasową odpowiadającą okresowi, na który przewidziana jest ekspozycja kredytowa, a nie tylko za okres ostatnich 12 miesięcy”.

STANOWISKO W SPRAWIE USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH

W związku ze zmianą przepisów prawnych, których skutkiem jest nałożenie na banki, w tym banki spółdzielcze obowiązków w związku ze świadczeniem przez te banki usług płatniczych na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 2003 ze zm.), Komisja Nadzoru Finansowego w stanowisku z dnia 3 grudnia poinformowała banki spółdzielcze o wspomnianych obowiązkach.

KOMUNIKAT UKNF Z DNIA 12 STYCZNIA 2018 R. DOTYCZĄCY WYBRANYCH OCZEKIWAŃ NADZORCZYCH W ODNIESIENIU DO OKRESU PRZEJŚCIOWEGO ZWIĄZANEGO Z IMPLEMENTACJĄ DYREKTYWY PSD2

Komunikat przedstawia oczekiwania nadzorcze w odniesieniu do zasad działania dostawców usług płatniczych w okresie przejściowym, tj. 1) od dnia 13.01.2018 r. (data wejścia w życie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE, dalej: PSD2) do przewidywanej daty implementacji PSD2 w Polsce oraz 2) od daty implementacji PSD2 w Polsce do daty stosowania Rozporządzenia delegowanego Komisji Europejskiej uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta oraz wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji).

KOMUNIKAT KNF W SPRAWIE NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ BIUR USŁUG PŁATNICZYCH

Komunikat dotyczący nadzoru nad działalnością Biur Usług Płatniczych z 6 czerwca 2018 r., informował o możliwości wydania decyzji o zakazie wykonywania działalności w charakterze BUP w przypadku nieterminowego wywiązywania się z obowiązków sprawozdawczych przez BUP-y. Oprócz zakazu, skutkiem takiej decyzji będzie wykreślenie danego przedsiębiorcy z rejestru usług płatniczych oraz niemożność uzyskania ponownego wpisu przez okres 3 lat. Jednocześnie, w sprawach mniejszej wagi, w szczególności wtedy, gdy opóźnienia w realizacji obowiązków ustawowych będą incydentalne i nieznaczne lub gdy niedopełnienie obowiązków spowodowane będzie usprawiedliwionymi względami, a przedsiębiorca niezwłocznie usunie nieprawidłowości, KNF skłaniać się będzie ku stosowaniu niesankcyjnych środków dyscyplinujących.

KOMUNIKAT DOTYCZĄCY TZW. REAUTORYZACJI KRAJOWYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

Komunikat z dnia 23 sierpnia 2018 r. ukazał się w związku z obowiązkiem krajowych instytucji płatniczych przekazania do KNF do dnia 20 września 2018 r. dokumentów potwierdzających spełnienie wymogów wynikających z działu IV ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, wynikających z nowelizacji tej ustawy, która weszła w życie 20 czerwca 2018 r. Do komunikatu został dołączony formularz, który miał pomóc krajowym instytucjom płatniczym w przygotowaniu wymaganych dokumentów i informacji.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE OBOWIĄZKU RAPORTOWANIA PRZEZ DOSTAWCÓW USŁUG PŁATNICZYCH INFORMACJI O INCYDENTACH NA PODSTAWIE PSD2

Komunikat dotyczący obowiązku raportowania przez dostawców usług płatniczych informacji o incydentach operacyjnych lub poważnych incydentach związanych z bezpieczeństwem, w tym w charakterze informacyjnym z 31 października 2018 r. W przypadku incydentu mającego wpływ na interesy finansowe użytkowników, dostawca bez zbędnej zwłoki powinien poinformować o incydencie użytkowników korzystających z usług tego dostawcy oraz poinformować ich o dostępnych środkach, które mogą podjąć w celu ograniczenia negatywnych skutków incydentu. Do komunikatu zostały dołączone stosowne formularze sprawozdawcze wraz z instrukcją ich wypełniania i przesyłania do organu nadzoru w zależności od rodzaju dostawcy.

KOMUNIKAT WS. WYŁĄCZENIA Z ART. 6 PKT 11 USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH

Komunikat z dnia 24 grudnia 2018 r. ukazał się w związku z wątpliwościami interpretacyjnymi wynikającymi z brzmienia znowelizowanego art. 6 pkt 11 ustawy o usługach płatniczych oraz dodanego art. 6c tej ustawy. W komunikacie wskazano przypadki, do których może mieć zastosowanie wyłączenie z art. 6 pkt 11 ustawy o usługach płatniczych oraz wynikające z tego konsekwencje. Do komunikatu został dołączony także wzór powiadomienia, jakie powinien złożyć podmiot świadczący usługi w ramach ograniczonej sieci.

KOMUNIKAT W SPRAWIE ROLI I ZNACZENIA REALIZACJI PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI FUNKCJI ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI Z DNIA 20 SIERPNIĄ 2018 R.

W dniu 20 sierpnia 2018 r. organ nadzoru niniejszym komunikatem zwrócił uwagę zakładom ubezpieczeń/reasekuracji, w szczególności jego organom statutowym, na znaczenie funkcji zgodności i niemożność jej marginalizowania.

Wskazano, że prawidłowe i ostrożne zarządzanie zakładem ubezpieczeń/reasekuracji jest realizowane oraz zapewniane poprzez właściwe zorganizowanie systemu zarządzania. Budując ten system, każdorazowo należy uwzględniać skalę danego zakładu ubezpieczeń/reasekuracji oraz rodzaj prowadzonej działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej, jak również ekspozycję tego podmiotu na różnorodne ryzyka. Ten obowiązek kreowania właściwego systemu zarządzania znajduje swe jednoznaczne podstawy w przepisach ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Choćby z tego względu obowiązek ten winien być uwzględniany i realizowany przez zarząd każdego zakładu ubezpieczeń/reasekuracji. W świetle unormowań ww. ustawy ważnego znaczenia w ramach systemu zarządzania nabiera funkcja zgodności z przepisami (dalej: funkcja zgodności), która obok funkcji audytu wewnętrznego, funkcji zarządzania ryzykiem i funkcji aktuarialnej składa się na system zarządzania oraz ma stanowić element współkształtujący system kontroli wewnętrznej. Organ nadzoru niniejszym komunikatem chciałby zwrócić uwagę zakładom ubezpieczeń/reasekuracji, w szczególności jego organom statutowym, na znaczenie funkcji zgodności i niemożność jej marginalizowania.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE STOSOWANIA ART. 21 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

W dniu 23 października 2018 r. opublikowano komunikat w sprawie stosowania art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. KNF poinformowała, że ustawodawca w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ubezpieczeń z elementem inwestycyjnym i ograniczenia ryzyka zaferowania ubezpieczenia nieodpowiadającego potrzebom ubezpieczającego lub ubezpieczonego wymaga aby ubezpieczyciel przed

zawarciem umowy przeprowadził analizę potrzeb, sytuacji finansowej oraz wiedzy i doświadczenia w dziedzinie ubezpieczeń na życie (ankieta potrzeb) i na tej podstawie dokonał oceny, jaka umowa ubezpieczenia jest odpowiednia do potrzeb ubezpieczającego czy też ubezpieczonego lub czy oferowana umowa ubezpieczenia jest odpowiednia do tych potrzeb.

Tymczasem KNF w toku prowadzonych czynności kontrolnych zaobserwowała wśród zakładów ubezpieczeń oferujących ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK), praktykę polegającą na oferowaniu umowy ubezpieczenia, która jest nieodpowiednia do potrzeb i przejawia się to w takim doborze przez zakład ubezpieczeń ofert UFK, w których poziom ryzyka inwestycyjnego znacząco przewyższa poziom ryzyka inwestycyjnego akceptowany przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Taka sytuacja wymaga negatywnej oceny, gdyż w przypadku ubezpieczeń, w których istnieje możliwość wyboru wielu różnych UFK, zakład ubezpieczeń powinien każdorazowo proponować zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedniego do potrzeb, co między innymi powinno obejmować swym zakresem dokonanie wyboru UFK o poziomie ryzyka akceptowalnym przez ubezpieczonego lub ubezpieczającego w ankiecie potrzeb. Ubezpieczyciel nie powinien przydawać ubezpieczonemu albo ubezpieczającemu możliwości dokonania wyboru UFK na poziomie ryzyka inwestycyjnego wyższym, aniżeli wskazano to w ankiecie i który wynika z analizy jej treści. Ten obowiązek spoczywa na zakładzie ubezpieczeń zarówno w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia, jak również na dalszych etapach trwania umowy ubezpieczenia.

Reasumując powyższe, należy wskazać, iż zawarcie lub przystąpienie do umowy ubezpieczenia, w ramach której dostępne będą UFK o poziomie ryzyka wyższym niż poziom ryzyka akceptowany przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, możliwe jest jedynie na podstawie pisemnego żądania. Zakłady ubezpieczeń nie mogą zaś podejmować jakichkolwiek działań zmierzających do odejścia od tej zasady przez cały okres trwania umowy ubezpieczenia i powinny respektować wywodzony z ankiety potrzeb wybór akceptowalnego poziomu ryzyka inwestycyjnego.

KOMUNIKAT KNF W SPRAWIE NOWYCH PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH OFEROWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W dniu 27 kwietnia 2018 r. opublikowano komunikat w sprawie nowych przepisów dotyczących oferowania instrumentów finansowych. KNF poinformowała, że wraz z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi wprowadzono zmiany dotyczące świadczenia usługi oferowania instrumentów finansowych, regulujące szerszą definicję oferowania oraz wprowadzenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń do tego procesu. Dzięki przyjęciu takiej definicji oferowania, każde pośrednictwo m.in. na rzecz emitenta, w pozyskiwaniu od inwestorów kapitału na rynku kapitałowym jest działalnością nadzorowaną i na jej prowadzenie niezbędne staje się uzyskanie zezwolenia Komisji. Przyjęte rozwiązanie pozwala na uporządkowanie sytuacji związanej z oferowaniem i eliminowaniem podmiotów, które nie posiadając zezwolenia, nakłaniałyby inwestorów w różnorodny sposób m.in. do nabywania oferowanych akcji lub obligacji.

Zgodnie z komunikatem głównym założeniem przyświecającym działaniom Urzędu było wzmocnienie bezpieczeństwa obrotu i ochrona inwestora lokującego swój kapitał, w sytuacji gdy korzysta on z usług pośredników na rynku kapitałowym. Podkreślone także zostało, że w konsekwencji zastosowanie znajdzie cały reżim ochronny klienta wynikający z odpowiednich przepisów prawa (np. obowiązki informacyjne, przeprowadzanie testu odpowiedniości, dopasowanie oferty do profilu).

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE OBROTU INSTRUMENTAMI TYPU ETF W ZWIĄZKU Z OBOWIĄZKAMI WYNIKAJĄCYMI Z ROZPORZĄDZENIA PRIIP

W dniu 2 października 2018 r. opublikowano komunikat w sprawie obrotu instrumentami typu ETF (Exchange-traded fund) w związku z obowiązkami wynikającymi z Rozporządzenia PRIIP. Potrzeba opublikowania komunikatu wynikała ze wzrostu zainteresowania instrumentami finansowymi typu ETF ze strony inwestorów i podmiotów pośredniczących w dystrybucji detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych PRIIP (Packaged Retail and Insurance-based Investment Products), w szczególności do instrumentów emitowanych przez podmioty z państw trzecich, tzn. emitentów mających siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej.

KNF wskazała w komunikacie podstawowe uwarunkowania prawne związane z pośrednictwem w nabywaniu oraz rekomendowaniem inwestycji w tego rodzaju instrumenty. Podkreślono, że podmioty nie mogą sprzedawać (dystrybuować) PRIIP lub doradzać w zakresie inwestowania w taki instrument, jeżeli nie sporządzono do niego KID (Key Information Document). Poinformowano, że taka sama zasada obowiązuje w przypadku PRIIP pochodzących z państw trzecich, w szczególności ETF emitowanych przez podmioty z USA.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE SPOSOBU OKREŚLENIA PRZEDMIOTU DZIAŁALNOŚCI PRZEZ ZEWNĘTRZNIE I WEWNĘTRZNIE ZARZĄDZAJĄCYCH ASI, JAK RÓWNIEŻ SPOSOBU OKREŚLANIA PRZEDMIOTU DZIAŁALNOŚCI ALTERNATYWNEJ SPÓŁKI INWESTYCYJNEJ

W dniu 24 stycznia 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko UKNF w sprawie sposobu określania przedmiotu działalności przez zewnątrznie i wewnątrznie zarządzających ASI, jak również sposobu określania przedmiotu działalności alternatywnej spółki inwestycyjnej. Przedmiotowe stanowisko koncentrowało się na wskazaniu zasad prawidłowego opisywania przedmiotu działalności w dokumentach założycielskich zarządzających ASI oraz ASI, jak również na wskazaniu konsekwencji zastosowania elektronicznego wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE TREŚCI DOKUMENTÓW POLITYKI INWESTYCYJNEJ I STRATEGII INWESTYCYJNEJ ALTERNATYWNEJ SPÓŁKI INWESTYCYJNEJ

W dniu 5 marca 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko UKNF w sprawie treści dokumentów polityki inwestycyjnej i strategii inwestycyjnej alternatywnej spółki inwestycyjnej. Przedmiotowe stanowisko koncentrowało się na określeniu podstawowych zagadnień, które powinny zostać opisane w dokumentach polityki i strategii inwestycyjnej ASI, wyjaśnieniu wzajemnego funkcjonowania tych dokumentów w ramach obowiązujących w spółce regulacji wewnętrznych oraz na sprecyzowaniu zaleceń dotyczących sposobu prezentacji informacji o polityce i strategii inwestycyjnej w umowie bądź statucie ASI.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE ŚWIADCZENIA USŁUG W ZAKRESIE POŚREDNICZENIA W ZBYWANIU I ODKUPYWANIU TYTUŁÓW UCZESTNICTWA INSTYTUCJI ZBIOROWEGO INWESTOWANIA PRZEZ PODMIOTY SEKTORA BANKOWEGO

W dniu 22 marca 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko w sprawie świadczenia usług w zakresie pośredniczenia w zbywaniu i odkupywaniu tytułów uczestnictwa instytucji zbiorowego inwestowania przez podmioty sektora bankowego poruszające niektóre aspekty, które należy mieć na względzie przy wdrażaniu i stosowaniu przepisów będących transpozycją dyrektywy MiFID II oraz aktów Unii Europejskiej wydanych na podstawie tej dyrektywy, jak również przepisów wynikających z bezpośrednio

stosowanych aktów prawa unijnego, mających znaczenie dla dystrybucji funduszy inwestycyjnych. W szczególności stanowisko odnosiło się do kwestii związanych ze świadczeniem doradztwa inwestycyjnego w odniesieniu do jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE OFEROWANIA CERTYFIKATÓW INWESTYCYJNYCH FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZAMKNIĘTYCH

W dniu 29 marca 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko w sprawie oferowania certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Przedmiotowe stanowisko koncentrowało się na określeniu statusu prawnego certyfikatów inwestycyjnych, trybu oferowania certyfikatów inwestycyjnych, podmiotów uprawnionych do pośrednictwa w oferowaniu certyfikatów inwestycyjnych, kluczowych elementów procesu oferowania certyfikatów inwestycyjnych, organizacji procesu oferowania certyfikatów inwestycyjnych.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE ZLECANIA PRZEZ TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZARZĄDZANIA PORTFELAMI INWESTYCYJNYMI FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZAMKNIĘTYCH

W dniu 15 maja 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko KNF w sprawie zlecenia przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzania portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych (art. 45a Ustawy). Przedmiotowe stanowisko koncentrowało się wokół obowiązków towarzystwa zapewnienia sobie możliwości wpływania na działania podmiotu, z którym zawarło umowę, w zakresie w jakim podmiot ten realizuje umowę z towarzystwem, w tym zagwarantować sobie uprawnienie do wydawania zarządzającemu wiążących go instrukcji i poleceń dotyczących zarządzania portfelem inwestycyjnym funduszu inwestycyjnego zamkniętego, ponadto umowa ma gwarantować sprawowanie nadzoru przez towarzystwo, na bieżąco, to jest stale i przez cały okres wykonywania umowy.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE UMÓW GWARANCJI ZAWIERANYCH PRZEZ TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH Z PODMIOTAMI TRZECIMI NA RZECZ UCZESTNIKÓW FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO ZAMKNIĘTEGO

W dniu 25 maja 2018 r. opublikowane zostało stanowisko UKNF w sprawie zawieranych przez towarzystwa umów gwarancji z podmiotami trzecimi na rzecz uczestników funduszu inwestycyjnego zamkniętego. Przedmiotowe stanowisko poruszało obszary problemowe identyfikowane w toku nadzoru sprawowanego nad funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi, w szczególności w zakresie dotyczącym umów zawieranych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, w ramach których podmioty trzecie zobowiązują się do wypłaty uczestnikom funduszy inwestycyjnych zamkniętych kwoty odpowiadającej różnicy pomiędzy ceną wykupu tych certyfikatów, a wartością odpowiadającą ich cenie emisyjnej, często również powiększoną o tzw. gwarantowany zysk.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/1131 Z DNIA 14 CZERWCA 2017 R. W SPRAWIE RYNKU PIENIĘŻNEGO

W dniu 7 sierpnia 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowany został komunikat UKNF w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego. Przedmiotowy komunikat miał na celu wyjaśnienie podstawowych konsekwencji wynikających z rozpoczęcia stosowania tego rozporządzenia, w szczególności poprzez wyjaśnienie wzajemnej relacji przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków,

jakie muszą spełniać fundusze rynku pieniężnego oraz przepisów rozporządzenia (UE) 2017/1131.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE ZASAD SPRAWOWANIA NADZORU NAD ZARZĄDZAJĄCYMI ASI WPISANYMI DO REJESTRU ZARZĄDZAJĄCYCH ASI

W dniu 27 sierpnia 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko KNF w sprawie zasad sprawowania nadzoru nad zarządzającymi ASI wpisanymi do rejestru zarządzających ASI. Stanowisko przedstawiało miejsce zarządzających ASI oraz ASI w obowiązującym reżimie prawnym oraz zakres kompetencji KNF wynikających z przepisów sprawowania nadzoru nad zarządzającymi ASI oraz ASI. W stanowisku tym wyjaśniono zasady sprawowania przez KNF bieżącego nadzoru nad zarządzającymi ASI, wpisanymi do rejestru, który jest istotnie ograniczony i nie obejmuje zwłaszcza działalności inwestycyjnej tych spółek.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE PODMIOTÓW ZARZĄDZAJĄCYCH SEKURTYZOWANYMI WIERZYTELNOŚCIAMI FUNDUSZY SEKURTYZACYJNYCH

W dniu 23 października 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko KNF w sprawie podmiotów zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami. Przedmiotowe stanowisko UKNF miało na celu wskazanie, że zasadnym jest, aby wewnętrzna struktura organizacyjna serwisera zapewniała funkcjonowanie skutecznego nadzoru w podmiocie. W szczególności w przypadku tych podmiotów, których forma prawna nie obliguje bądź w ogóle nie przewiduje istnienia organu nadzorczego, gdzie szczególnie istotne jest wyodrębnienie, w tym odpowiednie umocowanie w regulacjach wewnętrznych podmiotu, komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za sprawowanie nadzoru nad prawidłowością wykonywania działalności w zakresie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE PRZYJMOWANIA I PRZEKAZYWANIA „ZACHĘT” W ZWIĄZKU ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG PRZYJMOWANIA I PRZEKAZYWANIA ZLECEŃ, KTÓRYCH PRZEDMIOTEM SĄ JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W dniu 21 grudnia 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko UKNF w sprawie przyjmowania i przekazywania „zachęt” w związku ze świadczeniem usług przyjmowania i przekazywania zleceń, których przedmiotem są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Stanowisko dotyczy zasad przyjmowania „zachęt” przez podmioty, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Celem stanowiska jest nie tylko wskazanie ogólnych zasad determinujących możliwość przyjmowania lub przekazywania „zachęt”, ale także wskazanie praktycznych przykładów obrazujących dopuszczalność lub niedopuszczalność przyjmowania lub przekazywania „zachęt”.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE INTERPRETACJI TREŚCI ART. 83A UST. 1 USTAWY O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH I ZARZĄDZANIU ALTERNATYWNYMI FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

W dniu 27 grudnia 2018 r. na stronie internetowej KNF opublikowany został komunikat UKNF w sprawie interpretacji treści art. 83a ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, który nałożył na fundusze inwestycyjne obowiązek określania w ich statutach kategorii jednostek uczestnictwa: 1) zbywanych przez fundusz bezpośrednio; 2) zbywanych przez fundusz za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 i 2 tej ustawy. Przedmiotowy komunikat UKNF miał na celu zwrócenie uwagi na kluczowe zagadnienia wynikające ze stosowania przepisu

art. 83a ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym m.in. kwalifikowanie jednostek uczestnictwa zbywanych przez towarzystwo działające w imieniu funduszu (jako jego organ) do kategorii jednostek uczestnictwa zbywanych przez fundusz bezpośrednio.

KOMUNIKAT KNF W SPRAWIE WYKONYWANIA OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH I SPRAWOZDAWCZYCH

Komunikat z dnia 29 marca 2018 r. Komisji Nadzoru Finansowego został wydany w związku z zaobserwowaniem niejednolitej praktyki wśród emitentów papierów wartościowych w obszarze raportowania związanego z oceną skutków prowadzonych przez uprawnione organy działań lub wyników tych działań, w tym decyzji, w szczególności w związku z kontrolami podatkowymi i celno-skarbowymi u emitentów lub w ich jednostkach zależnych. W związku z powyższym zwrócono uwagę na konieczność informowania inwestorów o zdarzeniach lub okolicznościach, które spełniają przesłanki informacji poufnej oraz właściwego ujmowania i/lub ujawniania zdarzeń w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Podkreślono, że ocena skutków działań prowadzonych przez uprawnione organy powinna być dokonana przez emitenta także przed wydaniem decyzji przez te organy. Przy dokonywaniu oceny powinny zostać uwzględnione zarówno przepisy dotyczące informacji poufnej, jak i odpowiednie przepisy z zakresu rachunkowości, w tym w szczególności MSSF. W komunikacie wskazano na potrzebę niezwłocznego informowania inwestorów o potencjalnym lub oczekiwanym wpływie prowadzonych działań, w tym decyzji uprawnionych organów, odpowiednio w formie informacji poufnej, sprawozdania finansowego lub raportu bieżącego dotyczącego konieczności dokonania korekty.

KOMUNIKAT KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W SPRAWIE OFEROWANIA OBLIGACJI

W komunikacie z dnia 29 maja 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wskazała, że banki, z racji zaufania budowanego na bazie świadczonych usług w obrębie środków objętych ustawowymi gwarancjami, nie powinny proaktywnie oferować obligacji swoim klientom posiadającym środki o wartości nie wyższej niż podlegające ochronie z tytułu gwarantowania depozytów, które w przekonaniu klientów objęte są systemem gwarantowania.

W komunikacie KNF podkreśliła, że w odróżnieniu od lokat do wysokości równowartości kwoty 100 000 euro, obligacje oferowane przez spółki nie są objęte przepisami o gwarantowaniu depozytów. W przypadku niewypłacalności emitenta takich obligacji spowodowanej pogorszeniem sytuacji finansowej takiego emitenta lub zmieniającą się sytuacją na rynku kapitałowym, część lub całość zainwestowanego kapitału może zostać utracona.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE OFERT PUBLICZNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, PRZEPROWADZANYCH NA PODSTAWIE PROSPEKTU EMISYJNEGO ORAZ OFERT, DO KTÓRYCH NIE MA ZASTOWANIA OBOWIĄZEK PROSPEKTOWY

W stanowisku z dnia 28 czerwca 2018 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego podkreślił, że nie sprawuje nadzoru nad ofertami prywatnymi papierów wartościowych oraz informacjami przekazywanymi inwestorom w takich ofertach. Natomiast w odniesieniu do ofert publicznych objętych obowiązkiem prospektowym, KNF zatwierdza prospekt, jeżeli zawiera on wszystkie informacje wymagane przez przepisy prawa. Zatwierdzając prospekt, KNF nie zatwierdza modelu biznesowego emitenta, metod prowadzenia biznesu, sposobu jego finansowania, nie ocenia ryzyk występujących w danej działalności gospodarczej i w otoczeniu emitenta.

Podkreślono również, że KNF zatwierdza prospekty emisyjne emitentów działających w różnych branżach, będących na różnych etapach rozwoju biznesowego, o różnej historii i zróżnicowanej strukturze właścicielskiej. Wśród nich są podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej (spółki celowe), jak i dopiero rozpoczynające działalność (start-upy), niegenerujące przychodów ze sprzedaży, jak również emitenci o wysokim poziomie zadłużenia, emitenci mający problemy z zapewnieniem środków finansowych na prowadzenie działalności lub emitenci generujący straty finansowe.

KNF nie ponosi również odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego związanego z nabywaniem papierów wartościowych (zarówno akcji, jak i obligacji) oferowanych na podstawie prospektu emisyjnego, UKNF zwraca przy tym uwagę na konieczność zapoznania się inwestorów z treścią zatwierdzanego prospektu emisyjnego, w tym czynnikami ryzyka związanymi z oferowanymi papierami wartościowymi, działalnością emitenta, sytuacją finansową oraz otoczeniem, w którym on funkcjonuje.

KOMUNIKAT KNF WS. STANOWISKA DOTYCZĄCEGO POLITYKI DYWIDENDOWEJ W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOTERMINOWEJ

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 22 maja 2018 r. przyjęła założenia dotyczące stanowiska w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych, powszechnych towarzystw emerytalnych oraz zakładów ubezpieczeń/reasekuracji w perspektywie średnioterminowej. Celem publikacji założeń jest ułatwienie podmiotom rynku finansowego nadzorowanym przez KNF ramowego planowania finansowego związanego z wypłatą dywidendy w średnim terminie.

Komunikat dotyczył:

- banków spółdzielczych i zrzeszających,
- domów maklerskich,
- towarzystw funduszy inwestycyjnych,
- powszechnych towarzystw emerytalnych,
- zakładów ubezpieczeń/reasekuracji.

Banki spółdzielcze i zrzeszające: w piśmie wskazano, że ogólne zasady dotyczące wypłaty dywidendy z zysku netto przez banki zrzeszające i spółdzielcze mogą podlegać uszczegółowieniu lub zmianie w zależności od kształtowania się sytuacji w sektorze, od ewentualnych, nowych wymogów regulacyjnych, bądź też od ogólnej sytuacji na rynku usług bankowych, jeżeli będzie ona - w przekonaniu organu nadzoru - mogła skutkować potrzebą zwiększenia zabezpieczenia kapitałowego banków.

Domy maklerskie: mając na uwadze sytuację finansową i kapitałową domów maklerskich w 2018 roku, utrzymane zostały rekomendacje analogiczne jak kryteria wskazane w przyjętym w grudniu 2017 roku Stanowisku Komisji Nadzoru w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, powszechnych towarzystw emerytalnych, domów maklerskich i towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2018 roku, w tym kryteria odnoszące się do poziomu współczynników kapitałowych na koniec roku lub udziału kapitałów własnych w sumie aktywów ogółem na koniec roku (w zależności od zakresu działalności domu maklerskiego), oceny nadzorczej nadanej w procesie BION oraz przyszłych dodatkowych potrzeb kapitałowych. Rozszerzone zostało kryterium dotyczące nienaruszania norm adekwatności kapitałowej zawartych w rozporządzeniu 575/2013 i ustawie o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2286 z późn. zm.) oraz przepisów dotyczących limitów dużych ekspozycji.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych: mając na uwadze stabilną sytuację kapitałową towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2017 roku, utrzymane zostały rekomendacje analogiczne jak kryteria wskazane w przyjętym w grudniu 2017 roku Stanowisku Komisji Nadzoru w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów

ubezpieczeń i reasekuracji, powszechnych towarzystw emerytalnych, domów maklerskich i towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2018 roku, w tym kryteria odnoszące się do kwestii spełniania wymogów kapitałowych, przyszłych dodatkowych potrzeb kapitałowych, roszczeń uczestników funduszy inwestycyjnych wobec towarzystwo w związku z nienależytym zarządzaniem funduszami inwestycyjnych, nadanej towarzystwu oceny BION, a także kryterium odnoszące się do struktury aktywów towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Powszechne towarzystwa emerytalne: na wytyczne organu nadzoru w zakresie polityki dywidendowej miały wpływ takie czynniki jak sytuacja finansowa i kapitałowa powszechnych towarzystw emerytalnych, ryzyko związane z zarządzaniem funduszem emerytalnym, interes członków funduszy emerytalnych, jak również obowiązujące wymogi wynikające z przepisów prawa. Komisja Nadzoru Finansowego zarekomendowała, aby przy podziale zysku za dany rok, powszechne towarzystwa emerytalne uwzględniały łącznie kryteria wynikające z oceny nadzorczej, przepisów prawa oraz w zakresie adekwatności kapitałowej.

Niezależnie od tego, Komisja wskazała, że wartość dywidendy wypłacanej w danym roku z zysku pochodzącego z roku poprzedniego lub z pozostałych elementów kapitału własnego nie powinna przekroczyć poziomu 100% wysokości zysku w roku poprzedzającym wypłatę dywidendy. Wypłata dywidendy nie może także powodować zmniejszenia wartości kapitału własnego i odpowiednio wartości aktywów płynnych, powiększonych o wartość środków Funduszu Gwarancyjnego przypadających na towarzystwo, poniżej wartości zapewniającej odpowiedni poziom adekwatności kapitałowej. Ponadto decyzja o wypłacie dywidendy powinna uwzględniać dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie jednego roku oraz ewentualne ryzyko związane z prowadzeniem dobrowolnego funduszu emerytalnego.

Zakłady ubezpieczeń/reasekuracji: proponowane kryteria pozwalające zakładom ubezpieczeń/reasekuracji na wypłatę dywidendy będą podlegać weryfikacji pod koniec każdego roku zanim zostanie wydane ostateczne stanowisko organu nadzoru w sprawie założeń dotyczących polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji na kolejny rok. Zaleca się, aby dywidendę wypłacały wyłącznie zakłady ubezpieczeń/reasekuracji, które spełniają wszystkie poniższe kryteria:

I. otrzymały w ramach ostatniego procesu BION ocenę ryzyka dobrą (1,00) lub zadowalającą (2,00);

II. w poszczególnych kwartałach roku, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy, nie wykazały niedoboru środków własnych na pokrycie wymogów kapitałowych;

III. w roku, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy, nie były objęte krótkoterminowym planem finansowym lub planem naprawczym, o których mowa w art. 312 i 313 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;

IV. według stanu na koniec roku, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy, wielkość środków własnych bez odliczenia przewidywanych dywidend kształtowała się na poziomie co najmniej 175% wysokości wymogów kapitałowych dla zakładów prowadzących działalność w dziale I oraz co najmniej 150% wysokości wymogów kapitałowych dla zakładów prowadzących działalność w dziale II.

Zakłady ubezpieczeń/reasekuracji spełniające powyższe kryteria powinny ograniczyć wypłatę dywidendy do 75% wysokości wypracowanego zysku za rok, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy, przy czym pokrycie wymogów kapitałowych dla kwartału, w którym wypłacono dywidendę powinno utrzymywać się na poziomie co najmniej 110%.

Jednocześnie dopuszcza się wypłatę dywidendy równą całości zysku wypracowanego w roku, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy (co oznacza, iż nie dopuszcza się wypłaty z pozostałych elementów kapitałów własnych), o ile pokrycie wymogów kapitałowych (po odliczeniu od środków własnych przewidywanych dywidend) na koniec roku, w którym wypłacana jest dywidenda, oraz dla kwartału, w którym wypłacono dywidendę, będzie na poziomie co najmniej 175% dla zakładów prowadzących działalność w dziale I oraz co najmniej 150% dla zakładów prowadzących działalność w dziale II.

Zakłady ubezpieczeń/reasekuracji spełniające powyższe kryteria, przy podejmowaniu decyzji w sprawie wysokości dywidendy, powinny uwzględnić dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok, którego dotyczy decyzja o wypłacie dywidendy, wynikające m.in. ze zmian w otoczeniu rynkowym i prawnym.

KOMUNIKAT UKNF Z DNIA 17 SIERPNI 2018 R. W SPRAWIE OBOWIĄZKU OKRESOWEJ ZMIANY BIEGŁEGO REWIDENTA ORAZ FIRMY AUDYTORSKIEJ

Komunikat doprecyzowywał kwestie dotyczące zasad postępowania w zakresie rotacji firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe JZP w związku z pojawiającymi się pytaniami i wątpliwościami zgłaszanymi przez podmioty nadzorowane. W komunikacie UKNF wyjaśniał również kwestie dotyczące możliwości składania przez JZP wniosków na podstawie art. 17 ust. 6 Rozporządzenia 537/2014.

Szczegółowy wykaz stanowisk Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz komunikatów UKNF znajduje się w Tabeli 9.2 w Aneksie 9.

6.2. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Zaangażowanie KNF na forum międzynarodowym jest niezbędnym elementem procesu budowy stabilnego otoczenia regulacyjnego dla uczestników rynku finansowego w Polsce. Współpraca z organami nadzoru finansowego z innych państw w formie dwustronnej i na forach wielostronnych, w tym w ramach kolegiów nadzorczych, stanowi istotny element wsparcia realizacji celów nadzorczych KNF.

Szczególnie istotnym polem działalności międzynarodowej KNF jest Europejski System Nadzoru Finansowego, co wynika z faktu, iż kluczowe akty prawne (np. dyrektywy *CRD IV*²⁵, *Wypłacalność IP*²⁶ i *MIFID IP*²⁷, rozporządzenia *CRR*²⁸ i *MIFIR*²⁹ oraz rozporządzenie *PRIIIPS*³⁰) wyznaczające ramy dla funkcjonowania instytucji finansowych, są przyjmowane na forum UE.

Ponadto do istotnych aspektów aktywności międzynarodowej KNF należy zaliczyć współpracę w ramach regionalnych i globalnych instytucji oraz organizacji międzynarodowych, a także realizację projektów pomocowych i edukacyjnych.

KNF współpracuje również na bieżąco z urzędami centralnymi (Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych) w kontekście wydarzeń międzynarodowych mogących wpłynąć na stabilność polskiego rynku finansowego. Przykładowo w 2018 r. KNF

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę nr 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę nr 2006/48/WE oraz nr 2006/49/WE.

²⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

²⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę nr 2002/92/WE i dyrektywę nr 2011/61/UE.

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

²⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP).

uczestniczyła w pracach ww. instytucji, mających na celu zidentyfikowanie ryzyka i możliwych działań zaradczych w związku z perspektywą bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej (*brexit*) w 2019 r.

WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI NADZORU Z INNYCH PAŃSTW

Kolegia nadzorcze oraz kolegia przymusowej restrukturyzacji

Podstawową płaszczyzną współpracy KNF z organami nadzoru z innych państw są kolegia nadzorcze. W 2018 r. pracownicy UKNF uczestniczyli w 52 posiedzeniach (włącznie z telekonferencjami) 29 różnych kolegiów nadzorczych.

W odniesieniu do transgranicznych grup bankowych w 2018 r. UKNF uczestniczył w 20 posiedzeniach 9 kolegiów. Kolegia mają na celu koordynację działań nadzorczych w odniesieniu do grup bankowych, włączając w to przygotowania do ewentualnych działań antykryzysowych. W ramach kolegiów nadzorczych prowadzone były uzgodnienia w zakresie wspólnych ocen ryzyka i adekwatności kapitałowej (ang. *Joint Risk Assessment and Decision Process*), czy stosowania metod zaawansowanych dla celów wyliczania wymogów kapitałowych. W ramach kolegiów nadzorczych omawiano i uzgadniano również projekty decyzji w zakresie oceny planów naprawy przygotowywanych przez podmioty dominujące w grupie. Dzięki wypracowaniu z Europejskim Bankiem Centralnym kompromisowego zapisu wspólnych decyzji dotyczących grupowych planów naprawy zawarto porozumienia uwzględniające istnienie planów indywidualnych dla polskich spółek zależnych wchodzących w skład grup BNP Paribas ING, Societe Generale, Deutsche Bank i Commerzbank. Zawarte porozumienia stanowią zwieńczenie trwających dwa lata negocjacji, w których głównym powodem rozbieżności było podejście grupowe reprezentowane przez EBC i konieczność zapewnienia, aby istotne banki krajowe posiadały indywidualne plany naprawy określające działania na wypadek znaczącego pogorszenia sytuacji finansowej banku w razie zagrożenia stabilności finansowej, trudnej sytuacji makroekonomicznej lub innych zdarzeń mających negatywny wpływ na rynek finansowy lub bank. W odniesieniu do pozostałych obecnych na polskim rynku europejskich grup bankowych nadal trwają negocjacje z EBC ws. odpowiedniego uwzględnienia polskich spółek zależnych w planach grupowych.

Zgodnie z Dyrektywą *BRRD*³¹ i przepisami ją implementującymi KNF jest członkiem (bez prawa głosu) kolegiów przymusowej restrukturyzacji ustanowionych dla grup bankowych, których podmioty zależne funkcjonują na rynku polskim. Rok 2018 był kolejnym rokiem funkcjonowania ww. kolegiów. Zasadniczym ich zadaniem jest opracowanie zasad współpracy organów przymusowej restrukturyzacji i organów nadzoru w sytuacji kryzysowej. Przedstawiciele KNF brali udział w 5 posiedzeniach 5 ww. kolegiów razem z przedstawicielami BFG, NBP i Ministerstwa Finansów, biorąc udział w dyskusjach nad planami przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przygotowanymi przez właściwe organy przymusowej restrukturyzacji.

W okresie objętym sprawozdaniem przedstawiciele KNF uczestniczyli w 13 ubezpieczeniowych kolegiach nadzorczych oraz w 22 posiedzeniach, w tym w 9 telekonferencjach prowadzonych z przedstawicielami organów nadzoru innych państw. W ramach współpracy w kolegiach, przedstawiciele KNF brali udział w posiedzeniach, których celem była wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy organami nadzoru odpowiedzialnymi za nadzór nad zakładami ubezpieczeń należącymi do międzynarodowych grup ubezpieczeniowych, ocena sytuacji finansowej i ryzyk identyfikowanych na poziomie grup i

³¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

poszczególnych zakładów ubezpieczeń, jak również podjętych i planowanych działań nadzorczych, w tym inspekcji nadzorczych. Na poziomie europejskim przedstawiciele KNF są również zaangażowani w procesy przedaplikacyjne i procesy weryfikacji ciągłej odpowiedniości modeli wewnętrznych międzynarodowych grup ubezpieczeniowych.

KNF realizowała również zadania związane z pełnieniem roli grupowego organu nadzoru dla Grupy PZU. KNF, jako organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór nad grupą, koordynowała w trybie ciągłym współpracę z członkami Kolegium Grupy PZU, jak również analizował i dystrybuował pomiędzy członków Kolegium zbiorcze roczne raporty dla Grupy, dostarczane przez EIOPA. Ponadto, KNF przeprowadziła analizę oraz weryfikację kwartalnej i rocznej sprawozdawczości grupowej. KNF przygotowała oraz monitorowała wykonanie planu pracy Kolegium. Ponadto w dniach 29-30 listopada 2018 r. KNF zorganizowała posiedzenie Kolegium organów nadzoru Grupy PZU. Dodatkowo, KNF ponownie, tak jak w przypadku przeglądu przeprowadzonego w 2017 r., zidentyfikowała Grupę PZU jako konglomerat finansowy.

Ponadto, w 2018 r. przedstawiciele KNF uczestniczyli – w charakterze obserwatora – w 2 kolegiach nadzorczych ds. stawek EURIBOR/ EONIA oraz ds. stawek LIBOR. Łączna liczba posiedzeń wyniosła 5, włącznie z telekonferencjami.

Współpraca dwustronna

KNF pozostaje w bieżącym kontakcie z innymi organami nadzoru. Relacje dwustronne obejmują wymianę informacji nadzorczych, opinii oraz doświadczeń i przebiegają przede wszystkim na poziomie roboczym.

Współpracę dwustronną ułatwiają porozumienia o współpracy i wymianie informacji, które KNF zawarła z 61 zagranicznymi instytucjami (nie licząc wielostronnych porozumień w ramach ESMA, IOSCO i IAIS). W 2018 r. podpisano porozumienia w zakresie fintech z Financial Supervisory Commission z Tajwanu oraz Hong Kong Monetary Authority. Podpisano również umowę z Państwowym Bankiem Pakistanu oraz rozpoczęto negocjacje z Bankiem Centralnym Brazylii. Ponadto, w wyniku podjętych w 2018 r. działań KNF będzie też jednym z sygnatariuszy wielostronnego Porozumienia o Współpracy w sprawie praktycznych zasad wymiany informacji między właściwymi organami nadzorującymi instytucje kredytowe i finansowe oraz Europejskim Bankiem Centralnym. Porozumienie, którego zawarcie planuje się na początek 2019 r., ustanowi ramy wymiany informacji na potrzeby przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Europejski Bank Centralny

Europejski Bank Centralny (EBC) od listopada 2014 r. sprawuje bezpośredni nadzór nad największymi bankami w strefie euro. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2018 r. przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach kolegiów organów nadzoru organizowanych przez EBC dla międzynarodowych grup bankowych, których spółki zależne są obecne na polskim rynku. Odbywała się również intensywna wymiana informacji na temat wypracowanych praktyk nadzorczych oraz stosowanych narzędzi i metodologii, mająca na celu harmonizację podejść nadzorczych.

UCZESTNICTWO W EUROPEJSKIM SYSTEMIE NADZORU FINANSOWEGO

Na mocy przepisów unijnych, KNF jest członkiem Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego. System ten tworzą - obok organów nadzoru ze wszystkich państw Unii Europejskiej oraz Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) - trzy instytucje odpowiadające poszczególnym sektorom rynku, tj.: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych

(EIOPA) oraz Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz ich Wspólny Komitet (Joint Committee). EBA, EIOPA i ESMA opracowują projekty standardów technicznych oraz wytyczne uzupełniające unijne akty prawne, a także mają ułatwiać sprawowanie nadzoru nad transgranicznymi grupami finansowymi.

W tym zakresie jednym z kluczowych tematów w 2018 r. była reforma Europejskich Urzędów Nadzoru, obejmująca m.in. rozszerzenie ich kompetencji w różnych obszarach. Prezydencje bułgarska i austriacka podjęły wzmożone prace nad uzgodnieniem ostatecznego, kompromisowego pakietu stosownych regulacji. KNF uczestniczyła w tym procesie poprzez wspieranie Ministerstwa Finansów w przygotowaniu stanowisk i rekomendacji w zakresie prac nad propozycją zmian Dyrektywy *CRDIV/BRRD* oraz Rozporządzeń *CRR* i powołujących do życia ESAs, zgłaszanych potem przez przedstawicieli Polski na forach UE. Zaproponowane przez Komisję Europejską zmiany dotyczyły ważnych z punktu widzenia stabilności finansowej narzędzi nadzoru dotyczących określania drugofilarowych wymogów kapitałowych i płynnościowych. Zarówno w opinii KNF, jak i MF, zaproponowane zmiany w zbyt dużym stopniu ograniczały niezależność i swobodę nadzorów krajowych, co w szczególności w kontekście banków krajowych należących do dużych grup europejskich mogłoby mieć negatywne przełożenie na posiadany przez nie kapitał, a tym samym odporność na ewentualne szoki.

W ostatnich latach Europejskie Organy Nadzoru przy wsparciu krajowych organów nadzoru rozwijały zagadnienie konwergencji nadzorczej, czyli zbieżności praktyk nadzorczych w poszczególnych krajach członkowskich. Zważywszy na otoczenie regulacyjne rynku finansowego w Unii Europejskiej, działania EBA, ESMA i EIOPA zmierzają do wyeliminowania zjawiska arbitrażu regulacyjnego polegającego na odmiennym interpretowaniu i egzekwowaniu przepisów prawa przez nadzory krajowe. Konwergencja nadzorcza ma zatem na celu identyfikowanie oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk stanowiących wzorzec postępowania dla krajowych organów nadzoru. UKNF współtworzył opublikowany przez EIOPA Dokument Wspólna Kultura Nadzoru w obszarze nadzoru ubezpieczeniowego oraz emerytalnego. W ramach EIOPA przewodniczącym Panelu Przeglądowego realizującego działania związane z pogłębianiem konwergencji nadzorczej jest Pan Damian Jaworski, Dyrektor Departamentu Regulacji, Analiz i Współpracy z Zagranicą UKNF.

Działając aktywnie na forum EBA, EIOPA, ESMA i ESRB przedstawiciele KNF zabiegają o to, by instytucje te stały się użytecznym uzupełnieniem organów krajowych, koordynującymi współpracę nadzorczą z perspektywy jednolitego rynku UE, pamiętając jednocześnie o tym, że poszczególne kraje europejskie cechuje duża różnorodność.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA)

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) wykonuje szeroki zakres zadań dotyczących przede wszystkim sektora bankowego, ale także instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego. Zaangażowanie KNF w prace EBA zrealizowano poprzez działania zarówno na płaszczyźnie merytorycznej, jak i organizacyjnej. Drugi z wyżej wspomnianych rodzajów działań był ściśle związany z faktem, iż przedstawiciel KNF w Radzie Organów Nadzoru EBA do czerwca 2018 r. – Pan Andrzej Reich, Dyrektor Departamentu Regulacji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych – pełnił równocześnie funkcję Członka Zarządu tej instytucji.

Pracownicy UKNF uczestniczyli w pracach ponad 50 komitetów, zespołów i grup roboczych EBA, zajmujących się zagadnieniami m.in. oceny ryzyka i zagrożeń sektora bankowego w UE, oceny jakości modeli działalności banków, transgranicznej działalności instytucji pieniądza elektronicznego i instytucji płatniczych, rejestru instytucji kredytowych, ochrony klienta, przeciwdziałania praniu pieniędzy, monitorowania płynności, wymogów kapitałowych,

audytu, sprawozdawczości oraz stosowanych praktyk w zakresie oceny nadzorczej, jak również w zakresie tematyki zarządzania kryzysowego. W ramach prac w 2018 r. znowelizowano wytyczne SREP poprzez m.in. wprowadzenie wytycznych kapitałowych w ramach filaru II. Wypracowano nowe rozwiązania w wytycznych dotyczących ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej oraz w wytycznych dotyczących outsourcingu. Ważnymi tematami prac EBA w 2018 r. były również kwestie związane z Brexitem, zaadresowaniem problemu kredytów zagrożonych, zwiększeniem współpracy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, oceny i zarządzania ryzykiem IT oraz rozwojem fintech.

W 2018 r. zostały również przeprowadzone europejskie testy warunków skrajnych. W badaniu EBA bezpośrednio uczestniczyły dwa banki z Polski: PKO Bank Polski SA oraz Pekao SA. Pomimo zastosowania dodatkowego szoku makroekonomicznego dla Polski, zakładającego znaczne osłabienie gospodarcze (spadek PKB Polski w okresie prognozy, tj. w latach 2018-2020), wyniki stress testów wykazały wysoką odporność obu banków.

Przedstawiciele KNF aktywnie uczestniczyli w pracach EBA z zakresu działań regulacyjnych, w ramach których przygotowywano projekty standardów technicznych i wytycznych, m.in. do takich regulacji jak:

- Rozporządzenie *CRR*,
- Dyrektywa *BRRD*,
- Dyrektywa *DGS*³²,
- Dyrektywa 2015/2366/UE w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego,
- Dyrektywa 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)

W zakresie realizowanych zadań został położony nacisk na promowanie wspólnej kultury nadzorczej oraz prace związane z wprowadzeniem paneuropejskiego produktu emerytalnego.

Przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach Rady Organów Nadzoru EIOPA oraz ponad 30 komitetów oraz grup roboczych zajmujących się zagadnieniami dotyczącymi m.in. polityki ubezpieczeniowej, stabilności finansowej, wymogów kapitałowych dla zakładów indywidualnych i grup, modeli wewnętrznych, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, własnej oceny ryzyka i wypłacalności, systemu zarządzania ryzykiem, uporządkowanej upadłości, pośrednictwa ubezpieczeniowego, ochrony konsumenta oraz funduszy emerytalnych. W obszarze zadań mających na celu zapewnienie stabilności sektora finansowego przedstawiciele KNF wzięli udział w pracach nad metodyką europejskich testów warunków skrajnych dla sektora ubezpieczeń oraz nad raportem i rekomendacjami z tych testów. Przedstawiciele KNF kontynuowali prace zmierzające do stworzenia ram prawnych dla europejskich zasad naprawy, restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń. EIOPA przeprowadziła ponadto dwie oceny wzajemne dotyczące zastosowania przez krajowe organy nadzoru zasad proporcjonalności w systemie zarządzania oraz oceny reputacji członków zarządów i rad nadzorczych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Dodatkowo, duży nakład pracy został wniesiony w tworzenie kolejnych rozdziałów Podręcznika Nadzoru. W kontekście aktów poziomu pierwszego przedstawiciele KNF byli aktywnie zaangażowani w prace nad nowelizacją Dyrektywy Wypłacalność II.

³² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)

Przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach Rady Organów Nadzoru ESMA, dziesięciu stałych komitetów oraz kilkunastu grup roboczych i zadaniowych.

Efekty prac tych ciał obejmują przede wszystkim wypracowywanie projektów standardów technicznych, dokumentów konsultacyjnych, pytań i odpowiedzi, wytycznych oraz opinii, a także porad dla Komisji Europejskiej. W ramach prowadzonych prac przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach nad projektami standardów technicznych do rozporządzenia *MAR*, rozporządzenia prospektowego, oraz rozporządzenia w sprawie sekurytyzacji.

Przygotowano dokumenty konsultacyjne dotyczące m.in. rozporządzenia prospektowego, rozporządzenia w sprawie sekurytyzacji, *EMIR*, *CRAR*, *MMF* oraz tzw. zrównoważonego finansowania. Opracowano również szereg dokumentów doprecyzowujących przepisy *MiFID II / MiFIR*, *MAR*, *EMIR*, *UCITS*, *AIFMD*, *CSDR*, *BMR*, *SSR*, rozporządzenia prospektowego oraz rozporządzenia w sprawie sekurytyzacji (tzw. pytania i odpowiedzi). Przyjęto wytyczne dotyczące zarządzania konfliktami interesów przez kontrahentów centralnych, wytyczne do rozporządzenia *CSDR* dotyczące zinternalizowanej sprawozdawczości rozrachunkowej, wytyczne do rozporządzenia *EMIR* dotyczące obliczania pozycji w instrumentach pochodnych, wytyczne w zakresie badania odpowiedniości, wytyczne dla pozaistotnych wskaźników referencyjnych.

ESMA wprowadziła tymczasowe środki w zakresie interwencji produktowej na podstawie art. 40 *MiFIR*. Środki te obejmują: zakaz - w przypadku opcji binarnych oraz ograniczenia - w przypadku kontraktów na różnicę (CFDs) wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży inwestorom detalicznym w UE. Decyzje ESMA, po przetłumaczeniu na języki urzędowe UE oraz publikacji w Dzienniku Urzędowym UE obowiązują przez okres 3 miesiące. Decyzja ESMA dotycząca opcji binarnych zaczęła obowiązywać w dniu 2 lipca 2018 r., natomiast decyzja dotycząca CFDs w dniu 1 sierpnia 2018 r. ESMA wydała decyzje przedłużające okres obowiązywania środków interwencji produktowej na kolejne okresy trzymiesięczne. W rezultacie środki interwencji produktowej, wydane przez ESMA na podstawie art. 40 *MiFIR* obowiązywały do końca 2018 roku.

Dyskutowano o skutkach wyjścia Wielkiej Brytanii z UE oraz sposobach przygotowania organów nadzoru z UE27 na wyzwania z tym związane. Opublikowano stanowiska ESMA przypominające o potrzebie szybkiego złożenia do właściwych organów nadzoru wniosków o wydanie zezwolenia, w przypadku instytucji finansowych posiadających dotychczas siedzibę w Wielkiej Brytanii i planujących relokację do innych państw UE w celu świadczenia usług w UE na zasadzie jednolitego paszportu, stanowisko skierowane do firm inwestycyjnych, zwracające uwagę na znaczenie informacji przekazywanych przez firmy inwestycyjne swoim klientom o potencjalnych skutkach brexit-u dla istniejących i przyszłych umów, stanowisko dotyczące przeglądu przez ESMA aplikacji CCP i CSD z Wielkiej Brytanii dotyczące uznania za ekwiwalentne.

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)

W 2018 r. przedstawiciele KNF uczestniczyli w posiedzeniach Rady Generalnej (najważniejszego organu decyzyjnego), Doradczego Komitetu Technicznego (ATC) oraz wybranych grup roboczych ESRB. Grupy te prowadziły analizy i dyskusje nt. kluczowych zagrożeń dla stabilności systemu finansowego w Unii Europejskiej - m.in. udzieliły wsparcia Europejskim Urzędowi Nadzoru w procesie testów warunków skrajnych (opracowanie scenariusza szokowego - *adverse scenario*) wybranych podmiotów rynku finansowego.

Rada na przestrzeni 2018 roku poddała analizie kwestię zapobiegania powstawaniu systemowo powszechnego problemu kredytów niepracujących (NPLs) w Unii Europejskiej.

Proces ten zakończył się zatwierdzeniem przez Radę Generalną ESRB i decyzją o upublicznieniu kompleksowego raportu (ang. *Macroprudential approaches to non-performing loans*) - którego publikacja na stronie internetowej ESRB planowana jest na styczeń 2019 r.

W listopadzie 2018 r. opublikowano raport ESRB dotyczący instrumentów makroostrożnościowych do zastosowania w sektorze ubezpieczeń (ang. *Macroprudential provisions, measures and instruments for insurance*). Jest to element realizacji szerszej strategii realizowanej przez ESRB polegającej na prowadzeniu pogłębionych analiz dotyczących innych niż bankowy sektorów rynku finansowego. Do istotnych działań Rady należy zaliczyć także cykliczną publikację raportu nt. stosowania w państwach Unii Europejskiej instrumentów makroostrożnościowych. Dokument prezentuje m.in. graficzne zestawienie decyzji makroostrożnościowych podjętych w poszczególnych państwach UE na przestrzeni 2017 roku.

ZAANGAŻOWANIE W REFORMY REGULACYJNE W UNII EUROPEJSKIEJ

Kluczowym tematem w 2018 r. był tzw. „pakiet bankowy”, stanowiący propozycje zmian do podstawowych regulacji rynku bankowego (*CRD IV, CRR, BRRD, SRMR³³*), przedstawiony jeszcze w 2016 r. przez Komisję Europejską. Propozycje Komisji, zgodnie z jej deklaracją, mają służyć wyeliminowaniu słabych punktów zidentyfikowanych w obecnych ramach ostrożnościowych umożliwiając dalsze postępy w realizacji projektu unii bankowej. W praktyce zmiany dotyczą szerokiej gamy obszarów, koncentrując się na wymogach w zakresie dodatkowych wymogów kapitałowych, hierarchii wierzytelności, wskaźniku dźwigni czy pokryciu ryzyka w księdze handlowej. Nowe przepisy mają też implementować nowy wymóg zdolności absorpcyjnej koncepcyjnie uzgodniony przez Radę ds. Stabilności Finansowej (ang. *Financial Stability Board*), mający stanowić kluczowy element zmniejszenia ryzyka systemowego generowanego przez wielkie transnarodowe grupy bankowe funkcjonujące na rynku europejskim. Celem pakietu jest również lepsze uwzględnienie zasady proporcjonalności i umożliwienie zwiększenia przez banki finansowania firm sektora MSP. Rok 2018 zakończył się wypracowaniem kompromisowych ustaleń w zakresie kluczowych kwestii pakietu.

Uczestnicząc w unijnych procesach regulacyjnych, bezpośrednio lub za pośrednictwem Ministerstwa Finansów, KNF zabiegała o kształt zapisów jak najkorzystniejszy z punktu widzenia stabilności sektora i bezpieczeństwa uczestników rynku finansowego w Polsce.

Unia Rynków Kapitałowych

W marcu 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła wnioski, które przyczynią się do pobudzenia transgranicznego rynku funduszy inwestycyjnych, będą wspierać unijny rynek obligacji zabezpieczonych jako źródło finansowania długoterminowego i zapewnią inwestorom większą pewność prawa w kontekście transakcji transgranicznych w obrocie papierami wartościowymi i wierzytelnościami. Ponadto, Komisja wezwała współprawodawców do szybkiego przyjęcia kluczowych reform mających na celu ukończenie procesu tworzenia Unii Rynków Kapitałowych (*CMU*), takich jak wnioski w sprawie wzmocnienia nadzoru nad rynkiem kapitałowym, restrukturyzacji przedsiębiorstw i nowych możliwości gromadzenia oszczędności przez konsumentów. Spośród 12 przedstawionych

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 806/2014 z dnia 15 lipca 2014 r. ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

przez Komisję wniosków, które miały przyczynić się do ustanowienia fundamentów *CMU*, tylko trzy zostały przyjęte.

Komisja Europejska w maju 2018 r. zaproponowała nowe przepisy, mające na celu polepszenie dostępu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) do finansowania za pośrednictwem publicznych rynków kapitałowych. Inicjatywa ta powinna zwiększyć liczbę pierwszych ofert publicznych MŚP i umożliwić notowanym przedsiębiorstwom przyciągnięcie większej liczby inwestorów. Bardziej płynny rynek usprawni obrót akcjami MŚP, a podmioty inwestujące w MŚP będą mogły łatwiej spieniężać inwestycje.

19 lipca 2018 r. Komisja opublikowała wytyczne mające na celu pomoc unijnym inwestorom w dochodzeniu ich praw przed krajowymi organami administracji i sądami oraz pomoc państwom członkowskim w ochronie interesu publicznego zgodnie z prawem UE.

Ponadto, od 1 stycznia 2019 r. będą obowiązywały wspólne unijne przepisy dotyczące sekurytyzacji (*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012*). Przepisy te pomogą zapewnić dodatkowe źródła finansowania dla przedsiębiorstw, wzmocnią zdolność banków do wspierania gospodarki i rozłożą ryzyko na wszystkich uczestników rynku, pozwalając przy tym uniknąć nadużyć, które doprowadziły do kryzysu finansowego. Nowe rozporządzenie w sprawie sekurytyzacji tworzy wspólne zasady i określa kryteria prostej, przejrzystej i standardowej sekurytyzacji (*STS*) w UE. Nowe przepisy ułatwią emisję w ramach sekurytyzacji w UE oraz inwestowanie w sekurytyzowane aktywa, zapewnią również stabilność finansową i ochronę inwestorów.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS)

W 2018 r. w ramach członkostwa w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS) przedstawiciele KNF byli zaangażowani w prace Komitetu Wykonawczego, Komitetu ds. Rozwoju Standardów, Komitetu ds. Implementacji oraz Komitetu ds. Audytu i Ryzyka. Przedstawiciel KNF pełnił również rolę koordynatora regionalnego dla regionu Europy Środkowej, Wschodniej i Zakaukazia.

W 2018 r. przedstawiciele KNF angażowali się m.in. w prace dotyczące standardów nadzoru nad transgranicznymi grupami ubezpieczeniowymi (ang. *Common Framework*) w tym w prace nad ubezpieczeniowym standardem kapitałowym (ang. *ICS - Insurance Capital Standard*) oraz zasad sprawowania nadzoru nad grupami ubezpieczeniowymi istotnymi systemowo w skali globalnej (ang. *G-SII - Global Systematically Important Insurers*) oraz prace związane ze zmianami w strukturze IAIS, a także prace mające na celu identyfikację potrzeb organów nadzoru reprezentujących rynki rozwijające się.

Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO)

W 2018 r. przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach 9 stałych komitetów oraz grup roboczych IOSCO.

W ramach uczestnictwa w pracach stałych komitetów oraz grup roboczych pracownicy UKNF angażowali się w prace i mandaty dotyczące sztucznej inteligencji, opracowania podręcznika dotyczącego tworzenia giełdy prowadzącej obrót towarowymi instrumentami pochodnymi dla nowych klas towarów, aktualizacji wytycznych dotyczących najlepszych standardów w zakresie magazynowania towarów, opracowania komentarza do projektu Rady ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (*International Accounting Standards Board, IASB*) w zakresie zmiany MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiana wartości

szacunkowych i korygowanie błędów” dotyczącego kwestii zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Ponadto, w związku z prowadzeniem w ramach Grupy Przeglądowej (*Screening Group*), w pracach której uczestniczy przedstawiciel UKNF, procedury weryfikacji aplikacji o przystąpienie do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji (*Enhanced IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding*), umożliwiającego organom nadzoru wymianę informacji o zakresie znacząco szerszym niż obowiązujące Porozumienie o Współpracy i Wymianie Informacji (*IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding*), do końca 2018 r. do EMMoU przystąpiło w sumie 10 organów nadzoru.

Współpraca w ramach pozostałych organizacji międzynarodowych

W 2018 r. KNF była zaangażowana w działalność Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) uczestnicząc w pracach Komitetu Rynków Finansowych, Komitetu Ładu Korporacyjnego, Grupy Roboczej ds. Prywatnych Funduszy Emerytalnych oraz Komitetu ds. Ubezpieczeń i Prywatnych Funduszy Emerytalnych.

KNF jest również członkiem Międzynarodowej Organizacji Nadzorów Emerytalnych (IOPS). W 2018 r. prace na forum Komitetu Technicznego tej organizacji dotyczyły przede wszystkim analizy roli organów nadzoru w procesie wypracowania między innymi: wytycznych dotyczących uwzględniania czynników ESG (*Environment, Social, Governance*) przez fundusze emerytalne, oceny wpływu informatyzacji usług finansowych na praktyki nadzorcze w zakresie nadzoru emerytalnego (*Fintech and Digitalization: Cyber-security, Reg-Tech and Sup-Tech*) czy raportu dotyczącego zasad projekcji świadczeń emerytalnych (*Deaccumulation phase*). IOPS realizuje zadania również w oparciu o współpracę z innymi międzynarodowymi organizacjami np. Bankiem Światowym oraz OECD w ramach realizowanych przez te instytucje projektów i programów. W 2018 r. przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach IOPS biorąc udział w 3 posiedzeniach Komitetu technicznego oraz w Walnym Zgromadzeniu Członków IOPS.

W 2018 r. przedstawiciele KNF brali udział w konsultacjach publicznych Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego, a także uczestniczyli w kilku jego grupach roboczych. Reprezentant KNF kontynuował udział w spotkaniach tzw. Regionalnej Grupy Konsultacyjnej Rady Stabilności Finansowej (FSB) dla Europy, na których omawiana była część kwestii podejmowanych przez Komitet. Od 2006 r. KNF prowadzi Sekretariat Grupy BSCEE - organizacji zrzeszającej organy nadzoru bankowego z 24 państw Europy Środkowej i Wschodniej współpracującej z Komitetem Bazylejskim.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) oraz Bank Światowy regularnie przysyłają do Polski misje eksperckie (misje tzw. Art. IV Statutu MFW).

Z punktu widzenia UKNF niezwykle istotnym projektem realizowanym w 2018 roku był Program Oceny Sektora Finansowego (ang. *Financial Sector Assessment Program, FSAP*) - kompleksowy instrument monitorujący MFW oraz Banku Światowego dotyczący kwestii regulacyjnych, nadzorczych oraz sytuacji rynków finansowych w danym państwie. Przegląd *FSAP* prowadzony w Polsce wymagał zaangażowania bardzo istotnych zasobów po stronie UKNF i przebiegał w kilku etapach: (i) udzielenie odpowiedzi na szereg rozbudowanych kwestionariuszy dotyczących wszystkich sektorów nadzorowanych przez KNF; (ii) spotkania asesora misji *FSAP* (delegatów MFW oraz Banku Światowego) z Przewodniczącym KNF, Zastępcami Przewodniczącego KNF oraz pracownikami UKNF. Łącznie, wraz ze spotkaniami podsumowującymi misję, przedstawiciele UKNF odbyli z asesorami *FSAP* w styczniu, lutym i maju 2018 r. ponad sto spotkań; (iii) zgłaszanie uwag, komentarzy i wprowadzanie uzupełnień do wstępnych raportów misji *FSAP*. Tę edycję przeglądu *FSAP*

oficjalnie zakończy oficjalne zatwierdzenie raportów końcowych, co planowane jest na 2019 rok.

W 2018 r. KNF była zaangażowana w działalność Regulacyjnego Komitetu Nadzorczego ds. Identyfikatorów Podmiotów Prawnych (LEI ROC) nadzorującego globalny system identyfikowania stron transakcji na rynkach finansowych.

PROJEKTY POMOCOWE I EDUKACYJNE

Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego (TIFS)

Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego (ang. Training Initiative for Financial Supervision - TIFS) jest centrum szkoleniowym dla nadzorców wszystkich sektorów rynku finansowego. Celem TIFS jest stworzenie forum do dyskusji, które oferuje możliwość wymiany doświadczeń oraz pogłębiania wiedzy fachowej między nadzorcami poprzez programy dla wyspecjalizowanych grup pracowników organów nadzorów.

W 2018 r. w ramach Inicjatywy TIFS odbyły się trzy międzynarodowe programy. Pierwszy był poświęcony tematyce związanej z nadzorem kapitałowym nt. „*MiFID II/MiFIR*”. Kolejne dwa programy były zaadresowane do przedstawicieli nadzorów sektora bankowego i ubezpieczeniowego i obejmowały „*Supervisory approach to credit risk with focus on non-performing loans*” oraz „*Current challenges in the risk based supervision*”. W ramach trzech programów w siedzibie polskiego nadzoru zgromadziło się 46 przedstawicieli organów nadzorów z 21 państw (Albania, Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Federacja Rosyjska, Gruzja, Kosovo, Litwa, Macedonia, Malta, Mołdawia, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Serbia, Ukraina oraz Węgry).

Pomoc techniczna w ramach TAIEX

Na prośbę Dyrekcji Generalnej ds. Rozszerzenia Komisji Europejskiej oraz instytucji nadzorczych krajów objętych instrumentem pomocy technicznej TAIEX oraz TAIEX-SRSP, eksperci UKNF aktywnie uczestniczyli w misjach szkoleniowych i doradczych dla Rumunii, San Marino oraz społeczności tzw. Tureckiej Republiki Cypru Północnego. Ponadto pracownicy Urzędu byli zaangażowani w udzielenie wsparcia eksperckiego ad hoc w ramach unijnego projektu współpracy bliźniaczej realizowanego przez Narodowy Bank Polski na rzecz Narodowego Banku Republiki Białorusi.

Projekt współpracy rozwojowej na rzecz Narodowego Banku Ukrainy

W ramach programu Polska Pomoc Ministerstwa Spraw Zagranicznych, UKNF uzyskał w 2018 r. finansowanie na realizację projektu 30/2018 „Dalsze wzmacnianie zdolności instytucjonalnych i operacyjnych Narodowego Banku Ukrainy”. Projekt został zrealizowany dla 218 przedstawicieli nadzoru bankowego znajdującego się w strukturach Narodowego Banku Ukrainy (NBU). Zakres projektu objął przygotowanie oraz pomyślne wykonanie przez specjalistów UKNF 5 bloków szkoleniowo-konsultacyjnych w Kijowie z zakresu stosowania instrumentów makroostrożnościowych, procesu inspekcji w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, licencjonowania usług płatniczych, oceny ładu korporacyjnego oraz oceny nadzorczej posiadaczy kwalifikowanych pakietów akcji banków. Narodowy Bank Ukrainy wysoko ocenił specjalistyczne kwalifikacje ekspertów UKNF oraz praktyczny wymiar pozyskanych materiałów do wykorzystania w procesie zmian funkcjonowania nadzoru na Ukrainie.

Projekt współpracy bliźniaczej (twinning) na rzecz nadzoru pozabankowego w Mołdawii

W dniu 14 lutego 2018 r. Delegatura Unii Europejskiej dla Mołdawii zaakceptowała bez zastrzeżeń raport końcowy z wykonania przez UKNF w okresie 2015 - 2017 projektu współpracy bliźniaczej (ang. *twinning*) na rzecz Narodowej Komisji Rynków Finansowych Republiki Mołdawii (NCFM). Przy wsparciu eksperckim UKNF zakładane cele i rezultaty projektu dotyczące wzmocnienia zdolności organizacyjnych i instytucjonalnych nadzoru pozabankowego Mołdawii w obszarze regulacji i nadzoru ostrożnościowego zostały pomyślnie osiągnięte.

Inicjatywy pomocowe na rzecz wsparcia zdolności i kompetencji nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej UKNF pozyskał wsparcie ze środków nowego unijnego Programu Wspierania Reform Strukturalnych (w ramach dwóch naborów wniosków) na wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i administracyjnego Urzędu w celu sprostania nowym zadaniom nadzorczym wynikającym z wdrożenia prawa UE poprzez szkolenia dla pracowników Urzędu w zakresie nowych regulacji unijnych (ochrona konsumentów, sprawozdawczość finansowa, postępowanie naprawcze względem banków), jak również dla wzmocnienia działań nadzoru w obszarze *fintech* poprzez wsparcie piaskownicy regulacyjnej i *SupTech* w Polsce. Uzyskane wsparcie PWRŚ ma na celu wymianę najlepszych doświadczeń, wiedzy eksperckiej i praktyk nadzorczych dla podwyższenia kwalifikacji zawodowych pracowników polskiego nadzoru, jak również pozyskanie zewnętrznego wsparcia eksperckiego dla szerszego rozwoju *fintech* w Polsce i tym samym do zwiększenia efektywności realizacji zadań nadzorczych w przedmiotowym zakresie. Powyższe działania wpisują się w obszary priorytetowe Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przyjętej przez Radę Ministrów i będą realizowane w okresie 2018 - 2019.

6.3. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH)

Dostrzegając wpływ nowoczesnych technologii na rozwój rynku finansowego w strukturach UKNF utworzony został Departament Innowacji Finansowych FinTech. Celem powołania Departamentu jest wspieranie rozwoju ekosystemu fintech w Polsce poprzez interwencje regulacyjno-nadzorcze oraz stosowanie narzędzi nadzorczych. Stanowi to element realizacji zadania Komisji wynikającego z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Powstanie Departamentu jest kolejnym krokiem w działaniach zapoczątkowanych przez powołany w 2016 r. - z inicjatywy UKNF, Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Rozwoju - *Zespół roboczy ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech)*.

Jedną z podstawowych barier dla rozwoju ekosystemu fintech są skomplikowane wymogi prawno-regulacyjne oraz niepewność regulacyjna, czyli niejednoznaczność stosowania regulacji w odniesieniu do innowacyjnych rozwiązań. Mając to na uwadze, w styczniu 2018 r., UKNF wdrożył Program Innovation Hub, będący procedurą konsultacyjno-szkoleniową, w ramach której nadzór podejmuje działania informacyjno-konsultacyjne z obszaru regulacji dla podmiotów ekosystemu fintech. Program adresowany jest do podmiotów planujących rozpoczęcie działalności w branżach objętych nadzorem KNF, które posiadają innowacyjny produkt lub usługę finansową opartą na nowoczesnych technologiach informatycznych, jak również do podmiotów już nadzorowanych przez KNF, planujących wzbogacić swoją ofertę o innowacyjny produkt lub usługę finansową.

Istotą Programu Innovation Hub jest zmniejszanie asymetrii informacyjnych pomiędzy rynkiem a nadzorem oraz redukcja niepewności regulacyjnej dla podmiotów ekosystemu fintech poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania z zakresu stosowania właściwych wymogów regulacyjnych z uwzględnieniem specyfiki konkretnego modelu biznesowego.

Program Innovation Hub uruchomiony został przez UKNF w styczniu 2018 r., w ramach którego organ nadzoru prowadzi dialog z podmiotami sektora fintech, udzielając im wyjaśnień w obszarze prawno-regulacyjnym, w tym prezentując stanowisko nadzoru w zakresie innowacyjnych produktów lub usług finansowych przy jednoczesnym pozyskiwaniu wiedzy z rynku w zakresie najnowszych zastosowań technologii finansowych w usługach cyfrowych.

W 2018 r. w Programie uczestniczyło 76 podmiotów posiadających rozwiązania fintech, w tym:

- a) startupy planujące rozpoczęcie działalności na rynku regulowanym w obszarze usług finansowych (64 podmioty) - 84%,
- b) instytucje nadzorowane przez KNF, m.in. banki (12 podmiotów) - 16%.

Tabela 77. Zakres tematyczny kierowanych do UKNF zapytań w ramach Programu Innovation Hub w 2018 r.

Obszar tematyczny	Liczba zapytań	Udział (%)
Usługi płatnicze (w tym PSD2)	18	24%
ICO/waluty wirtualne	13	17%
Robodoradztwo na rynku kapitałowym	9	12%
Giędy/kantory kryptowalut	6	8%
Crowdfunding	6	8%
Bankowość/pożyczki	6	8%
Giędy i rynki finansowe	4	5%
Pośrednictwo kredytowe	2	3%
Handel algorytmiczny	2	3%
KYC (AML) na bazie DLT/blockchain	2	3%
Ubezpieczenia	1	1%
Cyberbezpieczeństwo	1	1%
Inne	6	8%
Suma	76	100%

Źródło: opracowanie własne UKNF

UKNF planuje podjęcie dalszych działań mających na celu usprawnienie, zoptymalizowanie i rozszerzenie współpracy ze startupami w ramach Programu Innovation Hub, w szczególności w zakresie rozwijania nowych rozwiązań technologicznych w usługach finansowych (np. cloud computing, API, sztuczna inteligencja, biometria, elektroniczna tożsamość) oraz na potrzeby realizacji funkcji regulacyjno-nadzorczych (regtech/suptech).

Zadania Departamentu Innowacji Finansowych FinTech koncentrują się na współpracy z dostawcami infrastruktury finansowej. Dlatego w 2019 r. UKNF planuje rozbudowę Programu Innovation Hub o współpracę z dostawcami rozwiązań infrastrukturalnych dających potencjał szybkiego rozwoju ekosystemu poprzez skalowanie modeli biznesowych na platformach infrastrukturalnych.

W 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wspólnie z Ministerstwem Finansów złożyła wniosek do unijnego Programu Wsparcia Reform Strukturalnych (SRSP) o sfinansowanie prac nad piaskownicą regulacyjną, w ramach których przewidziano stworzenie nadzorczych narzędzi prawnych wraz z ich oprocesowaniem, zastosowań nowych technologii na potrzeby nadzorcze (suptech) oraz prac związanych ze stworzeniem Strategii Rozwoju Rynków

Kapitałowych. Wniosek został zaakceptowany przez Komisję Europejską. Wykonawcą prac w projekcie jest Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

W 2018 r. UKNF był aktywny podczas szeregu innych wydarzeń promujących tematykę fintech i nowych technologii w Polsce i na świecie. UKNF miał swoje stoiska podczas konferencji Impact'18 (Kraków, 13-14 czerwca 2018 r.), Singapore Fintech Festival 2018 (12-16 listopada 2018 r.) oraz FinTech Taipei (7-8 grudnia 2018 r.). Podczas kongresu Impact Fintech'18 (28-29 listopada 2018 r.) po raz pierwszy zaprezentowano stronę www.fintech.gov.pl, dedykowaną działalności ekosystemu fintech w Polsce. W serwisie zamieszczone są m.in. informacje na temat działalności UKNF mającej na celu wspieranie ekosystemu, jak również szczegóły odnośnie do procesów licencyjnych i rejestrowych. Udostępniane będą również stanowiska, opinie i komunikaty KNF oraz organów Unii Europejskiej. Strona www.fintech.gov.pl będzie aktualizowana i rozwijana o informacje ułatwiające rozwój ekosystemu fintech w Polsce.

W 2018 r. dużym zainteresowaniem cieszyła się tematyka zastosowań technologii DLT/Blockchain na rynku finansowym. Mając to na uwadze w czerwcu 2018 r. w Urzędzie Komisji zostały zapoczątkowane prace Grupy roboczej ds. Blockchain, składającej się z przedstawicieli organów nadzoru i regulatorów oraz podmiotów z branży kryptowalut i technologii DLT/Blockchain. Grupa zajmowała się aspektami operacyjnymi i prawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki walut wirtualnych oraz innych tokenów cyfrowych (np. ICO - Initial Coin Offerings), smart kontraktów, funkcjonowania giełd i kantorów wirtualnych, w tym giełd kryptowalut, jak również ograniczeń utrudniających rozwój technologii DLT/Blockchain. Celem prac Grupy było dokonanie przeglądu istotnych aspektów i barier związanych z rozwojem technologii rejestrów rozproszonych oraz przygotowanie raportu, który będzie mógł stanowić podstawę do dalszych prac legislacyjnych w zakresie problematyki dotyczącej technologii DLT/Blockchain, w tym aktywów cyfrowych.

7. PION PRAWNO-SANKCYJNY

7.1. DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM

POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCE I ADMINISTRACYJNE

W 2018 r. KNF prowadziła 6 postępowań wyjaśniających w celu ustalenia, czy istniały podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, określonego w ustawach regulujących funkcjonowanie rynku finansowego w Polsce lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, które dotyczyły:

- nieujawnienia stanu posiadania akcji spółki publicznej – 1,
- prowadzenia bez zezwolenia działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi - 2,
- prowadzenia bez zezwolenia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych - 3.

W 2018 r. KNF prowadziła 139 postępowań administracyjnych (I instancja) w zakresie następujących aktów prawnych:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (MAR) C – 6,
- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – 15,
- ustawy o ofercie publicznej – 32,

- ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – 18,
- ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – 2,
- ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – 19,
- ustawy o usługach płatniczych – 35,
- ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym – 1,
- innych ustaw – 11.

Prowadzone postępowania administracyjne dotyczyły:

- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków związanych z niezwłocznym podawaniem do wiadomości publicznej informacji poufnych (art. 17 ust. 1 MAR) - 2,
- niedokonania lub nienależytego dokonania zawiadomienia o transakcjach osób pełniących obowiązki zarządcze oraz osoby blisko z nimi związane (art. 17 ust. 1 i 8 MAR) - 3,
- dokonania transakcji na akcjach emitenta w okresie zamkniętym (art. 17 ust. 11 MAR) - 1,
- manipulacji instrumentem finansowym (art. 39 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) – 4,
- sporządzenia rekomendacji dotyczących instrumentów finansowych (art. 42 ustawy o obrocie o instrumentami finansowymi) – 1,
- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta (art. 56 ustawy o ofercie publicznej) – 7,
- wstrzymania wykonania decyzji - 4,
- stwierdzenia nieważności decyzji - 1,
- nałożenia kar na członków zarządu emitenta w związku z rażącym naruszeniem przez emitenta art. 56 ustawy o ofercie publicznej (art. 96 ust. 6 ustawy o ofercie publicznej) – 3,
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 ustawy o ofercie publicznej) – 11,
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 w zw. z art. 87 ustawy o ofercie publicznej) – 8,
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 i art. 74 ustawy o ofercie publicznej) – 1,
- niewywiązywania się z obowiązku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji emitenta w liczbie zapewniającej osiągnięcie 66% ogólnej liczby głosów (art. 73 i art. 88a ustawy o ofercie publicznej) – 2,
- przestrzegania przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu w jednostce zainteresowania publicznego - 1,
- udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej - 6,
- naruszenia przepisów prawa lub regulaminów i innych przepisów wewnętrznych w związku z wykonywaniem zawodu doradcy inwestycyjnego oraz maklera papierów wartościowych – 2,
- nieprawidłowości związanych z wykonywaniem działalności maklerskiej przez firmy inwestycyjne, stanowiących naruszenie przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu, interesów zlecniodawcy (art. 167 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, przepisy rozporządzeń wykonawczych do ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) – 5,
- niezawiadomienie Komisji o zamiarze stania się podmiotem dominującym wobec domu maklerskiego (art. 106 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 2,
- niezawiadomienie w terminie Komisji Nadzoru Finansowego o zbyciu akcji domu maklerskiego (art. 107 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 1,
- nieprawidłowości związanych z wykonywaniem działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne (przekraczanie ograniczeń inwestycyjnych, nieprawidłowa wycena aktywów, nieprawidłowości w związku z wykonywaniem funkcji likwidatora funduszy inwestycyjnych, udział funduszy inwestycyjnych w walnych zgromadzeniach emitentów) – 9,

- pozostawania jedynym uczestnikiem funduszy inwestycyjnych przez okres ponad 6 m-cy oraz brak podjęcia czynności w zakresie likwidacji funduszy inwestycyjnych (art. 65 ust. 3a, art. 246 ust. 1 pkt 7 ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi) – 2,
- nieprawidłowości związane z pełnieniem funkcji depozytariusza funduszu inwestycyjnego - 5,
- nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków wynikających z umowy o zarządzanie aktywami funduszu inwestycyjnego - 1,
- nieprawidłowości w zakresie zapobiegania powstawaniu konfliktów interesów oraz lokowania aktywów funduszu w papiery wartościowe towarzystwa będącego organem tego funduszu pomimo wystąpienia konfliktu interesów; inwestowanie ponad 20% wartości aktywów funduszu w papiery wartościowe wyemitowane przez jeden podmiot - 1,
- ustalenia składki ubezpieczeniowej w wysokości, która nie zapewnia co najmniej wykonania wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycia kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń w ubezpieczeniach grupy 3 (ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach samochodowych) i grupy 10 (ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika) zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej w latach 2011-2015 – 2,
- niedotrzymania terminów w zakresie likwidacji szkód (art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) – 19,
- nieprzekazania przez biura usług płatniczych w terminie informacji o łącznej wartości i liczbie wykonanych transakcji płatniczych oraz nieprzekazania bądź nie zawarcia w terminie umowy ubezpieczenia, umowy gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej – 35.

W 2018 r. KNF prowadziła 88 postępowań administracyjnych, w związku ze złożeniem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w zakresie następujących ustaw:

- ustawy o ofercie publicznej – 47,
- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – 5,
- ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – 6,
- ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – 12,
- ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – 8,
- ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych – 1,
- pozostałych ustaw – 9.

Prowadzone postępowania administracyjne dotyczyły:

- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta (art. 56 ustawy o ofercie publicznej, art. 56 w związku z art. 70 ustawy o ofercie publicznej) - 11,
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 ustawy o ofercie publicznej, art. 69 w związku z art. 87 ustawy o ofercie publicznej, art. 73 ustawy o ofercie publicznej oraz art. 73 ustawy o ofercie publicznej w związku z art. 88a ustawy o ofercie) – 20,
- nałożenia kar na członków zarządu emitenta w związku z rażącym naruszeniem obowiązków przez emitenta określonych w ustawie o ofercie publicznej (art. 96 ust. 6 ustawy o ofercie publicznej) – 15,
- rozpowszechniania nierzetelnych lub fałszywych informacji albo pogłosek, które wprowadzają lub mogą wprowadzać w błąd uczestników rynku (art. 39 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) – 2,

- dokonania publicznej oferty akcji emitenta, poprzez udostępnienie nieoznaczonemu adresatowi informacji o papierach wartościowych i warunkach ich nabycia, pomimo obowiązku udostępnienia prospektu emisyjnego sporządzonego w związku z ofertą publiczną po uzyskaniu jego uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego (naruszenie przepisów art. 7 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 9 w zw. z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ofercie oraz naruszenie przepisów prawa art. 3 ust. 1 ustawy o ofercie) - 1,
- naruszenie przepisów prawa oraz regulaminu i innych przepisów wewnętrznych przez maklera papierów wartościowych lub doradcę inwestycyjnego (art. 130 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) – 1,
- niezawiadomienie w terminie Komisji Nadzoru Finansowego o zbyciu akcji domu maklerskiego (art. 107 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie) - 1,
- niedotrzymania terminów w zakresie likwidacji szkód (art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) – 12,
- naruszenie przez OFE obowiązku dążenia do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności lokaty (art. 139 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych) – 1,
- brak stosowania w prowadzonej działalności rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo i ciągłość świadczonych usług maklerskich oraz brak kierowania do klientów lub potencjalnych klientów informacji rzetelnych, niebudzących wątpliwości i niewprowadzających w błąd (naruszenie art. 83a ust. 1 ustawy o obrocie oraz § 9 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych) - 1,
- przekroczenie ograniczeń inwestycyjnych przez fundusz inwestycyjny (art. 95 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1,
- naruszenie przez fundusz inwestycyjny limitów związanych z emisją obligacji oraz obowiązków sprawozdawczych (art. 188 ust. 4 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych w zw. z § 11 ust. 1 pkt 28 w zw. z § 20 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego) - 1,
- nieprzestrzeganie przez fundusz inwestycyjny otwarty ograniczeń inwestycyjnych wynikających ze statutu oraz niezamieszczenie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych informacji o aktualnie stosowanej metodzie pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu w prospekcie informacyjnym (art. 228 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 228 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych) – 1,
- nieprawidłowości związane z pełnieniem funkcji depozytariusza funduszu inwestycyjnego – 5,
- nieprzekazania przez zakład ubezpieczeń żądanych informacji (art. 207 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) – 1,
- ustalenie składki na poziomie nieuwzględniającym ryzyka ubezpieczeniowego (art. 18 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) – 5,
- rozłożenia nałożonej kary pieniężnej na raty – 2,
- udzielenie ulgi w spłacie nałożonej kary pieniężnej w postaci prolongaty terminu do zapłaty – 1,
- wznowienia postępowania administracyjnego – 4,
- odmowy udostępnienia akt postępowania administracyjnego oraz odmowy wglądu do akt sprawy postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej na spółkę – 2.

Tabela 78. Liczba postępowań wyjaśniających i administracyjnych (I instancja) wszczętych oraz zakończonych w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015		2016		2017		2018	
	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań
Wyjaśniające	10	7	10	18	10	10	5	1
Administracyjne	493	640	379	527	385	205	56	68
Razem	503	647	389	545	395	215	61	69

Zródło: opracowanie własne UKNF

W roku 2018 wydano 68 decyzji administracyjnych (I instancja), w tym:

- 51 decyzji o nałożeniu kary pieniężnej,
- 1 decyzję o nałożeniu kary pieniężnej i wykluczeniu akcji emitenta z obrotu na rynku regulowanym
- 1 decyzję o skreśleniu maklera papierów wartościowych z listy maklerów papierów wartościowych, lub doradcy inwestycyjnego z listy doradców inwestycyjnych,
- 1 decyzję o nałożeniu kary pieniężnej i umorzeniu postępowania administracyjnego w części,
- 7 decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego,
- 2 decyzje o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 189f Kpa,
- 1 decyzję o odmowie udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej,
- 1 decyzję o udzieleniu ulgi w spłacie kary pieniężnej,
- 3 decyzje o odmowie udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej i umorzeniu postępowania w części.

W roku 2018, po rozpoznaniu wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, wydano 53 decyzje administracyjne, w tym:

- 10 decyzji o uchyleniu zaskarżonej decyzji i nałożeniu kary w niższej wysokości,
- 6 decyzji o uchyleniu zaskarżonej decyzji, nałożeniu kary w niższej wysokości oraz częściowym umorzeniu postępowania,
- 3 decyzje o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania,
- 33 decyzje o utrzymaniu w całości w mocy decyzji wydanej w I instancji,
- 1 decyzję o uchyleniu, umorzeniu w części i o utrzymaniu w mocy co do pozostałej części.

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych w 2018 r. wyniosła 27 238 000 zł (I instancja), w tym kary nałożone na:

- emitentów – 1 700 000 zł,
- akcjonariuszy lub inne osoby fizyczne – 2 440 000 zł,
- członków zarządów spółek publicznych – 480 000 zł,
- firmy inwestycyjne – 10 200 000 zł,
- towarzystwa funduszy inwestycyjnych – 400 000 zł,
- zakłady ubezpieczeń – 5 117 000 zł,
- biura usług płatniczych – 1 000 zł,

- banki pełniące funkcję depozytariusza funduszy inwestycyjnych – 6 900 000 zł.

ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

W 2018 r. UKNF skierował do Prokuratury Okręgowej w Warszawie oraz do Prokuratur Rejonowych 49 zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa, m.in. w zakresie następujących aktów prawnych:

- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – 22,
- ustawy o ofercie publicznej – 5,
- ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym – 1,
- ustawy Prawo bankowe – 7,
- ustawy Kodeks karny – 11,
- ustawy o rachunkowości – 4,
- ustawy o usługach płatniczych – 6,
- ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – 1,
- ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym – 1,
- ustawy o kredycie konsumenckim – 2.

W niektórych przypadkach zawiadomienia dotyczyły kilku norm, dlatego suma naruszonych norm prawnych jest większa od ogólnej liczby skierowanych w 2018 r. zawiadomień.

Tabela 79. Zawiadomienia sporządzone w latach 2015-2018 z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa			
	2015	2016	2017	2018
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	10	9	14	5
Art. 180 i 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (ujawnienie i wykorzystanie informacji poufnej)	10	9	9	7
Art. 100 ustawy o ofercie publicznej (podawanie nieprawdziwych lub zatajanie prawdziwych danych w prospekcie i raportach)	2	0	2	5
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	12	6	12	10
Art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	2	3	9	7
Inne*	27	27	27	19
Razem**	63	54	73	60

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszone normy prawne:

- art. 46 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu administracyjnym),
- art. 99 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (publiczne proponowanie nabycia papierów wartościowych bez wymaganego ustawą zatwierdzenia prospektu emisyjnego lub memorandum informacyjnego),
- art. 171 ust. 2 ustawy Prawo bankowe (nieuprawnionego używania określeń wskazujących na wykonywanie czynności bankowych w nazwie, reklamie lub do oznaczania własnej działalności gospodarczej),

- art. 171 ust. 4 ustawy Prawo bankowe (podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdziwych danych),
- art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych (prowadzenie bez uprawnienia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych),
- art. 152 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych (podawanie nieprawdziwych danych dotyczących świadczenia usług płatniczych),
- art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych (prowadzenie bez zezwolenia działalności polegającej na lokowaniu, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub inne prawa majątkowe, środków pieniężnych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zebranych w drodze propozycji zawarcia umowy, której przedmiotem jest udział w tym przedsięwzięciu),
- art. 77 i 79 ustawy o rachunkowości (prowadzenie ksiąg rachunkowych niezgodnie z zasadami określonymi w ustawie; sporządzanie sprawozdań finansowych niezgodnie z przepisami ustawy),
- art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (utrudnianie bądź udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym),
- art. 59h ustawy o kredycie konsumenckim (prowadzenie działalności bez wymaganego wpisu do rejestru instytucji pożyczkowych),
- art. 59i ustawy o kredycie konsumenckim (prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytu konsumenckiego bez wymaganego wpisu do rejestru
- art. 296 ustawy Kodeks karny (nadużycie zaufania),
- art. 286 ustawy Kodeks karny (oszustwo),
- art. 299 ustawy Kodeks karny (pranie brudnych pieniędzy),
- art. 277 ustawy Kodeks karny (przywłaszczenie funkcji publicznej),
- art. 258 ustawy Kodeks karny (przestępczość organizowana),
- art. 284 ustawy Kodeks karny (przywłaszczenie),
- art. 186 ustawy Kodeks karny (brak dbałości o urządzenia ochronne),
- art. 297 ustawy Kodeks karny (oszustwo kredytowe).

**Liczba zawiadomień złożonych do Prokuratury wynosiła w 2018 r. 49, natomiast zawarto w nich 60 naruszeń ze wskazanych ustaw.

Spośród zawiadomień złożonych w 2018 r. do Prokuratur, wszczęto 44 postępowania przygotowawcze (2 spośród nich następnie umorzono, w 2 przypadkach złożono zażalenie; zażalenia nie zostały uwzględnione przez sąd), odmówiono wszczęcia dochodzenia w 2 sprawach (w 2 przypadkach złożono zażalenie UKNF, w jednej sprawie zażalenie nie zostało uwzględnione przez sąd, w drugiej sprawie zażalenie nie zostało jeszcze rozpoznane przez sąd). Pozostałe zawiadomienia wg stanu na 31 grudnia 2018 r. oczekiwały na decyzję prokuratora, co do dalszego toku postępowania.

AKTY OSKARŻENIA

W 2018 r. UKNF otrzymał informację o skierowaniu przez Prokuraturę do sądów powszechnych 22 aktów oskarżenia w następstwie zgłoszonych przez Urząd Komisji zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Tabela 80. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2018 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Akty oskarżenia
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności maklerskiej bez zezwolenia)	4
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	7
Art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykorzystanie informacji poufnej)	4
Art. 184 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (uniemożliwianie lub utrudnianie przeprowadzania czynności)	0
Art. 171 ust. 1 i 3 prawa bankowego (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	1
Art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej (prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bez zezwolenia)	0

Art. 99 ustawy o ofercie(naruszenie warunków publicznej oferty papierów wartościowych)	0
Inne*	6
Razem	22

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszone normy prawne:

- art. 296 ustawy Kodeks karny (nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków),
- art. 47 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego bez wymaganego wpisu),
- art. 286 ustawy Kodeks karny (oszustwo),
- art. 87 ustawy o obligacjach (emisja obligacji niezgodnie z przepisami ustawy o obligacjach).

WYROKI SKAZUJĄCE I WARUNKOWE UMORZENIA

W 2018 r. sądy powszechne wydały 14 wyroków skazujących oraz warunkowo umarzających postępowania karne w następstwie zgłoszonych przez Urząd Komisji zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz podjętych przez prokuraturę z urzędu w zakresie następujących ustaw:

- o obrocie instrumentami finansowymi – 8 wyroków,
- Prawa bankowego – 4 wyroki,
- o ofercie publicznej – 1 wyrok,
- o pośrednictwie ubezpieczeniowym – 1 wyrok.

Wyroki wydane w 2018 r.:

- wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd zmienił wyrok skazujący z dnia 9 listopada 2016 r. i warunkowo umorzył postępowanie karne ustalając okres próby na 1 rok (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 14 czerwca 2006 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 15 000 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 14 sierpnia 2014 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie z art. 180 w zbiegu z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 80 000 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 28 września 2011 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 maja 2018 r. w sprawie m.in. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Sąd wymierzył jednemu oskarżonemu karę 8 lat pozbawienia wolności a drugiemu oskarżonemu karę 7 lat pozbawienia wolności (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 15 lutego 2012 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 6 lipca 2018 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi i art. 286 kodeksu karnego. Sąd wymierzył dwóm oskarżonym kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby wynoszący 3 lata oraz kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 1000 zł (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 5 lutego 2004 r.;
- wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie m.in. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz obowiązek naprawienia szkody (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 28 czerwca 2013 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie z art. 47 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Sąd wymierzył karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 3 lipca 2017 r.;

- wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 13 września 2018 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd utrzymał w mocy wyrok z dnia 21 listopada 2017 r. warunkowo umarzający postępowanie karne wobec dwojga oskarżonych na okres 2 lat oraz orzekający nawiązkę dla każdego z oskarżonych po 60 000 zł na cele społeczne (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 28 maja 2013 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 października 2018 r. w sprawie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Sąd uchylił wyrok z dnia 21 września 2017 r. i wymierzył karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 10 000 zł grzywny (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 15 lutego 2012 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 23 października 2018 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny wysokości 1000 zł oraz przepadek korzyści majątkowej w kwocie 863 075,44 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 26 lutego 2016 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego Poznań Stare-Miasto z dnia 30 października 2018 r. w sprawie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd warunkowo umorzył postępowanie na okres 1 roku oraz orzekł świadczenie pieniężne w wysokości 1000 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 22 kwietnia 2015 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 20 000 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 5 kwietnia 2017 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie m.in. z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 5 lat pozbawienia wolności i obowiązek naprawienia szkody wobec 25 pokrzywdzonych (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 20 sierpnia 2012 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie m.in. z art. 99 ustawy o ofercie. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 4 lat pozbawienia wolności i obowiązek naprawienia szkody dla 15 pokrzywdzonych (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 19 marca 2012 r.

Informacje o prawomocności wyroków lub jej braku podano według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Tabela 81. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2018 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Podstawa skazania	Liczba wyroków
Art.183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	6
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	1
Art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	4
Inne*	3
Razem	14

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Podstawa skazania:

- art. 180 w zb. z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (ujawnienie i wykorzystanie informacji poufnej),
- art. 99 ustawy o ofercie (oferowanie instrumentów finansowych),
- art. 47 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego bez wymaganego wpisu).

UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU KARNYM

W ramach uprawnień realizowanych w postępowaniu karnym, radcowie prawni umocowani przez Przewodniczącego KNF działają w charakterze pełnomocników pokrzywdzonych oraz pełnomocników oskarżycieli posiłkowych.

Tabela 82. Liczba spraw, w których w latach 2017-2018 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych

Rodzaj wystąpienia	Liczba spraw	
	2017	2018
Wystąpienia w charakterze pełnomocników pokrzywdzonego	150	218
Wystąpienia w charakterze pełnomocników oskarżyciela posiłkowego	36	60
Razem	186	278

Źródło: opracowanie własne UKNF

Ponadto radcowie prawni złożyli 12 zażeń na postanowienia Prokuratury o odmowie wszczęcia lub umorzenia postępowania przygotowawczego.

UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

W sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku, Przewodniczącemu KNF przysługują uprawnienia prokuratora wynikające m.in. z art. 60 Kodeksu postępowania cywilnego.

Z zakresu rynku bankowego w 2018 r. Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnień prokuratora w postępowaniu cywilnym w sprawie stwierdzenia nieważności, ewentualnie uchylecia uchwały walnego zgromadzenia podmiotu nadzorowanego. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. postępowanie to zostało zakończone poprzez oddalenie powództwa wobec podmiotu nadzorowanego (zgodnie z wyrażonym też w toku procesu stanowiskiem Przewodniczącego KNF).

Przewodniczący KNF skorzystał również z uprawnień prokuratora w procesie cywilnym związanym z powództwem o uchylenie uchwały zebrania przedstawicieli członków banku spółdzielczego w sprawie wyrażenia zgody na połączenie z innym bankiem spółdzielczym. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. nie wyznaczono terminu rozprawy.

7.2. UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH

Do ustawowych zadań KNF należy przygotowywanie projektów oraz udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym. Przygotowując projekty aktów prawnych UKNF współpracuje przede wszystkim z Ministerstwem Finansów. UKNF bierze udział także na dalszych etapach prac legislacyjnych, tj. w pracach prowadzonych przez Rządowe Centrum Legislacji, Komisjach Sejmowych oraz Komisjach Senackich. W procesie legislacyjnym prowadzonym przez organy, które na podstawie właściwych przepisów inicjują i prowadzą prace legislacyjne, UKNF pełni rolę opiniodawczą i doradczą. W ramach tych prac UKNF współpracował z Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz z Ministrem – członkiem Rady Ministrów Koordynatorem Służb Specjalnych. W niniejszym rozdziale zawarto informacje o najistotniejszych, z punktu widzenia sprawowanego nadzoru, pracach legislacyjnych przebiegających z udziałem UKNF.

Wykaz rozporządzeń i projektów rozporządzeń, będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2018 r. przedstawia Aneks 4.

Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 685). Ustawa o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127),
- ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1289, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 25 lipca 2014 r. o specjalnym podatku węglowodorowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 979, z późn. zm.).

Celem ustawy jest dokonanie niezbędnych zmian krajowego porządku prawnego w związku z wejściem w życie europejskich regulacji dotyczących rynku kapitałowego, tj.:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającej dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, str. 349-496), dalej: dyrektywa MiFID II,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1034 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych (Dz.U. L 175 z 30.06.2016, str. 8),
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, str. 84-148), dalej: rozporządzenie MiFIR,
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1033 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych, rozporządzenie (UE) nr 596/2014 w sprawie nadużyć na rynku oraz rozporządzenie (UE) nr 909/2014 w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych (Dz.U. L 175 z 30.06.2016, str. 1-7),
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2365 w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1), dalej: rozporządzenie 2015/2365,
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych

i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1), dalej: rozporządzenie 2016/1011.

Dyrektywa MiFID II i rozporządzenie MiFIR łącznie stanowią ramy prawne regulujące wymogi mające zastosowanie do firm inwestycyjnych, rynków regulowanych, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji oraz firm z państw trzecich świadczących usługi inwestycyjne lub prowadzące działalność inwestycyjną w Unii Europejskiej. Dyrektywa MiFID II obejmuje przepisy regulujące udzielanie zezwoleń na prowadzenie działalności, nabywanie znacznego pakietu akcji, korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, warunki działalności firm inwestycyjnych w celu zapewnienia ochrony inwestorów, uprawnienia organów nadzoru macierzystego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego oraz system nakładania kar. Rozporządzenie MiFIR określa wymogi w zakresie podawania do publicznej wiadomości danych dotyczących przejrzystości obrotu oraz ujawniania danych transakcyjnych właściwym organom, usuwa bariery utrudniające niedyskryminacyjny dostęp do systemów rozliczeń, reguluje obowiązkowy obrót instrumentami pochodnymi w systemach zorganizowanych, szczególne działania nadzorcze w zakresie instrumentów finansowych oraz pozycji w instrumentach pochodnych, jak również świadczenie usług przez firmy z państw trzecich nieposiadające oddziału.

Rozporządzenie 2015/2365 zawiera regulacje dotyczące zwiększenia przejrzystości rynków transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT - z ang. „Securities Financing Transaction”). Przykładowymi transakcjami SFT są: (i) udzielanie lub otrzymywanie pożyczek papierów wartościowych, (ii) odkup lub transakcje reverse repo na papierach wartościowych i praw gwarantowanych (powszechnie znane, jako repo i revers repo), (iii) transakcje buy-sell-back i sell-buy back papierów wartościowych, towarów i praw gwarantowanych oraz (iv) transakcje związane z zarządzaniem zabezpieczeniami. Rozporządzenie 2015/2365 zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia właściwym organom uprawnienia do stosowania kar administracyjnych i innych środków administracyjnych w przypadku naruszeń przepisów tego rozporządzenia. Ustawa wprowadza do polskiego porządku prawnego również przepisy zapewniające stosowanie rozporządzenia 2016/1011 wprowadzającego wspólne ramy prawne mające na celu zapewnienie dokładności i rzetelności indeksów stosowanych w Unii jako wskaźniki referencyjne w instrumentach i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych. Niniejsze rozporządzenie przyczynia się w ten sposób do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zapewniając jednocześnie wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów. sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych.

Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. 2215). Ustawa realizuje założenia przyjęte przez Radę Ministrów w ramach Planu Budowy Kapitału w zakresie odnoszącym się do wprowadzenia powszechnego systemu dobrowolnych III-filarowych programów oszczędzania na cele emerytalne w sektorze przedsiębiorstw. W ustawie o PPK uregulowano zagadnienia najważniejsze z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania całego procesu gromadzenia, inwestowania oraz wypłaty środków pochodzących ze składek pracowników i pracodawców z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez pracowników objętych systemem PPK 60 roku życia. Ustawa o PPK wprowadza ramy prawne prowadzenia PPK przez instytucje finansowe, które co do zasady funkcjonują w różnych sektorach - kapitałowym, emerytalnym oraz ubezpieczeniowym. Nadzorowi Komisji w zakresie wynikającym z ustawy o PPK będą podlegać: umieszczone w ewidencji PPK prowadzonej przez PFR towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powszechne towarzystwa emerytalne, pracownicze towarzystwa emerytalne oraz zakłady ubezpieczeń zarządzające funduszami zdefiniowanej daty, którymi mogą być specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, dobrowolne lub pracownicze fundusze emerytalne oraz ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe. Fundusze zdefiniowanej daty co do zasady będą prowadziły politykę inwestycyjną dostosowaną do wieku uczestnika PPK. W ustawie o PPK przyjęto koncepcję, że ramy ustrojowe funkcjonowania tych podmiotów oraz sposób zarządzania tymi podmiotami będą wynikały z ustaw sektorowych tj. ustawy

o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W związku z tym ustawą o PPK zostały wprowadzone zmiany w tych ustawach mające na celu dostosowanie zasad funkcjonowania ww. podmiotów do rozwiązań prawnych zawartych w ustawie o PPK.

Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. poz. 2448). Nowelizacja miała na celu realizację przepisów prawa Unii Europejskiej, tj. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności.

Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 2124). Nowelizacja ma na celu stworzenie możliwości ubezpieczenia upraw rolnych od pełnego pakietu ryzyk lub od jednego lub kilku wybranych przez producenta rolnego rodzajów ryzyka zawierających ryzyko suszy, przy zachowaniu możliwości skorzystania przez niego z dofinansowania z budżetu państwa do składek z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia.

Ustawa o zmianie ustawy o pracowniczych programach emerytalnych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. poz. 1091). Nowelizacja ma na celu realizację przepisów prawa Unii Europejskiej, tj. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/50/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych wymogów służących zwiększeniu mobilności pracowników między państwami członkowskimi dzięki łatwiejszemu nabywaniu i zachowywaniu uprawnień do dodatkowych emerytur.

Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000). Ustawę stosuje się do ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w zakresie określonym w art. 2 i art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1).

Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. poz. 1560). Ustawa określa: organizację krajowego systemu cyberbezpieczeństwa oraz zadania i obowiązki podmiotów wchodzących w skład tego systemu, sposób sprawowania nadzoru i kontroli w zakresie stosowania przepisów ustawy, zakres Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Na mocy ustawy KNF stał się organem właściwym do spraw cyberbezpieczeństwa dla sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych.

Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw. Podstawowym celem ustawy jest dostosowanie krajowych regulacji dotyczących sposobu świadczenia usług płatniczych do postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (Dz. U. L 337 z 23.12.2015, s. 35-127). Nowa dyrektywa z 2015 r. - a w ślad za nią wskazana ustawa - rozszerza zakres wcześniejszej dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego obejmując nowe usługi płatnicze (usługa inicjowania transakcji płatniczej, usługa dostępu do informacji o rachunku) i nowe kategorie dostawców usług płatniczych (dostawca świadczący usługę inicjowania transakcji płatniczej oraz dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku, mała instytucja płatnicza). Ustawa zmodyfikowała także zakres wyłączeń z ustawy.

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1592). Ustawa modyfikowała kwestię magazynowania odpadów oraz obowiązków posiadacza odpadów. Po nowelizacji odpady mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Doprecyzowaniu uległ również proces podejmowania decyzji administracyjnych,

wymierzania po raz drugi kary pieniężnej oraz decyzji wstrzymania działalności posiadacza odpadów, a także zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów. Komisja Nadzoru Finansowego nie zgłosiła uwag do projektu ustawy.

Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U poz. 2243).

Przedstawiciele Urzędu Komisji brali udział w pracach legislacyjnych dotyczących tej ustawy, przede wszystkim na etapie prac komisji sejmowych i senackich. W toku prac legislacyjnych dotyczących rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru oraz ochrony inwestorów na rynku finansowym (druk nr 2812), Urząd Komisji zgłaszał przede wszystkim uwagi dotyczące szczegółowych rozwiązań w zakresie przewidzianych w projekcie koncepcji zmiany statusu prawnego Komisji i Urzędu Komisji, w tym w odniesieniu do przepisów przejściowych i dostosowujących, które miały zapewnić ciągłość realizacji funkcji nadzoru nad rynkiem finansowym. Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku dokonała zasadniczych zmian w zakresie ram organizacyjnych funkcjonowania nadzoru nad rynkiem finansowym. Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. w swoim zasadniczym zakresie weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., jednakże część jej przepisów weszła w życie wcześniej, pierwsze przepisy z dniem 1 grudnia 2018 r., a kolejne z dniem 15 grudnia 2018 r., zaś część miała wydłużony okres *vacatio legis*, a ich data wejścia w życie została wyznaczona na 1 lipca 2019 r. Przepisy, które weszły w życie z dniem 15 grudnia 2018 r., poszerzyły skład Komisji Nadzoru Finansowego o czterech nowych członków. W wyniku wejścia w życie dalszych zmian z dniem 1 stycznia 2019 r. dotychczasowa Komisja Nadzoru Finansowego została zniesiona, a dotychczasowy Urząd Komisji Nadzoru Finansowego uległ likwidacji. Jednocześnie ustawa utworzyła Urząd Komisji Nadzoru Finansowego jako państwową osobę prawną, której zadaniem jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Komisja Nadzoru Finansowego i Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego uzyskały zaś status organów nowo utworzonego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego kieruje działalnością Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i reprezentuje Urząd na zewnątrz, natomiast Komisji Nadzoru Finansowego jak dotychczas przynależy właściwość w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym. Pomimo zmiany rozwiązań ustrojowych zasady sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym nie uległy zatem zmianie. Komisja Nadzoru Finansowego, podobnie jak w stanie prawnym sprzed 1 stycznia 2019 r., nadal dysponować będzie wszystkimi kompetencjami związanymi z wykonywaniem nadzoru nad rynkiem finansowym, a przepisy przejściowe zachowują w mocy wszelkie czynności nadzorcze, decyzje administracyjne, zalecenia i rekomendacje wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego przed 1 stycznia 2019 r. Nadzór nad działalnością Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego jako państwowej osoby prawnej sprawuje Prezes Rady Ministrów. Nowy status Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego służyć ma przede wszystkim zapewnieniu większej niezależności finansowej. Były to postulaty wielokrotnie podnoszone zarówno przez samą Komisję, jak i z perspektywy zewnętrznej. Postulat wyłączenia budżetu Urzędu Komisji z budżetu państwa w celu zwiększenia niezależności organu i wyeliminowania ryzyka niedofinansowania organu nadzoru, był wyraźnym zaleceniem misji Programem Oceny Sektora Finansowego (*Financial Sector Assessment Programme* - FSAP) przeprowadzonej przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy w 2018 r., a podobne zalecenia sformułowano także w ramach misji FSAP w 2013 r. Wydatki stanowiące koszty funkcjonowania Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego nie będą już pokrywane z budżetu państwa i refundowane budżetowi państwa poprzez wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru, ale będą pokrywane bezpośrednio z wpłat nadzorowanych podmiotów. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego będzie prowadził swoją gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego uchwalanego przez Komisję Nadzoru Finansowego i zatwierdzanego przez Prezesa Rady Ministrów. Roczne sprawozdanie finansowe Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego będzie podlegało badaniu przez firmę audytorską, której wyboru dokonywać będzie Prezes Rady Ministrów. Roczne sprawozdanie finansowe Urzędu Komisji będzie

podlegało zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów. Ustawa ponadto z dniem 1 stycznia 2019 r. powołała nową instytucję rynku finansowego w postaci Funduszu Edukacji Finansowej, zarządzanego przez Rzecznika Finansowego.

Do ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. włączona została - procedowana początkowo w ramach innego projektu - zmiana ustawy - Prawo bankowe pozwalająca w przypadku obniżenia sumy funduszy własnych banku poniżej poziomu określonego w ustawie albo powstania niebezpieczeństwa obniżenia tej sumy poniżej poziomu określonego w ustawie, na podjęcie przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji o przejściu banku przez inny bank za zgodą banku przejmującego. Konieczność wprowadzenia tej zmiany przed końcem roku 2018 w związku ze specyficznymi uwarunkowaniami sektora banków spółdzielczych była sygnalizowana Ministrowi Finansów przez Przewodniczącą Komisji, a zmiana ta weszła w życie z dniem 1 grudnia 2018 r. Ustawa wprowadziła także, zgodnie z postulatami Urzędu Komisji, zmiany w zakresie trybu kontroli banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. W przypadku gdy kontrola banku dotyczy wyłącznie prowadzenia działalności, o której mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, praktyk sprzedaży krzyżowej obejmujących czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, lub instrumenty finansowe oraz działalności w zakresie lokat strukturyzowanych, o których mowa w rozdziale 6a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, jest prowadzona według przepisów przewidzianych w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, a nie jak dotychczas ustawy - Prawo bankowe, która odsyła w tym zakresie do przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców. Zmiana ta podyktowana była koniecznością dostosowania trybu prowadzonej kontroli do charakteru i specyfiki działalności na rynku kapitałowym, odpowiednio do zakresu kontrolowanej działalności banku. Zmiany w tym zakresie weszły w życie z dniem 1 grudnia 2018 r.

Z dniem 1 lipca 2019 r. ustawa wprowadza także obowiązkową dematerializację obligacji korporacyjnych, certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte oraz listów zastawnych, niezależnie od tego czy były przedmiotem oferty publicznej oraz czy są przeznaczone do obrotu w jakimkolwiek systemie obrotu, które będą podlegały obowiązkowej rejestracji w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o pracowniczych programach emerytalnych. Nowelizacja ma na celu realizację przepisów prawa Unii Europejskiej, tj. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2341 z dnia 14 grudnia 2014 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. ustawa była na etapie ministerialnym (Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Komitet do Spraw Europejskich).

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora oraz ustawy o pracowniczych programach emerytalnych. Projekt został odrzucony przez Senat. Celem nowelizacji miało być stworzenie nowych instytucji mających na celu pomoc byłym parlamentarzystom, którzy nie mają źródeł utrzymania i popadli w niedostatek.

Projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Celem nowelizacji jest zwiększenie zakresu ochrony osób, które poniosły szkodę w wyniku czynów niedozwolonych i korzystają z usług kancelarii odszkodowawczych. Projekt został skierowany do I czytania w komisjach.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw w związku z rozwojem innowacji finansowych. Projektowana regulacja ma na celu pomoc w rozpoczęciu działalności w sektorze innowacji finansowych (fintech). Zmiany regulacyjne są pierwszym etapem do stworzenia komplementarnego środowiska, zapewniającego możliwość powstawania i testowania innowacyjnych rozwiązań. W projekcie przewidywane są również zmiany następujących ustaw: ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych z dnia 29 lipca 2005 r., ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11

września 2015 r., ustawy Prawo bankowe z dnia 31 stycznia 1989 r. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt ustawy był opracowywany przez UKNF.

Projekt ustawy o firmach inwestujących w najem nieruchomości. W 2018 r. UKNF brał udział w pracach nad projektem ustawy o firmach inwestujących w najem nieruchomości. Projekt dotyczy wprowadzenia do porządku prawnego statusu firmy inwestującej w najem nieruchomości (F.I.N.N.), na wzór funkcjonujących w UE podmiotów typu REIT, będących spółką akcyjną, której głównym przedmiotem działalności będzie wynajmowanie nieruchomości mieszkalnych. Warunkiem wykonywania działalności przez F.I.N.N. będzie uprzednie dokonanie przez Komisję Nadzoru Finansowego wpisu tej spółki do rejestru firm inwestujących w najem nieruchomości. Projektodawca przyjął koncepcję, w której nadzór KNF będzie dotyczył wyłącznie spółek F.I.N.N. Spełnianie wymogów ustawowych przez spółki zależne będzie kontrolowane w ramach nadzoru właścicielskiego sprawowanego przez F.I.N.N. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt niniejszej ustawy był na etapie prac sejmowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Celem projektu jest dokonanie niezbędnych zmian w krajowym porządku prawnym w związku z wejściem w życie regulacji prawnych Unii Europejskiej dotyczących zasad publikowania prospektów w związku z emisją papierów wartościowych oraz zachęcania akcjonariuszy spółek publicznych do długoterminowego zaangażowania, tj.:

- zapewnienie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2017, str. 12),
- wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/828 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniającej dyrektywę 2007/36/WE w zakresie zachęcania akcjonariuszy do długoterminowego zaangażowania (Dz. Urz. UE L 132 z 20.05.2017, str. 1). Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt znajdował się na etapie uzgodnień w Ministerstwie Finansów.

Projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw. Projekt ma na celu wprowadzenie podstawy dla obligatoryjnej dematerializacji akcji spółek akcyjnych oraz spółek komandytowo-akcyjnych, poza zakresem unormowanym w art. 5 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie rządowego procesu legislacyjnego (wykaz prac legislacyjnych Rady Ministrów, UD117).

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (UC 125). Projekt ma na celu zapewnienie skutecznego wykonywania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 347 z dnia 28.12.2017, str. 35).

Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac Rady Ministrów: UD154). Projekt dotyczy wprowadzenia do systemu prawnego prostej spółki akcyjnej (PSA), ma ona charakteryzować się między innymi ograniczoną odpowiedzialnością wspólników za zobowiązania spółki, połączoną z dużą dozą elastyczności, zarówno jeśli chodzi o kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy wspólnikami, jak i o zarządzanie spółką. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii.

Pakiet deregulacyjny służący odbiurokratyzowaniu gospodarki oraz redukcji obciążeń administracyjnych podmiotów gospodarczych i obywateli w zakresie obowiązujących regulacji prawnych z zakresu rynku finansowego, w szczególności odnoszących się do obowiązków podmiotów nadzorowanych przez KNF. Komisja zgłosiła propozycję zmian

między innymi do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. pakiet był procedowany w Ministerstwie Finansów.

Projekt nowelizacji ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw, mający na celu podniesienie poziomu ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku walutowego i innych uczestników rynku korzystających z usług finansowych świadczonych przez Internet. Projekt dotyczy całego rynku finansowego, ale został stworzony ze względu na zagrożenia identyfikowane na rynku FOREX. Zakończenie przez UKNF prac nad projektem nowelizacji zbiegło się z przedstawieniem przez Najwyższą Izbę Kontroli informacji o wynikach kontroli „Ochrona nieprofesjonalnych uczestników rynku walutowego”. Propozycje UKNF zostały ujęte w projekcie rządowym (UD265), który według stanu na 31 grudnia 2018 r. był opiniowany w Ministerstwie Finansów.

Projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny. Propozycja legislacyjna obejmująca nadanie brzmienia art. 286a k.k. określającego ustawowe znamiona szczególnego typu przestępstwa oszustwa - oszustwa finansowego opartego na systemie typu „piramida”. Wyodrębnienie tego szczególnego typu czynu zabronionego uzasadnione jest przede wszystkim stworzeniem konstrukcji przestępstwa oszustwa finansowego uwzględniającego elementy charakterystyczne dla kryminogennych zachowań na rynku finansowym opartych na systemach typu „piramida”. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. prace były na etapie uzgodnień międzyresortowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Proponowana zmiana polega na dodaniu do katalogu przestępstw wymienionych w art. 6b ust. 1 przestępstwa oszustwa finansowego określonego w projektowanym art. 286a kodeksu karnego oraz na wprowadzeniu do art. 18a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym ww. regulacji kodeksowej celem zapewnienia możliwości prowadzenia postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 286a kodeksu karnego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. prace były na etapie uzgodnień międzyresortowych.

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie. Projekt obok przepisów dotyczących ograniczenia lichwy miał wprowadzić nadzór KNF nad instytucjami pożyczkowymi oraz pośrednikami kredytowymi. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt procedowany był przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (nr UD358 w wykazie prac legislacyjnych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w Serwisie Rządowy Proces Legislacyjny). UKNF przekazał uwagi do projektu, który jest procedowany przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był w trakcie opiniowania.

Rządowy projekt ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne dotyczący uzupełnienia form pomocy dla zadłużonych podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne. Stanowisko w sprawie tego projektu UKNF przekazywał Ministrowi Finansów. Ustawa po zakończeniu prac legislacyjnych w Sejmie została podpisana w dniu 18 grudnia 2018 r. przez Prezydenta i opublikowana (Dz. U. z 2019 poz. 33).

Projekt ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (w wykazie legislacyjnym pod nr UD 358). Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Poselski projekt ustawy o restrukturyzacji kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska oraz o wprowadzeniu zakazu udzielania takich kredytów (druk sejmowy nr 729). Projekt ustawy zakłada m.in.: całkowity zakaz wprowadzania na rynek kredytów/pożyczek walutowych, korektę prawa bankowego - możliwość zwrotu mieszkania i rozwiązania umowy kredytowej, ustawowe rozłożenie strat banków w czasie niezależnie od rozwiązań zawartych w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, utratę ważności

już funkcjonujących tytułów egzekucyjnych. Zgodnie z projektem restrukturyzacja kredytów jest dobrowolna i może zostać przeprowadzona w okresie 2 lat od wejścia w życie ustawy. Po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu skierowano do Komisji Finansów Publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki (druk sejmowy nr 811). Celem projektu jest eliminacja skutków pobierania od konsumentów nienależnego świadczenia w postaci nadmiernie wysokich spreadów walutowych. Projektowana ustawa określa zasady zwrotu niektórych należności wynikających z zabezpieczonych hipoteką umów kredytu o kredyt denominowany lub kredyt indeksowany oraz umów pożyczki o pożyczkę denominowaną lub pożyczkę indeksowaną, zawartych pomiędzy kredytodawcą i konsumentem. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych w związku ze zmianą kursu walut obcych do waluty polskiej (druk sejmowy nr 877). Projekt ustawy proponuje kredytobiorcom, w przypadku których wartość kredytu w stosunku do zabezpieczenia przekracza odpowiednio poziom 80% i więcej, zawarcie wspólnie z bankiem nowej umowy dotyczącej nowego przeliczenia, jeżeli chcą z tego skorzystać, żeby wyzbyć się ryzyka walutowego, i przeliczenie ich zadłużenia na datę przed dniem zawarcia takiej umowy, po kursie bieżącym. Proponuje się również, aby wyliczyć koszty, tak jakby był to kredyt złotowy, wyliczyć różnicę odsetkowo-kosztową i w tej części określić, jaka to jest kwota, żeby doszło do podziału tego ryzyka pomiędzy bank a klienta. Bank umorzyłby 50% tak wyliczonej kwoty. Po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu skierowano do Komisji Finansów Publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (druk sejmowy nr 1863). Projekt dotyczy zmiany mechanizmu zapewnienia wsparcia finansowego osobom, które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich budżetów domowych; wprowadzenia nowego instrumentu wspierającego dobrowolną restrukturyzację kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy uzyskują dochody. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 2877, 3000). Projekt dotyczy przede wszystkim implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2399 z dnia 12 grudnia 2017 r. w celu wprowadzenia nowej kategorii długu (przed kategorią zobowiązań podporządkowanych), która w całości zaliczać się będzie do minimalnego wymogu dotyczącego funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (MREL). Projekt ma także na celu usprawnienie obecnych rozwiązań związanych z funkcjonowaniem przepisów dotyczących przymusowej restrukturyzacji oraz systemu gwarantowania depozytów zawartych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1937, z późn. zm.). Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych (sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych druk nr 3000).

Rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 (druk sejmowy 3050). Projekt dotyczy umożliwienia pełnego stosowania RODO. Zmienia przepisy ustaw z dnia: 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym; 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych; 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej; 7 grudnia 2000 r.

o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających; 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe; 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych; 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi; 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był na etapie prac sejmowych (prace w połączonych komisjach Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka; sprawozdanie Podkomisji).

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw jest zmiana przepisów regulujących problematykę transakcji płatniczych wykonanych z użyciem nieprawidłowego unikatowego identyfikatora. Projektowane przepisy mają umożliwić skuteczne odzyskiwanie kwot transakcji płatniczych wykonanych z użyciem błędnych numerów rachunków płatniczych, których to kwot płatnikom nie udało się odzyskać w wyniku działań podejmowanych przez ich dostawcę. Projekt ustawy stanowi częściowe wdrożenie do polskiego porządku prawnego, tj. w zakresie art. 88, postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego. Celem transponowanego ww. postanowienia dyrektywy jest wyposażenie dostawcy usług płatniczych w uprawnienie do przekazania płatnikowi informacji umożliwiających mu zgłoszenie roszczenia prawnego w celu odzyskania kwoty transakcji płatniczej wykonanej z użyciem błędnego unikatowego identyfikatora w przypadku, gdy odbiorca nie odda tej kwoty dobrowolnie, a także stworzenie podstawy prawnej do podjęcia tych działań we współpracy dostawcy płatnika z dostawcą odbiorcy. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP (druk nr 1606).

PROJEKTY ROZPORZĄDZEŃ

Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru bankowego. Prace legislacyjne nad nowym rozporządzeniem wydawanym na podstawie art. 131a ust. 3 ustawy - Prawo bankowe zostały podjęte w związku ze zmianami ustawowymi w zakresie zasad finansowania kosztów działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i jego organów, będącymi wynikiem wejścia w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Nowe rozporządzenie dla sektora bankowego wprowadziło możliwie prosty, bezzaliczkowy mechanizm ustalania należności banku w związku z wysokością planowanych kosztów nadzoru przypadających do pokrycia przez sektor bankowy w danym roku obrotowym, z uwzględnieniem w kolejnym roku obrotowym różnicy pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami nadzoru. Przepisy rozporządzenia wyznaczyły termin należnych od banków wpłat na I kwartał danego roku, aby zapewnić płynność finansowania bieżących kosztów działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego działającego od 1 stycznia 2019 r. jako państwowa osoba prawna.

Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, reasekuracyjną oraz w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Podobnie jak w przypadku rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru bankowego, prace legislacyjne nad nowym rozporządzeniem wydawanym na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym zostały podjęte w związku ze zmianami ustawowymi w zakresie zasad finansowania kosztów działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i jego organów, będącymi wynikiem wejścia w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Nowe rozporządzenie dla rynku ubezpieczeniowego wprowadziło, analogicznie jak w sektorze bankowym, możliwie prosty, bezzaliczkowy mechanizm ustalania należności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji w związku z wysokością planowanych kosztów nadzoru przypadających do pokrycia przez rynek ubezpieczeniowy w danym roku obrotowym, z uwzględnieniem w kolejnym roku obrotowym różnicy pomiędzy planowanymi a wykonanymi

Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego
w 2018 roku

kosztami nadzoru. Przepisy rozporządzenia wyznaczyły termin należnych od zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji wpłat na początek II kwartału danego roku, aby zapewnić płynność finansowania bieżących kosztów działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego działającego od 1 stycznia 2019 r. jako państwowa osoba prawna.

7.3. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH

PODSTAWOWE OBSZARY DZIAŁAŃ

Jednym z ustawowych celów nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku. Działania nadzorcze KNF w tym zakresie polegają na stałym monitorowaniu praktyk rynkowych, jak i na działaniach interwencyjnych, szczególnie w tych obszarach działalności nadzorowanych podmiotów, w których mogą występować naruszenia prawa lub interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

KNF monitoruje praktyki rynkowe wykorzystując uprawnienia nadzorcze, pozwalające na żądanie informacji i wyjaśnień bezpośrednio od podmiotów nadzorowanych, jak i samodzielnie gromadząc dane. Działania nadzorcze podejmowane są w odpowiedzi na problemy występujące aktualnie na rynku, zidentyfikowane między innymi w oparciu o informacje zawarte w zgłoszeniach nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

Zakres zadań realizowanych przez organ nadzoru, w obszarze ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, obejmuje w szczególności:

- prowadzenie działań analitycznych i wyjaśniających w zakresie sygnałów otrzymywanych, w szczególności od odbiorców usług finansowych oraz organów państwa lub organizacji społecznych działających na rzecz ochrony uczestników rynku finansowego, dotyczących działalności podmiotów nadzorowanych, pod kątem naruszeń prawa lub prawnie chronionych interesów odbiorców usług finansowych oraz zagrożeń dla przejrzystości i zaufania do rynku finansowego z tym związanych,
- podejmowanie na podstawie otrzymanych sygnałów działań nadzorczych w zakresie praktyk rynkowych podmiotów rynku finansowego,
- prowadzenie w zakresie otrzymanych sygnałów działań o charakterze analitycznym dotyczących wzorców umownych oraz konstrukcji produktów.

CZYNNOŚCI ANALITYCZNE I PODEJMOWANE INTERWENCJE

W toku działań prowadzonych na podstawie problemów poruszanych w zgłoszeniach nieprofesjonalnych uczestników rynku organ nadzoru prowadził czynności analityczne. Szczegółowa informacja w przedmiotowym zakresie została przedstawiona w Aneksie 5.

CZYNNOŚCI WYJAŚNIAJĄCE W SPRAWIE ZGŁOSZEŃ NIEPROFESJONALNYCH UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

Zgłoszenia dotyczące działania podmiotów nadzorowanych, wpływające do UKNF od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, stanowią istotne źródło informacji na temat pojawiających się zjawisk w zakresie praktyk stosowanych przez instytucje finansowe. Przedmiotem analizy informacji zawartych w tych zgłoszeniach jest w szczególności ocena działań podejmowanych przez podmioty nadzorowane w kontekście zgodności tych działań z przepisami prawa. Wyniki ustaleń dokonanych na podstawie przeprowadzonych wobec podmiotów nadzorowanych czynności analityczno-wyjaśniających mogą stać się podstawą do zastosowania środków o charakterze nadzorczym celem eliminacji budzących zastrzeżenia praktyk rynkowych.

ZGŁOSZENIA OGÓŁEM

W 2018 r. do UKNF wpłynęło ogółem 5709 sygnałów skierowanych przez nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, dotyczących nieprawidłowości związanych z objętą nadzorem KNF działalnością podmiotów sektora ubezpieczeniowego, kapitałowego, bankowego, emerytalnego, usług płatniczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W porównaniu do 2017 r., w którym wpłynęło 5586 zgłoszeń nieprawidłowości, w okresie objętym sprawozdaniem odnotowano wzrost ich liczby o 2,2%.

W 2018 r. UKNF odnotował ponadto wpływ 809 innych wystąpień, związanych z działalnością podmiotów nadzorowanych lub funkcjonowaniem rynku finansowego.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora bankowego

W okresie objętym sprawozdaniem do UKNF wpłynęło 2919 sygnałów dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora bankowego. W stosunku do 2017 r. liczba zgłoszeń dotyczących sektora bankowego wzrosła o prawie 15%.

Najczęściej poruszane problemy odnosiły się do kwestii związanych z:

- prowadzeniem rachunków bankowych (zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim obsługi rachunku, nieprawidłowości związanych z blokadą rachunku na skutek egzekucji komorniczej, wysokości opłat i prowizji pobieranych za prowadzenie/obsługę rachunku),
- inną działalnością wykonywaną przez banki (zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim oferowanych przez banki instrumentów finansowych),
- obsługą kredytów i pożyczek (sygnalizowano przede wszystkim nieprawidłowości wynikające z obsługi umowy, a także podnoszono kwestie sposobu prowadzonych przez banki działań windykacyjnych),
- jakością obsługi (sygnalizowano przede wszystkim problemy dotyczące niewłaściwej bądź niekompetentnej obsługi świadczonej przez pracowników banków),
- obsługą kredytów hipotecznych (sygnalizowano przede wszystkim nieprawidłowości wynikające z obsługi umowy),
- obsługą instrumentów płatniczych (zgłoszenia dotyczyły głównie nieprawidłowości w zakresie sposobu i/lub terminu rozliczania transakcji dokonanych kartami, a także wysokości pobieranych przez banki opłat i prowizji).

Tabela 83. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora bankowego w latach 2017-2018

Typ podmiotu	2017	%	2018	%
Banki komercyjne	2407	94,76%	2699	92,46%
Banki spółdzielcze	124	4,88%	120	4,11%
Oddziały unijnych instytucji kredytowych	2	0,08%	84	2,88%
Unijne instytucje kredytowe działające transgranicznie	7	0,28%	15	0,51%
Oddziały unijnych instytucji finansowych	0	0,00%	1	0,03%
Ogółem	2540	100,00%	2919	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2017-2018 zgłoszeń dotyczących działalności banków komercyjnych i spółdzielczych został przedstawiony w Tabelach 6.1. i 6.2. w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów świadczących usługi płatnicze, innych niż podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

W 2018 r. wpłynęły 193 zgłoszenia dotyczące nieprawidłowości w działaniu podmiotów świadczących usługi płatnicze, innych niż podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Pośród otrzymanych wystąpień 62 sygnały związane były z działalnością prowadzoną przez te podmioty w charakterze instytucji płatniczej. Problemy poruszane w tych zgłoszeniach dotyczyły przede wszystkim braku realizacji lub nieterminowej realizacji transakcji, a w dalszej kolejności niewłaściwej bądź niekompetentnej obsługi klientów.

Pozostałe sygnały przedstawiały zastrzeżenia związane z inną, niepodlegającą nadzorowi KNF, działalnością gospodarczą wykonywaną przez podmiot posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze instytucji płatniczej.

W stosunku do 2017 r. liczba zgłoszeń dotyczących realizacji usług płatniczych, świadczonych przez podmioty inne niż podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, wzrosła o 77%.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęło 57 zgłoszeń dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W porównaniu do 2017 r. liczba zgłoszeń spadła o prawie 27%.

Poruszane w tych zgłoszeniach zagadnienia dotyczyły m.in. takich kwestii jak:

- obsługa kredytów i pożyczek (w tym przede wszystkim problemy związane z obsługą umowy oraz z windykacją wierzytelności),
- prowadzenie rachunków (w tym kwestie braku dostępu do rachunku, obsługi rachunku oraz wysokości pobieranych opłat i prowizji).

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2017-2018 zgłoszeń, dotyczących działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedstawiony został w Tabeli 6.3. w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora ubezpieczeniowego

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęło łącznie 2065 zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora ubezpieczeniowego, w tym 209 zgłoszeń dotyczących zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce oferujących ubezpieczenia na życie (ponad 10% wszystkich zgłoszonych w tym sektorze sygnałów) oraz 1604 zgłoszenia dotyczące zakładów ubezpieczeń oferujących pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe (prawie 78% wszystkich zgłoszonych w tym sektorze sygnałów), a ponadto 30 zgłoszeń dotyczących działalności pośredników ubezpieczeniowych (1 zgłoszenie dotyczące działalności brokera oraz 29 zgłoszeń dotyczących działalności agentów ubezpieczeniowych), a także 22 zgłoszenia dotyczące działalności oddziałów zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE (w tym 4 zgłoszenia dotyczące ubezpieczeń na życie oraz 18 zgłoszeń dotyczących pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych) oraz 200 zgłoszeń dotyczących działalności notyfikowanych zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE (w tym 2 zgłoszenia dotyczące ubezpieczeń na życie oraz 198 zgłoszeń dotyczących pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych). Liczba zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora ubezpieczeniowego, w stosunku do ich liczby w roku 2017, spadła o 10%.

Tabela 84. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku ubezpieczeniowego w latach 2017-2018

Typ podmiotu	Dział	2017	%	2018	%
Zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce	I	233	10,15%	209	10,12%
Zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce	II	1953	85,10%	1604	77,68%
Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE	I	5	0,22%	4	0,19%
Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE	II	25	1,09%	18	0,87%

Notyfikowane zakłady ubezpieczeń państw członkowskich UE	I	1	0,04%	2	0,10%
Notyfikowane zakłady ubezpieczeń państw członkowskich UE	II	23	1,00%	198	9,59%
Agenci ubezpieczeniowi	-	53	2,31%	29	1,40%
Brokerzy ubezpieczeniowi	-	2	0,09%	1	0,05%
Ogółem	-	2295	100,00%	2065	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

W zakresie ubezpieczeń na życie do najczęściej zgłaszanych przez klientów problemów należały kwestie dotyczące odmowy wypłaty świadczenia, a w mniejszym stopniu zagadnienia związane z wyceną jednostek UFK lub sposobem inwestowania przez zakład ubezpieczeń, sposobem wykonywania umowy przez zakład ubezpieczeń, a także kwestie związane z wysokością wartości wykupu polisy w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy. W przypadku odmowy wypłaty świadczenia kwestionowano sposób uzasadnienia przez ubezpieczyciela odmowy przyjęcia odpowiedzialności.

W zakresie ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych do najczęściej sygnalizowanych problemów należały kwestie związane z:

- nieprawidłowościami w procesie likwidacji szkody,
- opieszałością w likwidacji szkód, głównie ubezpieczeń komunikacyjnych, przede wszystkim OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- wysokością wypłaconych odszkodowań,
- odmową wypłaty odszkodowania,
- nieprawidłowościami w zakresie udostępniania przez zakład ubezpieczeń akt szkodowych.

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2017-2018 zgłoszeń dotyczących zakładów ubezpieczeń na życie został przedstawiony w Tabeli 6.4. w Aneksie 6, natomiast podział zgłoszeń dotyczących zakładów ubezpieczeń majątkowych w Tabeli 6.5. w Aneksie 6.

W Tabeli 6.6 i 6.7 w Aneksie 6 zaprezentowany został ponadto przedmiotowy podział zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń państw członkowskich Unii Europejskiej, które wpłynęły do UKNF w okresie objętym sprawozdaniem.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów rynku emerytalnego

W 2018 r. wpłynęło 13 zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora emerytalnego. Odnotowano 10 zgłoszeń dotyczących działania otwartych funduszy emerytalnych oraz 2 zgłoszenia dotyczące działania dobrowolnych funduszy emerytalnych, prowadzonych przez powszechne towarzystwa emerytalne, a także 1 zgłoszenie dotyczące pracowniczego programu emerytalnego prowadzonego przez pracownicze towarzystwo emerytalne. W stosunku do 2017 r. zanotowano niemal 28% spadek liczby zgłoszeń dotyczących działania podmiotów sektora emerytalnego, natomiast w odniesieniu do funkcjonowania otwartych funduszy emerytalnych liczba zgłoszeń spadła o ponad 41%.

Zgłoszenia dotyczące działalności OFE, które wpłynęły do UKNF w 2018 r., odnosiły się w największym stopniu do problemów z uzyskaniem wypłaty środków z rachunku zmarłych członków OFE przez osoby uprawnione.

Przedmiotowy podział zgłoszeń w tym zakresie został przedstawiony w Tabeli 6.8 w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów rynku kapitałowego

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęły 593 zgłoszenia dotyczące funkcjonowania podmiotów rynku kapitałowego. W porównaniu do 2017 r. liczba zgłoszeń w tym sektorze spadła o niespełna 4,5%.

W przypadku spółek publicznych zgłaszane problemy odnosiły się najczęściej do ewentualnych manipulacji kursem instrumentów finansowych, a w mniejszym stopniu do zagadnień związanych z przestrzeganiem przez spółki praw korporacyjnych akcjonariuszy.

W odniesieniu do towarzystw funduszy inwestycyjnych zgłaszane zastrzeżenia dotyczyły najczęściej likwidacji funduszu, prowadzonej przez te podmioty polityki inwestycyjnej, a także jakości świadczenia usług.

Uwagi zgłaszane w odniesieniu do działalności firm inwestycyjnych, w tym również zagranicznych firm inwestycyjnych, dotyczyły przede wszystkim kwestii jakości świadczonych usług.

Odnotowano ponadto sygnały przedstawiające zastrzeżenia wobec sposobu prowadzenia działań windykacyjnych przez podmioty zarządzające sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Tabela 85. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego w latach 2017-2018

Typ podmiotu	2017	%	2018	%
Spółki publiczne i inni uczestnicy rynku kapitałowego	318	51,29%	286	48,31%
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	170	27,42%	123	20,78%
Firmy inwestycyjne	65	10,48%	80	13,51%
Zagraniczne firmy inwestycyjne	35	5,65%	21	3,55%
Zarządzający aktywami funduszu sekurytyzacyjnego	24	3,87%	80	13,51%
Spółki prowadzące giełdę/rynek giełdowy	7	1,13%	2	0,34%
Dystrybutorzy jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych	1	0,16%	1	0,17%
Ogółem	620	100,00%	593	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2017-2018 zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego z podziałem na poszczególne segmenty rynku został przedstawiony odpowiednio w Tabelach: 6.9., 6.10., 6.11. oraz 6.12. w Aneksie 6.

DZIAŁANIA NADZORCZE W ZAKRESIE PRAKTYK RYNKOWYCH PODMIOTÓW RYNKU FINANSOWEGO

Analiza realizacji obowiązków banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych wynikających z art. 92ba-92bd ustawy Prawo bankowe i art. 13d-13f ustawy o skok (Centralna Informacja). Wypełnianie przez podmioty nadzorowane obowiązków, o których mowa w art. 92ba-92bd ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, ze zm.) oraz 13d-13f ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, ze zm.) dalej: ustawa o skok jest przedmiotem stałego zainteresowania Urzędu KNF. Przedmiotową analizą objęto 23 banki komercyjne, 553 banki spółdzielcze, 5 oddziałów instytucji kredytowych oraz 33 kasy w celu zbadanie wypełniania przez te podmioty obowiązku udzielania odpowiedzi na zapytania wnioskodawców w ramach Centralnej Informacji.

W ramach badania ustalono, iż podmioty stosują niejednorodną praktykę w zakresie prowadzenia ewidencji otrzymanych zapytań w ramach Centralnej Informacji. Co prawda kwestia ewidencji zapytań nie została ujęta w ustawie, ale fakt prowadzenia ewidencji przez większość podmiotów przekłada się na możliwość samokontroli przez podmiot i uzyskania

potwierdzenia, czy na wszystkie otrzymane zapytania podmiot udzielił odpowiedzi. Dodatkowe wątpliwości budzą różnice w danych statystycznych liczby otrzymanych zapytań przez część podmiotów w ramach Centralnej Informacji.

Mając na uwadze powyższe prowadzone będą dalsze działania mające na celu weryfikowanie wywiązywania się przez podmioty nadzorowane z nałożonych na nie obowiązków w tym zakresie.

Analiza realizacji obowiązków banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych wynikających z art. 56a, art. 59a ust. 6 i ust. 7, art. 59b oraz art. 111c ustawy Prawo bankowe i art. 13a ust. 6 i ust. 7, art. 13b, art. 13c oraz art. 14 ust. 2a ustawy o skok. Wypełnianie przez podmioty nadzorowane obowiązków, o których mowa w art. 56a, art. 59a ust. 6 i ust. 7, art. 59b oraz art. 111c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, ze zm.) oraz art. 13a ust. 6 i ust. 7, art. 13b, art. 13c oraz art. 14 ust. 2a ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, ze zm.) dalej: ustawa o skok jest przedmiotem zainteresowania Urzędu KNF. Analizą objęto 23 banki komercyjne, 553 banki spółdzielcze, 7 oddziałów instytucji kredytowych oraz 32 kasy.

Obowiązek informacyjny dotyczący przekazywania informacji o możliwości złożenia dyspozycji na wypadek śmierci jest realizowany przez wszystkie banki i kasy. Zdecydowana większość podmiotów zawiadamia zapisobierców o środkach znajdujących się na rachunku, którymi beneficjenci dyspozycji mogą zadysponować. Ewentualne problemy pojawiają się w sytuacji posiadania przez podmioty nieaktualnych adresów lub ich braku.

Zidentyfikowano trudności w wywiązywaniu się z obowiązków lub przypadki braku wywiązania się z niektórych obowiązków np. brak w bazie Pesel daty zgonu uniemożliwia podmiotom ustalenie dnia wygaśnięcia umowy, opóźnienia w uzyskaniu dostępu do bazy Pesel, wątpliwościami interpretacyjnymi części przepisów Ustawy (art. 111c Prawa bankowego i jego odpowiednik art. 13 c ustawy o skok).

Mając na uwadze wyniki przedmiotowego badania planowane są dodatkowe działania mające na celu uzyskanie informacji z Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Cyfryzacji odpowiednio w zakresie ewentualnych zmian legislacyjnych oraz zmian w rejestrze PESEL (rozbudowanie o datę zgonu) oraz bieżące monitorowanie podmiotów w zakresie usuwania zaległości w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy.

Analiza dotycząca zakładania rachunków bankowych za pomocą dowodów tożsamości (dowód osobisty, paszport) ze szczególnym uwzględnieniem obywateli polskich zamieszkałych zagranicą. - wybrane zagadnienia. Analiza została przeprowadzona w związku z odnotowanymi sygnałami od Polaków na stałe przebywających poza krajem, posługujących się jedynie paszportem RP, którzy wskazywali na brak możliwości założenia rachunku na paszport obywatela RP, który zgodnie z ustawą o dokumentach paszportowych jest dokumentem tożsamości. Analizą objęto 10 banków komercyjnych, kierując się skalą działalności podmiotów w zakresie posiadanej liczby ROR w PLN. Analiza miała na celu zbadanie jakie dokumenty i informacje są wymagane przez banki do założenia rachunków bankowych.

Ustalono, iż podmioty stosują niejednorodną praktykę w zakresie otwierania rachunków. Nie wszystkie badane podmioty otwierały rachunki na dokumenty paszportowe i karty pobytu. Dokument paszportowy zgodnie z art. 4 ustawy o dokumentach paszportowych oprócz uprawnienia do przekraczania granicy i pobytu za granicą oraz poświadczania obywatelstwa polskiego, poświadcza także tożsamość osoby w nim wskazanej w zakresie danych, jakie ten dokument zawiera. Karta pobytu zgodnie z art. 242 ustawy o cudzoziemcach w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

Co do zasady banki jako samodzielni przedsiębiorcy samodzielnie decydują o swojej ofercie. Wyjątkiem od reguły jest podstawowy rachunek płatniczy. Zgodnie z art. 59ia. ustawy o usługach płatniczych banki oferujące usługi związane z prowadzeniem rachunków płatniczych dla konsumentów, są obowiązane do świadczenia usługi prowadzenia podstawowego rachunku płatniczego. Podstawowy rachunek płatniczy jest przeznaczony dla

konsumentów, dla których żaden dostawca, w ramach działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie prowadzi innego rachunku płatniczego w walucie polskiej umożliwiającego wykonywanie transakcji, zapewniających pełną funkcjonalność rachunku podstawowego. Rachunkiem płatniczym jest też rachunek bankowy, służący do wykonywania transakcji płatniczych.

Nieuznawanie polskiego paszportu lub karty pobytu może mieć charakter dyskryminacyjny i utrudniać dostęp do rachunków bankowych (polski paszport ze względu na miejsce zamieszkania, karta pobytu ze względu na obywatelstwo). Oba dokumenty stwierdzają tożsamość osób w nich wskazanych oraz są wydawane przez polskie organy administracji publicznej.

Mając na uwadze poczynione ustalenia przedmiotowa praktyka będzie poddana dalszej analizie i konsultacjom.

Analiza zasad pomniejszania przez zakłady ubezpieczeń kwoty świadczenia wypłacanego w związku z odstąpieniem lub wystąpieniem z umowy ubezpieczenia na życie związanej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w dziale I grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Przedmiotowa analiza stanowiła kontynuację analizy przeprowadzonej w 2017 r. w zakresie realizacji przez zakłady ubezpieczeń obowiązku wynikającego z przepisów art. 23 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. określania w umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym tytułów i wysokości opłat pobieranych ze składek ubezpieczeniowych, z aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub przez umorzenie jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Przedmiotem analizy przeprowadzonej w 2018 r. były wzorce umów przekazane przez zakłady ubezpieczeń, które zostały zbadane w zakresie: przyjętych i stosowanych przez zakłady ubezpieczeń zasad dotyczących sposobu i formy określenia w umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zasad odstąpienia/wystąpienia z umowy w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego/ubezpieczonego po raz pierwszy informacji, o której mowa w art. 20 ust. 3 ww. ustawy; przyjętych i stosowanych przez zakłady ubezpieczeń reguł określania wysokości pomniejszenia kwoty świadczenia w związku z odstąpieniem/wystąpieniem z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym w terminie 60 dni od dnia otrzymania po raz pierwszy przez ubezpieczającego/ubezpieczonego informacji, o której mowa w art. 20 ust. 3 ww. ustawy; zgodności z art. 26 ust. 4 ww. ustawy zasad ustalania przez zakłady ubezpieczeń wartości jednostek ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych; zgodności z art. 15 ust. 3 ww. ustawy przyjętych i stosowanych przez zakłady ubezpieczeń zasad dotyczących sposobu i formy określenia zasad odstąpienia/wystąpienia z umowy w terminie 60 dni od dnia otrzymania po raz pierwszy przez ubezpieczającego/ubezpieczonego informacji, o której mowa w art. 20 ust. 3 ww. ustawy.

Analiza praktyk zakładów ubezpieczeń dotyczących pomniejszania świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu w procesie likwidacji szkód z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Analiza została przeprowadzona w związku z otrzymanymi przez UKNF zgłoszeniami od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, w których wskazywano na stosowanie przez zakłady ubezpieczeń - w ramach likwidacji szkód z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych - pomniejszania świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu. Przedmiotową analizą zostały objęte zakłady ubezpieczeń i oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale II grupie 10 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. UKNF zwrócił się o wskazanie czy zakłady ubezpieczeń (oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń) dokonują pomniejszania świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu, a jeżeli tak o wskazanie zasad

jakie zostały przyjęte dla stosowania pomniejszenia świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu obowiązujące na dzień 30 czerwca 2018 r., a w szczególności: przekazanie stosownych regulacji wewnętrznych obowiązujących w tej dacie tj. procedur, informacji, innych dokumentów regulujących powyższe zasady; wyszczególnienie wszystkich zidentyfikowanych przez zakład ubezpieczeń rodzajów kosztów eksploatacji pojazdu uprawnionego, zaoszczędzonych w trakcie użytkowania przez uprawnionego pojazdu zastępczego; wskazanie wysokości każdego z wyżej wymienionych rodzajów kosztów w ujęciu rocznym/miesięcznym/dziennym wraz ze sposobem wyliczenia tych kosztów; wyjaśnienie w jaki sposób zakład ubezpieczeń indywidualizuje zasady wyliczenia pomniejszenia świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o koszty nieponiesione w odniesieniu do danego roszczenia. Ponadto zakłady ubezpieczeń (oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń) zostały wezwane do przekazania przykładowej dokumentacji dotyczącej realizacji roszczenia o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego według zasad obowiązujących na dzień 30 czerwca 2018 r. Większość podmiotów wskazała, iż nie dokonuje pomniejszenia świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione koszty eksploatacji własnego pojazdu albo wskazała na brak posiadania w swoim portfelu ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Natomiast dwa podmioty zawarły w swoich regulacjach wewnętrznych zapis mówiący o możliwości dokonania pomniejszenia świadczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu, przy czym w praktyce tylko jeden z tych podmiotów pomniejszył świadczenie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego o nieponiesione przez uprawnionego koszty eksploatacji własnego pojazdu.

INNE DZIAŁANIA O CHARAKTERZE INDYWIDUALNYM, DOTYCZĄCE ELIMINOWANIA PRAKTYK RYNKOWYCH NARUSZAJĄCYCH INTERESY KLIENTÓW INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Brak realizacji zlecenia stałego po fuzji międzybankowej - nie zostały zrealizowane zlecenia do Urzędu Skarbowego pomimo zapewnienia przez klienta wystarczających środków na rachunku. Analiza wykazała, że istniały rozbieżności pomiędzy systemem informatycznym banku przejmowanego a banku przejmującego. W badanym przypadku dotyczyły one formatu wpisywania identyfikatora w postaci numer NIP - w jednym banku numer NIP należało wpisywać bez myślników, natomiast w drugim z myślnikami/pauzami, dlatego system nie realizował złożonej dyspozycji i zwracał płatność z komunikatem wskazującym wprowadzenie błędnego identyfikatora. Odnotowano 171 przelewów odrzuconych z uwagi na wprowadzenie błędnego identyfikatora.

Nieprawidłowa wysyłka wyciągów do klientów zawierająca informację o pobraniu „opłaty za kartę kredytową” - problem dotyczył 48 961 rachunków - klienci otrzymali na wyciągach błędny zapis operacji na rachunku: 6 zł (opłata) - 6 zł (korekta opłaty) = 6 zł (saldo zadłużenia na bieżącym rachunku). Bank poinformował, że problem był pochodną łączenia się banków, wszystkie nieprawidłowości zostały zidentyfikowane i skorygowane.

Problemy i nieprawidłowości powstałe w wyniku podziału banku - kredytobiorcy po podziale banku sygnalizowali szereg uwag dotyczących obsługi ich umów kredytowych m.in. problemy te dotyczyły braku informacji lub niewłaściwej formy przekazania informacji o podziale banku, jak również o konsekwencjach wynikających z tej zmiany dla kredytobiorców, braku aneksowania umów, konieczności wpłat na nowe numery rachunków, brak możliwości nawiązania kontaktu z bankiem poprzez infolinię, brak możliwości uzyskania informacji w wyznaczonych oddziałach, które po podziale, stały się częścią innego banku, problemy z uzyskaniem informacji za pomocą bankowości internetowej, problemy związane z bezpośrednią obsługą umów kredytowych polegających m.in. na braku realizacji księgowania na rachunkach, braku identyfikacji dokonanych wpłat przeznaczonych na spłatę zadłużenia, pojawiających się informacji o zaległych ratach, w sytuacji gdy środki zostały wpłacone itp. Bank podjął działania w celu wyeliminowania trudności z jakimi spotkali się klienci

(rozszerzenie funkcjonalności bankowości elektronicznej, zwiększenie zasobów kadrowych infolinii) natomiast kwestie związane z indywidualnymi sprawami są rozpatrywane w trybie reklamacji.

Nieprawidłowości dotyczące naliczania odsetek przed zakończeniem okresu bezodsetkowego karty kredytowej - zaistniała sytuacja wynikała bezpośrednio z przeprowadzonego ujednoczenia systemów dwóch wcześniej połączonych banków. Dla 5157 klientów dokonano naliczenia warunkowych odsetek za zakupy przed zakończeniem okresu bezodsetkowego. Po jego wykryciu bank dokonał korekt, w rezultacie których odsetki zostały zwrócone.

Nieprawidłowe przygotowanie korespondencji przez podmiot działający na zlecenie banku, zawierającej informację o charakterze reklamowym podmiotu trzeciego - firma zewnętrzna przekazała nieprawidłową treść wiadomości należącej do innego podmiotu - nieprawidłowy e-mailing dotyczył ok. 44 tys. klientów. Zgodnie z wyjaśnieniami agencji zewnętrznej zaistniała sytuacja była błędem systemowym, który został spowodowany występowaniem w systemie plików z szablonami e-mailingu o takiej samej nazwie. Bank wyciągnął konsekwencje wobec agencji odpowiedzialnej za wysyłkę w postaci kary finansowej, a do klientów został skierowany ponowny e-mailing z prawidłową wiadomością. W celu wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości agencja wprowadziła narzędzie do wysyłki, które ma weryfikować pliki pod kątem nazwy szablonów i dat ich sporządzenia, tak aby wykorzystany został właściwy, najbardziej aktualny plik. Natomiast bank wprowadził do procesu wysyłki zasadę wysyłki testowej przed właściwym wysłaniem korespondencji do klientów.

Nieprawidłowe zawierania umów rachunków lokat oszczędnościowych - pomimo zawarcia umowy lokaty terminowej na jeden okres bez opcji przedłużenia w systemie informatycznym banku ustawiono opcję odnawiania lokaty i lokata odnawiała się na kilka kolejnych okresów umownych (łącznie sytuacja trwała około 7 lat). Bank potwierdził, że prowadził rachunek lokaty niezgodnie z umową, tj. lokatę nieodnawialną prowadził jako odnawialną. Bank zidentyfikował łącznie 293 takie przypadki dla rachunków lokat zawartych pomiędzy 3 listopada 2008 r. a 15 stycznia 2009 r. Bank poinformował, że dokonał stosownych poprawek w systemie informatycznym aby wyeliminować takie błędy w przyszłości.

Nieuzasadnione kierowanie wezwań do ustanowienia zabezpieczenia kredytu hipotecznego - pomimo dostarczenia polisy z tytułu ubezpieczenia kredytu i wywiązania się z zawartej umowy bank wzywał klientów do uzupełnienia dokumentów - problem dotyczył ok. 3 tysięcy umów. Bank poinformował, że zaistniała sytuacja wynikała z przejściowych problemów z weryfikowaniem dokumentów dostarczonych przez klientów, w tym problemów technicznych po stronie podmiotu trzeciego odpowiedzialnego za wysyłkę monitów do klientów.

Nieprawidłowości dotyczące realizacji zleceń w bankowości elektronicznej - błąd w funkcjonowaniu systemu bankowości elektronicznej polegający na braku możliwości uzyskania przez klienta informacji o szczegółach odrzuconej transakcji w ramach zlecenia stałego oraz ponowienia jej realizacji z poziomu odrzuconej płatności. Bank potwierdził, iż przyczyną tych nieprawidłowości było wprowadzenie nowej funkcjonalności powtarzania płatności w ramach zlecenia stałego oraz wprowadzenie licznika prób powtórzenia tej płatności, w tym nieprawidłowym kodem w zapisie programowanej funkcjonalności. Przedmiotowe utrudnienia mogły dotknąć wszystkich klientów, u których z powodu np. braku środków na koncie została odrzucona realizacja płatności w ramach zlecenia stałego. Bank podjął działania naprawcze, klientom zgłaszającym problem przekazał informacje o podjętych działaniach pracownikom i naprawieniu błędu.

Nieprawidłowości w bankowości elektronicznej polegające na błędnej prezentacji całkowitej/minimalnej kwoty do spłaty na rachunkach kart kredytowych - na przełomie stycznia i lutego 2018 r. w wyniku błędu systemu zwroty transakcji otrzymywane na rachunek karty kredytowej nie pomniejszały całkowitej/minimalnej kwoty do zapłaty, a w bankowości internetowej, w zakładce „Spłata karty” prezentowana była nieprawidłowa kwota. Bank poinformował, że ww. błąd dotyczył wszystkich klientów, którzy w tym czasie otrzymali na

rachunek karty kredytowej zwrotu transakcji. Bank z dniem 1 lutego 2018 r. usunął przedmiotowy błąd.

Analiza sygnału dotyczącego otrzymania przez osobę, która nie była klientem Krajowej Instytucji Płatniczej „smsa z hasłem dostępu do konta” generowanego w procesie rejestracji aplikacji do realizacji płatności - KIP potwierdził, iż doszło do przekazania osobie, która nie była jego klientem wiadomości sms z hasłem dostępu do konta w procesie rejestracji aplikacji do realizacji płatności. Jak wyjaśniono, w procesie rejestracji klienta w aplikacji, potencjalny użytkownik aplikacji wpisuje ręcznie numer jego telefonu komórkowego służący do identyfikacji w systemie płatności (nie ma możliwości automatycznego pobrania numeru telefonu z karty SIM). Podany numer jest możliwy do weryfikacji tylko przez wysłanie zwrotnej wiadomości SMS na wskazany numer. W wyniku pomyłki w numerze telefonu komórkowego osoby, która chciała dokonać rejestracji w systemie, przedmiotowa wiadomość sms została skierowana do osoby trzeciej. Z uwagi na powyższe, proces rejestracji w celu założenia konta w aplikacji nie został zakończony. KIP poinformował, że wysłanie wiadomości sms potencjalnemu użytkownikowi aplikacji jest konieczne w celu weryfikacji posiadania określonego numeru telefonu przez tę osobę. Niemniej zdecydował o zmianie treści przedmiotowej wiadomości sms w procesie rejestracyjnym na „Twoje dotychczasowe hasło to: xxxxyy. Nie zakładałeś konta? Kliknij tutaj.” Kliknięcie na aktywny link przekieruje na stronę KIP, gdzie właściciel numeru otrzyma informacje o powodach otrzymania wiadomości oraz o prośbie o kontakt z Biurem Obsługi Klienta w przypadku, gdyby to nie właściciel numeru dokonywał próby rejestracji.

Nieprawidłowość dotycząca dokonywania wpłat bilonu w walucie obcej w placówkach banku - odmowa zrealizowania wpłaty gotówki w bilonie waluty obcej celem spłaty zobowiązania kredytowego klienta. Bank potwierdził, iż wpłaty w bilonie walut obcych przyjmowane były tylko w wybranych placówkach. Z dniem 15 lutego 2018 r. placówkom banku umożliwiono otwarcie obsługi w bilonie waluty obcej. W przypadku zgłoszenia przez klienta potrzeby dokonania takiej wpłaty, placówka jest obowiązana do wystąpienia do Centrali zapotrzebowania na uruchomienie takiej obsługi.

Nieprawidłowości polegające na założeniu rachunku w banku przez osobę trzecią podającą się za klienta banku - bank potwierdził, iż osoba podająca się za klienta Banku za pośrednictwem elektronicznego formularza udostępnionego na stronie Banku złożyła 17 marca 2018 r. wniosek o otwarcie konta osobistego. Wg kartoteki banku osoba o tych danych była klientem banku od dnia 10 września 2013 r. lecz nie posiadała aktywnego produktu. Wniosek o otwarcie konta zawierał nowe dane kontaktowe, co potraktowano jako zmianę danych przez klienta. Kolejne czynności przeprowadzone za pośrednictwem infolinii obejmowały fakt potwierdzenia złożenia nowego wniosku oraz treść nowych danych. Po weryfikacji faktu złożenia wniosku, zostało otwarte konto osobiste oraz zostały zmienione dane w kartotece skarżącego. Konto zostało aktywowane po wpływie do Banku podpisanej umowy rachunku. Bank wyjaśnił, iż zgodnie z ówczesnie obowiązującą kartą procesu zmiany danych na infolinii banku - Klient bez aktywnych produktów nie podlegał ponownej weryfikacji - możliwe było zatem uzupełnienie, zmiana danych osobowych oraz teleadresowych. Bank poinformował, iż obecnie obowiązuje procedura, zgodnie z którą każdemu klientowi, również bez aktywnych rachunków pracownik infolinii nie może zmienić danych takich jak PESEL, imię klienta, datę i miejsce urodzenia, nazwiska panieńskiego matki (z wyjątkiem literówek). W przypadku niezgodności klient proszony jest o udanie się do Placówki Banku w celu identyfikacji tożsamości i ustalenia, czy zachodzi podstawa modyfikacji danych, a także weryfikacji dokumentów.

Nieprawidłowości w realizacji dyspozycji zamknięcia rachunku bankowego - bank potwierdził, iż opóźnienie realizacji dyspozycji zamknięcia rachunków spowodowane było błędnym działaniem narzędzia służącego do realizacji wypowiedzeń składanych w Nowej Bankowości Internetowej. Bank przekazał statystykę za 2018 r. odnośnie do wszystkich reklamacji dotyczących braku zamknięcia produktu, uwzględniającą reklamacje uznane za zasadne. Jednocześnie bank zapewnił, że podjął działania w celu zminimalizowania takich nieprawidłowości: stworzony został raport, który zestawia wszystkie wypowiedzenia składane w NBI, a sam proces wypowiedzeń został zautomatyzowany.

Nieprawidłowości dotyczące zmiany oprocentowania lokaty promocyjnej - wskutek błędu ludzkiego w procesie sprawdzania warunków promocji zidentyfikowano 190 rachunków lokat bankowych, dla których omyłkowo obniżono oprocentowanie. Bank przywrócił prawidłowe oprocentowanie oraz zaksięgował brakujące kwoty odsetek. Bank wprowadził mechanizm dodatkowej weryfikacji dla każdego przypadku obniżenia oprocentowania lokaty promocyjnej, który ma pozwolić potwierdzić fakt niespełnienia przez klienta konkretnych warunków promocji jeszcze przed obniżeniem oprocentowania. Dodatkowo umożliwi audytowanie historii spełnienia poszczególnych warunków.

Nieprawidłowości w zakresie pobierania opłata za rachunek bankowy, który miał być bezwarunkowo bezpłatny - bank potwierdził, że wystąpił błąd techniczny po stronie komunikacji pomiędzy głównym systemem księgowym a aplikacją wspierającą obsługę kart płatniczych i bankomatów. Błędne ustawienia planu taryfowego w aplikacji do obsługi kart, powodowały pobieranie miesięcznych opłat za obsługę kart debetowych. Bank zidentyfikował 10 rachunków bankowych z ww. problemem. Bank podjął działania naprawcze w celu wyeliminowania błędu technicznego, błędne opłaty zostały zwrócone.

Zwłoka w wypłacaniu przez bank spadku po zmarłych - z powodu błędu pracownika, który wykonał nieczytelny skan dokumentów dostarczonych przez klienta do wypłaty spadku po zmarłym (m.in. niewidoczna klauzula o prawomocności postanowienia stwierdzająca nabycie spadku), termin realizacji dyspozycji uległ wydłużeniu. Bank podjął decyzję o wypłacie odsetek ustawowych za okres od dnia, w którym minął 14 dzień weryfikacji dokumentów dostarczonych przez spadkobiercę (27 dni kalendarzowych). Bank w 2018 r. odnotował 22 przypadki nieterminowej realizacji wypłaty środków spadkobiercom. Celem wyeliminowania podobnych sytuacji w przyszłości przeszkolono pracowników odpowiedzialnych za obsługę procesu dotyczącego wypłat dokonywanych z rachunków po śmierci posiadacza.

Nieautoryzowane transakcje wykonywane zastrzeżoną kartą debetową - klient po 33 miesiącach od zastrzeżenia skradzionej karty debetowej został obciążony kwotą transakcji których nie wykonywał - 153,36 zł. Bank wyjaśniał, że kwestionowane transakcje były dokonane z tytułu opłat za przejazdy przez mosty/autostrady na terenie Belgii i zrealizowane w terminalu typu CAT3 (MCC 4784). Wskazany terminal należy do specyficznej grupy urządzeń (terminali P05) dopuszczonych do eksploatacji przez organizacje kartowe MarsterCard i Visa. Te terminale umożliwiają przyjmowanie (na terenie Europy) płatności bez konieczności potwierdzenia transakcji kodem PIN w przypadku gdy transakcja nie przekracza kwoty 50,00 EUR. Przy kwotach do 25,00 EUR, transakcje takie nie generują zapytania autoryzacyjnego, a do banku wydawcy karty trafia jedynie rozliczenie transakcji (tzw. settlement). Taka funkcjonalność terminala POS jest przewidziana zgodnie z regulacjami organizacji płatniczych dla merchantów oznaczonych MCC 4784 (Merchants that collect fees associated with toll roads, highways, and Bridges), pobierających opłaty drogowe. Bank nie miał możliwości odrzucenia transakcji w procesie autoryzacyjnym, ponieważ do niego nie doszło. Rachunek Klienta został uznany reklamowanymi kwotami, łącznie w wysokości 153,36 PLN, Bank jest w trakcie analizy biznesowej i możliwych rozwiązań systemowych jakie mogłyby być podjęte w celu eliminacji nawet takich incydentalnych zdarzeń.

Założenie rachunku bankowego na nieważny dowód osobisty i wyłudzenie kredytu w 10 instytucjach finansowych - dokument na który został założony rachunek stracił ważność w 2016 r. Na podstawie pierwszego zgłoszenia reklamacyjnego klienta, bank zablokował kwestionowany rachunek oraz elektroniczne kanały dostępu, za pośrednictwem których posiadacz rachunku miał możliwość dysponowania zdeponowanymi na koncie środkami. Bank wskazał, że wraz z wejściem w życie w dniu 13 lipca 2018 r. ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zaczął funkcjonować proces weryfikacji danych podawanych przez klienta we wniosku online o otwarcie rachunku płatniczego, który zakładał obowiązkową weryfikację w bazie Rejestr Dowodów Osobistych (dalej: baza RDO). Obecnie wyłącznie w przypadku pozytywnej weryfikacji w bazie RDO możliwe jest dalsze procesowanie wniosku o produkt banku. Jednocześnie Bank podkreślił, że przed wejściem w życie ww. zmian proces weryfikacji danych nie przewidywał sprawdzenia w bazie RDO daty ważności podawanego przez klienta

dokumentu tożsamości. Zabezpieczeniem procesu przed potencjalnymi nadużyciami ze strony wnioskodawców był w szczególności wymóg zapewnienia przez klienta pełnej zgodności danych pomiędzy wskazanymi we wniosku a widniejącymi w przelewie weryfikacyjnym. W przypadku wyboru opcji dostarczenia dokumentów za pośrednictwem firmy kurierskiej, na firmę nałożony został przez Bank obowiązek weryfikacji wskazanych w formularzu danych osobowych z okazaniem przez klienta dokumentem tożsamości wraz z weryfikacją ważności jego daty.

Nieprawidłowości dotyczące dublowania opłaty rocznej za korzystanie z karty kredytowej - bank wskazał na błąd techniczny podczas migracji kart do innego systemu informatycznego. Błąd polegał na tym, iż pomimo tego, że dyspozycja automatycznej spłaty została już zrealizowana w systemie pierwotnym, w systemie docelowym po migracji przyjęto wartość automatycznej spłaty poprzedniego cyklu, zamiast wartości bieżącej, co skutkowało ponownym pobraniem przedmiotowej opłaty z rachunku osobistego klientów. Bank podkreśla, iż błąd w realizacji automatycznej spłaty zaistniał jednokrotnie na skutek migracji informatycznej i dotyczył 2631 klientów. Bank niezwłocznie wykrył problem i przystąpił do jego wyeliminowania na przyszłość. W sytuacjach, gdy błędna kwota automatycznej spłaty spowodowała nadpłatę na rachunku karty kredytowej, środki te zostały zaliczone w poczet najbliższych zobowiązań powstałych na rachunku danej karty kredytowej. Jednocześnie bank podkreśla, że nadpłaty podlegały również przeksięgowaniu na rachunek osobisty we wszystkich sytuacjach, gdy klient złożył taką dyspozycję.

Nieprawidłowości w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów inwestycyjnych podmiotów trzecich - ustalono, że proces przekazywania informacji o możliwości nabycia produktu nie został ujęty w formalne procedury wprowadzania produktów, sprzedaży i obsługi. Czynności z zakresie obsługi klientów realizowane były według ogólnych wytycznych, w ramach indywidualnych praktyk poszczególnych współpracowników. Bank podjął decyzję o przyjęciu uchwały zobowiązującej do bezwzględnego objęcia procedurą wdrożenia do oferty oraz procedurami sprzedażowo-usługowymi wszystkich produktów i usług, promowanych lub oferowanych klientom przez bank.

Problemy z funkcjonowaniem mechanizmu podzielonej płatności w ramach rachunku firmowego (split payment) - bank potwierdził występowanie problemu w ramach rachunków firmowych korzystających ze stopniowo wycofywanej wersji Systemu Bankowości Internetowej. Analiza przeprowadzona przez bank wykazała, że problem dotyczył 342 klientów, z których każdy miał odrzucony przynajmniej jeden przelew typu split payment. Bank poinformował, że w dniach 6 lipca 2018 r. oraz 3-4 sierpnia 2018 r. zaimplementował właściwe rozwiązania do dotychczasowego Systemu Bankowości Internetowej i wyeliminował występowanie nieprawidłowości.

Opóźnienia w wydawaniu decyzji kredytowych przez dwa banki - naruszenia przez bank art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r. poz. 819)

Pierwszy z analizowanych banków potwierdził występowanie problemu w wywiązywaniu się z ustawowego terminu przekazania klientowi decyzji kredytowej w 21 dniu od dnia otrzymania przez bank wniosku o zawarcie umowy o kredyt hipoteczny. Od 22 lipca 2017 r. do 8 sierpnia 2018 r. bank odnotował 468 opóźnień w wydaniu decyzji, co stanowiło 4,98% wszystkich wniosków, dla których wydał decyzję w danym okresie. Maksymalne czasy opóźnień dotyczyły pojedynczej liczby wniosków i oscylowały w granicach 70 dni. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy bank wskazał zauważalny wzrost popytu na rynku nieruchomości oraz sprzedaż kredytów hipotecznych przy udziale pośredników kredytowych, którzy, po wejściu nowych przepisów składają wnioski kredytowe dla jednego klienta w co najmniej 3 bankach, co powoduje wzrost wniosków wymagających wydania decyzji kredytowej, a nie przekłada się wprost proporcjonalnie na wzrost liczby zawartych umów kredytowych. Bank zapewnił, że dokłada wszelkich starań, aby zoptymalizować proces wydawania decyzji kredytów hipotecznych m.in. poprzez zmianę procedur wewnętrznych w zakresie komunikowania klientom terminu wydania decyzji kredytowej oraz elastycznego delegowania pracowników do obsługi wniosków w celu rozładowania ewentualnych kolejek.

Drugi z analizowanych banków również potwierdził występowanie problemu w wywiązywaniu się z ustawowego terminu przekazania klientowi decyzji kredytowej w 21 dniu od dnia otrzymania przez bank wniosku o zawarcie umowy o kredyt hipoteczny. Bank poinformował, że kumulacja wniosków kredytowych oczekujących na podjęcie decyzji kredytowej nastąpiła w marcu i kwietniu 2018 r., co spowodowało występowanie opóźnień w terminowym wydawaniu decyzji kredytowych. Maksymalny zidentyfikowany czas opóźnień wynosił 38 dni kalendarzowych. Większość opóźnień wynosiła do 10 dni kalendarzowych. W 2018 r., w związku z rządowym programem MDM, bank zidentyfikował 823 takie przypadki. Łącznie w 2017 i 2018 r. przypadki przekroczeń terminu stanowiły około 5% wszystkich złożonych wniosków kredytowych. Bank podjął szereg działań naprawczych, tak aby wyeliminować nieprawidłowości, w tym dokonał zmian organizacyjnych, zwiększył zatrudnienie, usprawnił procesy.

7.4. SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

ROZWÓJ SĄDU

Komisja Nadzoru Finansowego zapewnia uczestnikom rynku finansowego możliwość pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w Sądzie Polubownym działającym przy KNF (dalej: Sąd Polubowny), który powstał w 2008 r. Postępowania prowadzone przed Sądem Polubownym mają charakter dobrowolny. Oznacza to, że warunkiem wszczęcia postępowania jest zgoda obu stron na polubowne rozwiązanie sporu w ramach Sądu Polubownego. Sąd Polubowny oferuje dwie zasadniczo różne drogi postępowania: mediację i arbitraż. Od 2016 r. w ramach arbitrażu wprowadzono dodatkową możliwość prowadzenia postępowania w formie elektronicznej, tzw. arbitraż uproszczony. Szczególnym zainteresowaniem uczestników rynku cieszą się postępowania mediacyjne. W 2018 r. do Sądu Polubownego wpłynęło ponad 2300 wniosków o przeprowadzenie mediacji, złożonych zarówno przez instytucje finansowe, jak i ich klientów. W ponad 1000 przypadkach obie strony sporu wyraziły chęć podjęcia próby rozwiązania sporu w drodze mediacji, co oznacza, że w przypadku 44% wniosków przeprowadzane są postępowania mediacyjne. Wskazuje to na stale rosnącą popularność zarówno wśród konsumentów, jak i instytucji finansowych tej polubownej formy rozwiązywania sporów. Wśród przyczyn wzrostu popularności mediacji należy wskazać na bardzo wysoką skuteczność mediacji prowadzonych w ramach Sądu Polubownego. W ponad 80% przypadków mediacje te zakończyły się zawarciem ugody. Cieszy także wzrastająca liczba instytucji finansowych proponujących swoim klientom mediację jako sposób rozwiązania wynikłego sporu. Największa liczba wniosków złożonych do Sądu Polubownego przy KNF według przedmiotu sporu dotyczyła:

- odmowy lub częściowej odmowy wypłaty odszkodowania lub świadczenia,
- realizacja umowy ubezpieczenia,
- realizacji umowy kredytowej lub pożyczkowej.

W III kwartale 2018 r. podjęto prace nad zmianą Regulaminu Sądu Polubownego przy KNF, które miały na celu usprawnienie jego działania.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W maju 2018 r. po raz kolejny wręczono wyróżnienia *Instytucja finansowa przyjazna mediacji*, których celem jest propagowanie polubownego rozwiązywania sporów pomiędzy instytucjami finansowymi a odbiorcami świadczonych przez nie usług, a także docenienie instytucji finansowych, które kontakty ze swoimi klientami opierają na otwartości, dialogu i dążeniu do porozumienia. Wyróżnionych zostało sześć instytucji finansowych: PZU SA, Generali TU SA, Vienna Life TU na Życie SA VIG, STU ERGO Hestia SA, Open Life TU Życie SA oraz Euro Bank SA.

Po raz pierwszy przyznano także wyróżnienie *Ambasador mediacji na rynku finansowym*. Wyróżnienie ustanowiono w celu przyczyniania się do propagowania polubownego rozwiązywania sporów na rynku finansowym, poprzez jego przyznawanie: osobom fizycznym, osobom prawnym, a także innym podmiotom, które podejmują wyróżniające się wagą, zakresem lub skutecznością działania na rzecz upowszechniania idei polubownego rozwiązywania sporów na rynku finansowym. Wyróżnienie może być przyznane także pełnomocnikom stron w postępowaniach mediacyjnych prowadzonych w Centrum Mediacji Sądu Polubownego, którzy swoją postawą i zaangażowaniem w sposób istotny przyczyniają się do polubownego rozwiązywania sporów. Wyróżnieniem została uhonorowana - za działania podejmowane na rzecz propagowania idei polubownego rozwiązywania sporów na rynku finansowym - Pani Monika Pawłowska, sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie. W 2018 r. zakończono prace związane z produkcją materiału promującego polubowne rozwiązywanie sporów w ramach Sądu Polubownego. Przygotowany materiał promocyjny w prosty i dostępny sposób przedstawia korzyści dla uczestników postępowań polubownych, wynikające z wyboru wskazanego przez Sąd Polubowny przy KNF postępowania mediacyjnego.

Tabela 86. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego (SP) przy KNF w latach 2017-2018

Wyszczególnienie	Łącznie		Arbitraż		Mediacja	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Lata	2964	2361	23	47	2941	2314
Wnioski	2964	2361	23	47	2941	2314
Zgody	1020	1044	4	4	1016	1040
Sprawy pozytywnie załatwione na rzecz wnioskodawcy przed rozpoczęciem postępowania polubownego (zawarto ugodę lub złożono propozycję ugody)	43	28	0	0	43	28
Odmowy	1349	1170	12	34	1337	1136
Inne (wycofanie lub nieuzupełnienie wniosku przez wnioskodawcę, brak kontaktu ze stroną)	13	32	1	5	12	27
Sprawy będące w toku (brak odpowiedzi drugiej strony w przedmiocie zgody na mediację/arbitraż)	539	87	6	4	533	83

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

Tabela 87. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego przy KNF w latach 2017-2018 w podziale na sektory rynku finansowego

Sektory rynku finansowego	2017	2018
Ubezpieczeniowy	2458	2103
Bankowy	497	249
Kapitałowy	3	3
Inne	6	5
SKOK	2	1

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

8. POZOSTAŁE DZIAŁANIA

8.1. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O KRAJOWYM SYSTEMIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Komisja Nadzoru Finansowego wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. poz. 1560), dalej zwanej „u.k.s.c.”, z dniem 28 sierpnia 2018 r. uzyskała nowe obowiązki i uprawnienia. Na podstawie art. 41 pkt 4 u.k.s.c. KNF stała się organem właściwym do spraw cyberbezpieczeństwa dla sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych. Zadania organu właściwego określa przede wszystkim art. 42 oraz 53-54 u.k.s.c. Na KNF ciążą między innymi następujące obowiązki:

- prowadzenie bieżącej analizy podmiotów w sektorze bankowości i infrastruktury rynków finansowych pod kątem uznania ich za operatora usługi kluczowej lub niespełniania warunków kwalifikujących podmiot jako operatora usługi kluczowej, oraz wydawanie decyzji w tej materii,
- przygotowywanie, we współpracy z CSIRT NASK, CSIRT GOV, CSIRT MON i sektorowymi zespołami cyberbezpieczeństwa, rekomendacji dotyczących działań mających na celu wzmocnienie cyberbezpieczeństwa, w tym wytycznych sektorowych dotyczących zgłaszania incydentów,
- monitorowanie stosowania przepisów u.k.s.c. przez operatorów usług kluczowych i dostawców usług cyfrowych,
- wzywanie, na wniosek CSIRT NASK, CSIRT GOV lub CSIRT MON, operatorów usług kluczowych lub dostawców usług cyfrowych do usunięcia w wyznaczonym terminie podatności, które doprowadziły lub mogły doprowadzić do incydentu poważnego, istotnego lub krytycznego,
- prowadzenie kontroli operatorów usług kluczowych i dostawców usług cyfrowych,
- nakładanie kar pieniężnych na operatorów usług kluczowych i dostawców usług cyfrowych.

W celu realizacji nałożonych na KNF ww. obowiązków Zarządzeniem z dnia 9 października 2018 r. Przewodniczący KNF powołał wewnątrz UKNF międzydepartamentalny Zespół ds. cyberbezpieczeństwa. Komisja Nadzoru Finansowego, jako organ właściwy ds. cyberbezpieczeństwa, zgodnie z art. 86 u.k.s.c., do 9 listopada 2018 r. ustaliła 19 podmiotów dla sektora bankowego i infrastruktury rynków finansowych, które spełniały kryteria uznania za operatorów usług kluczowych i wydała stosowne decyzje. Po uprawomocnieniu się ww. decyzji o uznaniu za operatora usług kluczowych, Przewodniczący KNF przesłał Ministrowi Cyfryzacji, zgodnie z wymogami art. 7 u.k.s.c. (ePUAP), wniosek o wpisanie do wykazu operatorów usług kluczowych wymienionych powyżej podmiotów.

KNF przygotowała ankietę ds. systemów informatycznych dotyczącą realizacji obowiązków wynikających z u.k.s.c. (zarządzanie bezpieczeństwem informacji), która została wysłana do operatorów usług kluczowych. Odpowiedzi pozwolą KNF uzyskać informacje, na jakim etapie wdrażania u.k.s.c. są operatorzy usług kluczowych.

8.2. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE

UKNF, wypełniając ustawowe zadanie organu nadzoru w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu funkcjonowania rynku finansowego, prowadzi od 2009 r. projekt Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku - CEDUR, w ramach którego w okresie objętym sprawozdaniem realizowana była głównie działalność szkoleniowa oraz wydawnicza. W 2018 r.

zorganizowano 81 seminariów szkoleniowych przeprowadzonych przez pracowników UKNF, skierowanych przede wszystkim do podmiotów nadzorowanych przez KNF ze wszystkich sektorów rynku finansowego, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, instytucji ochrony praw konsumentów, a także środowiska szkolnego, w których uczestniczyło łącznie ponad 5,5 tys. słuchaczy. Zestawienie wydarzeń zorganizowanych w ramach projektu CEDUR w 2018 r. przedstawia Aneks 7. Ponadto Urząd Komisji Nadzoru Finansowego we współpracy z Krajowym Związkiem Banków Spółdzielczych zorganizował warsztaty pt. „Wpływ zmian regulacyjnych na dalszy rozwój banków spółdzielczych - perspektywa nadzorcza”.

Zorganizowano również udział przedstawicieli UKNF w charakterze prelegentów w ponad 100 wydarzeniach zewnętrznych, tj. panelach, kongresach i konferencjach.

W okresie objętym sprawozdaniem nakładem KNF wydano następujące broszury o charakterze edukacyjnym: *Jak prawidłowo wypełniać obowiązki informacyjne. Poradnik dla emitentów (wyd. II zaktualizowane)*, *Przewodnik po kredycie konsumenckim (wyd. II zaktualizowane)*, *Rynek Forex. Zagrożenia i prawa uczestników nieprofesjonalnych*, *Przewodnik dla członków rad nadzorczych, w tym członków komitetów audytu banków spółdzielczych odpowiedzialnych za jakość sprawozdań finansowych w bankach spółdzielczych*, *Bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych - zmiany, trendy i zasady*, *Obowiązki notyfikacyjne akcjonariuszy związane ze zmianami udziałów w ogólnej liczbie głosów oraz osób pełniących obowiązki zarządcze w spółkach publicznych, Część I - Znaczne pakiety akcji i obowiązki informacyjne związane ze zmianą udziału w ogólnej liczby głosów spółki publicznej, wezwania do sprzedaży lub zamiany akcji, przymusowy wykup*, *Obowiązki notyfikacyjne akcjonariuszy związane ze zmianami udziałów w ogólnej liczbie głosów oraz osób pełniących obowiązki zarządcze w spółkach publicznych, Część II - Obowiązki notyfikacyjne związane z transakcjami wykonywanymi przez osoby pełniące obowiązki zarządcze*.

W ramach działań skierowanych do środowiska szkolnego, UKNF po raz czwarty koordynował na poziomie krajowym międzynarodowe przedsięwzięcie Global Money Week - „Światowy Tydzień Pieniądza”, które w 2018 r. przebiegało pod hasłem *Money Matters Matter* - Pieniądze się liczą, UKNF współpracował z Ministerstwem Finansów. Inicjatorem i koordynatorem akcji jest Child & Youth Finance International (CYFI), organizacja pożytku publicznego działająca we współpracy z OECD. W 2018 r. Akcja Global Money Week objęła ponad 10 tysięcy dzieci i młodzieży z całej Polski, w tym najmłodszych w wieku przedszkolnym, uczniów szkół na wszystkich etapach edukacji, a także podopiecznych specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Ponadto UKNF we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w ramach II edycji World Investor Week (WIW) - „Światowego Tygodnia Inwestora”, przeprowadził seminarium dla nauczycieli zainteresowanych zagadnieniami finansowymi pt. "System ochrony klientów usług finansowych w Polsce". Celem seminarium było zapoznanie uczestników z systemem ochrony klientów usług finansowych, w tym inwestorów, a także funkcją i rolą Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), Rzecznika Finansowego (RzF) oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK). W charakterze prelegentów wystąpili przedstawiciele UKNF, RzU oraz UOKiK. World Investor Week jest inicjatywą o zasięgu globalnym, powołaną do życia przez Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) na rzecz zwiększenia świadomości społecznej na temat roli edukacji oraz ochrony inwestorów na rynku finansowym.

Inną formą działań edukacyjnych skierowanych do środowiska akademickiego była organizacja VII edycji Konkursu o Nagrodę Przewodniczącego KNF za najlepszą pracę doktorską z zakresu rynku finansowego, a także spotkania Przewodniczącego KNF ze studentami.

SERWIS INTERNETOWY

Głównym narzędziem prowadzenia przez UKNF działań informacyjnych jest serwis internetowy, w którym w 2018 r. odnotowano ponad 6 mln odsłon. Informacje prezentowane w serwisie internetowym dotyczące Komisji, jako organu nadzoru nad rynkiem finansowym obejmują m.in. zadania i skład Komisji, komunikaty z posiedzeń, strukturę organizacyjną Urzędu Komisji, zadania departamentów, zamówienia publiczne, ogłoszenia o pracy oraz listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego. Treść listy ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego - wg stanu na 31 grudnia 2018 r., została przedstawiona w Aneksie 8. Ponadto serwis zawiera informacje na temat nadzorowanych rynków - aktualne zestawienia podmiotów działających na poszczególnych rynkach, dane finansowo-statyczne, publikacje (raporty i opracowania tematyczne), akty prawne, w tym także akty prawa wspólnotowego, informacje na temat aktywności w ramach instytucji UE i inne.

W 2018 r. w mediach ukazało się 91 060 materiałów zawierających odniesienia do Komisji Nadzoru Finansowego, z czego: w Internecie - 79 7425, prasie - 4 995 oraz radiu i telewizji - 6 640.

Współpracując z mediami, UKNF prowadzi otwartą politykę komunikacyjną. Zadania w tym zakresie obejmują, m.in.:

- publiczne prezentowanie stanowisk oraz wyników prac Komisji i jej Urzędu,
- informowanie o działaniach, inicjatywach i programach podejmowanych przez Komisję i Urząd,
- komentowanie wydarzeń na rynku finansowym,
- odpowiadanie na pytania przedstawicieli mediów.

ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW O DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.) Komisja Nadzoru Finansowego jest zobowiązana do udostępnienia w określonym zakresie informacji na stronach podmiotowych „Biuletynu Informacji Publicznej” (BIP), wydzielonych, jako autonomiczna część serwisu internetowego Komisji.

Na mocy ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2018 r. do UKNF wpłynęło 710 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

KAMPANIA SPOŁECZNA - „A TY KIM BĘDZIESZ, KIEDY BAŃKA PĘKNIE?”

W czerwcu 2018 r. UKNF przeprowadził ogólnopolską kampanię społeczną – „A Ty kim Będziesz kiedy bańka pęknie?”. Partnerami kampanii były Ministerstwo Finansów, Narodowy Bank Polski oraz Policja.

Celem kampanii było zwrócenie uwagi społeczeństwa na ryzyka związane z inwestowaniem w kryptowaluty oraz na rynku Forex, a także uwrażliwienie na fakt, że na rynku finansowym nie można wierzyć podmiotom oraz osobom oferującym „szybki, pewny i wysoki zysk”. Jednocześnie w kampanii wskazano źródła informacji w postaci strony internetowej Komisji Nadzoru Finansowego, na której klienci mogą sprawdzić, czy firma, z której usług chcą skorzystać posiada stosowne zezwolenie. W ramach kampanii w stacjach telewizyjnych i radiowych oraz w Internecie emitowane były spoty informacyjne:

- spot - Aplikacja KNF Alert (bezpłatna) - jest narzędziem pozwalającym na szybki i wygodny dostęp do informacji o podmiotach nadzorowanych przez KNF oraz weryfikację informacji w zakresie podmiotów wpisanych na listę ostrzeżeń publicznych. Stanowi ona dodatkowy element ostrzegający i informujący (poza stroną www.knf.gov.pl) o ryzykach występujących na rynku finansowym,

- spot - „A ty kim będziesz kiedy bańka pęknie?” - zwiększenie świadomości uczestników rynku finansowego, ostrzeżenie przed ryzykiem związanym z inwestowaniem w kryptowaluty, piramidy finansowe i nienadzorowany rynek Forex.

Kampanię społeczno-informacyjną w mediach publicznych wspiera strona internetowa: https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/kampania_spoleczna

Ponadto w ramach kampanii w wybranych Urzędach Skarbowych oraz Komendach Policji wywieszono zostały plakaty odnoszące się do przedmiotowej kampanii.

8.3. WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI

WSPÓŁPRACA W RAMACH KOMITETU STABILNOŚCI FINANSOWEJ (KSF)

Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. *o nadzorze makroostrożnościowym nad rynkiem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* wyposażyła Komitet Stabilności Finansowej w kompetencje w zakresie nadzoru makroostrożnościowego i zarządzania kryzysowego. W Komitecie Stabilności Finansowej są reprezentowane cztery najważniejsze instytucje wchodzące w skład sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce, tj. Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Finansów oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny. W zakresie nadzoru makroostrożnościowego posiedzeniom Komitetu przewodniczy Prezes NBP, zaś w zakresie zarządzania kryzysowego Minister Finansów.

W 2018 r. odbyło się sześć posiedzeń Komitetu Stabilności Finansowej działającego jako organ właściwy w zakresie nadzoru makroostrożnościowego. Podczas posiedzeń KSF-M każdorazowo omawiano kwestię wdrożenia rekomendacji Komitetu w sprawie restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych. KNF dokonała aktualizacji metodyki BION zgodnie z rekomendacją oraz sfinalizowała przegląd wymogów kapitałowych II filara w związku z udzielanymi kredytami walutowymi. Komisja przygotowała także wstępny projekt dobrych praktyk mających zastosowanie przy restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych, natomiast dalsze prace nad wdrożeniem tej rekomendacji są uzależnione od ostatecznego kształtu ustawy o wsparciu kredytobiorców.

Na posiedzeniach 12 stycznia, 16 marca, 11 czerwca, 21 września oraz 17 grudnia 2018 r. omówiono wyniki cyklicznych ankiet pt. *Ocena ryzyka systemowego przez instytucje sieci bezpieczeństwa finansowego*. Według ocen zawartych w ankiecie portfel walutowych kredytów mieszkaniowych pozostaje najistotniejszym źródłem ryzyka w polskim systemie finansowym. Wskazywano, że poziom zagrożeń pozostaje podwyższony.

Na wniosek KNF 12 stycznia 2018 r. Komitet przyjął postanowienia dotyczące opinii w sprawie uchylenia decyzji o identyfikacji dwóch podmiotów jako innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII), w sprawie identyfikacji jednego podmiotu jako O-SII i nałożeniu na niego bufora O-SII oraz o nałożeniu bufora O-SII na 10 innych podmiotów³⁴. Łącznie przygotowano 13 opinii, będących podstawą do wydania decyzji przez KNF.

Przedmiotem analiz była również kwestia rozwoju rynku listów zastawnych w Polsce. Wskazano, że wyeliminowanie barier organizacyjnych i prawnych, wskazanych przez banki hipoteczne, mogłoby przyczynić się do rozwoju rynku listów zastawnych jako źródła finansowania długoterminowego. KNF przedstawiła na wrześniowym posiedzeniu KSF zaproponowane przez sektor bankowy rozwiązania wspierające rozwój tego segmentu rynku.

³⁴ Zob. więcej: Rozdział 3.1 *Sprawozdania...* w części „Identyfikacja innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)”.

Na posiedzeniu 17 grudnia 2018 r. KNF zasygnalizowała nowe źródło ryzyka związane z koniecznością terminowego dostosowania stawek referencyjnych krajowego rynku pieniężnego do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie wskaźników referencyjnych. Analiza tej kwestii będzie przedmiotem prac Stałej Grupy Roboczej (SGR) i KSF-M w 2019 r.

WSPÓŁPRACA Z KOMISJĄ NADZORU AUDYTOWEGO (KNA) I MINISTERSTWEM FINANSÓW (MF) ORAZ ŚRODOWISKIEM BIEGŁYCH REWIDENTÓW

W UKNF działa powołany przez Przewodniczącego KNF, Komitet do spraw relacji z biegłymi rewidentami. W 2018 r. Komitet ds. relacji z biegłymi rewidentami w ramach wykonywanych zadań, we współpracy z właściwymi departamentami UKNF, podejmował między innymi działania w zakresie:

- opiniowania projektu zmian ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym,
- roboczej współpracy z Ministerstwem Finansów/Biurem KNA w sprawie wykonywania ustawowych zadań KNF w zakresie wykonywania nadzoru publicznego nad jednostkami zainteresowania publicznego, w szczególności w zakresie nadzoru nad działalnością powołanych i funkcjonujących w tych jednostkach komitetów audytu,
- przekazywania do KNA informacji o zagadnieniach związanych z wykonywaniem przez firmy audytorskie oraz biegłych rewidentów czynności rewizji finansowej w podmiotach nadzorowanych,
- wymiany z Ministerstwem Finansów/Biurem KNA informacji dotyczących działalności jednostek zainteresowania publicznego, w szczególności odnoszących się do badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów tych podmiotów,
- organizacji spotkań przedstawicieli UKNF z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe podmiotów nadzorowanych przez KNF.

Współpraca z Komisją Nadzoru Audytowego polegała na przekazywaniu informacji o działaniach zrealizowanych przez UKNF w ramach nadzoru nad podmiotami nadzorowanymi będącymi Jednostkami Zainteresowania Publicznego.

Nadzór publiczny realizowany przez KNF w związku z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

W dniu 21 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089 z późn. zm.; dalej: ustawa o biegłych rewidentach), nakładająca na KNF nowe zadania w ramach nadzoru publicznego.

Zgodnie z treścią art. 89 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach Komisja Nadzoru Finansowego:

- 1) sprawuje nadzór publiczny nad stosowaniem przez jednostki zainteresowania publicznego (dalej: JZP) przepisów tytułu III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. U. UE. Nr 158 poz. 77) (dalej: rozporządzenie 537/2014),
- 2) wykonuje zadania przewidziane dla właściwego organu, wskazane w art. 16 ust. 3 lit. f i art. 17 ust. 6 rozporządzenia 537/2014,
- 3) monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu albo rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego w przypadku powierzenia im funkcji komitetu audytu.

Określona w treści art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach definicja JZP objęła następujące podmioty:

- a) emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego,
- b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187, z późn. zm.),
- c) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 999, z późn. zm.),
- d) instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2003, z późn. zm.), spełniające kryteria dużej jednostki,
- e) otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1906, z późn. zm.),
- f) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, z późn. zm.),
- g) towarzystwa, w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 000 000 000 zł oraz które zarządzały funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 30 000 rejestrów otwartych dla uczestników,
- h) podmioty prowadzące działalność maklerską, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy posiadały na rachunkach klientów aktywa o wartości nie mniejszej, niż 10 000 000 000 zł lub zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 000 000 000 zł i jednocześnie posiadały minimum 10 000 klientów, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.),
- i) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2386, z późn. zm.), spełniające kryteria dużej jednostki.

Na podstawie art. 89 ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach Komisji Nadzoru Finansowego w celu realizacji zadań w zakresie nadzoru publicznego przysługuje prawo:

- 1) żądania, w określonym terminie i zakresie, udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów lub sporządzenia ich kopii, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, od osób i podmiotów wskazanych w art. 23 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia 537/2014,
- 2) przeprowadzenia kontroli w siedzibie JZP,
- 3) nakładania kar administracyjnych, o których mowa w art. 193 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach na osoby i podmioty za naruszenia, o których mowa w art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach.

Organ nadzoru, w przypadku naruszenia przepisów ustawy o biegłych rewidentach lub rozporządzenia 537/2014 w zakresie będącym w kompetencjach KNF, stosownie do art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, został umocowany do nakładania kar

administracyjnych na JZP, członka zarządu lub innego organu zarządzającego lub rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub komitetu audytu oraz podmioty z nimi powiązane oraz powiązane strony trzecie, o których mowa w art. 23 ust. 3 akapit drugi lit. c rozporządzenia 537/2014, w przypadku gdy:

- 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci,
- 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej,
- 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących:
 - a) wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych,
 - b) zawarcia umowy o badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 5-letni, z uwzględnieniem przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 6 rozporządzenia nr 537/2014,
 - c) obowiązkowych okresów karencji,
 - d) procedury wyboru firmy audytorskiej,
 - e) obowiązku informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe;
- 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego,
- 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu,
- 6) wywierają wpływ na wynik badania.

[Działania zrealizowane przez KNF w odniesieniu do dokumentu „Plan działań KNF na 2018 rok” w zakresie nadzoru publicznego wynikającego z ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym](#)

W 2018 r. została przeprowadzona analiza informacji zawartych w arkuszach samooceny dotyczących wypełniania przez poszczególne JZP obowiązków w zakresie powołania komitetów audytu. W przypadkach, w których skład komitetów audytów bądź informacje przekazane przez JZP w tym zakresie budziły wątpliwości, zgodnie z właściwością poszczególne Departamenty UKNF prowadziły czynności wyjaśniające w stosunku do JZP w celu ustalenia istniejącego stanu faktycznego oraz wyjaśnienia ww. wątpliwości.

W ramach realizowanych przez KNF działań w 2018 r. została przeprowadzona dla poszczególnych JZP również weryfikacja posiadanych przez JZP polityk wyboru firm audytorskich do badania ich sprawozdań finansowych oraz przedstawienia radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu rekomendacji dotyczącej powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego JZP. Monitorowana była również prawidłowość rotacji firm audytorskich oraz kluczowych biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe JZP.

Urząd KNF prowadzi nadzór poprzez kontrolę w podmiotach oraz inne środki nadzorcze.

W 2018 r. przedstawiciele KNF przeprowadzili kontrole działalności JZP w zakresie wypełnienia wymogów wynikających z ustawy o biegłych rewidentach, w tym m.in. dokonali:

- weryfikacji sposobu dokonywania wyboru firmy audytorskiej w przypadku siedmiu banków komercyjnych, czterech banków spółdzielczych, jednej krajowej instytucji płatniczej,
- weryfikacji powołania przez JZP komitetów audytów, w tym weryfikacji zgodności składów tych komitetów audytu z wymogami ustawy o biegłych rewidentach w zakresie niezależności oraz posiadania odpowiedniej wiedzy i umiejętności przez członków komitetu audytu/rady nadzorczej w przypadku ośmiu banków komercyjnych, czterech banków spółdzielczych, jednej krajowej instytucji płatniczej, trzech zakładów ubezpieczeń oraz jednego powszechnego towarzystwa emerytalnego,

- analizy prawidłowości funkcjonowania komitetów audytów w zakresie wykonywania zadań wynikających z ustawy o biegłych rewidentach w przypadku ośmiu banków komercyjnych, czterech banków spółdzielczych, jednej krajowej instytucji płatniczej, trzech zakładów ubezpieczeń oraz jednego powszechnego towarzystwa emerytalnego,
- weryfikacji przygotowania i wdrożenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem w przypadku siedmiu banków komercyjnych, czterech banków spółdzielczych, jednej krajowej instytucji płatniczej.

Przedmiotowe kontrole dotyczyły 17 JZP: ośmiu banków komercyjnych, czterech banków spółdzielczych, jednej krajowej instytucji płatniczej, trzech zakładów ubezpieczeń oraz jednego powszechnego towarzystwa emerytalnego.

W przypadku emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym Urząd prowadził działania nadzorcze dotyczące składu i funkcjonowania komitetów audytu. W związku z wątpliwościami co do prawidłowości składu komitetów audytu wobec 131 emitentów zostały podjęte działania nadzorcze.

W 2018 r. KNF udzieliła w drodze decyzji dla ośmiu JZP zezwolenia na przedłużenie okresu trwania zlecenia na przeprowadzenie badań sprawozdań finansowych (w tym dla jednego banku krajowego, czterech zakładów ubezpieczeń, jednego oddziału zakładu ubezpieczeń), po upływie maksymalnego czasu trwania zlecenia określonego w ustawie o biegłych rewidentach. Natomiast w przypadku jednego oddziału instytucji kredytowej prowadzone jest postępowanie administracyjne w związku ze złożeniem przez tę JZP wniosku dotyczącego przedłużenia zlecenia na badanie sprawozdania finansowego oraz w przypadku jednego banku krajowego prowadzone były rozmowy na temat możliwości przedłużenia współpracy z aktualną firmą audytorską w ramach audytu wspólnego.

W 2018 r. nie zostały nałożone kary administracyjne na JZP z tytułu naruszeń, o których mowa w art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach.

W grudniu 2018 r. została wydana przez KNF znowelizowana Rekomendacja L dotycząca roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi (dalej: Rekomendacja L), która zgodnie z oczekiwaniami KNF powinna zostać wprowadzona przez te JZP, przy zastosowaniu zasady proporcjonalności nie później niż do dnia 31 marca 2019 r.

Znowelizowana Rekomendacja L wdraża nowy model współpracy pomiędzy uczestnikami procesu badania sprawozdań finansowych i sprawowania nadzoru nad JZP, tj. pomiędzy firmami audytorskimi, biegłymi rewidentami, KNF oraz podmiotami nadzorowanymi, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania, w kierunku wypracowania relacji o charakterze bardziej partnerskim i mniej hierarchicznym. W ocenie KNF, taka strategia komunikacyjna powinna zaowocować wzrostem skuteczności i efektywności nadzoru publicznego nad JZP jakimi są m.in. banki oraz SKOK, a także niezależności biegłych rewidentów i jakości badania sprawozdań finansowych, z korzyścią dla wszystkich uczestników rynku finansowego, a w konsekwencji powinna wzmocnić stabilność i bezpieczeństwo sektora finansowego.

W 2018 r. odbyły się coroczne spotkania Kierownictwa UKNF z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe JZP, w tym w dniu 6 grudnia 2018 r. odbyło się spotkanie z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, w dniu 7 grudnia 2018 r. odbyły się spotkania z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe banków komercyjnych oraz zakładów

ubezpieczeń/reasekuracji. Natomiast w dniu 14 grudnia 2018 r. odbyło się spotkanie z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe banków spółdzielczych.

Ponadto, w 2018 r. na stronie internetowej KNF został opublikowany Komunikat UKNF z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie obowiązku okresowej zmiany biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej.

[Plan działań KNF na 2019 r. w zakresie nadzoru publicznego, wynikającego z ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym](#)

Mając na uwadze wynikający z art. 89 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach obowiązek opublikowania na stronie internetowej KNF informacji dotyczących planowanych działań na rok następny, w dniu 18 grudnia 2018 r. został opublikowany na stronie internetowej KNF „Plan działania Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2019 w zakresie nadzoru publicznego wynikającego z ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym” (https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Komunikat_JZP_2019_64156.pdf).

WSPÓŁPRACA Z NARODOWYM BANKIEM POLSKIM

UKNF prowadzi stałą dwustronną współpracę w zakresie wymiany informacji niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań banku centralnego i organu nadzoru nad rynkiem finansowym. Zasady współpracy określają obustronne umowy dotyczące współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy KNF a NBP.

Na mocy umowy KNF przekazywała w 2018 r. do NBP szereg danych w obszarze:

- sektora bankowego i sektora SKOK: m.in. w zakresie stress testów, planów finansowych, pozyskiwania danych pozasprawozdawczych dotyczących kredytów konsumpcyjnych i mieszkaniowych, podatku od niektórych instytucji finansowych oraz przekazywania ocen BION, a także informacji o wynikach inspekcji z zaleceniami nadzorczymi kierowanymi do banków systemowo ważnych oraz o wynikach czynności kontrolnych przeprowadzonych w zakresie prawidłowości naliczania i odprowadzania wymaganej wysokości rezerwy obowiązkowej;
- sektora usług płatniczych: współpraca obejmuje nadawanie numerów rozliczeniowych rachunkom płatniczym, wymianę danych dotyczących transakcji realizowanych przez agentów rozliczeniowych i wydawców instrumentów płatniczych, a w sferze pieniądza elektronicznego - wymianę danych dotyczących schematów płatniczych. NBP raportuje ponadto dane o oszustwach dokonywanych instrumentami płatniczymi.
Z drugiej strony, NBP przesyłał do KNF szereg materiałów analitycznych, które znajdują się w obszarze działania KNF. Jednocześnie, odbywała się bieżąca współpraca pomiędzy obu instytucjami na poziomie operacyjnym (dotyczącym wymiany informacji, uzgadniania stanowisk, czy też kwestii informatycznych), w tym w zakresie poszczególnych podmiotów nadzorowanych. Ponadto, podobnie jak w latach ubiegłych, przy okazji opracowania rocznego „Raportu o sytuacji banków” Przewodniczący KNF spotkał się z Członkami Rady Polityki Pieniężnej celem omówienia najważniejszych zjawisk zachodzących w sektorze bankowym oraz systemie SKOK, jak też najważniejszych wyzwań oraz potencjalnych źródeł zagrożeń przed nimi stojących;
- sektora ubezpieczeniowego: informacje oparte zarówno na dodatkowych sprawozdaniach finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (statutowe), jak również sprawozdania zgodne z systemem Wyplącalności II. Wyżej wymienione dane zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz podjęte działania w ramach współpracy były prowadzone w celu realizacji zadań Narodowego Banku Polskiego oraz zadań wynikających z uczestnictwa Narodowego Banku Polskiego w Europejskim Systemie Banków Centralnych;

- sektora emerytalnego: dane o funduszach emerytalnych i towarzystwach emerytalnych, pracowniczych programach emerytalnych, indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego. Dane te są przekazywane lub udostępniane NBP przez UKNF w interwałach miesięcznych, kwartalnych i rocznych. W 2018 r. udostępniono NBP 72 zestawienia danych miesięcznych, 56 zestawień danych kwartalnych i 12 zestawień danych rocznych;
- sektora rynku funduszy inwestycyjnych, w szczególności dane dotyczące: akcjonariuszy towarzystw funduszy inwestycyjnych, wybranych danych finansowych towarzystw funduszy inwestycyjnych, podmiotów prowadzących obsługę funduszy inwestycyjnych (depozytariuszy i podmiotów prowadzących rejestry uczestników funduszy), wybrane dane finansowe funduszy inwestycyjnych i subfunduszy oraz danych identyfikujących towarzystwa funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i subfunduszy;
- sektora domów maklerskich: dane statystyczne dotyczące podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz banków powierniczych. Z częstotliwością roczną przekazywane są informacje o liczbie domów maklerskich, biur maklerskich i jednostek organizacyjnych banków oraz informacje o emisjach publicznych i prywatnych oraz papierach udziałowych wprowadzonych do obrotu na rynku regulowanym. Z częstotliwością półroczną przekazywane są informacje o rachunkach papierów wartościowych i rachunkach pieniężnych prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność maklerską i banki powiernicze, a także zagregowane dane z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat domów maklerskich,
- danych o pierwotnych i wtórnych ofertach publicznych i niepublicznych akcji, przeprowadzanych za pośrednictwem firm inwestycyjnych.

Na podstawie przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zatwierdzenie przez UKNF regulaminów Krajowego Depozytu oraz regulaminów KDPW_CCP SA oraz ich zmian w zakresie wskazanym w przepisach ww. ustawy następuje po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP. W związku z powyższym, UKNF przesyła do Prezesa NBP postanowienia w przedmiocie prośby o wyrażenie opinii w zakresie wniosków KDPW i KDPW_CCP o zatwierdzenie zmian w Regulaminie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć zorganizowany), Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć niezorganizowany) oraz Regulaminie funduszu rozliczeniowego. Dodatkowo, NBP jest członkiem Kolegium nadzorczego dla KDPW_CCP SA, który został powołany przez UKNF w 2013 r. w celu bieżącego nadzoru nad KDPW_CCP SA w związku z wymogami rozporządzenia EMIR.

W 2018 r. Prezes NBP wydał 1 opinię dotyczącą wniosku o wydanie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej, w związku z tym, że wniosek obejmował usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych (acquiring). Uzyskanie takiej opinii jest obligatoryjne w toku postępowania licencyjnego, z tym że nie jest ona wiążąca dla KNF.

W zależności od specyfiki poszczególnych spraw współpraca między NBP i UKNF odbywa się na zasadzie zarówno regularnej wymiany informacji (rocznie, kwartalnie, miesięcznie), jak i kontaktów ad hoc. W szczególnie istotnych i aktualnych w danym okresie kwestiach kooperacja ta nabiera charakteru ciągłego.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI OCHRONY PRAW KLIENTÓW

Realizując zapisy porozumienia o współpracy, zawartego pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego a Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, UKNF podejmował działania mające na celu zapewnienie ochrony interesów uczestników rynku finansowego oraz zapobieganie i przeciwdziałanie występowaniu na rynku finansowym zjawisk mających charakter praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Działania te przyjmowały w szczególności formę wymiany informacji z UOKiK w zakresie nieprawidłowości

występujących w działaniu podmiotów rynku finansowego, a także przekazywania informacji istotnych dla postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK wobec zakładów ubezpieczeń.

UKNF podejmował również współpracę z Rzecznikiem Finansowym przekazując do Biura Rzecznika informacje, które mogły wskazywać na występowanie w działaniu podmiotów rynku finansowego nieprawidłowości w zakresie nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2038 t.j. ze zm.), a także prowadził korespondencję w zakresie sygnałów skargowych dotyczących m. in. działalności podmiotów nadzorowanych przez KNF.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF współpracował w szczególności z:

- Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG, Fundusz) na podstawie przepisów ustawy Prawo bankowe oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, a także na podstawie Umowy o współpracy i wymianie informacji pomiędzy KNF a BFG z dnia 27 grudnia 2016 r. Na mocy wspomnianej umowy KNF oraz BFG przekazywały pomiędzy sobą informacje niezbędne do wykonywania ustawowo określonych zadań obydwu instytucji. W odniesieniu do banków UKNF przekazywał BFG m.in. informacje dotyczące ocen nadawanych bankom w procesie badania i oceny nadzorczej oraz kwartalnych ocen poziomu ryzyka występującego w ich działalności, a także informacje dotyczące sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, w tym w zakresie ich pozycji płynnościowej i kapitałowej. Istotnym zagadnieniem w ramach współpracy KNF z BFG były plany naprawy opracowywane przez banki oraz plany przymusowej restrukturyzacji banków sporządzane przez Fundusz (krajowy organ przymusowej restrukturyzacji). UKNF przekazywał również informacje dotyczące ocen nadawanych domom maklerskim w procesie badania i oceny nadzorczej, informacje z zakresu sytuacji finansowej i adekwatności kapitałowej;
- Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, jako organ wykonawczy KNF będącej jednostką współpracującą z GIIF, w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- Głównym Urzędem Statystycznym (GUS): regularne przekazywanie do GUS danych na podstawie Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej o: strukturze własnościowej krajowego sektora bankowego, sektorze ubezpieczeń i reasekuracji, sektorze emerytalnym, sektorze rynku funduszy inwestycyjnych oraz dane z zakresu sytuacji finansowej sektora domów maklerskich, UKNF brał również udział w pracach nad programami badań na lata 2018, 2019 i 2020;
- Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym (UFG): KNF pozyskiwała z UFG w szczególności dane dotyczące wysokości średnich składek i odszkodowań z ubezpieczeń komunikacyjnych, w tym świadczeń w postaci rent i zadośćuczynień w celu dokonywania analiz adekwatności składki oraz skutków potencjalnych zmian prawnych w zakresie świadczeń z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na sytuację finansową zakładów ubezpieczeń. Współpraca z UFG dotyczyła również realizacji nowych zadań UFG, a mianowicie informatycznej bazy danych w zakresie niezbędnym do identyfikacji, weryfikacji i przeciwdziałania naruszeniu interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego (Baza Danych Ubezpieczeniowych) oraz Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego. KNF pozyskiwała także z UFG dane dotyczące jakości realizacji przez funkcjonujące na polskim rynku zakłady, obowiązku przekazywania przez nie wymaganych prawem informacji do baz danych UFG;
- Związkiem Banków Polskich (ZBP): Przedstawiciel KNF jest także członkiem Rady Arbitra Bankowego, na której forum omawiane są uwagi dotyczące praktyk rynkowych stosowanych przez banki w relacjach z klientami;

- Komisją Praw Człowieka, Praworządności i Petycji (Senat): przekazanie danych i informacji mogących stanowić podstawę do stwierdzenia, czy zachodziła konieczność podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w celu doprecyzowania możliwości rezygnacji z umów ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK). Mając na uwadze analogiczne zapytanie Ministerstwa Finansów, informacje, które obejmowała wyżej wymieniona petycja zostały również przekazane do resortu finansów.

9. ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI

Organizację wewnętrzną Urzędu Komisji, zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, określa statut nadawany w drodze zarządzenia przez Prezesa Rady Ministrów. W 2018 r. statut Urzędu Komisji, wprowadzony zarządzeniem nr 111 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2017 r.³⁵, został dwukrotnie zmieniony - odpowiednio - zarządzeniem nr 1³⁶ oraz zarządzeniem nr 175³⁷.

Zarządzenie nr 111 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2017 r., które weszło w życie z dniem 26 października 2017 r., ukształtowało nowe rozwiązania organizacyjne w Urzędzie Komisji, wprowadzając strukturę wertykalną (spionizowaną), opartą zasadniczo na podziale funkcjonalnym, odpowiadającym podstawowym aspektom publicznego nadzoru nad rynkiem finansowym. Była to zasadnicza zmiana organizacji wewnętrznej Urzędu Komisji pozwalająca na ujednoczenie procesów nadzorczych realizowanych w poszczególnych sektorach rynku finansowego oraz podniesienie efektywności zarządzania w stosunku do rozwiązań wcześniej obowiązujących, opartych na spłaszczonej strukturze relatywnie licznych, niepowiązanych w ramach obszarów zadaniowych komórek organizacyjnych. Zgodnie z przyjętym założeniem, dalsze zmiany organizacyjne w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego powinny mieć charakter ewolucyjny, i następować w ramach przyjętych rozwiązań opartych na spionizowanej strukturze organizacyjnej.

Zarządzenie nr 1 Prezesa Rady Ministrów, które weszło w życie z dniem 22 lutego 2018 r., miało na celu dokonanie kolejnego etapu zmian mających na celu dopasowanie struktury organizacyjnej aparatu pomocniczego Komisji do zakresu i struktury jej ustawowych zadań. Zmiany struktury organizacyjnej Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego polegały na:

- 1) podziale dotychczasowego Departamentu Bankowości Spółdzielczej i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych na dwa odrębne departamenty: Departament Bankowości Spółdzielczej oraz Departament Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych i Instytucji Płatniczych, co pozwoliło wyodrębnić w ramach jednego departamentu zakres zadań związanych z nadzorem nad sektorem bankowości spółdzielczej, a z kolei w ramach drugiego z tworzonych w wyniku tego podziału departamentów ująć całokształt zadań związanych z sektorem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz instytucji płatniczych, dotychczas realizowanych przez Departament Licencji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych oraz Departament Inspekcji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych - te dwa ostatnie departamenty zmieniły nazwy odpowiednio na Departament Licencji Bankowych oraz Departament Inspekcji Bankowych;

³⁵ Zarządzenie nr 111 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2017 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (M.P. poz. 947).

³⁶ Zarządzenie nr 1 Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 stycznia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (M.P. poz. 103).

³⁷ Zarządzenie nr 175 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (M.P. poz. 1006).

- 2) nowym ukształtowaniu struktury organizacyjnej w ramach Pionu Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym, który zamiast dotychczasowych pięciu departamentów zaczęły tworzyć cztery nowe departamenty z odmiennie ukształtowanym zakresem zadań: odrębnie zaczęły funkcjonować departamenty odpowiedzialne za nadzór nad firmami inwestycyjnymi oraz spółkami publicznymi, dotychczasowy Departament Funduszy Inwestycyjnych rozszerzył zakres swoich zadań o sprawy funduszy emerytalnych, co skutkowało odpowiednią zmianą nazwy, a z kolei sprawy nadzoru nad podmiotami infrastrukturalnymi (giełdami i depozytem papierów wartościowych) połączone zostały z nadzorem nad prawidłowością obrotu w ramach Departamentu Infrastruktury Rynku Kapitałowego i Nadzoru Obrotu;
- 3) utworzeniu Pionu Prawno-Sankcyjnego, w ramach którego utworzone zostały dwa departamenty powstałe z podziału dotychczasowego Departamentu Prawnego, którego zakres zadań był zbyt szeroki, obejmował bowiem obok zadań z zakresu obsługi prawnej i prac legislacyjnych, także prowadzenie postępowań w sprawie nakładania kar administracyjnych oraz postępowań wyjaśniających; wydzielony Departament Postępowań Sankcyjnych i Praktyk Rynkowych objął także zadania dotychczasowego Departamentu Praktyk Rynkowych, który został zlikwidowany;
- 4) utworzeniu w ramach Pionu Analiz nowego departamentu, w zakresie zadań którego znajdują się zadania z zakresu rozwoju innowacji finansowych (fintech).

Ponadto Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych oraz Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych zostały przekształcone odpowiednio w Departament Licencji Ubezpieczeniowych oraz Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych. Było to związane ze zintegrowaniem zadań w zakresie nadzoru nad funduszami emerytalnymi w ramach nowotworzonego Departamentu Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych, analogicznie do rozwiązań organizacyjnych w sprawach funduszy inwestycyjnych.

Zarządzenie nr 175 Prezesa Rady Ministrów, które weszło w życie z dniem 3 listopada 2018 r. stanowiło kolejny etap zmian mających na celu dopasowanie struktury organizacyjnej Urzędu Komisji do zakresu i struktury jej ustawowych zadań. Objęte projektem zmiany struktury organizacyjnej Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego polegały na likwidacji dwóch z ośmiu dotychczas funkcjonujących pionów - Pionu Licencji oraz Pionu Inspekcji. Wprowadzona zmiana polegała na zintegrowaniu funkcji licencyjnej i inspekcyjnej z pozostałymi funkcjami nadzorczymi realizowanymi w odniesieniu do sektora bankowego w ramach Pionu Nadzoru Bankowego i rynku ubezpieczeniowego w ramach Pionu Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym. W dotychczasowej strukturze organizacyjnej Pion Licencji tworzyły Departament Licencji Bankowych oraz Departament Licencji Ubezpieczeniowych, a Pion Inspekcji obejmował Departament Inspekcji Bankowych i Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych. W wyniku zmiany Departament Licencji Bankowych został umiejscowiony w Pionie Nadzoru Bankowego, a Departament Licencji Ubezpieczeniowych w Pionie Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym i odpowiednio: Departament Inspekcji Bankowych w Pionie Nadzoru Bankowego, a Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych w Pionie Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym. Zmiana w tym zakresie służyła lepszemu zintegrowaniu funkcji nadzorczych, w tym przepływowi informacji pomiędzy departamentami realizującymi zadania nadzorcze w obrębie tych samych sektorów rynku finansowego i poprawie koordynacji działań. Likwidacja dwóch pionów oznaczała także likwidację dwóch stanowisk dyrektorów zarządzających - odpowiednio w Pionie Licencji i Pionie Inspekcji. Dodatkowo zmiana objęła także połączenie Departamentu Regulacji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych i Departamentu Analiz i Współpracy z Zagranicą oraz Departamentu Nadzoru Ubezpieczeń i Departamentu Monitorowania Ryzyk. Nowo utworzony Departament Regulacji, Analiz i Współpracy z Zagranicą został umiejscowiony w Pionie Analiz. Z kolei nowy departament Nadzoru Ubezpieczeń i Monitorowania Ryzyk, został umiejscowiony w Pionie Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym, odpowiednio do zakresu zadań

i umiejscowienia dwóch likwidowanych departamentów, których zadania przejął nowo utworzony departament. Taka konsolidacja uwarunkowana była zbieżnością zadań realizowanych przez łączone departamenty i spodziewanym efektem synergii wynikającym z połączenia. Także te zmiany były powodowane oczekiwaniem poprawy efektywności działania Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego przy jednoczesnej redukcji liczby etatów na poziomie dyrektorów departamentów.

Zgodnie z § 2 statutu Urzędu Komisji, Urzędem Komisji kieruje Przewodniczący Komisji przy pomocy Zastępców Przewodniczącego Komisji oraz dyrektorów zarządzających pionami i dyrektorów komórek organizacyjnych. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania Urzędu oraz podziału zadań pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne określa regulamin organizacyjny Urzędu nadawany zarządzeniem Przewodniczącego Komisji. Regulamin był zmieniany odpowiednio do zmian statutu Urzędu Komisji, a także w związku ze zmianami przepisów ustawowych wyznaczających zadania Komisji.

W Urzędzie funkcjonuje system kontroli zarządczej, zdefiniowanej jako ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny, skuteczny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: zgodności działania z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji i zarządzania ryzykiem.

Ponadto w celu zapewnienia adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej, wdrożone są zasady zarządzania ryzykiem w UKNF. Ich celem jest zapewnienie mechanizmów identyfikowania ryzyk zagrażających zgodnej z prawem, efektywnej, oszczędnej i terminowej realizacji celów i zadań UKNF, określenie skutków i wag tych ryzyk oraz podejmowanie adekwatnych środków zaradczych w celu ograniczenia zidentyfikowanych ryzyk.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W CELU PRZECIWDZIAŁANIA RYZYKU KORUPCJI I KONFLIKTOWI INTERESÓW ORAZ WZMOCNIENIA ETYCZNYCH STANDARDÓW ZACHOWAŃ PRACOWNIKÓW URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

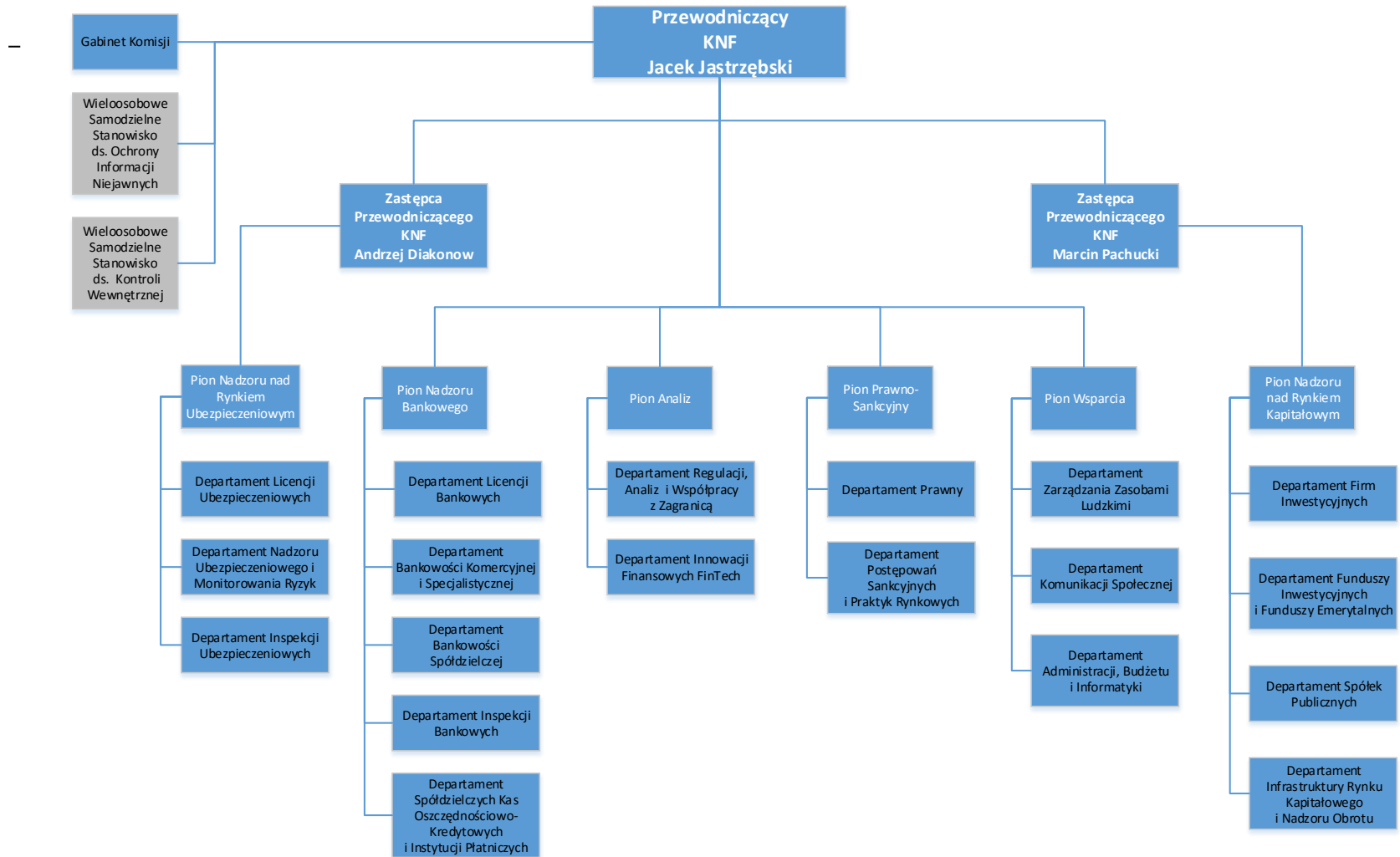
W Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego obowiązują regulacje wewnętrzne mające na celu przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym i eliminowanie ryzyka wystąpienia konfliktu interesu.

W tym zakresie w 2018 r. obowiązywały dwa zarządzenia Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Były to odpowiednio: zarządzenie w sprawie przeciwdziałania ryzyku korupcji w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego oraz zarządzenie w sprawie „Zasad postępowania w przypadku wystąpienia bądź podejrzenia wystąpienia w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego korupcji, konfliktu interesów lub zachowań niepożądanych związanych z ryzykiem korupcji”. Pierwsze z tych zarządzeń określa stanowiska i komórki organizacyjne Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, szczególnie narażone na ryzyko korupcji oraz wyznacza obowiązki dyrektorów komórek organizacyjnych związane z przeciwdziałaniem ryzyku korupcji w Urzędzie Komisji. Z kolei drugie z zarządzeń, w sprawie ustalenia „Zasad postępowania w przypadku wystąpienia bądź podejrzenia wystąpienia w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego korupcji, konfliktu interesów lub zachowań niepożądanych związanych z ryzykiem korupcji”, służy określeniu jednolitego sposobu działania w przypadku wystąpienia bądź podejrzenia wystąpienia w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego korupcji, konfliktu interesów lub zachowań niepożądanych związanych z ryzykiem korupcji oraz określenie obowiązków osób kierujących komórkami organizacyjnymi i pozostałych pracowników UKNF w tym zakresie spraw.

Urząd Komisji jest także jednym z podmiotów współuczestniczących w realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji. W 2018 r. w Urzędzie Komisji działał Zespół ds. koordynacji realizacji w UKNF Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019. Sprawozdanie z realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019 zostało przesłane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w marcu 2018 roku. Program pierwotnie określony na lata 2014-2019 został w 2018 r. zastąpiony Rządowym Programem Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020, który był realizowany od 27 lipca 2018 r. do końca 2018 roku. W skład zespołu ds. koordynacji realizacji w UKNF Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020, wchodziły dyrektorzy kluczowych dla funkcjonowania Urzędu Komisji komórek organizacyjnych, a pracami zespołu kierował Andrzej Diakonow, Zastępca Przewodniczącego KNF.

Komplementarną funkcją wobec rozwiązań mających przeciwdziałać ryzyku korupcji i konfliktowi interesu są regulacje wewnętrzne mające na celu wyznaczenie odpowiednich standardów etycznych pracowników Urzędu Komisji. W Urzędzie Komisji obowiązuje wypracowany w 2011 r. *Kodeks etyki pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego*, zgodnie z którym wszyscy pracownicy Urzędu Komisji, niezależnie od pełnionych funkcji i zajmowanych stanowisk, winni dążyć do przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych w przekonaniu, że służą one budowaniu nadzoru opartego o działanie zgodne z prawem, profesjonalizm, bezstronność, niezależność, otwartość i nastawienie na dialog. *Kodeks etyki* zobowiązuje pracowników Urzędu Komisji do kierowania się interesem publicznym wyznaczonym ustawowymi celami nadzoru nad rynkiem finansowym, przyczyniania się podejmowanymi działaniami do sprawnego, efektywnego i profesjonalnego działania Urzędu oraz do działania rzetelnie i według swojej najlepszej wiedzy, dbając przy tym zarówno o najwyższy poziom merytoryczny realizowanych zadań, jak i o przestrzeganie procedur określonych dla poszczególnych działań. Odrębny *Kodeks etyki* został opracowany w związku z wyłączeniem pracowników Urzędu Komisji z korpusu Służby Cywilnej, który dysponuje własnym Kodeksem etyki. Niezależnie od wyznaczenia określonych standardów etycznych, z którymi zobowiązany jest zapoznać się każdy nowo zatrudniany w Urzędzie Komisji pracownik, w Urzędzie została utworzona funkcja Rzecznik Etyki, który pochodzi z bezpośredniego wyboru pracowników - obecnie funkcję pełni Rzecznik Etyki wybrany na kadencję 2017-2019. W Urzędzie działa także Komisja Etyki, która na wniosek Rzecznika Etyki rozstrzyga czy doszło do naruszenia zasad etyki. Rozwiązania te powodują, że w Urzędzie Komisji nie tylko określono standardy etyczne, ale stworzono także sformalizowany system ich ochrony.

Schemat 1: Struktura organizacyjna Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego według stanu na 31.12.2018 r.

BUDŻET URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

UKNF w roku 2018 był państwową jednostką budżetową. Wydatki Urzędu były pokrywane bezpośrednio z budżetu państwa, a dochody Urzędu stanowiły niepodatkowe dochody budżetu państwa odprowadzane na rachunek budżetu państwa. Jako podmiot sektora finansów publicznych Urząd prowadzi gospodarkę finansową zgodnie z przepisami prawa, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 j.t.), ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 j.t., z późn. zm.), ustawy budżetowej oraz zgodnie z planem finansowym na dany rok budżetowy.

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej oraz pisma Ministra Finansów w sprawie wstępnego limitu wydatków na 2018 r., Komisja Nadzoru Finansowego opracowała i przedłożyła Ministrowi Finansów projekt swojego budżetu na dany rok budżetowy w układzie tradycyjnym i zadaniowym.

Podobnie jak w wielu krajach europejskich koszty państwowego nadzoru nad rynkiem finansowym są pokrywane z obowiązkowych wpłat dokonywanych przez podmioty nadzorowane. Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym stanowiła do końca roku 2018, że wydatki stanowiące koszty działalności Komisji i Urzędu Komisji, w wysokości określonej w ustawie budżetowej są pokrywane z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane w wysokości i na zasadach określonych w przepisach ustaw określających obowiązki nadzorcze KNF.

Urząd KNF pobierał także opłaty za wykonywane czynności urzędowe związane z egzaminami organizowanymi przez UKNF. Dodatkowo Urząd dochodził i gromadził dochody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych nakładanych przez Komisję Nadzoru Finansowego na nadzorowane podmioty oraz na członków ich organów za działalność niezgodną z przepisami prawa. Te dwie grupy dochodów nie są przeznaczone na pokrycie kosztów nadzoru i stanowią dochody budżetu państwa o przeznaczeniu ogólnym.

Dochody budżetowe UKNF na 2018 r. zaplanowano na poziomie 255 147 tys. zł, natomiast zrealizowano memoriałowo 296 125 tys. zł, a kasowo - 287 260 tys. zł.

Wydatki przeznaczone w budżecie na działalność UKNF w 2018 r. zostały zaplanowane w kwocie 245 112 tys. zł, w tym:

- wydatki w dziale 758 Różne rozliczenia 245 097 tys. zł,
- wydatki w dziale 752 Obrona Narodowa 15 tys. zł.

Plan po zmianach budżetu UKNF w zakresie wydatków na 2018 r. został ustalony w wysokości 245 225 tys. zł. W stosunku do budżetu po zmianach 2017 r. wzrósł o 10 213 tys. zł, tj. o 4,34%, przy znacznym zwiększeniu obowiązków nadzorczych wynikających ze wzrostu skali działalności rynku finansowego i zwiększenia liczby podmiotów nadzorowanych.

W Tabelach 88 i 89 przedstawiono w układzie tradycyjnym plan i wykonanie dochodów i wydatków budżetu zrealizowanych w 2018 r. w porównaniu do 2017 r.

Tabela 88. Wykonanie planu dochodów budżetowych KNF w 2017 r. i 2018 r.

1	2 Dochody budżetowe	Plan 2017	Wykonanie planu 2017 (memoriałowo)		Plan 2018	Wykonanie planu 2018 (memoriałowo)		Plan roku 2018 do 2017	Wykonanie roku 2018 do 2017
		(w tys. zł)	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł)	(w tys. zł)	(w %)	(w %)	(w %)
		3	4	5	6	7	8	9	10
	Wpłaty zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską	37 627	28 278	75%	37 930	40 645	107%	101%	144%
	Wpłaty PTE na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością OFE	14 323	14 624	102%	14 031	12 680	90%	98%	87%
	Wpłaty podmiotów rynku kapitałowego na pokrycie kosztów nadzoru	41 780	29 886	72%	43 821	51 202	117%	105%	171%
	Wpłaty podmiotów rynku bankowego (banki komercyjne, spółdzielcze, SKOK, BUP, KIP)	141 067	121 178	86%	149 315	160 822	108%	106%	133%
	Dochody stanowiące wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru	234 797	193 966	83%	245 097	265 348	108%	104%	137%
	Opłaty pobrane z tytułu czynności związanych z egzaminami oraz z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	945	586	62%	1 000	696	70%	106%	119%
	Kary nałożone na nadzorowane podmioty	9 000	19 871	221%	9 000	26 625	296%	100%	134%
	Pozostałe	50	2 768	5535%	50	3 457	6914%	100%	125%
	Dochody niestanowiące wpłat na pokrycie kosztów nadzoru	9 995	23 225	232%	10 050	30 777	306%	101%	133%
	Dochody ogółem	244 792	217 191	89%	255 147	296 125	116%	104%	136%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Tabela 89. Wykonanie planu wydatków KNF w 2018 r.

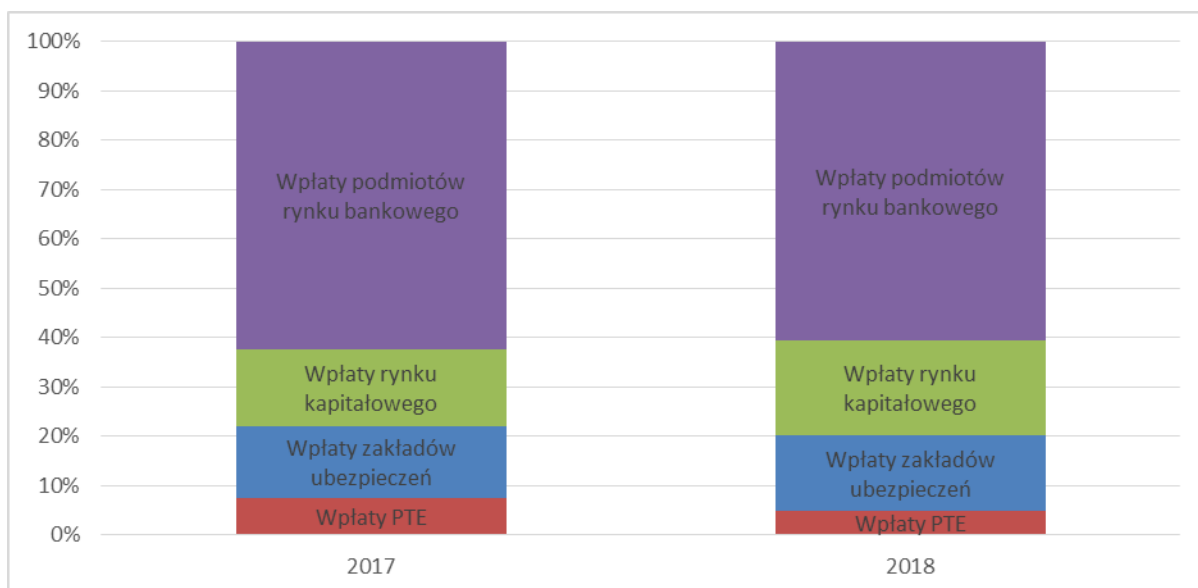
1 Wydatki budżetowe	Plan 2017	Wykonanie planu 2017		Plan 2018	Wykonanie planu 2018		Plan roku 2018 do 2017	Wykonanie roku 2018 do 2017
	(w tys. zł) po zmianach	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł) po zmianach	(w tys. zł)	(w %)	(w %)	(w %)
	2	3	4	5	6	7	8	9
Wydatki z tytułu wynagrodzeń łącznie z narzutami i pochodnymi na wynagrodzenie	139 837	137 727	98%	139 230	138 616	100%	100%	101%
Wydatki pozapłatowe, w tym	95 175	78 977	83%	105 995	75 174	71%	111%	95%
- wydatki bieżące	77 160	65 581	85%	81 180	62 912	77%	105%	96%
- wydatki obronne	15	13	87%	15	12	80%	100%	92%
- wydatki majątkowe	18 000	13 383	74%	24 800	12 250	49%	138%	92%
Ogółem	235 012	216 704	92%	245 225	213 791	87%	104%	99%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Podstawową część dochodów z Tabeli 88 stanowiły wpłaty nadzorowanych podmiotów na pokrycie kosztów nadzoru. Kary nałożone na nadzorowane podmioty i zapłacone oraz inne dochody niestanowiące kosztów nadzoru zrealizowano w wysokości 30 777 tys. zł. Rok 2018 był kolejnym, w którym wpłaty na rynek kapitałowy wnoszone były przez wszystkie podmioty rynku kapitałowego.

Na Wykresie 24 przedstawiono koszty nadzoru nad poszczególnymi rynkami w 2018 r., natomiast w Tabeli 90 – podział kosztów nadzoru nad poszczególnymi rynkami na koszty bezpośrednie i pośrednie.

Wykres 24. Wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad poszczególnymi rynkami w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. (w tys. zł)

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Tabela 90. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2017-2018 (w tys. zł) w ujęciu porównawczym

Nazwa rynku	2017				2018			
	plan po zmianach	wykonanie	w tym:		plan po zmianach	wykonanie	w tym:	
			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rynek kapitałowy	50 951	48 019	27 091	20 928	55 735	49 535	27 091	22 444
Rynek ubezpieczeniowy	36 863	32 568	18 627	13 941	38 309	32 768	19 110	13 658
Rynek emerytalny	14 323	12 923	6 913	6 010	13 235	11 341	6 913	4 429
Rynek bankowy**, w tym:	132 860	123 181	69 887	53 294	137 818	120 144	69 887	50 257
- Banki		109 293	62 007	47 285		109 979	63 974	46 005
- BUP		1 010	573	437		1 026	597	429
- KIP		3 962	2 248	1 714		3 541	2 060	1 481
- SKOK		8 530	4 839	3 690		3 889	2 262	1 627
- Pośrednicy kredytu hipotecznego		387	220	167		1 709	994	715
Razem	234 997	216 691	122 517	94 173	245 097	213 788	123 001	90 788

Źródło: Opracowanie własne UKNF

* Koszty administracyjne

** Planowanie kosztów nadzoru nad rynkiem bankowym dokonywane jest w sposób zagregowany.

Zestawienie kosztów działalności KNF i UKNF poniesionych w 2018 r., w podziale na obszary nadzoru określone w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, wraz z liczbą oraz zakresem czynności nadzorczych, w tym także kosztów administracyjnych przedstawia Aneks 10.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, UKNF opracował również projekt budżetu w układzie zadaniowym. Na realizację zadania 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym w 2018 r., zgodnego z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań na rok 2018” zaplanowano kwotę 245 097 tys. zł. Na realizację działania 11.4.2.4.W Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców zaplanowano kwotę 15 tys. zł. Budżet UKNF w układzie zadaniowym przedstawiony został w Tabeli 91.

Tabela 91. Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym dla części 70 - Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. (w tys. zł)

Nr	Nazwa funkcji/ zadania/podzadania/działania	Plan na 2018 r.	Wykonanie planu na 31.12.2018 r.
4.	Zarządzanie finansami państwa	245 097	213 788
4.3.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym	245 097	213 788
4.3.2	Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym	245 097	213 788
4.3.2.1.	Nadzór nad podmiotami rynku kapitałowego	55 735	49 535
4.3.2.2	Nadzór nad działalnością zakładów ubezpieczeń	38 309	32 768
4.3.2.3	Nadzór nad działalnością rynku emerytalnego	13 235	11 341
4.3.2.4	Nadzór bankowy	137 818	120 144
11.	Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic	15	12
11.4.2.4.W	Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców	15	12

Zródło: Opracowanie własne UKNF

Zadanie 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym

Celem zadania było zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz zapewnienie ochrony interesów uczestników rynku finansowego. Wspomniany cel został osiągnięty poprzez:

- prowadzenie postępowań kontrolnych (inspekcji kompleksowych i problemowych) w nadzorowanych podmiotach, których sposób prowadzenia zależał od wybranych w danym przypadku czynności inspekcyjnych, przepisów prawa w zakresie kontroli oraz od stopnia skomplikowania problemu, a przez to wpływał na ilość dedykowanych zasobów,
- przeprowadzenie postępowań administracyjnych polegających na rozpatrywaniu wniosków składanych przez podmioty nadzorowane i wydawaniu decyzji, procedowanie których uzależnione było od stopnia złożoności sprawy oraz jakości i kompletności dokumentacji złożonej przez stronę.

Do monitorowania realizacji zadania 4.3. zastosowano następujące mierniki:

- liczbę zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty. Miernik został zaplanowany na poziomie 89%,
- liczbę zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych. Wartość miernika została zaplanowana na poziomie 100%.

Przyjęte mierniki zostały zastosowane w układzie zadaniowym za 2018 r., a osiągnięte wartości wyniosły odpowiednio 99% i 99%.

Pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika dotyczącego efektywności procesowania postępowań administracyjnych wynika z zaangażowania i profesjonalizmu pracowników UKNF oraz dużej wydajności i wysokiej jakości prowadzonych postępowań administracyjnych i przeprowadzanych inspekcji w podmiotach nadzorowanych.

Niezrealizowanie w wysokości 1 pp. miernika dotyczącego inspekcji spowodowane było nie przeprowadzeniem w 2018 r. jednej zaplanowanych kontroli.

W Tabeli 92 przedstawiono planowane i osiągnięte wartości mierników na poziomie działań (odnoszących się do poszczególnych rynków) oraz podzadania.

Tabela 92. Klasyfikacja budżetu zadaniowego - wykonanie mierników w 2018 r.

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/działania	Cel	Miernik		
			Nazwa	2018	
				Plan	Wykonanie miernika 31.12. 2018 r.
4.	Zarządzanie finansami państwa				
4.3.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	89%	99%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	99%
4.3.2.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	89%	99%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	99%

4.3.2.1.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku kapitałowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku kapitałowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	86%	86%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	88%
4.3.2.2.	Nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku ubezpieczeniowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku ubezpieczeniowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	90%	107%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	104%
4.3.2.3.	Nadzór nad rynkiem emerytalnym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku emerytalnego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku emerytalnego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	90%	80%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	100%
4.3.2.4.	Nadzór nad rynkiem bankowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku bankowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku bankowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	85%	115%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	100%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Wykonanie budżetu państwa w części 70 – Komisja Nadzoru Finansowego jest corocznie kontrolowane przez Najwyższą Izbę Kontroli. Na stronie internetowej „Biuletynu Informacji Publicznej NIK” publikowane są ogólnodostępne informacje o wynikach kontroli oraz wystąpienia pokontrolne. Ponadto, zgodnie z art. 182 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, sprawozdanie z wykonania budżetu UKNF w formie tabelarycznej i opisowej jest przekazywane do Ministerstwa Finansów, zaś do końca drugiego kwartału każdego roku sporządzane jest sprawozdanie z wykonania budżetu UKNF dla Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP oraz dla Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wszystkie wydatki bieżące i majątkowe w UKNF realizowane są w oparciu o Plan postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na mocy przepisów ustawy Pzp (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, z późn. zm.) oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi UKNF dotyczącymi udzielania zamówień publicznych. W 2018 r. w UKNF podpisano 43 umowy o zamówienie publiczne w trybach przewidzianych ustawą Prawo zamówień publicznych, w tym: 10 umów na dostawy oraz 33 umowy na usługi.

Tabela 93. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2018 r. wg trybu postępowania

Tryb	Liczba udzielonych zamówień publicznych
Przetarg nieograniczony o wartości zamówienia przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	17
Przetarg nieograniczony o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	24
Zamówienia z wolnej ręki o wartości zamówienia przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	1
Zamówienia z wolnej ręki o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	1
Łączna liczba udzielonych zamówień publicznych w trybach przewidzianych ustawą Prawo zamówień publicznych w 2018 r.	43

Źródło: Opracowanie własne UKNF

ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH

W obszarze ubezpieczeniowym w ramach projektu Wyplacalność II dostosowano system SNU do obsługi sprawozdań zgodnych z dyrektywą Wyplacalność II, w tym do obsługi nowych pakietów sprawozdawczych Solvency II wersji 2.3.0.

W obszarze nadzoru nad rynkiem kapitałowym, opracowano i wdrożono systemy umożliwiające spełnienie obowiązków KNF wynikających z regulacji UE, w tym:

- wykonano w systemie ESPI modyfikacje formularzy sprawozdawczych oraz środowiska analitycznego w związku z:
 - Ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r., poz 1089.),
 - Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego,
 - Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim,
 - Rozporządzeniem z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych,
 - projektem Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu, trybu i formy oraz terminów przekazywania informacji przez firmy inwestycyjne, banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banki powiernicze,
- w ramach projektu FIRDS/TREM wykonano:
 - zasilanie słowników i danych referencyjnych w ramach FIRDS,

- uruchomienie modułów RDS, Transparency i DVC,
- uruchomienie zasilania transakcji od ARM, FIN w ramach TREM,
- uruchomienie kanału zwrotnego dla plików potwierdzeń.

W obszarze nadzoru bankowego:

- dostosowano system informatyczny BIONB wspierający proces badania i nadawania oceny nadzorczej do aktualnej metodyki, który umożliwił przeprowadzenie oceny w 2018 r.,
- w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej:
 - dostosowano system SASSKOK do wymogów wynikających z ww. rozporządzenia,
 - wykonano mechanizm eksportu danych sprawozdawczych systemu SASSKOK do NBP i BFG.

W 2018 r. w ramach planowanych prac związanych z rozbudową oraz modernizacją infrastruktury IT zrealizowano projekty podnoszące jej bezpieczeństwo. Kluczowymi projektami było zaprojektowanie oraz budowa bezpiecznej sieci lokalnej w nowej siedzibie UKNF wykonanej na bazie najbardziej aktualnych rozwiązań technicznych. Zrealizowano projekt rozbudowy sieci, poprzez objęcie klastrem WAF (Web Application Firewall) wszystkich usług oraz aplikacji webowych. WAF w oparciu o wyspecjalizowane, warstwowe zabezpieczenia chroni aplikacje webowe przed atakami hackerskimi, wyciekiem informacji, kradzieżą tożsamości oraz innymi atakami. Wdrożono również, redundantne rozwiązanie Load Balancer służące do równoważenia obciążenia sieci oraz zapewnienia ciągłej dostępności dla krytycznych systemów UKNF. Zakupiono oraz wdrożono wysokowydajny klastery urządzeń bezpieczeństwa (firewall NGX oraz Proxy), które skutecznie zabezpieczają systemy produkcyjne oraz stacje użytkowników przed atakami pochodzącymi z Internetu oraz sieci LAN. W ramach wsparcia działań w obszarze fintech uruchomiony został portal informacyjny www.fintech.gov.pl. W celu podniesienia bezpieczeństwa całego środowiska informatycznego UKNF w roku 2018 przeprowadzono również prace modernizacyjne środowiska ochrony infrastruktury serwerowej i stacji roboczych pracowników.

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI

W 2018 r. działania podejmowane przez UKNF w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi skupiały się na zapewnieniu zasobów właściwych do realizacji zadań nadzorczych.

Działania te obejmowały proces zarządzania środkami na wynagrodzenia pracowników oraz proces planowania, pozyskiwania i alokacji zasobów ludzkich w strukturze organizacyjnej Urzędu. Uwzględniono przy tym poszczególne szczeble zarządzania, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju osobistego i utrzymania należytej wykwalifikowanej kadry pracowniczej.

Plan zatrudnienia na 2018 rok wynosił 1017 etatów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł 972,43 etatów (bez umów na zastępstwo).

Wskaźnik fluktuacji w 2018 r. wyniósł 12,87%. Dla porównania w latach 2012-2017 wynosił on odpowiednio: 8,24%, 7,25%, 8,86%, 9,77%, 9,93%, 10,99%. Pomimo wyraźnego wzrostu wskaźnika fluktuacji, stanowiącego odzwierciedlenie dużego popytu na specjalistów branży finansowej związanego z sytuacją na rynku pracy, rotacja kadr utrzymywała się na akceptowalnym poziomie.

W 2018 r. w ramach działań szkoleniowo-rozwojowych zrealizowano ogółem 137 szkoleń grupowych z 81 zakresów tematycznych. Spośród 137 zrealizowanych szkoleń 129 to szkolenia specjalistyczne, głównie z następujących obszarów:

- bankowość,
- rynek finansowy i kapitałowy,

- sprawozdawczość i rachunkowość,
- audyt i kontrola wewnętrzna,
- ubezpieczenia,
- usługi płatnicze,
- MiFID/MiFIR,
- zagadnienia prawne.

W wyniku prowadzonej na bieżąco analizy potrzeb szkoleniowych, procesy szkoleń grupowych wspomagane były przez szkolenia indywidualne, z których w 2018 r. skorzystało 383 pracowników, uczestniczących w 285 szkoleniach krajowych i 98 szkoleniach zagranicznych.

W 2018 r. zrealizowano ogółem 5441,03 osobodni szkoleniowych. Dla porównania w latach 2016-2017 było to odpowiednio 5735,84 i 5396,41 osobodni szkoleniowych.

Intensywność udziału pracowników UKNF w szkoleniach w 2018 r. obrazuje wskaźnik 5,6 dnia szkoleniowego, co stanowi 45 godzin szkolenia, przypadających średnio na jednego pracownika.

Dla porównania w latach 2016-2017 wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 48 i 44 godziny.

ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI PRZETWARZANYCH W UKNF

W 2018 r. realizowano zadania związane z bezpieczeństwem i ochroną informacji, ochroną fizyczną, ochroną przeciwpożarową oraz przygotowaniem obronnymi. Do najważniejszych z nich należały:

- realizacja obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych, ustawy o ochronie danych osobowych, ustawy o ochronie osób i mienia, ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz innych ustaw branżowych,
- realizacja zadań w zakresie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego Inspektora Ochrony Danych od dnia 15 września 2018 r., w związku z art. 39 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE,
- realizacja zadań związanych z zadaniami obronnymi Urzędu,
- zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzania informacji chronionych ustawowo lub na podstawie regulacji wewnętrznych Urzędu,
- bieżąca współpraca z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych (KCIK),
- wypełnianie obowiązku wynikającego z art. 47 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- współpraca z organami oraz instytucjami działającymi w obszarze bezpieczeństwa państwa w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla bezpieczeństwa systemu finansowego, ochrony danych osobowych, bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej oraz cyberbezpieczeństwa,
- nadzorowanie, monitorowanie oraz obsługa incydentów w zakresie systemów bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- nadzorowanie i monitorowanie systemów ochrony fizycznej, nadzorowanie i monitorowanie zadań w obszarze zarządzania kryzysowego, planowania awaryjnego oraz ciągłości działania.

W zakresie powyższych zadań w okresie objętym sprawozdaniem m.in.:

- uczestniczono w pracach legislacyjnych w zakresie Ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz Ustawy o ochronie danych osobowych,
- inicjowano wprowadzenie przepisów w zakresie nowej Ustawy o ochronie danych osobowych oraz Ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa,

- powołano zespół ds. cyberbezpieczeństwa oraz zgodnie z wymogami Ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa wyłoniono podmioty będące operatorami usług kluczowych,
- przygotowano i wdrożono koncepcję zabezpieczenia fizycznego budynku Piękna 20,
- przeprowadzono audyty bezpieczeństwa informacji, realizując zapisy Polityki bezpieczeństwa informacji,
- opracowano i wdrożono plany ochrony obiektów UKNF, a w szczególności plan obowiązkowej ochrony obiektu przy ul. Niedźwiedzia 6e,
- przeprowadzono szkolenia teoretyczne i praktyczne z zakresu ochrony ppoż. dla pracowników wyznaczonych do działań gaśniczych i ewakuacji w obiektach UKNF,
- przeprowadzono podstawowe oraz specjalistyczne szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej dla osób wyznaczonych do ww. działań w obiektach UKNF,
- przeprowadzono audyty bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych,
- wzmocniono system ochrony informacji niejawnych w UKNF, w szczególności poprzez budowę II strefy ochronnej ul Piękna 20,
- wzmacniano świadomość w zakresie ochrony informacji niejawnych poprzez szkolenia dla Kadry Zarządzającej Urzędu,
- zrealizowano cykl szkoleń obronnych, w których wykorzystano bazę szkoleniową w Jednostce Wojskowej zaproponowanej przez Siły Zbrojne RP,
- uaktualniono Narodowy Kwestionariusz Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w zakresie UKNF.

KONTROLE WEWNĘTRZNE I SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

W 2018 r. w Urzędzie KNF realizowane były zadania związane z prowadzeniem kontroli wewnętrznych, których celem było m.in.:

- bieżące sprawdzanie skuteczności sprawowania kontroli funkcjonalnej w Urzędzie Komisji,
- kontrola zgodności działania komórek organizacyjnych, zespołów roboczych lub komitetów, a także osób wykonujących w nich obowiązki służbowe z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Urzędu Komisji,
- badanie funkcjonowania Urzędu Komisji pod kątem legalności, celowości oraz terminowości w realizowanych zadaniach, a także wskazywanie sposobu i środków jakie należy zastosować w celu usunięcia nieprawidłowości i zapobieganie ich powstawaniu.

W okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. przeprowadzonych zostało przez komórkę kontroli wewnętrznej Urzędu KNF 5 kontrole planowanych - problemowych oraz 3 kontrole doraźne - problemowe.

W 2018 r. realizowano również czynności wyjaśniające w zakresie rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących pracy Urzędu KNF oraz postępowania pracowników Urzędu. W tym zakresie rozpatrzono 39 skarg.

KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2017 r. w części 70 Komisja Nadzoru Finansowego. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła planowanie i realizację dochodów budżetowych, działania podejmowane w celu odzyskania należności oraz pozytywnie oceniła realizację wydatków w ramach budżetu KNF. Wystąpienie pokontrolne za 2017 r. skierowane do Przewodniczącego KNF nie zawierało wniosków pokontrolnych. W wystąpieniu pokontrolnym wskazano, że:

- wydatki w cz. 70 Komisja Nadzoru Finansowego zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych,

- nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych,
- w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym,
- rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawowano nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 70,
- przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Dodatkowo kontynuowana była kontrola Najwyższej Izby Kontroli pt. "Ochrona konsumentów korzystających z kredytów objętych ryzykiem walutowym", której celem było określenie, jak właściwe organy (w tym: UKNF, UOKiK oraz Rzecznik Finansowy) sprawują nadzór nad bankami i jak chronią kredytobiorców. W informacji o wynikach kontroli wskazano, że UKNF najszybciej zidentyfikował zagrożenia wynikające z kredytów objętych ryzykiem walutowym, ale działania KNF były ostrożne i ograniczone. Ten drugi fakt wynikał z niedookreślenia kompetencji Komisji Nadzoru Finansowego w dziedzinie ochrony interesów uczestników rynku finansowego (ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym nałożyła na Komisję zadania w tym zakresie, ale nie wyposażyła w skuteczne narzędzia do realizacji tych zadań). W III kw. 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli rozpoczęła także kontrolę pt. „Działalność organów, instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec GetBack S.A. podmiotów oferujących jej papiery wartościowe i ją audytujących”.

W UKNF przeprowadzona została również kontrola realizowana przez Państwową Inspekcję Pracy w przedmiocie prawnej ochrony pracy i zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy.

10. ANEKSY

ANEKS 1. INFORMACJE O UCHWAŁACH, DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH I POSTANOWIENIACH WYDANYCH PRZEZ KNF W 2018 R. ORAZ POSTANOWIENIACH WSZCZĘTYCH Z URZĘDU Z ART. 13 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM ORAZ POSTANOWIENIACH WSZCZĘTYCH NA WNIOSEK Z ART. 11 UST. 7 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM

Tabela 1.1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w 2018 r.

Przedmiot uchwały	Liczba podjętych uchwał
Sprawy dotyczące sektora bankowego	
wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu banku	33
wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu banku	6
zezwozenie na połączenie banków	8
zezwozenie na podział banku	2
stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	4
zatwierdzenie planu naprawy banku	6
odmowa wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku	4
odmowa wydania zezwolenia na utworzenie banku	1
odmowa wydania zezwolenia na rozpoczęcie działalności przez bank	1

wskazanie warunków, które w interesie dobra ogólnego oddział instytucji kredytowej będzie zobowiązany spełniać przy prowadzeniu działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	3
utrzymanie w mocy decyzji	3
umorzenie postępowania	5
zezwolenie na utworzenie banku	1
uchylenie decyzji	4
odmowa wyrażenia zgody na prowadzenie przez bank działalności poza zrzeszeniem	1
zatwierdzenie grupowego planu naprawy banku	2
akceptacja planu ochrony kapitału banku	1
ograniczenie działalności banku	2
zawieszenie w czynnościach członka rady nadzorczej banku	4
wystąpienie do banku z żądaniem zwołania walnego zgromadzenia	1
nałożenie na bank obowiązku zwrotu KNF kosztów związanych ze zleceniem firmie audytorskiej zbadania prawidłowości i rzetelności sprawozdania finansowego	2
odmowa zatwierdzenia planu naprawy	6
inne	16
Razem:	116
Sprawy dotyczące sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	
wyrażenie zgody na powołanie prezesa/wiceprezesa zarządu skok	1
wyrażenie zgody na powołanie prezesa/wiceprezesa zarządu Kasy Krajowej	2
uchylenie decyzji	1
umorzenie postępowania administracyjnego	5
utrzymanie decyzji w mocy	2
utrzymanie postanowienia w mocy	1
przejęcie kasy przez bank	2
zezwolenie na połączenie z inną kasą	3
inne	7
Razem:	24
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	
udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej, w tym zmiana decyzji KNF	1
nałożenie kar pieniężnych na BUP	7
uchylenie decyzji	2
zakaz wykonywania działalności	2
cofnięcie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	4
stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji/udziałów krajowej instytucji płatniczej	3
umorzenie postępowania administracyjnego	4
Razem:	23
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeń	

wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko członka zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem	15
wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń	5
nałożenie kary pieniężnej na zakład ubezpieczeń	18
umorzenie postępowania	1
utrzymanie decyzji w mocy	3
uchylenie decyzji	6
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec nabycia udziałów krajowego zakładu ubezpieczeń	5
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec połączenia zakładów ubezpieczeń	1
postanowienie w sprawie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia	1
zezwoleń na zmianę rzeczowego zakresu działalności Towarzystwa	1
inne	1
Razem:	57
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	4
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	3
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu otwartego funduszu emerytalnego	3
udzielenie zezwolenia na powołanie na stanowisko członka zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego	2
udzielenie zezwolenia na powołanie na stanowisko członka zarządu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	3
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu dobrowolnego funduszu emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu dobrowolnego funduszu emerytalnego	1
cofnięcie zezwolenia na utworzenie powszechnego towarzystwa emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na przejęcie zarządzania OFE	1
udzielenie zezwolenia na przejęcie zarządzania DFE	1
udzielenie zezwolenia na nabycie akcji pracowniczego towarzystwa emerytalnego	4
utrzymanie decyzji w mocy	1
inne	1
Razem:	27
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	
udzielenie zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji)	22
cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	2
ograniczenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	3
nałożenie kar pieniężnych na TFI	3
nałożenie kar pieniężnych na podmioty (emitenci, akcjonariusze będący osobami prawnymi, firmy inwestycyjne)	8

nałożenie kar pieniężnych na podmioty i wykluczenie bezterminowe akcji spółki z obrotu na rynku regulowanym	1
nałożenie kar pieniężnych na osoby fizyczne	15
nałożenie kary pieniężnej na depozytariusza funduszy inwestycyjnych	5
utrzymanie decyzji w mocy	32
uchylenie decyzji	21
odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej	2
umorzenie postępowania	1
odmowa wpisu do rejestru zarządzających ASI	10
odmowa wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych	1
skreślenie agenta firmy inwestycyjnej	2
skreślenie z listy maklerów papierów wartościowych	1
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji TFI	1
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec stania się pośrednim podmiotem dominującym TFI	1
uchwała w sprawie przekazania do publicznej wiadomości informacji	67
udzielenie zgody na dokonanie zmian w składzie Zarządu GPW SA	2
udzielenie zgody na dokonanie zmian w składzie Zarządu BondSpot SA	1
udzielenie zgody na zmianę depozytariusza	13
udzielenie zgody na dokonanie zmian w składzie Zarządu TGE SA	1
nakazanie przeniesienia instrumentów finansowych	1
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	2
rozłożenie na raty należności pieniężnej z tytułu kary	1
zmiana decyzji KNF	1
przekazanie informacji właściwemu organowi nadzoru o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej bez otwierania oddziału	5
określenie treści informacji o warunkach prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium RP przez zagraniczne firmy inwestycyjne prowadzące działalność w formie oddziału lub bez konieczności otwierania oddziału	1
udzielenie zgody na opóźnienie przez emitenta będącego instytucją kredytową podania do wiadomości publicznej informacji poufnej - art. 17 ust. 6 rozporządzenia MAR	2
inne	9
Razem:	237
Sprawy międzysektorowe i dotyczące wewnętrznej organizacji prac Komisji	
Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 roku	1
inne	2
Razem:	3
OGÓŁEM	487

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 1.2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych w 2018 r. na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF

Przedmiot decyzji i postanowień	Liczba wydanych decyzji i postanowień
Sprawy dotyczące sektora bankowego	
zezwolenie na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku za dany okres	38
zezwolenie do zaklasyfikowania wyemitowanych akcji do kapitału podstawowego Tier I	17
zezwolenie na obniżenie funduszy własnych	424
zezwolenie na obniżenie funduszy własnych - zgoda uprzednia	21
decyzja w sprawie wniosku o stosowanie indywidualnego modelu klasyfikacji kredytów i kalkulacji rezerw	1
zgoda na zakwalifikowanie środków pieniężnych banku pozyskanych z emisji obligacji długoterminowych i pożyczek podporządkowanych, jako instrumenty w kapitale Tier II	27
zezwolenie na wcześniejszy wykup obligacji podporządkowanych zaliczonych do kapitału Tier II	8
zgoda na zaliczenie do kapitału Tier I udziałów wniesionych po 28 czerwca 2013 r.	83
decyzja dotycząca IPS (w tym: odstąpienie od stosowania na zasadzie indywidualnej przez banki przepisów określonych w art. 412 oraz art. 414 Rozporządzenia CRR (w części odnoszącej się do art. 412 Rozporządzenia CRR), zezwalające na niestosowanie przez banki wymogów art. 113 ust. 1 Rozporządzenia CRR w odniesieniu do ekspozycji wobec banków, z którymi bank przystąpił do Systemu Ochrony, zezwalające na nieodliczanie posiadanych przez bank udziałów kapitałowych w banku zrzeszającym, do celów obliczania funduszy własnych na zasadzie indywidualnej)	28
zatwierdzenie przez KNF planu naprawy/grupowego planu naprawy	20
umorzenie postępowania	8
odmowa wszczęcia postępowania	1
zalecenie bankowi utrzymywania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 138 ust. 1 pkt 2a	13
zezwolenie na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej zaliczanych do kapitału Tier II	1
zgoda na zwolnienie z obowiązku przekazania tłumaczenia na język polski sprawozdania finansowego podmiotu dominującego	2
zgoda na ograniczenie zakresu tłumaczenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	6
zezwolenie na powierzenie wykonywania przez wskazanych w decyzji przedsiębiorców w imieniu i na rzecz banku czynności innych, niż wymienione w art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. a - I ustawy – Prawo bankowe	8
zezwolenie na zawarcie umowy z przedsiębiorcą zagranicznym, który nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub umowy przewidującej wykonywanie czynności poza terytorium państwa członkowskiego	26
nakazanie przez KNF opracowania planu naprawy bankowi, który działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo bankowe lub istotnemu oddziałowi instytucji kredytowej	3
stwierdzenie wygaśnięcia decyzji w przedmiocie zalecenia utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek	1
zezwolenie na odkup akcji własnych od podmiotu dominującego	1

wyrażenie zgody na niestosowanie wymogów określonych w art. 113 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i	3
zatwierdzenie regulaminu ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości	1
zezwolenie na dokonanie zmian w statucie banku w formie spółki akcyjnej	50
zezwolenie na dokonanie zmian w statucie banku spółdzielczego	261
zgoda na rozszerzenie terytorialnego zakresu działania banku spółdzielczego	1
postanowienie w postępowaniach administracyjnych z zakresu spraw licencyjnych	5
umorzenie postępowania w sprawie utworzenia banku w formie spółki akcyjnej	1
umorzenie postępowań w sprawach zgód na powołanie prezesów zarządu i członków zarządu	10
postanowienia dotyczące wyjaśnienia treści decyzji KNF w sprawie wydania zezwolenia na utworzenie banku w formie spółki akcyjnej	1
postanowienie dotyczące sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej	2
odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wyrażenia zgody na zakwalifikowanie emisji instrumentów kapitałowych jako instrumentów w kapitale podstawowym Tier 1 w wyliczeniu wskaźników ostrożnościowych na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej grupy	1
inne decyzje i postanowienia	33
Razem	1106
Sprawy dotyczące sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	
zatwierdzenie zmiany statutu SKOK	4
sprostowanie w sprawie błędów pisarskich i innych oczywistych pomyłek	1
zatwierdzenie zmian statutu SKOK	1
utrzymanie w mocy postanowienia zawieszającego postępowanie	1
postanowienie w sprawie podjęcia zawieszzonego postępowania	1
inne	8
Razem	16
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	
zawieszenie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie w całości postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
zawieszenie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania	63
inne	1
Razem	69
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	
wydanie decyzji w sprawie spłaty pożyczki podporządkowanej	3
wydanie decyzji w trybie art. 374 ust. 5 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
zawieszenie postępowania	2
podjęcie zawieszzonego postępowania	3

wyznaczenie nowego terminu do załatwienia sprawy	25
umorzenie postępowania	19
utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	1
wydanie decyzji w trybie art. 402 ust. 3 w zw. z art. 419 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu do załatwienia sprawy	2
wydanie zezwolenia na przedłużenie maksymalnego okresu trwania zlecenia z firmą audytorską	5
zatwierdzenie zmian statutu zakładu ubezpieczeń	20
wpis do rejestru aktuariuszy	5
zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	79
zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji	5
cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej	48
zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego	3
odmowa uwzględnienia wniosków dowodowych	6
inne	5
Razem	233
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	
zezwolenie na powołanie członka rady nadzorczej powszechnego towarzystwa emerytalnego	13
zezwolenie na powołanie członka rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa emerytalnego	2
zezwolenie na zmianę umowy o przechowywanie aktywów otwartego funduszu emerytalnego	1
zezwolenie na zmianę umowy o przechowywanie aktywów dobrowolnego funduszu emerytalnego	2
wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	206
wpis pracodawcy do programu międzyzakładowego	64
wpis zmian pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	164
wykreślenie pracowniczego programu emerytalnego z rejestru	27
wpis porozumienia o ograniczeniu wysokości naliczanych składek do rejestru	2
wpis porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek do rejestru	1
podjęcie zawieszono postępowania	8
zawieszenie postępowania	14
umorzenie postępowania	6
przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych/nieprawidłowości	42
wyznaczenie nowego terminu do załatwienia sprawy	1
prowadzenie jednego postępowania w sprawie kilku wniosków	2
ustalenie średniej ważonej stopy zwrotu funduszy emerytalnych	2
powiadomienie o stwierdzonych nieprawidłowościach w działalności funduszu emerytalnego, towarzystwa emerytalnego lub banku depozytariusza	8
zatwierdzenie sprawozdania z działalności KDPW SA w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym za rok 2017	1
inne	1
Razem	567
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	
zatwierdzenie prospektu emisyjnego	25
zatwierdzenie memorandum informacyjnego	2

zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego	62
zatwierdzenie aneksu do memorandum informacyjnego	9
zawieszenie postępowania administracyjnego	50
podjęcie postępowania administracyjnego	24
umorzenie postępowania administracyjnego	139
zezwolenie na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	3
sprostowanie oczywistej omyłki	3
odmowa uwzględnienia wniosków dowodowych	5
odmowa wstrzymania wykonania decyzji	5
utrzymanie w mocy postanowienia o odmowie wznowienia postępowania	3
odmowa udzielenia zgody	1
odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego	2
żądanie zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej	16
uchylenie decyzji	8
decyzja na podstawie art. 17 ust. 5 i 6 rozporządzenia MAR	4
odmowa wydania uwierzytelnionego odpisu z akt postępowania	1
odmowa zawieszenia postępowania administracyjnego	2
przyznanie lub odmowa przyznania kosztów stawiennictwa świadka lub strony	4
stwierdzenie wygaśnięcia decyzji	8
zezwolenie na rozszerzenie przedmiotu działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych o zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych	1
zgoda na połączenie wewnętrzne dwóch subfunduszy funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	14
zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego przez inny podmiot niż towarzystwo	2
zezwolenie na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego, w tym na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu funduszu	50
zezwolenie na utworzenie publicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego, co jest równoznaczne z zatwierdzeniem prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych	2
zatwierdzenie prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	2
zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	1
zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	26
zezwolenie na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych	4
zgoda na zawarcie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych umowy, o której mowa w art. 46 ust. 3a ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	5
zgłoszenie sprzeciwu, o którym mowa w art. 61b ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	1
wpis na listę doradców inwestycyjnych	51
wpis na listę maklerów papierów wartościowych	63
stwierdzenie konieczności odbycia stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności w zakresie wykonywania zawodu regulowanego	1
wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych	76
skreślenie agenta firmy inwestycyjnej	12

decyzja w sprawie sprzeciwu wobec przejścia na inny podmiot zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej	2
plan naprawy domu maklerskiego	2
zwolnienie ze stosowania niektórych przepisów CRR	2
zaliczanie akcji do kapitału podstawowego Tier I	12
zezwoleń na wykup obligacji wyemitowanych przez dom maklerski	2
zatwierdzenie zmian w Regulaminie funkcjonowania systemu rekompensat Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA	1
udzielenie zezwolenia Krajowemu Depozytowi Papierów Wartościowych na świadczenie usługi zatwierdzonego mechanizmu sprawozdawczego (ARM)	1
zatwierdzenie zmian w Regulaminie rozliczeń transakcji KDPW_CCP SA	2
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Statucie Towarowej Giełdy Energii SA	2
zatwierdzenie warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych Towarowej Giełdy Energii SA	1
udzielenie zgody na zmianę w składzie zarządu Towarowej Giełdy Energii SA	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Regulaminie obrotu rynku regulowanego BondSpot	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w statucie BondSpot SA	1
udzielenie zgody na dokonanie zmiany w składzie zarządu BondSpot SA	1
zatwierdzenie zmian w Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej IRGiT SA	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA	2
udzielenie zgody na dokonanie zmiany w składzie zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA	2
zwolnienie z obowiązków związanych z przejrzystością dla systemów obrotu określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 600/2014	9
postanowienie o odmowie dopuszczenia do postępowania na prawach Strony organizacji społecznej	1
odmowa wstrzymania decyzji administracyjnej	1
odmowa udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej	4
odmowa skierowania sprawy do mediacji	6
dopuszczenie organizacji społecznej do udziału w postępowaniu na prawach strony	4
odmowa przeprowadzenia rozprawy administracyjnej	1
zezwoleń na przedłużenie współpracy z firmą audytorską	2
inne	
Razem	751
Sprawy dotyczące pośredników kredytu hipotecznego	
zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego i wpis do rejestru pośredników kredytowych (do działu I)	250

cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze pośredników kredytu hipotecznego i wykreślenie z rejestru pośredników kredytowych (z działu I)	9
umorzenie postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego	12
sprostowanie błędów pisarskich i innych oczywistych omyłek	2
Razem	273
Sprawy dotyczące pośredników kredytu konsumenckiego	
odmowa wpisu pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych (dział II)	24
odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wpisu pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych (do działu II)	2
umorzenie postępowania o dokonanie wpisu pośrednika kredytowego do rejestru pośredników kredytowych (do działu II)	1
Razem:	27
Sprawy dotyczące instytucji pożyczkowych	
odmowa wpisu do rejestru instytucji pożyczkowych	7
Razem	7
Sprawy dotyczące innych obszarów	
postanowienie na podstawie art. 49a ust. 11 i ust. 13 Prawo geologiczne i górnicze	1
uznanie podmiotu za operatora usługi kluczowej na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa	19
inne	72
Razem	92
OGÓŁEM	3141

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 1.3. Liczba postanowień wszczętych z urzędu z art. 13 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym

Przedmiot postanowienia	Liczba postanowień
wszczęcie postępowania administracyjnego z urzędu	31

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 1.4 Liczba postanowień wszczętych na wniosek z art. 11 ust. 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym

Przedmiot postanowienia	Liczba postanowień
wyłączenie członka KNF od udziału w postępowaniu administracyjnym	8

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 2. EMITENCI, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2018 R., EMITENCI, KTÓRYCH MEMORANDA ZOSTAŁY ZATWIERDZONE ORAZ WOBEC KTÓRYCH STWIERDZONA ZOSTAŁA RÓWNOWAŻNOŚĆ Z WYMOGAMI PROSPEKTU EMISYJNEGO W 2017 R. ORAZ PUBLICZNE FUNDUSZE INWESTYCYJNE ZAMKNIĘTE, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2018 R.

Tabela 2.1. Emitenci, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez KNF w 2018 r.

Lp.	Emitent	Data
1.	Getin Noble Bank SA	10.01.2018
2.	Selvita SA	31.01.2018
3.	Sescom SA	31.01.2018
4.	LS Tech-Homes SA	14.03.2018
5.	OncoArendi Therapeutics SA	15.03.2018
6.	Ten Square Games SA	10.04.2018
7.	Danwood Holding SA	11.04.2018
8.	Kruk SA	16.04.2018
9.	Echo Investment SA	16.04.2018
10.	ML System SA	17.05.2018
11.	i2 Development SA	25.05.2018
12.	ZPC Otmuchów SA	29.05.2018
13.	T-Bull SA	22.06.2018
14.	PCC Rokita SA	25.06.2018
15.	Miraculum SA	25.06.2018
16.	Silvair Inc.	25.06.2018
17.	„Biomed-Lublin” Wytwórnia Surowic i Szczepionek SA	20.07.2018
18.	PCC Exol SA	23.07.2018
19.	Enter Air SA	27.07.2018
20.	Ghelamco Invest sp. z o.o.	09.08.2018
21.	Comperia.pl SA	11.09.2018
22.	Bank Ochrony Środowiska SA	11.09.2018
23.	Zakłady Magnetyzowe "Ropczyce" SA	08.10.2018
24.	Pragma Faktoring SA	14.12.2018
25.	DataWalk SA	21.12.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 2.2. Emitenci, których memoranda zostały zatwierdzone przez KNF oraz których równoważność z prospektem emisyjnym stwierdziła KNF w 2018 r.

Lp.	Emitent	Data
1.	Famur SA	08.02.2018
2.	Vistula Group SA	08.10.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 2.3. Publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez KNF w 2018 r.

Lp.	Nazwa funduszu	Data zatwierdzenia prospektu
1.	PZU Akord FIZ	13.04.2018
2.	Ipopema Benefit 3 FIZ AN	18.06.2018
3.	Trigon Polskie Perły FIZ	18.06.2018
4.	BETA ETF WIG20TR Portfelowy FIZ	29.10.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 3. WYKAZ POZYCJI DZIENNIKA URZĘDOWEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO WYDANEGO W 2018 R.

Poz. Dz. Urz. KNF	Data ogłoszenia	Tytuł ogłoszonego aktu
1.	25.01.2018 r.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie wysokości maksymalnej stopy technicznej
2.	20.02.2018 r.	Komunikat nr 214 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie terminu oraz zasad punktacji i zaliczania zadań trzeciego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego
3.	08.03.2018 r.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie zawieszenia uprawnień do wykonywania zawodu maklera papierów wartościowych
4.	30.03.2018 r.	Komunikat nr 217/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie terminów sprawdzianów umiejętności
5.	30.03.2018 r.	Komunikat nr 218/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie zakresu tematycznego sprawdzianu umiejętności
6.	30.03.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie wysokości kosztów nadzoru nad biurami usług płatniczych w 2017 r. oraz maksymalnej kwoty należnej od wszystkich biur usług płatniczych w 2017 r.
7.	09.05.2018 r.	Komunikat nr 219/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie terminu, treści zadań problemowych, zasad punktacji i zaliczania zadań drugiego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego
8.	30.05.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie wartości kosztów nadzoru nad pośrednikami kredytu hipotecznego w 2017 r. oraz należnej sumy zaliczek od wszystkich pośredników kredytu hipotecznego za 2017 r.
9.	20.07.2018 r.	Komunikat nr 1/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 10 lipca 2018 r. w sprawie terminu egzaminu na maklera papierów wartościowych i egzaminu uzupełniającego
10.	20.07.2018 r.	Komunikat nr 2/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 10 lipca 2018 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na maklera papierów wartościowych i egzaminu uzupełniającego
11.	20.07.2018 r.	Komunikat nr 221/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie terminu pierwszego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego
12.	20.07.2018 r.	Komunikat nr 222/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na doradcę inwestycyjnego
13.	20.07.2018 r.	Komunikat nr 223/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie terminu oraz zasad punktacji i zaliczania zadań trzeciego etapu egzaminu na doradców inwestycyjnych
14.	30.07.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie wartości sumy aktywów bilansowych wszystkich spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz wysokości kosztów nadzoru nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową w 2017 r.
15.	20.08.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 sierpnia 2018 r. w sprawie wysokości kosztów nadzoru nad instytucjami płatniczymi w 2017 r., sumy opłat uiszczonych przez wszystkie krajowe instytucje płatnicze w 2017 r. oraz maksymalnej kwoty należnej od

		wszystkich krajowych instytucji płatniczych za 2017 r.
16.	29.08.2018 r.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 sierpnia 2018 r. w sprawie zmian danych objętych wpisem na listę doradców inwestycyjnych
17.	30.08.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie wysokości stawek i wartości współczynników korygujących dla grup, o których mowa w § 22 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, oraz wartości współczynnika zmiany kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym w 2018 r.
18.	03.09.2018 r.	Ogłoszenie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie nałożenia na Mebis Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie kary pieniężnej (sygn. DPS-WPO.456.28.2018)
19.	25.09.2018 r.	Uchwała nr 352/2018 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14 września 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wydania Rekomendacji T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
20.	27.09.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wartości stawki ważonej i wartości współczynnika korygującego stosowanych do obliczenia należnej od banków wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru w 2018 r.
21.	27.09.2018 r.	Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wartości stawki ważonej i wartości współczynnika korygującego stosowanych do obliczenia należnej od zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru w 2018 r.
22.	15.11.2018 r.	Komunikat nr 226/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie terminu, treści zadań problemowych, zasad punktacji i zaliczania zadań drugiego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego
23.	23.11.2018 r.	Ogłoszenie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie nałożenia kary pieniężnej na Provide Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie (sygn. DPS-WPAIL.456.10.2018.KE)
24.	23.11.2018 r.	Ogłoszenie rozstrzygnięcia Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie nałożenia kary pieniężnej w drodze decyzji o sygn. DPS-WPO.450.30.2018
25.	23.11.2018 r.	Ogłoszenie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie nałożenia kar pieniężnych na Copernicus Capital Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie (sygn. DPS-WPO.456.14.2018.JP)
26.	23.11.2018 r.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie skreślenia z listy maklerów papierów wartościowych
27.	21.12.2018 r.	Komunikat nr 228 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie terminu pierwszego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego
28.	21.12.2018 r.	Komunikat nr 229 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na doradcę inwestycyjnego
29.	21.12.2018 r.	Komunikat nr 3/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie terminu egzaminu na maklera papierów wartościowych oraz terminu sprawdzianu umiejętności
30.	21.12.2018 r.	Komunikat nr 4/2018 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na maklera papierów wartościowych i sprawdzianu umiejętności
31.	31.12.2018 r.	Uchwała nr 474/2018 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie wydania Rekomendacji L dotyczącej roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi

ANEKS 4. WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ I PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM PRAC LUB OPINII UKNF W 2018 R.

Tabela 4.1. Wykaz rozporządzeń będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2018 r.

Lp.	Rozporządzenia
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 lutego 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu, szczegółowego zakresu i terminów przekazywania do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej, okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz analiz ryzyka systemowego (Dz. U. poz. 443).
2.	Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. poz. 757).
3.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań komitetu do spraw nominacji w domach maklerskich (Dz. U. poz. 878).
4.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań komitetu do spraw nominacji w bankach istotnych (Dz. U. poz. 883).
5.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie minimalnej sumy gwarancji ubezpieczeniowej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych przez agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające (Dz. U. poz. 1006).
6.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (Dz. U. poz. 1085).
7.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. poz. 1111).
8.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1112).
9.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 sierpnia 2018 r. w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji (Dz. U. poz. 1746).
10.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 września 2018 r. w sprawie wykazu dokumentów dołączanych do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej (Dz. U. poz. 1757).
11.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 czerwca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania i sposobu organizacji Komitetu Standardów Rachunkowości (Dz. U. poz. 1765).
12.	Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług kluczowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych (Dz. U. poz. 1806).
13.	Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 września 2018 r. w sprawie lokowania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej (Dz. U. poz. 1920).
14.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r. w sprawie zakresu działania oraz trybu pracy Kolegium do Spraw Cyberbezpieczeństwa (Dz. U. poz. 1952).
15.	Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 12 października 2018 r. w sprawie wykazu certyfikatów uprawniających do przeprowadzenia audytu (Dz. U. poz. 1999).
16.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 października 2018 r. w sprawie progów uznania incydentu za poważny (Dz. U. poz. 2180).
17.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie wniosków o zmianę wpisu do rejestru brokerów (Dz. U. poz. 2371).
18.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie maksymalnej wysokości wynagrodzenia stałego towarzystwa za zarządzanie funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym otwartym (Dz. U. poz. 2380).

19.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2018 r. w sprawie wniosków o wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające (Dz. U. poz. 2417).
20.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz udostępniania informacji z tego rejestru (Dz. U. poz. 2467).

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 4.2. Wykaz projektów rozporządzeń będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2018 r.

Lp.	Projekt rozporządzenia
1.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru.
2.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych kryteriów w zakresie spełniania przez członków zarządu i rady nadzorczej spółki prowadzącej rynek regulowany wymogów posiadania nieposzlakowanej opinii, wiedzy, kompetencji i doświadczenia.
3.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu, trybu i formy oraz terminów przekazywania informacji przez firmy inwestycyjne, banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banki powiernicze.
4.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków, jakie muszą spełniać prowadzone przez firmę inwestycyjną alternatywny system obrotu lub zorganizowana platforma obrotu.
5.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dokumentów dołączanych do oświadczenia o spełnianiu warunków koniecznych do umieszczenia w Ewidencji Pracowniczych Planów Kapitałowych.
6.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników sądowych.
7.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań z działalności brokerskiej.
8.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych.
9.	Projekt rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki w sprawie zakresu kwartalnej informacji o stanie i wykorzystaniu środków Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego.
10.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.
11.	Projekt rozporządzenia Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkaniowych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schroniska dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń.
12.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie upoważnienia innych organów Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania niektórych zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej dotyczących blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.
13.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu wykonywania czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych.
14.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie rocznych sprawozdań unijnej instytucji płatniczej oraz dostawcy, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy o usługach płatniczych, wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi płatnicze przez oddział lub za pośrednictwem agenta.
15.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu informacji oraz dokumentów dołączanych do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej.
16.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie kwartalnych i dodatkowych rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych krajowej instytucji płatniczej.
17.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dokumentów załączanych do zawiadomień o zamiarze nabycia albo objęcia akcji lub udziałów krajowej instytucji płatniczej.
18.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
19.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dokumentów załączanych do zawiadomień o zamiarze nabycia albo objęcia akcji lub udziałów krajowej instytucji płatniczej.

20.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wyższej wartości minimalnej średniej wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązania.
21.	Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania.
22.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania banków świadczących usługi w odniesieniu do lokat strukturyzowanych.
23.	Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu tworzenia, utrwalania, przekazania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów związanych z czynnościami bankowymi, sporządzanych na informatycznych nośnikach danych.
24.	Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.
25.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie postępowania podmiotów prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa, a także doradztwa inwestycyjnego w odniesieniu do takich instrumentów.
26.	Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.
27.	Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru bankowego.
28.	Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, reasekuracyjną oraz w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 5. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH – CZYNNOŚCI ANALITYCZNE PODEJMOWANE PRZEZ UKNF W 2018 R.

Sektor bankowy
Analiza dotycząca braku realizacji zlecenia stałego po fuzji banków.
Analiza dotycząca nieprawidłowej wysyłki wyciągów do klientów banku.
Analiza praktyki banku w zakresie przygotowania wysyłki korespondencji zleconej przez bank podmiotowi zewnętrznemu.
Analiza praktyki banku w zakresie nieprawidłowego zawierania umów lokat oszczędnościowych.
Analiza praktyki banku w zakresie nieuzasadnionego kierowania wezwań do ustanowienia zabezpieczenia kredytu hipotecznego.
Analiza praktyki banku w zakresie obsługi kredytobiorców po podziale banku.
Analiza praktyki banku dotycząca otwierania rachunków spółkom w organizacji, nieposiadającym wpisu do KRS.
Analiza przekazu reklamowego banku dotycząca promocji pożyczki gotówkowej.
Analiza praktyki banku w zakresie preautoryzacji transakcji dokonanych kartami (podwójne obciążenia).
Analiza nieprawidłowości dotyczących realizacji zleceń w bankowości elektronicznej.
Analiza nieprawidłowości w bankowości elektronicznej polegająca na błędnej prezentacji całkowitej/minimalnej kwoty do spłaty na rachunkach kart kredytowych.
Analiza sygnału dotyczącego otrzymania przez osobę, która nie była klientem Krajowej Instytucji Płatniczej „smsa z hasłem dostępu do konta” generowanego w procesie rejestracji aplikacji do realizacji płatności.
Analiza nieprawidłowości dotyczących dokonywania wpłat bilonu w walucie obcej w placówkach banku.
Analiza nieprawidłowości polegających na założeniu rachunku w banku przez osobę trzecią podającą się za klienta banku.
Analiza nieprawidłowości w realizacji dyspozycji zamknięcia rachunku bankowego.
Analiza nieprawidłowości w prezentowaniu nieaktualnych informacji (cennika) na stronie internetowej banku.
Analiza nieprawidłowości w wypłacie środków zgromadzonych na IKE osobie uprawnionej po śmierci oszczędzającego.
Analiza praktyki banku dotyczącej możliwości odstąpienia od umowy kredytu konsolidacyjnego

przez konsumenta.
Analiza praktyki banku dotyczącej nieujawnienia syndykowi rachunków bankowych osoby, która ogłosiła upadłość konsumencką.
Analiza nieprawidłowości w pobieraniu nadmiarowych odsetek od kredytu konsumenckiego przez bank.
Analiza nieprawidłowości dotyczących pobierania zawyżonych opłat z rachunku bankowego przez bank.
Analiza nieprawidłowości dotyczących zdublowanej opłaty rocznej za korzystanie z karty kredytowej.
Analiza nieprawidłowości dotyczących wpisania do rejestru BIK spadkobiercy, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza.
Analiza nieprawidłowości w związku z wykonaniem nieautoryzowanej transakcji płatniczej.
Analiza nieprawidłowości w związku z wyłudzeniem kredytu konsumenckiego na nieważny dowód osobisty.
Analiza nieprawidłowości w związku z niewykonaniem skutecznie złożonego wypowiedzenia rachunku bankowego.
Analiza nieprawidłowości polegających na udzieleniu kredytu przez bank osobie, która o niego nie wniosowała.
Analiza nieprawidłowości dotyczących zamiany oprocentowania lokaty promocyjnej.
Analiza nieprawidłowości dotyczących pobierania opłat za rachunek, który wedle umowy miał być bezwarunkowo bezpłatny.
Analiza nieprawidłowości dotyczących zwłoki w wypłacie przez bank spadku po zmarłym.
Analiza nieprawidłowości dotyczących wykonania nieautoryzowanych transakcji płatniczych zastrzeżoną kartą debetową.
Analiza nieprawidłowości w naliczaniu odsetek w trakcie ujednolicania systemów banku.
Analiza nieprawidłowości w zakresie stosowanych praktyk sprzedażowych (misselling)
Sektor ubezpieczeniowy
Analiza praktyki polegającej na powiększaniu przez jeden z zakładów ubezpieczeń wartości pozostałości uszkodzonego pojazdu, ustalonej na potrzeby wyliczenia wartości odszkodowania należnego z tytułu wystąpienia w pojeździe szkody całkowitej, o marżę przedsiębiorcy pośredniczącego w obrocie uszkodzonymi pojazdami, a w konsekwencji obniżeniu odszkodowania w ramach umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza przypadków prowadzenia nieuzasadnionej windykacji wierzytelności z tytułu składek ubezpieczeniowych przez jeden z zakładów ubezpieczeń z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza przypadków dotyczących nieprawidłowego przekazywania przez zakłady ubezpieczeń do Ośrodka Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego informacji dotyczących uczestników zdarzeń powodujących odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza zasad i warunków obejmowania pożyczkobiorców ochroną ubezpieczeniową w ramach umów grupowego ubezpieczenia na życie, w których ubezpieczającym była instytucja pożyczkowa z którą pożyczkobiorcy zawierali umowy pożyczki.
Analiza przypadku odmowy spełnienia przez zakład ubezpieczeń świadczenia na rzecz osoby uposażonej z tytułu zgonu osoby ubezpieczonej w związku z uprzednim zakończeniem udzielania przez zakład ubezpieczeń ochrony ubezpieczeniowej w sytuacji, w której osoba ubezpieczona w dalszym ciągu opłacała składki ubezpieczeniowe nie posiadając wiedzy o zakończeniu ochrony ubezpieczeniowej udzielanej na jej rzecz.
Analiza przypadków dokonywania przez jeden z zakładów ubezpieczeń, w ramach likwidacji szkód z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, pomniejszania cen części zamiennych ujętych w kosztorysach sporządzonych przez warsztaty spoza sieci naprawczej zakładu ubezpieczeń o rabat wynegocjowany przez zakład ubezpieczeń z innym dystrybutorem części.
Analiza oferty ubezpieczenia grupowego przedstawianej przez brokera ubezpieczeniowego placówkom przedszkolnym wskazującej na istnienie zależności pomiędzy przekazaniem przez zakład ubezpieczeń środków w ramach funduszu prewencyjnego na rzecz danej placówki przedszkolnej od wyboru przez ubezpieczającego jednego z wariantów oferty z wyższą składką ubezpieczeniową, finansowaną przez rodziców ubezpieczonych dzieci, przy niezmiennym zakresie udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
Analiza przypadku przekazania przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji o dłużniku do biura

informacji gospodarczej pomimo braku wystąpienia przesłanek uzasadniających przekazanie takiej informacji.
Analiza dotycząca procesu likwidacji szkód z umów OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.
Analiza nieprawidłowości w funkcjonowaniu infolinii jednego z zakładów ubezpieczeń przeznaczonej do uzyskiwania informacji prawnych w ramach ubezpieczenia assistance prawnego.
Analiza wykonywania przez agenta ubezpieczeniowego czynności ubezpieczeniowych polegających na pozyskiwaniu klientów, wykonywaniu czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia i zawieraniu umów ubezpieczenia.
Analiza przypadków braku udostępniania cesjonariuszom przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania lub świadczenia.
Analiza przypadków zwłoki w udostępnianiu przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania lub świadczenia.
Rynek kapitałowy
Analiza praktyki podmiotu zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego w zakresie zasad windykacji sekurytyzowanych wierzytelności.
Analiza działalności zagranicznych firm inwestycyjnych i innych podmiotów (zarówno krajowych, jak i zagranicznych) świadczących usługi dotyczące zawierania transakcji na rynku OTC w zakresie możliwości naruszenia przepisów prawa w związku z prowadzoną przez te podmioty działalnością.

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 6. PRZEDMIOTOWY PODZIAŁ ZGŁOSZEŃ KIEROWANYCH DO KNF

Tabela 6.1. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności banków komercyjnych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Prowadzenie rachunków	899	37,35%	893	33,09%
Inna działalność banku	141	5,86%	636	23,56%
Kredyty konsumpcyjne i pożyczki	547	22,73%	500	18,53%
Jakość obsługi	414	17,20%	374	13,86%
Kredyty hipoteczne	292	12,13%	211	7,82%
Instrument płatnicze	114	4,74%	85	3,15%
Ogółem	2407	100,00%	2699	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.2. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności banków spółdzielczych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Prowadzenie rachunków	45	36,29%	38	31,67%
Inna działalność banku	26	20,97%	36	30,00%
Kredyty i pożyczki	24	19,35%	28	23,33%
Jakość obsługi	10	8,06%	11	9,17%
Kredyty hipoteczne	16	12,90%	6	5,00%
Instrument płatnicze	3	2,42%	1	0,83%
Ogółem	124	100,00%	120	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.3. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności SKOK w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Kredyty i pożyczki	45	57,69%	32	56,14%
Prowadzenie rachunków	17	21,79%	12	21,05%
Inna działalność SKOK	12	15,38%	7	12,28%
Jakość obsługi	3	3,85%	5	8,77%
Kredyty hipoteczne	0	0,00%	1	1,75%
Instrument płatnicze	1	1,28%	0	0,00%
Ogółem	78	100,00%	57	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.4. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń na życie w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Odmowa wypłaty	56	24,03%	45	21,53%
Wartość wykupu	26	11,16%	26	12,44%
Sposób wykonywania umowy	26	11,16%	25	11,96%
Wycena jednostek UFK lub sposób inwestowania przez TU	34	14,59%	25	11,96%
Opieszałość	12	5,15%	22	10,53%
Zastrzeżenia wobec procesu likwidacji szkody	3	1,29%	17	8,13%
Wysokości odszkodowania	21	9,01%	11	5,26%
Polityka informacyjna zakładów ubezpieczeń	7	3,00%	7	3,35%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	3	1,29%	7	3,35%
Wysokość składki	0	0,00%	5	2,39%
Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	6	2,58%	4	1,91%
Interpretacja zapisów OWU	1	0,43%	3	1,44%
Kwestionowanie pełnomocnictwa przez zakład ubezpieczeń	0	0,00%	2	0,96%
Odstąpienie od umowy	0	0,00%	2	0,96%
Problemy z zawarciem umowy	3	1,29%	2	0,96%
Wysokość sumy ubezpieczenia	0	0,00%	2	0,96%
Naruszenie tajemnicy ubezpieczeniowej	1	0,43%	1	0,48%
Nierzetelność agenta	14	6,01%	1	0,48%
Niesłusznie prowadzona windykacja	2	0,86%	1	0,48%
Ochrona danych osobowych	1	0,43%	1	0,48%
Indeksacja składki	2	0,86%	0	0,00%
Transfer IKE	1	0,43%	0	0,00%
Zmiana warunków umowy	3	1,29%	0	0,00%
Zwrot składki	11	4,72%	0	0,00%
Ogółem	233	100,00%	209	100,00%
Odmowa wypłaty	56	24,03%	45	21,53%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.5. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń majątkowych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Zastrzeżenia wobec procesu likwidacji szkody	118	6,04%	360	22,44%
Opieszałość	581	29,75%	323	20,14%
Wysokość odszkodowania	517	26,47%	312	19,45%
Odmowa wypłaty	277	14,18%	193	12,03%

Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	171	8,76%	173	10,79%
Sposób wykonywania umowy	64	3,28%	63	3,93%
Niesłusznie prowadzona windykacja	61	3,12%	53	3,30%
Wysokość składki	35	1,79%	35	2,18%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	49	2,51%	34	2,12%
Polityka informacyjna towarzystwa	21	1,08%	19	1,18%
Zwrot składki	16	0,82%	13	0,81%
Wysokość sumy ubezpieczenia	3	0,15%	8	0,50%
Problemy z zawarciem umowy	5	0,26%	6	0,37%
Odstąpienie od umowy	4	0,20%	4	0,25%
Ochrona danych osobowych	4	0,20%	3	0,19%
Interpretacja zapisów OWU	4	0,20%	2	0,12%
Zmiana warunków umowy	3	0,15%	2	0,12%
Naruszenie tajemnicy ubezpieczeniowej	5	0,26%	1	0,06%
Nierzetelność agenta	10	0,51%	0	0,00%
Odmowa przyjęcia do ubezpieczenia	3	0,15%	0	0,00%
Kwestionowanie pełnomocnictwa przez zakład ubezpieczeń	2	0,10%	0	0,00%
Ogółem	1953	100,00%	1604	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.6. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności oddziałów zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Odmowa wypłaty	8	26,67%	10	45,45%
Opieszałość	4	13,33%	4	18,18%
Wysokość odszkodowania	9	30,00%	3	13,64%
Odstąpienie od umowy	1	3,33%	1	4,55%
Wysokość składki	1	3,33%	1	4,55%
Ochrona danych osobowych	0	0,00%	1	4,55%
Zwrot składki	0	0,00%	1	4,55%
Polityka informacyjna ZU	0	0,00%	1	4,55%
Sposób wykonywania umowy	3	10,00%	0	0,00%
Nierzetelność agenta	2	6,67%	0	0,00%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	1	3,33%	0	0,00%
Skarga agenta na zakład ubezpieczeń	1	3,33%	0	0,00%
Ogółem	30	100,00%	22	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.7. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności notyfikowanych zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Opieszałość	15	62,50%	165	82,50%
Wysokość odszkodowania	0	0,00%	14	7,00%
Odmowa wypłaty	6	25,00%	7	3,50%
Zastrzeżenia wobec procesu likwidacji szkody	0	0,00%	7	3,50%
Nierzetelność świadczonych usług	1	4,17%	2	1,00%
Sposób wykonywania umowy	1	4,17%	2	1,00%
Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	0	0,00%	2	1,00%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	1	4,17%	1	0,50%
Ogółem	24	100,00%	200	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.8. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności OFE w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Nieprawidłowości dotyczące podziału i wypłat środków zgromadzonych na rachunku	10	58,82%	3	30,00%
Polityka inwestycyjna funduszu	0	0,00%	2	20,00%
Działalność informacyjna funduszu	4	23,53%	2	20,00%
Skargi dotyczące danych w rejestrze członków OFE i ich zmiany	1	5,88%	2	20,00%
Nieprawidłowości w zakresie środków zgromadzonych na rachunku w OFE	1	5,88%	1	10,00%
Transfery do innych OFE	1	5,88%	0	0,00%
Ogółem	17	100,00%	10	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.9. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących spółek publicznych i innych uczestników rynku finansowego w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Kurs notowań instrumentu finansowego	153	48,11%	91	31,82%
Prawa korporacyjne akcjonariuszy	66	20,75%	50	17,48%
Obowiązki informacyjne spółek notowanych na rynku regulowanym	24	7,55%	42	14,69%
Obowiązki informacyjne spółek notowanych na New Connect	15	4,72%	31	10,84%
Zarządzanie spółką publiczną	13	4,09%	25	8,74%
Inne	8	2,52%	24	8,39%
Emisja prywatna instrumentów finansowych	31	9,75%	17	5,94%
Spółki wycofane z publicznego obrotu	8	2,52%	6	2,10%
Ogółem	318	100,00%	286	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.10. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności firm inwestycyjnych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Jakość świadczonych usług	28	43,08%	22	27,50%
Inne	8	12,31%	18	22,50%
Wysokość opłat i prowizji	5	7,69%	15	18,75%
Realizacja zleceń	15	23,08%	12	15,00%
Dystrybucja certyfikatów inwestycyjnych	2	3,08%	3	3,75%
Wynik zarządzania	2	3,08%	3	3,75%
Świadczenie usług przez Internet	2	3,08%	2	2,50%
Rekomendacje	1	1,54%	2	2,50%
Obsługa publicznej emisji	1	1,54%	1	1,25%
Pobranie podatku od dochodów kapitałowych	1	1,54%	1	1,25%
Prowadzenie IKE	0	0,00%	1	1,25%
Ogółem	65	100,00%	80	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.11. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności zagranicznych firm inwestycyjnych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Jakość świadczonych usług	24	68,57%	12	57,1%
Inne	2	5,71%	6	28,6%
Realizacja zleceń	3	8,57%	2	9,5%
Świadczenie usług przez Internet	5	14,29%	1	4,8%
Rekomendacje	1	2,86%	0	0,0%
Ogółem	35	100,00%	21	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.12. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2017-2018

Przedmiot zgłoszenia	2017	%	2018	%
Likwidacja funduszu	11	6,47%	23	18,70%
Prowadzenie polityki inwestycyjnej	79	46,47%	21	17,07%
Jakość świadczenia usług	23	13,53%	18	14,63%
Termin realizacji zleceń (dot. certyfikatów inwestycyjnych)	22	12,94%	12	9,76%
Przelew wierzytelności na fiz sekurytyzacyjny	5	2,94%	11	8,94%
Inne	8	4,71%	10	8,13%
Wycena certyfikatów inwestycyjnych	7	4,12%	10	8,13%
Termin realizacji zleceń (dot. jednostek uczestnictwa)	9	5,29%	3	2,44%
Wycena jednostek uczestnictwa	0	0,00%	3	2,44%
Prowadzenie IKE	2	1,18%	2	1,63%
Poinformowanie uczestnika o zmianie treści statutów	0	0,00%	2	1,63%
Pobranie podatku od dochodów kapitałowych	0	0,00%	2	1,63%
Świadczenie usług przez Internet	0	0,00%	2	1,63%
Łączenie Funduszy inwestycyjnych	0	0,00%	2	1,63%
Wysokość opłat i prowizji	2	1,18%	1	0,81%
Zastaw na jednostkach uczestnictwa	0	0,00%	1	0,81%
Dziedziczenie jednostek uczestnictwa	2	1,18%	0	0,00%
Ogółem	170	100,00%	123	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 7. ZESTAWIENIE WYDARZEŃ ZORGANIZOWANYCH PRZEZ UKNF, W RAMACH PROJEKTU CEDUR W 2018 R.

Tabela 7.1. Seminaryjne szkoleniowe skierowane do przedstawicieli podmiotów nadzorowanych przez KNF (w podziale na sektory)

Lp.	Temat	Termin
Sektor bankowy		
1.	Wyjaśnienie wątpliwości związanych ze zmianami przepisów prawa w obszarze rachunkowym banków spółdzielczych	27.04.2018
2.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa banków spółdzielczych	10.05.2018
3.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa banków komercyjnych	14.05.2018
4.	Ustawa o rachunkowości - odsetki zastrzeżone, zmiany w ewidencji oraz rezerwy*	17.05.2018

5.	Odpowiedzialność zarządów i rad nadzorczych za sprawozdanie finansowe banków spółdzielczych*	17.05.2018
6.	Obowiązki banków w zakresie tzw. rachunków uśpionych oraz identyfikacji świadczeń niepodlegających egzekucji	26.07.2018
7.	Wskaźnik jakości aktywów - różnice pomiędzy definicją MSSF kredytu z utratą wartości i definicją Europejskiego Nadzoru Bankowego ekspozycji zagrożonej	17.10.2018
8.	Niezbędne zmiany dostosowawcze w bankach spółdzielczych wynikające z wdrożenia dyrektywy PSD2	22.10.2018
9.	Rekomendacja W - doświadczenia i uwagi po wdrożeniu	13.11.2018
10.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w bankach komercyjnych. Wyniki inspekcji oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	23.11.2018
11.	Rachunek podstawowy i przenoszenie rachunków**	07.12.2018
12.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w bankach spółdzielczych. Wyniki inspekcji oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	10.12.2018
13.	Praktyczne aspekty implementacji wytycznych EBA, w tym dotyczących budowy modeli PD/LGD oraz stosowania definicji default	14.12.2018
Sektor spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych		
1.	Nowe wymogi sprawozdawcze dla spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	14.02.2018
2.	Nowa sprawozdawczość SKOK względem KNF - omówienie arkuszy nowej sprawozdawczości	12.04.2018
3.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	16.05.2018
4.	KSR-y i ich praktyczne zastosowanie w działalności SKOK	25.06.2018
5.	Podatek odroczony	26.10.2018
6.	Odpowiedzialność zarządów i rad nadzorczych za sprawozdanie finansowe SKOK*	30.10.2018
7.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w SKOK. Wyniki inspekcji oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	16.11.2018
8.	Zmiany w przepisach dotyczących rachunkowości i badania sprawozdań finansowych	23.11.2018
9.	Rachunek podstawowy i przenoszenie rachunków***	07.12.2018
Rynek kapitałowy		
1.	Bezpieczeństwo teleinformatyczne w TFI. Uwagi z wdrożenia Wytycznych dotyczących zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w Towarzystwach Funduszy Inwestycyjnych	27.03.2018
2.	Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w TFI	17.04.2018
3.	Badanie i ocena nadzorcza w domach maklerskich	25.04.2018
4.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa rynku kapitałowego	08.05.2018
5.	Proces Badania i Oceny Nadzorczej (BION) towarzystw funduszy inwestycyjnych	22.06.2018
6.	Praktyczne aspekty wypełniania przez zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym towarzystwa funduszy inwestycyjnych, obowiązku przekazywania do KNF sprawozdań okresowych, o których mowa w art. 110 rozporządzenia 231/2013	27.06.2018
7.	Obowiązki informacyjne zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi	03.07.2018
8.	Obowiązki towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych w zakresie ograniczania ryzyka inwestycyjnego wynikające z przepisów prawa oraz innych regulacji	05.07.2018
9.	Istotne zagadnienia związane z oferowaniem certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych	19.07.2018

10.	Zapewnienie ciągłości działania TFI. Procesy krytyczne TFI i podmiotów realizujących procesy w outsourcingu	25.07.2018
11.	Wpływ rozporządzenia UE 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego na uwarunkowania regulacyjne polskich funduszy inwestycyjnych	30.07.2018
12.	Towarowe instrumenty pochodne po implementacji MiFID II	13.09.2018
13.	System zarządzania ryzykiem w domach maklerskich	19.09.2018
14.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w firmach inwestycyjnych. Wyniki inspekcji oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	14.11.2018
15.	Obowiązki akcjonariuszy związane z obrotem znacznymi pakietami akcji	03.12.2018
16.	Raportowanie okresowe emitentów - zgodność z obowiązującymi regulacjami (financial framework), w szczególności MSR/MSSF	06.12.2018
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa rynku ubezpieczeniowego	18.05.2018
2.	Proces reklamacji w świetle ustawy o dystrybucji ubezpieczeń	30.05.2018
3.	Wnioski z kontroli w zakresie implementacji Rekomendacji z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie badania adekwatności produktu	16.10.2018
4.	Komitety audytu - wymogi wynikające z przepisów ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym	25.10.2018
5.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakładach ubezpieczeń na życie - praktyki rynkowe w tym zakresie	30.11.2018
Sektor usług płatniczych		
1.	Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - perspektywa rynku usług płatniczych	24.05.2018
2.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w krajowych instytucjach płatniczych. Wyniki inspekcji oraz praktyki rynkowe w tym zakresie	05.11.2018
Międzysektorowe		
1.	Mediacja w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego i postępowaniu sądownoadministracyjnym z udziałem KNF	26.06.2018
2.	Podstawowe zasady rachunkowości, których obowiązek stosowania nakładają przepisy ustawy o rachunkowości	21.09.2018
3.	Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad przekształceniami własnościowymi w podmiotach nadzorowanych działających w formie spółki akcyjnej	06.11.2018
4.	Nowe prawo przedsiębiorców a wykonywanie nadzoru finansowego	27.11.2018

Zródło: opracowanie własne UKNF

* Seminarium skierowane jednocześnie do biegłych rewidentów

** Seminarium skierowane jednocześnie do podmiotów sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

*** Seminarium skierowane jednocześnie do przedstawicieli banków spółdzielczych

Tabela 7.2. Seminaria i wykłady skierowane do przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania*

Lp.	Temat	Termin
1.	Bezpieczeństwo teleinformatyczne, cyberprzestępczość	24.04.2018
2.	Analiza rachunków bankowych**	22.05.2018
3.	Zagrożenia związane z kryptowalutami**	22.05.2018

4.	Działalność funduszy inwestycyjnych. Zasady działania i funkcjonowania funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Funkcjonowanie towarzystw funduszy inwestycyjnych - rodzaje prowadzonych funduszy, obowiązki informacyjne, nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy, uzyskanie danych dotyczących właścicieli jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	19.06.2018
5.	Formy, metody i zakres sprawowania nadzoru nad rynkiem kapitałowym	12.09.2018
6.	Obowiązki w zakresie rachunkowości podmiotów postawionych w stan likwidacji**	09.10.2018
7.	Funkcjonowanie sektora SKOK i jego restrukturyzacja i prognozy na przyszłość**	10.10.2018
8.	System przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w instytucjach finansowych (AML/CFT) - doświadczenia nadzoru finansowego. Omówienie działalności inspekcyjnej KNF w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz wskazanie możliwości wykorzystania informacji zbieranych w ramach systemu AML/CFT na potrzeby spraw prowadzonych przez wymiar sprawiedliwości i organy ścigania	20.11.2018
9.	Współpraca i wymiana informacji z zagranicznymi organami nadzoru w zakresie rynku kapitałowego**	11.12.2018
10.	Obowiązki związane z nabywaniem i zbywaniem akcji spółek publicznych**	11.12.2018
11.	Sprawozdania finansowe, błędy i manipulacje księgowe	13.12.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Seminarium zorganizowane we współpracy z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnym Biurem Antykorupcyjnym, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej

** Seminarium zorganizowane dodatkowo we współpracy z Prokuraturą Krajową

Tabela 7.3. Seminarium skierowane do przedstawicieli instytucji ochrony praw konsumentów

Lp.	Temat	Termin
1.	Kredyt konsumencki	11.09.2018
2.	Ubezpieczenia kredytu hipotecznego	27.09.2018
3.	Rachunek zysków i strat - definicje oraz zawartość poszczególnych pozycji rachunku	12.10.2018
4.	Nowe technologie wykorzystywane w usługach bankowych (m.in. płatności zbliżeniowe technologia HCE)	04.12.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.4. Seminarium skierowane do biegłych rewidentów

Lp.	Temat	Termin
1.	Odpowiedzialność zarządów i rad nadzorczych za sprawozdanie finansowe banków spółdzielczych*	17.05.2018
2.	Ustawa o rachunkowości - odsetki zastrzeżone, zmiany w ewidencji oraz rezerwy*	17.05.2018
3.	Odpowiedzialność zarządów i rad nadzorczych za sprawozdanie finansowe SKOK**	30.10.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Seminarium skierowane jednocześnie do przedstawicieli banków spółdzielczych

** Seminarium skierowane jednocześnie do podmiotów sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

Tabela 7.5. Seminarium, warsztaty, wykłady i konferencje skierowane do środowiska szkolnego i akademickiego

Lp.	Temat	Termin
1.	System ochrony klientów usług finansowych w Polsce*	04.10.2018

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Seminarium zorganizowane w ramach World Investor Week 2018 we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Biurem Rzecznika Finansowego, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów

ANEKS 8. TREŚĆ LISTY OSTRZEŻEŃ PUBLICZNYCH KNF - WG STANU NA 31 GRUDNIA 2018 R.

Zgodnie z art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174, z późn. zm.) KNF podaje do publicznej wiadomości informacje o złożonych przez siebie zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 215 i art. 216 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, art. 171 ust. 1-3 ustawy - Prawo bankowe, art. 56a i art. 57 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (przed 1 stycznia 2016 r. - art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej), art. 47 i art. 48 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, art. 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych, art. 178 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych lub art. 150 i art. 151 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Zgodnie z art. 6b ust. 6 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF informuje także o postępowaniach karnych prowadzonych z urzędu lub w wyniku zawiadomienia złożonego przez podmiot inny niż KNF, w przypadku których Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 171 ust. 1-3 ustawy Prawo bankowe (wykonywanie czynności bankowych, w szczególności przyjmowanie wkładów pieniężnych w celu obciążania ich ryzykiem, bez zezwolenia KNF)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Alkor Trade sp. z o.o. z siedzibą w Józefowie (obecnie JW Investments sp. z o.o.)	KRS 371362	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Amber Gold sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (w upadłości likwidacyjnej)	KRS 322228	Prokuratura Rejonowa Gdańsk - Oliwa (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Łodzi)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Anderson Holding Polska sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 416988	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

ARTGOL Mobilny Serwis Komputerowy Artur Golo	NIP 9531580331	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz-Północ	31 grudnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Bydgoszcz - Północ wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Atlantic Global Asset Management SA z siedzibą w Republice Zielonego Przylądka	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Auron Group sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 392274	Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga)	22 grudnia 2014 r. uprawomocniło się wydane w dn. 25 września 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
BANK-SYSTEM Agnieszka Nowicka z siedzibą w Dusznikach	NIP 7881440150	Prokuratura Rejonowa w Szamotułach	Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Szamotułach Wydział II Karny utrzymał w mocy postanowienie zatwierdzone w Prokuraturze Rejonowej w Szamotułach dnia 19 października 2017 r. o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 2 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Bio-Investor Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 stycznia 2016 r. Prokurator Prokuratury	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo

	Polsce		Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Blue Chip Kamil Chwiedosik z siedzibą w Śródlesiu	NIP 9661358861	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku (sygn. akt XV K 1750/13) warunkowo umorzył postępowanie karne.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
CareCash sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 350638	Prokuratura Rejonowa Wrocław Stare-Miasto	25 września 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 343/14) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 18 lutego 2014 r.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Carwash Investment sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 327890	Prokuratura Rejonowa w Katowicach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Centrum Inwestycyjno-Oddłużeniowe sp. z o.o. z siedzibą w Stargardzie Szczecińskim w upadłości likwidacyjnej	KRS 384178	Prokuratura Okręgowa w Szczecinie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Chrześcijańska Wspólnota Edukacyjno-Inwestycyjna sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie /prowadząca portal kupweksel.pl/	KRS 525329	Prokuratura Okręgowa w Rzeszowie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Clear Hands Bt. z siedzibą na Węgrzech	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 grudnia 2015 r. Prokuratura Okręgowa w Tarnowie zakończyła śledztwo i przekazała wniosek o wszczęcie postępowania do Prokuratury w Budapeszcie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

CO.NET	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa - Śródmieście Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Compass Money sp. z o.o. z siedzibą w Legnicy	KRS 479887	Prokuratura Okręgowa w Legnicy		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z art. 171 ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Dagmara Dziubyna G & Dinvest i Wspólnicy Spółka jawna z siedzibą we Wrocławiu	KRS 421019	Prokuratura Okręgowa w Legnicy	14 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 1039/15) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 10 czerwca 2015 r.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Dagmara Dziubyna G & Dinvest z siedzibą we Wrocławiu	NIP 6912419080	Prokuratura Okręgowa w Legnicy	14 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 1039/15) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 10 czerwca 2015 r.	Postępowanie w sprawie o czyn art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
DOBRALOKATA sp. z o.o.	KRS 342885	Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia Psie Pole (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu)	19 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt XII K 669/14).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Dom Inwestycyjny "Taurus" SA z siedzibą w Częstochowie	KRS 425814	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Częstochowie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

EMG Capital Partners SA z siedzibą w Genewie, 1204 Geneve (Oddział Warszawa, ul. Śródziemnomorska)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
EMG Finance Michał Grabowski	NIP 8181549632	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Europol Insurance Consulting Group Ertanowski Mariusz Ireneusz z siedzibą w Mielcu	NIP 8171692799	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Fast Invest Ltd z siedzibą w Wielkiej Brytanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Fenka Rafał Trytko z siedzibą w Nysie	NIP 7532325479	Prokuratura Rejonowa w Nysie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Opolu)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Finroyal FRL Capital Limited	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Wola (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Firma Handlowo-Usługowa Abiko Katarzyna Smolec z siedzibą w Tychach	NIP 6462738329	Prokuratura Rejonowa w Tychach (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)	Wyrokiem z dnia 5 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział II Karny (sygn. akt	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

			II AKa 334/17) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Okręgowego w Katowicach XXI Wydział Karny (sygn. akt XXI K 107/14)	
For Direct S.R.L. Przedstawicielstwo w Polsce	brak danych	Prokuratura Rejonowa w Białej Podlaskiej		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Fortress Holdings Ltd z siedzibą na Malcie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Tarnowie	29 grudnia 2015 r. Prokuratora Okręgowa w Tarnowie zakończyła śledztwo i przekazała wniosek o wszczęcie postępowania do Prokuratury w Budapeszcie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Four Gates Polska sp. z o.o.	KRS 313810	Prokuratura Rejonowa Katowice-Wschód (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)	22 grudnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Katowicach wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
FSM Polska sp. z o.o.	KRS 242904	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Fundacja Castellum z siedzibą w Poznaniu	KRS 411357	Prokuratura Rejonowa Poznań Stare-Miasto (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu)	30 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt XVI K 8/15).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Galleri New Form (www.timelessgallerygroup.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (postępowanie zostało przekazane do Prokuratury Okręgowej w Kielcach) > (postępowanie zostało przekazane		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

		do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku)		
Grand Capital sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 347126	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	23 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt V K 440/13).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
GryfBank SA Adam Karaczun z siedzibą w Gryfinie	NIP 8581688596	Prokuratura Rejonowa w Gryfinie	2 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Gryfinie wydał prawomocne postanowienie utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 2 w zw. z art. 171 ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Helix Capital Investments Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Kielcach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
http://lokaty-inwestycje.com.pl/	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (postępowanie zostało przekazane do Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Infineo24 z siedzibą w Skwierzynie	NIP 5961525025	Prokuratura Rejonowa w Międzyrzeczu	19 czerwca 2017 r. Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wielkopolskim zawiadomiła o uprawomocnieniu się uniewinniającego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 26 kwietnia 2017 r. (sygn. akt AKa 31/17).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

IPI CAPITAL SA z siedzibą w Warszawie (obecnie Vibemo SA w likwidacji)	KRS 304375	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście	22 grudnia 2014 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Jarosław K. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Krakowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Kancelaria Finansowa AWB sp. z o.o. z siedzibą w Kamionkach	KRS 196754	Prokuratura Rejonowa w Środzie Wielkopolskiej		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Klub Inwestorów sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie.	KRS 533328	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Klub Zamożnego Inwestora (podmiot nieuwidoczniły w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Lago sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze	KRS 328581	Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Zielonej		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie

		Górze)		kierowane przez UKNF.
Makler Company Sebastian Toczek	NIP 7732373968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 czerwca 2017 r. wydano postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Mart Diamonds SA z siedzibą w Warszawie	KRS 510690	Prokuratura Okręgowa w Katowicach (postępowanie połączone z postępowaniem Oś. Zamiejscowego Prokuratury Okręgowej w Lublinie z siedzibą w Białej Podlaskiej)		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Miceolution	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Mintan sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie Nobel Credit sp. z o.o.)	KRS 457780	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Mokotów (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)	Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowieniem z dnia 12 marca 2015 r. umorzył dochodzenie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Mizar Profit	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
MY-1STEP sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie	KRS 382534	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Opulentia SA z siedzibą w Warszawie w upadłości	KRS 383825	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo

likwidacyjnej				bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Orcan Software Investments SA	KRS 329338	Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Wrzeszcz (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
OTTO INVESTMENTS Rafał Otto z siedzibą w Warszawie	NIP 9521945676	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2016 r. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wydała postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
P.U.H. „NOBILES 2” S.C. ZAWISZA ADAM, GORZAWSKA ANNA, CZEBOTAR GRZEGORZ z siedzibą w Tychach (organizator systemu o nazwie „Pro-Zysk”, wcześniej „Pożyczkoposiadacz”)	NIP 6462494850	Prokuratura Okręgowa w Katowicach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Pareto Invest sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 351038	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Pay Trade Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 435300	Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)	4 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia postanowił nie uwzględniać zażalenia UKNF i utrzymać w mocy postanowienie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 5 listopada 2014 r. o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Power House Private Banking z siedzibą w Poznaniu (podmiot nieuwidoczony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)				
Pozabankowe Centrum Finansowe sp. z o.o.	KRS 293707	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2017 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa - postanowienie jest prawomocne.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Pośrednictwo Finansowe "Kredyty-Chwilówki" sp. z o.o. z siedzibą w Tychach	KRS 293981	Prokuratura Rejonowa w Tychach (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
ProGold sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 413857	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
PROMOTOR-FINANSE sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 383409	Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "PI" Piotr Pisarek	NIP 5361146130	Prokuratura Okręgowa w Ostrowie Wlkp.		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Questa Holding Inc. z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Questa World Global S.L. z siedzibą w Hiszpanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Remedium - Doradcy Finansowi sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie w upadłości likwidacyjnej	KRS 280476	Prokuratura Rejonowa w Olsztynie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Safe Invest sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie	KRS 362080	Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Socket Resources GmbH	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Płocku		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
SouthBanco - www.southbanco.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Spółeczne Towarzystwo Inwestycyjne Lew sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie	KRS 390667	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Szymon M. (osoba fizyczna niewidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz-Północ	29 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt IX K 1084/14).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
The Reserve Bank of Poland	brak danych	Prokuratury Rejonowej Warszawa-Śródmieście w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 2 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Touchwood Ltd z siedzibą w Hong Kongu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Mokotów (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w	Postanowieniem z dnia 14 października 2014 r. Prokuratora Prokuratury	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

		Warszawie)	Okręgowej w Warszawie o umorzeniu dochodzenia zostało zakończone postępowanie przygotowawcze.	Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Travaled Enterprises Limited z siedzibą w Nikozji, Republika Cypryjska	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku)	Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku postanowieniem z dnia 9 maja 2014 r. umorzył śledztwo.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Uinvest LLC	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa, wydał prawomocne postanowienie oddalające zażalenie Przewodniczącego KNF na postanowienie Prokuratora o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Universum Business Consulting sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie	KRS 426060	Prokuratura Rejonowa Kraków-Śródmieście Zachód	15 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieście II Wydział Karny wydał wyrok warunkowo umarzający (sygn. akt II K 606/14/S).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust.2 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Usługi Konsultingowe Artur Swendrak	NIP 7691760207	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Płocku)		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Witold Witczak firma FACTOR z siedzibą w Radomsku	NIP 7721398060	Prokuratura Okręgowa w Piotrkowie Trybunalskim		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane

				przez UKNF.
Zakra Corp sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 352191	Prokuratura Okręgowa w Poznaniu	22 września 2016 r. Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt VI K 620/16/6)	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez wymaganego zezwolenia lub upoważnienia)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
ADVICE Łukasz Goławski	NIP 5372358284	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 stycznia 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 12 listopada 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Aforti Securities SA (obecnie: Aforti Factor SA)	KRS 274431	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - (wyłącznie w zakresie wykonywania czynności prowadzenia rachunków pieniężnych bez zezwolenia KNF). Zawiadomienie kierowane

				przez UKNF.
Alpha Advanced Innovation Limited z siedzibą w Londynie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Alpha Finex Ltd z siedzibą w Roseau	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Biuro Maklerskie Alior Bank SA - wyodrębniona jednostka organizacyjna Alior Bank SA	KRS 305178	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - (wyłącznie w związku z podejrzeniem pomocnictwa osobom trzecim do wykonywania czynności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia KNF

				polegających na zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych osób trzecich w okresie od dnia 15 marca 2012 r do dnia 15 marca 2013 r.). Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Bloomfx sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 491536	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Blue Lion sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 472547	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Blue Sky Trade Limited z siedzibą w Republice Vanuatu - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Blue Sky Trade Services Limited z siedzibą w Wielkiej Brytanii - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane

				przez UKNF.
Butrans sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 663054	Prokuratura Krajowa		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Cezar Grupa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie Ritorma sp. z o.o.)	KRS 529535	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
CFD 1000 Limited z siedzibą w Wspólnocie Dominiki	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Comfort Capital sp. z o.o.	KRS 363926	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Conor Capital Invest sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 459334	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

				Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Coverdeal Holdings Limited z siedzibą na Cyprze oraz Coverdeal Holdings Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce	KRS 550215 (Coverdeal Holdings Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce)	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
DanexZ Limited Liability Company z siedzibą w USA - Nr Rej. 2012-000624290	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	18 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny (sygn. akt II K 271/15) wydał wyrok o warunkowym umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
EMG Finance Michał Grabowski	NIP 8181549632	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
ESTI Group (podmiot nieuwidoczony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Eubi Investments sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 485342	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 oraz 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

				Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
eXbino.com - marka należąca do Seymour BV zarejestrowanej w Curacao (uprzednio Seymour Marketing Ltd zarejestrowanej w Wielkiej Brytanii)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
First International Traders Dom Maklerski SA z siedzibą w Warszawie	KRS 245555	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
FX Global Asset Management Ltd zarejestrowany na terenie Belize	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Gaweł K.	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
GKFX Financial Services Ltd. sp. z	KRS 466373	Prokuratura Okręgowa w		Zawiadomienie z art. 178

o.o. oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie		Warszawie		w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Global Markets OOD sp. z o.o. Oddział w Polsce	KRS 397516	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	16 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
GO FINANCE SA subGo Energia 1 SKA	KRS 348645	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 7 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
GO FINANCE SA subGo Energia 1A SKA	KRS 338651	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 7 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
GO FINANCE SA subGo Energia 2A SKA	KRS 348578	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 7 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Helena Knapczyk-Trzmielewska	NIP 6771668064	Prokuratura Okręgowa w		Zawiadomienie z art. 178

CFO 24, Psychoterapia ku życiu z siedzibą w Krakowie		Warszawie		w zw. z art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
HossaFX (działający z wykorzystaniem strony internetowej hossafx.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
http://www.binarino.com/	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	10 czerwca 2015 r. uprawomocniło się wydane w dniu 29 maja 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Idea Bank SA z siedzibą w Warszawie	KRS 26052	Prokuratura Regionalna w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
IL Trade sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 573293	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Imperium Ltd (FXImperium)	podmiot nie jest	Prokuratura Okręgowa w		Zawiadomienie z art. 178

działający z wykorzystaniem strony internetowej www.fximperium.com	zarejestrowany w Polsce	Warszawie		w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Infinite Investment Wójcik i Wspólnicy Sp. k. (obecnie W & Associates J. Wójcik Sp. k.) z siedzibą w Gdyni	KRS 377746	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	20 grudnia 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1, 5 oraz 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Integral 2DJ sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 544334	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
International Payments 5000 Ltd. z siedzibą w Estonii (działalność prowadzona za pomocą platformy Trade5000)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny

				podmiot.
Investo Kancelaria Inwestycyjna Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 414890	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 2 maja 2017 r. zostało wydane przez Komendę Stołeczną Policji postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1, 4, 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Iron Eagle sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie	KRS 559035	Prokuratura Okręgowa w Kielcach		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Jacek K., Kacper K., Maciej M., Marek P. (osoby fizyczne nieuwidocznione w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 18 października 2016 r. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli zostało wydane prawomocne postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia Komendy Stołecznej Policji o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Jan T.	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Joshua Consulting Ltd z siedzibą w Londynie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami

				finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
JW. Capital Management Corporation z siedzibą w Ajeltake Road, Ajeltake Island, Majuro, Marshall Islands	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	16 września 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód wydał wyrok nakazowy.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Kamil M. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Kancelaria Finansowa Pyffel & Partners sp. z o. o. (obecnie - Finansowa Kancelaria sp. z o. o.) z siedzibą w Warszawie	KRS 319529	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Labor Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 491246	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Logic Invest Sp. z o.o. z siedzibą w	KRS 359026	Prokuratura Okręgowa w	Prokurator Prokuratury	Zawiadomienie z art. 178

Warszawie		Warszawie	Okręgowej w Warszawie postanowieniem z dnia 18 czerwca 2014 r. umorzył postępowanie.	w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Makler Company Sebastian Toczek	NIP 7732373968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 czerwca 2017 r. wydano postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Mane Marketing sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 595602	Prokuratura Krajowa		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Marcin Jerzy P. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	1 września 2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział II Karny (sygn. akt II AKa 228/17) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Okręgowego w Warszawie XII Wydział Karny (sygn. akt XII K 50/15)	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 oraz z art. 178 w zw. z art. 79 ust. 1-2 i art. 81 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Marek Grabowski FX Zone	NIP 9581476452	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	28 października 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk Północ w Gdańsku wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

MarketOnUs Ltd z siedzibą przy Ajeltake Road, Ajeltake Island, MH 96960 Majuro, Republika Wysp Marshalla (strona internetowa: fxonus.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2, 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Marshall Advanced Innovation z siedzibą w Londynie (podmiot działający również pod nazwą handlową KSF Trade)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Marshall Software z siedzibą w Anquilli (podmiot działający również pod nazwą handlową KSF Trade)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Master Class Investments sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 603627	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
MIB 700 administrowana przez Blue Seal Limited z siedzibą w Republice Vanuatu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF

				przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
MoneyNetInt z siedzibą w Wielkiej Brytanii - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
My Height sp. z o. o. (w KRS jako Fawis sp. z o. o. z siedzibą w Szczecinie)	KRS 424373	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Nescom Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 550956	Prokuratura Krajowa		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Netmore sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie	KRS 575952	Prokuratura Krajowa		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Noble Brothers sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - www.tradereu.com	KRS 603971	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Nomos Wealth Management sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie	KRS 373509	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 lutego 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nomos Wealth Management sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 364175	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nova Gielda Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Płocku /komplementariusz spółki Nova Gielda Inwestycje Limited Partnership z siedzibą w Larnace, wpisanej do rejestru handlowego Republiki Cypryjskiej pod nr. HE 12535/	KRS 596730	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nova Gielda sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie /działająca z wykorzystaniem stron internetowych novagielda.pl oraz gieldain.pl/	KRS 556560	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nuntius Chrimatistiriaki Anonimos Eteria Parochis Ependitikon Ipiresion SA Odział w Polsce - nazwa handlowa Nuntius Brokerage&Investment Services SA (działalność prowadzona za pomocą platform: www.keystock.com, www.fxglobal24.com,	KRS 576636	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

www.keyoption.com)				
Olesiński Piotr z siedzibą w Kutnie	NIP 7751047342	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Rejonowej w Kutnie)		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
OTTO INVESTMENTS Rafał Otto z siedzibą w Warszawie	NIP 9521945676	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	17 grudnia 2015r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego wydała postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Pareto Invest sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 351038	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Paulina B. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Paweł J. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	27 lipca 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zatwierdził wydane postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Piotr G. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	Wyrokiem z dnia 30 października 2018 r. Sąd	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie

Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)			Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu warunkowo umorzył postępowanie karne.	instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Platforma inwestycyjna Trade XI prowadzona przez Black Parrot Limited z siedzibą na Wyspach Marshalla	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Polska Grupa Inwestycyjna z siedzibą w Poznaniu - działająca z wykorzystaniem strony internetowej pginwest.pl /podmiot nieuwidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej/	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Power House Private Banking z siedzibą w Poznaniu (podmiot nieuwidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Quantum Consulting z siedzibą w Poznaniu (podmiot nieuwidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	10 października 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zatwierdził postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Rafał K. (osoba fizyczna nieuwidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

				Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
RDP Media Ltd sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie działająca na rzecz Blue Seal Ltd z siedzibą w Republice Vanuatu	KRS 634786	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Regium Asset Management AG z siedzibą w Szwajcarii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	5 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi wydał prawomocne postanowienie utrzymujące w mocy postanowienie z dnia 5 października 2016 r. o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Seremar sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	KRS 575855	Prokuratura Krajowa		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Simple Assets Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 października 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

Spot Capital Markets Ltd (działalność prowadzona za pośrednictwem strony https://nobleoption.com/pl)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
TJB Trading Ltd z siedzibą w Luksemburgu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	28 kwietnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Tomasz I. (osoba fizyczna niewidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Top Forex - marka firmy inwestycyjnej Goldenburg Group Limited z siedzibą w Limassol na Cyprze (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	20 grudnia 2017 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Total Investments sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	KRS 418015	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 21 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wydał w sprawie wyrok skazujący.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

				Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Trademarker Cyprus Ltd z siedzibą w Limassol	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
U Trade sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 535840	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Usługi Konsultingowe Artur Swendrak z siedzibą w Warszawie	NIP 7691760207	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Płocku)		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF (podjęcie prawomocnie umorzonego dochodzenia).
Violet Earl Asset Management Ltd (strona internetowa: violetearl.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane

				przez UKNF.
Vortex Assets - Black Parrot Limited z siedzibą na Wyspach Marshalla	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Waluciarz.pl SA z siedzibą w Warszawie	KRS 386709	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
WGT SA	KRS 75360	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF (ponowne zawiadomienie zostało skierowane przez UKNF ze względu na fakt, iż działalność podmiotu jest kontynuowana).
WGT SA	KRS 75360	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	12 maja 2017 r. uprawomocnił się wyrok skazujący wydany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Zakład Ekspertyz Gospodarczych sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 247827	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	1 września 2016 r. przez Prokuratora Prokuratury	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 8

			Okręgowej w Warszawie wydane zostało postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Łukasz S. oraz Maciej D.	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykonywanie działalności bez wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Master Class Investments sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 603627	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ust. 2a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
MIA sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 617435	Prokuratura Regionalna w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ust. 2 ustawy o obrocie

				instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Noble Global Investments sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 619562	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ust. 2a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Regium Commodity Trading Advisor sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi (od 1 kwietnia 2011 r. pod firmą Regium Financial Consulting Services sp. z o.o.)	KRS 312968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	11 kwietnia 2014 r. uprawomocniło się wydane w dniu 18 grudnia 2013 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Atlantic Global Asset Management SA z siedzibą w Republice Zielonego Przylądka	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r.	Zawiadomienie z art. 287

siedzibą w Warszawie			Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Europol Insurance Consulting Group Ertanowski Mariusz Ireneusz z siedzibą w Mielcu	NIP 8171692799	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
First International Traders Dom Maklerski SA z siedzibą w Warszawie	KRS 245555	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Philson Spółdzielnia Inwestycyjna z siedzibą w Szczecinie	KRS 561816	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Questra Holding Inc. z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Questra World Global S.L. z siedzibą w Hiszpanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Simple Assets Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 października 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 296 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (dokonanie oferty publicznej papierów wartościowych bez wymaganego ustawą zatwierdzonego przez KNF prospektu emisyjnego/memorandum informacyjnego/dokumentu informacyjnego lub dokonanie emisji obligacji bez zachowania ustawowych warunków)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Anderson Holding sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 416988	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Andrzej G. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 99 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Atlantic Gaming Partners z siedzibą w Hiszpanii (Teneryfa)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego

				systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Bio-Investor Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 stycznia 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Dom Inwestycyjny "Taurus" SA z siedzibą w Częstochowie	KRS 425814	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Częstochowie)		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Eques Investment Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA z siedzibą w Gdańsku	KRS 251346	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Grupa Produkcyjna Adrenalina SA z siedzibą w Warszawie	KRS 389933	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	20 maja 2015 r. uprawomocniło się wydane	Zawiadomienie z art. 99 ust. 2 w zw. z art. 99 ust. 3

			w dniu 8 maja 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych . Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Investo Kancelaria Inwestycyjna sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 414890	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 2 maja 2017 r. zostało wydane przez Komendę Stołeczną Policji postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 oraz ust. 2 w zw. z art. 53 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nomos Wealth Management sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie	KRS 373509	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 lutego 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Nomos Wealth Management sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 364175	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane

				przez UKNF.
Nova Gielda Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Płocku /komplementariusz spółki Nova Gielda Inwestycje Limited Partnership z siedzibą w Larnace, wpisanej do rejestru handlowego Republiki Cypryjskiej pod nr. HE 12535/ działająca z wykorzystaniem strony internetowej geldain.pl	KRS 596730	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Opulentia SA z siedzibą w Warszawie w upadłości likwidacyjnej	KRS 383825	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Platynowe Inwestycje SA z siedzibą w Płocku	KRS 126288	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Zbigniew S. (osoba fizyczna nieuwidoczniiona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	3 grudnia 2015 r. uprawomocniło się wydane w dniu 20 listopada 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 2 oraz w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach

			Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Zenith Fund SA - SICAV-SIF z siedzibą w Luksemburgu, biurem w Warszawie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	22 maja 2014 r. uprawnocniło się wydane w dniu 12 maja 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z art. 99 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 56a i art. 57 ustawy o giełdach towarowych (prowadzenie giełd towarowych bez zezwolenia)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
WGT S.A.	KRS 75360	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 lutego 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienia z art. 57 ustawy o giełdach towarowych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (przed 1 stycznia 2016 r. - art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) (wykonywanie czynności ubezpieczeniowych lub działalności reasekuracyjnej bez zezwolenia)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono	Numer identyfikujący	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w	Informacje istotne
---	----------------------	----------------------	---	--------------------

zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	podmiot (KRS, NIP lub REGON)		toku postępowania karnego*	
"OMAR" Marek Orzechowski z siedzibą w Białymstoku	NIP 5421018939	Prokuratura Rejonowa Białystok - Południe		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Związek Zawodowy Pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Warszawie	KRS 163975	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Żoliborz		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 430 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 47 i art. 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (nieuprawnione wykonywanie działalności agencyjnej, czynności agenta ubezpieczeniowego oraz prowadzenie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji bez wymaganego zezwolenia)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Council sp. z o. o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 534300	Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia Stare Miasto		Zawiadomienie z art. 47 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 47 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Insurance Link sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 669690	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Praga Południe		Zawiadomienie z art. 47 oraz art. 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
LYNX sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 438782	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście	2 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 47 ust. 2 w zw. z ust. 1 pkt 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 150 i art. 151 ustawy o usługach płatniczych (nieuprawniona działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych lub w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego)

Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
Abucoins sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 689296	Prokuratura Okręgowa w Poznaniu		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Amaro Kasproicz Robert z siedzibą w Bydgoszczy	NIP 9531435652	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz - Północ	15 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, III Wydział Karny warunkowo umorzył postępowanie karne.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Bezpieczny Przelew sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 448689	Prokuratura Rejonowa Poznań - Grunwald		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 w zw. z art. 150 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

BitBay sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 373405	Prokuratura Okręgowa w Katowicach		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Donata Lewandowska Agencja Finansowa Tanie Oplaty	NIP 6441624744	Prokuratura Rejonowa Sosnowiec Południe (sprawa przekazana do Prokuratury Rejonowej Sosnowiec - Północ w Sosnowcu)	Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 r. Prokuratura Rejonowa Sosnowiec - Północ w Sosnowcu umorzyła postępowanie przygotowawcze.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Homepay sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 406590	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Wola		Zawiadomienie z art. 150 i art. 151 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
International Transfer Arkadiusz Radwański - "Intransfer24"	NIP 6871869247	Prokuratura Rejonowa Kraków-Podgórze		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
IWISHER Sp. z o. o. z siedzibą w Lublinie	KRS 550086	Prokuratura Rejonowa w Lublinie	Wyrokiem z dnia 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin - Wschód (sygn. akt III K 1109/16) warunkowo umorzył postępowanie karne.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 3 w zw. z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
Monetivo sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 592145	Prokuratura Rejonowa Poznań-Grunwald		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
My Paid sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie	KRS 404168	Prokuratura Rejonowa Szczecin-Zachód (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Szczecinie) (sprawa przekazana		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 151 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych.

		do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu)		Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
Oleh V. (osoba fizyczna nieuwidoczniła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Krakowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot
TNN Finance SA z siedzibą w Sosnowcu	KRS 411953	Prokuratura Rejonowa w Sosnowcu		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
TrustFund.pl (podmiot nieuwidoczniły w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Rejonowa Łódź-Górna	26 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa utrzymał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 3 w zw. z art. 150 ust. 2 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

* Stosownie do art. 6b ust. 5 oraz ust. 6 in fine ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym informacje o zawiadomieniach o popełnieniu przestępstwa oraz o postępowaniach, do których na prawach pokrzywdzonego przystąpił Przewodniczący KNF uzupełnia się o wzmianki o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia o prawomocnym orzeczeniu sądu.

ANEKS 9. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI, STANOWISK KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ KOMUNIKATÓW UKNF W 2018 R.

Tabela 9.1. Rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego wydane w 2018 r.

Lp.	Przedmiot rekomendacji	Data
Sektor bankowy		
1.	Zmiana rekomendacji <i>T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych</i>	14.09.2018
2.	Rekomendacja <i>L dotycząca roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi</i>	18.12.2018

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 9.2. Stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, komunikaty UKNF oraz pisma okólne przedstawione w 2018 r.

Lp.	Przedmiot stanowiska/komunikatu/pisma okólnego	Data
Sektor bankowy		
1.	Stanowisko KNF w sprawie obowiązujących wymogów kapitałowych w 2018 r.	12.01.2018
2.	Stanowisko w sprawie przeglądu informacji o powiązaniach klientów banków	16.01.2018
3.	Komunikat KNF dotyczący stanowiska organu nadzoru odnośnie do założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych w perspektywie średnioterminowej	14.03.2018
4.	Pismo z dnia 28 września 2018 r. skierowane do prezesów zarządów banków i dyrektorów oddziałów instytucji kredytowych dotyczące motywów zmian <i>Rekomendacji T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych</i>	28.09.2018
5.	Stanowisko UKNF skierowane do rad nadzorczych banków dotyczące przestrzegania wymogów w zakresie oceny odpowiedności członków zarządu	29.10.2018.
6.	Stanowisko KNF w sprawie obowiązujących wymogów kapitałowych w 2019 r.	26.11.2018.
7.	Stanowisko w sprawie ustawy o usługach płatniczych	03.12.2018
Sektor usług płatniczych		
1.	Komunikat UKNF dotyczący wybranych oczekiwań nadzorczych w odniesieniu do okresu przejściowego związanego z implementacją Dyrektywy PSD2	12.01.2018
2.	Komunikat KNF w sprawie nadzoru nad działalnością Biur Usług Płatniczych	06.06.2018
3.	Komunikat dotyczący tzw. reautoryzacji krajowych instytucji płatniczych	23.08.2018
4.	Komunikat UKNF w sprawie obowiązku raportowania przez dostawców usług płatniczych informacji o incydentach na podstawie PSD2	31.10.2018
5.	Komunikat ws. wyłączenia z art. 6 pkt 11 ustawy o usługach płatniczych	24.12.2018
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Komunikat w sprawie roli i znaczenia realizacji przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji funkcji zgodności z przepisami	20.08.2018
2.	Stanowisko UKNF w sprawie stosowania art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	23.10.2018
Rynek kapitałowy		
1.	Stanowisko UKNF w sprawie sposobu określania przedmiotu działalności przez zewnątrznie i wewnątrznie zarządzających ASI, jak również sposobu określania przedmiotu działalności alternatywnej spółki inwestycyjnej	24.01.2018

2.	Stanowisko UKNF w sprawie treści dokumentów polityki inwestycyjnej i strategii inwestycyjnej alternatywnej spółki inwestycyjnej	05.03.2018
3.	Stanowisko UKNF w sprawie świadczenia usług w zakresie pośredniczenia w zbywaniu i odkupywaniu tytułów uczestnictwa instytucji zbiorowego inwestowania przez podmioty sektora bankowego	22.03.2018
4.	Stanowisko UKNF w sprawie oferowania certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych	29.03.2018
5.	Komunikat KNF w sprawie wykonywania obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych	29.03.2018
6.	Komunikat KNF w sprawie nowych przepisów dotyczących oferowania instrumentów finansowych	27.04.2018
7.	Stanowisko UKNF w sprawie zlecenia przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzania portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych	15.05.2018
8.	Stanowisko UKNF w sprawie umów gwarancji zawieranych przez towarzystwa z podmiotami trzecimi na rzecz uczestników funduszu inwestycyjnego zamkniętego	25.05.2018
9.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie oferowania obligacji	29.05.2018
10.	Stanowisko UKNF w sprawie ofert publicznych papierów wartościowych, przeprowadzanych na podstawie prospektu emisyjnego oraz ofert, do których nie ma zastosowania obowiązek prospektowy	28.06.2018
11.	Komunikat UKNF w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego	07.08.2018
12.	Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zasad sprawowania nadzoru nad zarządzającymi ASI wpisanymi do rejestru zarządzających ASI	27.08.2018
13.	Komunikat Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie obrotu instrumentami typu ETF w związku z obowiązkami wynikającymi z Rozporządzenia PRIIP	02.10.2018
14.	Stanowisko UKNF w sprawie podmiotów zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych	23.10.2018
15.	Stanowisko UKNF w sprawie przyjmowania i przekazywania „zachęt” w związku ze świadczeniem usług przyjmowania i przekazywania zleceń, których przedmiotem są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	21.12.2018
16.	Komunikat UKNF w sprawie interpretacji treści art. 83a ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	27.12.2018
Charakter międzysektorowy		
1.	Stanowisko KNF dotyczące polityki dywidendowej w perspektywie średnioterminowej (dla banków spółdzielczych i zrzeszających, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych, powszechnych towarzystw emerytalnych, zakładów ubezpieczeń/reasekuracji)	22.05.2018
2.	Komunikat UKNF z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie obowiązku okresowej zmiany biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej	17.08.2018

Zródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 10. ZESTAWIENIE KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI KNF I UKNF PONIESIONYCH W 2018 R., W PODZIALE NA OBSZARY NADZORU OKREŚLONE W ART. 1 UST. 2 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, WRAZ Z LICZBĄ ORAZ ZAKRESEM CZYNNOŚCI NADZORCZYCH, W TYM TAKŻE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH

Obszar	Koszt nadzoru (w tys. zł)	Czynności nadzorcze	
		Rodzaj czynności	Liczba czynności
nadzór bankowy	109 979 tys. zł, w tym koszty administracyjne*- 46 005 tys. zł	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 116
		w tym w szczególności:	
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu banku	33
		Zezwolenie na utworzenie banku	1
		wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu banku	6
		zezwolenie na połączenie banków	8
		zezwolenie na podział banku	2
		stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	4
		odmowa zatwierdzenia planu naprawy	6
		zatwierdzenie planu naprawy banku	6
		odmowa wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku	4
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 1106
		w tym w szczególności:	
		decyzja w sprawie zezwolenia na obniżenie funduszy własnych	424
		zezwolenie na dokonanie zmian w statucie banku	311
		Inspekcje/kontrole/postępowania wyjaśniające i walidacyjne	Razem: 102**
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 39,5 tys.
		w tym w szczególności:	
		nadanie oceny BION	922
		analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora bankowego	2919
analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 35,5 tys.		
OGÓŁEM	ok. 40,8 tys.		
nadzór emerytalny	11 341 tys. zł, w tym koszty administracyjne* - 4 429 tys. zł	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 27
		w tym w szczególności:	
		udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	4
		udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	3
		udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu	3

		otwartego funduszu emerytalnego	
		udzielenie zezwolenia na powołanie na stanowisko członka zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego	2
		udzielenie zezwolenia na powołanie na stanowisko członka zarządu pracowniczego towarzystwa emerytalnego	3
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 567
		w tym w szczególności:	
		wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	206
		wpis pracodawcy do programu międzyzakładowego	64
		wpis zmian pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	164
		wykreślenie pracowniczego programu emerytalnego z rejestru	27
		Kontrole	Razem: 5
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 51,7 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 51 tys.
		nadanie ocen BION PTE	11
		czynności wykonywane w rejestrze pracowniczych programów emerytalnych	520
		analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora emerytalnego	13
		OGÓŁEM	ok. 52,3 tys.
		Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 57
		w tym w szczególności:	
		wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń	5
		wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko członka zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem	15
		nałożenie kary pieniężnej na zakład ubezpieczeń	18
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 233
		w tym w szczególności:	
		wpis do rejestru aktuariusza	5
		cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej	48
		zatwierdzenie zmian statutu zakładu ubezpieczeń	20
		wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	79
nadzór ubezpieczeniowy	32 768 tys. zł, w tym koszty administracyjne*- 13 658 tys. zł		

		Kontrole i wizyty nadzorcze	Razem: 36
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 178,4 tys.
		w tym w szczególności:	
		czynności wykonywane w rejestrze agentów ubezpieczeniowych	158 293
		czynności wykonywane w rejestrze brokerów	2 988
		analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora ubezpieczeniowego	2067
		nadanie oceny BION zakładom ubezpieczeń	61
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 10,4 tys.
		OGÓŁEM	ok. 178,8 tys.
		Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 237
		w tym w szczególności:	
		udzielenie zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji)	22
		nałożenie kar pieniężnych na TFI	3
		nałożenie kar pieniężnych na podmioty (emitenci, akcjonariusze będący osobami prawnymi, firmy inwestycyjne)	8
		nałożenie kar pieniężnych na osoby fizyczne	15
		utrzymanie decyzji w mocy	32
		uchylenie decyzji	21
		udzielenie zgody na zmianę depozytariusza	13
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 751
		w tym w szczególności:	
		zatwierdzenie prospektu emisyjnego	25
		zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego	62
		wpis na listę doradców inwestycyjnych	51
		wpis na listę maklerów papierów wartościowych	63
		wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych	76
		zezwoleń na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego, w tym na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu funduszu	50
		Kontrole	Razem: 23
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 84,8 tys.
		w tym w szczególności:	
		nadanie oceny BION domom maklerskim	40
		nadanie oceny BION TFI	61
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 75,9 tys.
		analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów rynku	593
nadzór nad rynkiem kapitałowym	49 535 tys. zł, w tym koszty administracyjne* - 22 444 tys. zł		

		kapitałowego	
		OGÓŁEM	ok. 85,8 tys.
nadzór nad instytucjami płatniczymi, małymi instytucjami płatniczymi, dostawcami świadczącymi wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego	4 567 tys. zł, w tym koszty administracyjne* -1 910 tys. zł	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 23
		w tym w szczególności:	
		cofnięcie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	4
		zakaz wykonywania działalności	2
		nałożenie kar pieniężnych na BUP	7
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 69
		w tym w szczególności:	
		umorzenie postępowania	63
		umorzenie w całości postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
		odmowa wszczęcia postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
		Kontrole	Razem: 5
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 7,3 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 7,1 tys.
analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora usług płatniczych	193		
OGÓŁEM	ok. 7,4 tys.		
nadzór nad agencjami ratingowymi	- ***		
nadzór uzupełniający	- ***		
nadzór nad skok-ami oraz Kasą Krajową	3 889 tys. zł, w tym koszty administracyjne*-1 627 tys. zł	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 24
		w tym w szczególności:	
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa/wiceprezesa zarządu skok	1
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa/wiceprezesa zarządu Kasy Krajowej	2
		zezwoleń na połączenie z inną kasą	3
		przejęcie kasy przez bank	2
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 16
		w tym w szczególności:	
		zatwierdzenie zmiany statutu SKOK	4
		zatwierdzenie zmian statutu SKOK	1
Inspekcje/kontrole	Razem: 2		
Inne czynności nadzorcze,	Razem: 238		

		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	177
		analiza zgłoszeń dot. nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora SKOK	57
		OGÓŁEM	280
nadzór nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami	1 709 tys. zł, w tym koszty administracyjne*- 715 tys. zł	Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 273
		w tym w szczególności:	
		zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego i wpis do rejestru pośredników kredytowych (do działu I)	250
		Inne czynności nadzorcze	Razem: ok. 8,3 tys.
		w tym w szczególności:	
		wpis pośredników kredytu hipotecznego na podstawie wniosków kredytodawców	736
		dokonanie wpisu agenta do działu pośredników kredytowych	6706
		OGÓŁEM	ok. 8,6 tys.

Źródło: opracowanie własne UKNF

*Przez koszty administracyjne rozumie się tzw. Koszty pośrednie, a więc koszty funkcjonowania KNF i UKNF, których nie wiąże się bezpośrednio z poszczególnymi odrębnie przypisanymi kosztami. Koszty te są proporcjonalnie przypisane do poszczególnych, odrębnie rozliczonych sektorów

** W tym 37 czynności kontrolnych przeprowadzonych przez KNF w podmiotach nadzorowanych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Czynności te dotyczą wszystkich sektorów nadzorowanych przez KNF.

*** Przepisy w zakresie systemu finansowania kosztów nad rynkiem finansowym nie wymagają wyodrębniania kosztów nadzoru uzupełniającego oraz kosztów nadzoru nad agencjami ratingowymi. Ze względu na przyjęte w UKNF rozwiązania organizacyjne koszt nadzoru uzupełniającego oraz koszty nadzoru nad agencjami ratingowymi są traktowane jako koszty nieprzypisywane bezpośrednio do wyodrębnionych sektorów (są traktowane jako koszty pośrednie).

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w latach 2015-2018	7
Tabela 2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, w latach 2015-2018	8
Tabela 3. Liczba podmiotów nadzorowanych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2018 r.....	11
Tabela 4. Liczba podmiotów, wobec których KNF nie sprawuje nadzoru, a zostały wpisane do stosownych rejestrów prowadzonych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2018 r.	12
Tabela 5. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2018 r.	12
Tabela 6. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu I w latach 2015-2018 (dane finansowe w mld zł)	20
Tabela 7. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu II w latach 2015-2018 (dane finansowe w mld zł)	20
Tabela 8. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2015-2018	21
Tabela 9. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2015-2018	22
Tabela 10. Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (w %)	23
Tabela 11. Aktywa netto pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (według stanu na 31 grudnia)	24
Tabela 12. Stopy zwrotu pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018 (w %)	24
Tabela 13. Aktywa netto DFE w latach 2015-2018 (w mln zł)	25
Tabela 14. Stopy zwrotu DFE w latach 2015-2018 (w %)	25
Tabela 15. Rozwój PPE w latach 2015-2018	26
Tabela 16. Liczba kont oraz wartość aktywów IKE i IKZE w podziale na instytucje prowadzące, wg stanu na 31 grudnia 2018 r.	28
Tabela 17. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2015-2018	28
Tabela 18. Dane dotyczące liczby rachunków klientów domów i biur maklerskich w latach 2015-2018	29
Tabela 19. Zagregowane koszty, przychody i wynik finansowy netto towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2015-2018 (w mln zł)	33
Tabela 20. Stopy zwrotu indeksów GPW w latach 2015-2018 (w %)	35
Tabela 21. Liczba instrumentów notowanych na GPW w latach 2015-2018	35
Tabela 22. Kapitalizacja GPW na koniec lat 2015-2018 (w mln zł)	35
Tabela 23. Wartość obrotów na GPW w latach 2015-2018 (w mln zł)	35
Tabela 24. Dane dotyczące alternatywnego systemu obrotu NewConnect w latach 2015-2018	36
Tabela 25. Dane dotyczące rynku pozagiełdowego oraz ASO w latach 2015-2018	36
Tabela 26. Charakterystyka ofert publicznych przeprowadzonych w 2018 r.	39
Tabela 27. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2015-2018	39
Tabela 28. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach komercyjnych w 2018 r.	53
Tabela 29. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze ryzyka kredytowego w aspekcie wyceny aktywów wg MSSF 9	54
Tabela 30. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, z uwzględnieniem nowych wymogów regulacyjnych i standardów nadzorczych	55
Tabela 31. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, w aspekcie planowania awaryjnego płynności, testów warunków skrajnych i poprawności obliczania wymogu pokrycia wypływów netto LCR	56
Tabela 32. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2018 r. w obszarze adekwatności kapitałowej dotyczące poprawności obliczania wymogów kapitałowych w oparciu o metodę standardową oraz poprawności obliczania funduszy własnych	57
Tabela 33. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach w 2018 r. w zakresie ryzyka teleinformatycznego dotyczącego bezpieczeństwa usług bankowości elektronicznej ze szczególnym uwzględnieniem bankowości mobilnej oraz biometrii i wideoweryfikacji	58
Tabela 34. Pozostałe istotne nieprawidłowości stwierdzone w bankach w 2018 r.	59
Tabela 35. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach spółdzielczych w 2018 r.	60
Tabela 36. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w obszarze ryzyka kredytowego (badane w trakcie inspekcji problemowych i kompleksowych)	61
Tabela 37. Pozostałe istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas inspekcji kompleksowych, problemowych i postępowań wyjaśniających w bankach spółdzielczych	62
Tabela 38. Zestawienie funduszy własnych KIP (w tys. zł)	67
Tabela 39. Liczba transakcji (w mln szt.) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze	68
Tabela 40. Wartość transakcji (w mln zł) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze	68
Tabela 41. Wartość pobranych opłat i prowizji (w tys. zł) przez wszystkie krajowe instytucje płatnicze	68
Tabela 42. Liczba kontroli przeprowadzonych przez UKNF w podmiotach nadzorowanych w 2018 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	73
Tabela 43. Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	73
Tabela 44. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018	76

Tabela 45. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności maklerskiej poza terytorium RP na koniec lat 2015-2018.....	76
Tabela 46. Średnia wartość funduszy własnych (w mln zł), łącznej kwoty ekspozycji (w mln zł) i łącznego współczynnika kapitałowego w domach maklerskich w latach 2015-2018.....	77
Tabela 47. Podstawowe dane z bilansu domów maklerskich (w mln zł) w latach 2015-2018.....	78
Tabela 48. Podstawowe dane z rachunku zysków i strat domów maklerskich (w mln zł) w latach 2015-2018.....	78
Tabela 49. Stan rejestru agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018.....	80
Tabela 50. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2015-2018.....	80
Tabela 51. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2015-2018.....	80
Tabela 52. Główne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r. w obszarze oferowania instrumentów finansowych.....	82
Tabela 53. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze struktury organizacyjnej, funkcjonowania i warunków technicznych prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne.....	83
Tabela 54. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze postępowania przez firmy inwestycyjne w kontaktach z klientem.....	85
Tabela 55. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2018 r., w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne.....	86
Tabela 56. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2015-2018 narastająco.....	88
Tabela 57. Liczba wniosków, które wpłynęły do KNF do dnia 31 grudnia 2018 r.....	91
Tabela 58. Liczba przeanalizowanych raportów bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz informacji od depozytariuszy w latach 2015-2018.....	93
Tabela 59. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w towarzystwach funduszy inwestycyjnych w 2018 r., w obszarze zarządzania funduszami inwestycyjnymi i reprezentowania ich wobec osób trzecich, w obszarze wyceny aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych, warunków technicznych i organizacyjnych prowadzenia działalności.....	95
Tabela 60. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych u depozytariuszy dla funduszy inwestycyjnych, w obszarze wykonywania obowiązków zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza w 2018 r.....	95
Tabela 61. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych w 2018 r.....	96
Tabela 62. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych w 2018 r.....	96
Tabela 63. Liczba decyzji wydanych w 2018 r.....	97
Tabela 64. Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych, memorandów informacyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych i memorandów informacyjnych w latach 2015-2018.....	98
Tabela 65. Liczba decyzji udzielających zezwolenia na przywrócenie akcjom spółki publicznej formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji – art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych) w latach 2015-2018.....	98
Tabela 66. Metodologie wyceny przekazane przez fundusze emerytalne do akceptacji KNF w latach 2015-2018.....	103
Tabela 67. Ustawowe stopy zwrotu OFE wyliczone i opublikowane przez KNF w 2018 r. (w %).....	104
Tabela 68. Przepisy prawa w zakresie limitów inwestycyjnych naruszone przez fundusze emerytalne w 2018 r.....	105
Tabela 69. Raporty elektroniczne dotyczące działalności finansowej i operacyjnej wraz z korektami przesłane i zweryfikowane w ramach realizacji obowiązków informacyjnych funduszy i towarzystw emerytalnych otrzymane w 2018 r.....	106
Tabela 70. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2015-2018.....	108
Tabela 71. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2015-2018.....	109
Tabela 72. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2015-2018.....	109
Tabela 73. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2015-2018.....	110
Tabela 74. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2015-2018.....	110
Tabela 75. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku ubezpieczeniowego w 2018 r.....	119
Tabela 76. Nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku emerytalnego w 2018 r.....	123
Tabela 77. Zakres tematyczny kierowanych do UKNF zapytań w ramach Programu Innovation Hub w 2018 r.....	148
Tabela 78. Liczba postępowań wyjaśniających i administracyjnych (I instancja) wszczętych oraz zakończonych w latach 2015-2018.....	153
Tabela 79. Zawiadomienia sporządzone w latach 2015-2018 z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej.....	154
Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 roku.....	287

Tabela 80. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2018 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej.....	155
Tabela 81. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2018 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej.....	157
Tabela 82. Liczba spraw, w których w latach 2017-2018 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych.....	158
Tabela 83. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora bankowego w latach 2017-2018	169
Tabela 84. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku ubezpieczeniowego w latach 2017-2018.....	170
Tabela 85. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego w latach 2017-2018.....	172
Tabela 86. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego (SP) przy KNF w latach 2017-2018.....	181
Tabela 87. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego przy KNF w latach 2017-2018 w podziale na sektory rynku finansowego	181
Tabela 88. Wykonanie planu dochodów budżetowych KNF w 2017 r. i 2018 r.....	199
Tabela 89. Wykonanie planu wydatków KNF w 2018 r.	199
Tabela 90. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2017-2018 (w tys. zł) w ujęciu porównawczym.....	200
Tabela 91. Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym dla części 70 - Komisja Nadzoru Finansowego w 2018 r. (w tys. zł).....	201
Tabela 92. Klasyfikacja budżetu zadaniowego - wykonanie mierników w 2018 r.	202
Tabela 93. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2018 r. wg trybu postępowania	204

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego według stanu na koniec 2018 r. (w mld zł)	11
Wykres 2. Podstawowe dane sektora bankowego w Polsce w latach 2015-2018	13
Wykres 3. Wynik finansowy netto sektora bankowego w latach 2015-2018 (w mln zł)	14
Wykres 4. Koncentracja aktywów w latach 2015-2018	15
Wykres 5. Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP za okres od III kwartału 2017 r. do III kwartału 2018 r.	16
Wykres 6. Suma bilansowa w latach 2015-2018 (w mld zł)	17
Wykres 7. Struktura portfela ubezpieczeń działu I w latach 2015-2018	18
Wykres 8. Struktura portfela ubezpieczeń działu II w latach 2015-2018	19
Wykres 9. Koncentracja aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w latach 2015-2018	22
Wykres 10. Struktura rynku PPE w 2018 r. (w %)	27
Wykres 11. Wartość aktywów oraz liczba kont IKE i IKZE w latach 2015-2018	27
Wykres 12. Podstawowe dane sektora domów maklerskich w latach 2015-2018	29
Wykres 13. Łączna liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2015-2018 (narastająco z podziałem na rodzaje)	30
Wykres 14. Łączna liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2018 (narastająco z podziałem na rodzaje)	31
Wykres 15. Aktywa funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2016 oraz w 2018 r. (w mld zł)	32
Wykres 16. Łączna liczba zarządzających ASI wpisanych do rejestru zarządzających ASI w latach 2017-2018	34
Wykres 17. Liczba wydanych decyzji zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2015-2018	44
Wykres 18. Liczba banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w latach 2015-2018	46
Wykres 19. Udział aktywów banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w aktywach sektora bankowego (w %) w latach 2015-2018	47
Wykres 20. Fundusze własne i adekwatność kapitałowa krajowego sektora bankowego w latach 2015-2018	52
Wykres 21. Liczba prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zatwierdzonych przez KNF w latach 2015-2018	89
Wykres 22. Liczba zarządzających ASI w podziale na zewnętrznie i wewnętrznie zarządzających ASI i ASI w latach 2017-2018 (narastająco)	90
Wykres 23. Średnia wartość współczynnika pokrycia kapitału towarzystw funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2015-2017 oraz w 2018 r. (kapitał własny/minimalny wymóg kapitałowy)	93
Wykres 24. Wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad poszczególnymi rynkami w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. (w tys. zł)	200